

Uusia näkymiä vastuullisuuteen

Suomen suurimpien yritysten ihmisoikeuksia koskevat tiedot ensimmäisissä CSRD-raporteissa

5/26

Raportti on tuotettu Palkansaajasäätiön, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKin sekä Finnwatchin ihmisarvoisen työn ohjelman tuella.

Finnwatch on yritystoiminnan globaaleja vaikutuksia tutkiva kansalaisjärjestö. Edistämme ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti vastuullista liiketoimintaa vaikuttamalla yrityksiin, talouden sääntelyyn ja yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Julkaisuajankohta: lokakuu 2026

Kannen kuva: Ulrika Vartiala

Sisältö

1. Johdanto.....	5
2. Kestävyyssraportointia ohjaavan ESRS-standardiston rakenne	6
3. Huolellisuusvelvoiteprosessia koskevat tiedonantovaatimukset	
ESRS-standardeissa.....	8
3.1 Huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin.....	12
3.2 Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa	12
3.3 Haitallisten vaikutusten tunnistamista koskeva prosessi ja olennaisuuden arviointi.....	13
3.3.1 Olennaisuusanalyysin kolme vaihetta	14
3.4 Muut yleiset tiedonantovaatimukset: arvoketjun kuvaus	17
4. Arvoketjun työntekijöitä ja vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevat tiedonantovaatimukset.....	18
4.1 Toimintaperiaatteet.....	19
4.2 Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa, ilmoituskanavat ja toimintatavat epäkohtien korjaamiseksi	20
4.3 Toimet ja tavoitteet	21
4.4 Vähimmäistiedonantovaatimukset	22
4.5 Muut arvoketjun työntekijöihin liittyvät raportointivaatimukset.....	23
5. Omnibus I -muutokset kestäväysraportointisääntelyyn	24
5.1 Yleisiin standardeihin tehdyt muutokset	25
5.2 ESRS S2- ja ESRS S3 -standardeihin tehdyt muutokset	27
5.3 Muutokset CSR-direktiivin soveltamisalaan	27
6. Huolellisuusvelvoiteprosessia koskeva raportointi suomalaisten suuryritysten ensimmäisissä kestävyysraporteissa	28
6.1 Ilmarinen.....	34
6.2 Kesko	39
6.3. Kone	44
6.4 Neste	47
6.5 Nokia	51
6.6 Nordea	56
6.7 OP Pohjola	60
6.8 Sampo	64
6.9 Stora Enso.....	69

6.10 UPM-Kymmene	73
6.11 Yhteenveto huolellisuusvelvoiteprosessia koskevasta raportoinnista	76
7. Arvoketjun työntekijöitä koskeva raportointi.....	82
7.1 Kesko	86
7.2 Kone	91
7.3 Neste	96
7.4 Nokia	100
7.5 Sampo	105
7.6 Stora Enso.....	109
7.7 UPM-Kymmene	113
7.8 Yhteenveto arvoketjun työntekijöitä koskevasta raportoinnista.....	117
8. Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskeva raportointi	121
8.1 Nokia	125
8.2 Stora Enso.....	127
8.3 UPM-Kymmene	131
8.4 Yhteenveto vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvästä raportoinnista...	133
9. Yritysten kokemuksia ensimmäisistä CSRD-raporteista	135
10. Yhteenveto	136
11. Suositukset.....	139
Liite 1 Yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvän yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko	143
Liite 2 Arvoketjun työntekijöitä koskevan ESRS S2 -standardin mukaisen yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko	154
Liite 3 Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan ESRS S3 -standardin mukaisen yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko.....	163

1. Johdanto

Vuonna 2022 hyväksytty kestävyysraportointidirektiivi¹ (*corporate sustainability reporting directive*, CSR-direktiivi) ja siihen kiinteästi liittyvät ESRS-standardit² muodostavat aiempaa tarkemmin määritellyt kestävyysraportointivaatimukset suurimmille EU:ssa toimiville yrityksille. Ensimmäiset ESRS-standardien mukaiset kestävyysraportit julkaistiin keväällä 2025.

Yksi CSR-direktiivin mukaisen raportoinnin tarkoituksista on antaa tietoa yrityksen ihmis-oikeuksia ja ympäristöä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista (myös *due diligence -prosessi* tai *asianmukaisen huolellisuuden prosessi*)³. Se on prosessi, jonka avulla yritykset tunnistavat, ehkäisevät, lieventävät, lopettavat ja korjaavat toiminnastaan aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ihmisille ja ympäristölle sekä seuraavat toimenpiteiden tehokkuutta ja viestivät niistä. Direktiivin mukaisella raportoinnilla yritykset, jotka kuuluvat sekä yritysvastuudirektiivin⁴ (*corporate sustainability due diligence directive*, CSDD-direktiivi) että CSR-direktiiviin piiriin, voivat täyttää myös yritysvastuudirektiivin mukaiset viestintää koskevat velvoitteensa⁵.

Tässä raportissa tarkastellaan kymmenen suurimman suomalaisen yrityksen ensimmäisiä ESRS-standardien mukaisia kestävyysraportteja koskien huolellisuusvelvoiteprosessia sekä arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia (luvut 6–8). Tarkasteltavat yritykset on valittu vuoden 2023 liikevaihdon perusteella⁶. Selvitystä taustoittavissa luvuissa 2–5 esitellään ESRS-standardit ja niiden edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedonantovaatimukset.

Tämä raportti on jatkoa Finnwatchin syyskuussa 2025 julkaisemalle *Uusia näkymiä vastuullisuuteen* -raportille⁷, jossa tarkasteltiin yritysten ESRS-standardien mukaista ilmasto-raportointia.

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464>

2 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302772

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464, artikla 19a2(f)i.

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401760

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, artikla 16.

6 Suurimpien yritysten valinnassa on hyödynnetty Talouselämän TE500-listausta vuoden 2023 liikevaihtoon perustuen. Talouselämä. (2024). TE500. <https://www.talouselama.fi/te500>. Tarkasteltavien yritysten joukko on näin ollen sama kuin Finnwatchin raportissa "Uusia näkymiä vastuullisuuteen: Suomen suurimpien yritysten ilmastotiedot ensimmäisissä CSRD-raporteissa".

7 Finnwatch. (2025). Uusia näkymiä vastuullisuuteen: Suomen suurimpien yritysten ilmastotiedot ensimmäisissä CSRD-raporteissa. https://finnwatch.org/images/reports_pdf/Uusia-nakymia-vastuullisuuteen.pdf

Raportti on tuotettu Finnwatchin Ihmisarvoisen työn ohjelman⁸, Palkansaajasäätiön ja Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKin tuella.

2. Kestävyysraportointia ohjaavan ESRS-standardiston rakenne

CSR-direktiivin mukaisessa raportoinnissa noudatetaan Euroopan komission vahvistamia ESRS-standardeja (*European sustainability reporting standards*, ESRS-standardit). Ne perustuvat EFRAGin (Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antava ryhmä) pohjatyöhön⁹. ESRS-standardit määrittävät mitä ja miten yritysten tulee raportoida niiden kestävyteen liittyvistä vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista. Raportoinnin tulee kattaa paitsi yritysten oma toiminta myös niiden arvoketjun alku- ja loppupää.

ESRS-standardeja on yhteensä 12, ja ne voidaan jakaa neljään kategoriaan:

- yleiset standardit¹⁰, jotka kattavat yleiset vaatimukset ja tiedot (ESRS 1–2),
- ympäristöstandardit, jotka kattavat muun muassa ilmastovaikutukset (ESRS E1–E5),
- sosiaaliset standardit, jotka kattavat ihmisoikeusvaikutukset (ESRS S1–S4) ja
- liiketoiminnan harjoittamista koskeva hallintotapastandardi (ESRS G1).

Yleiset standardit (ESRS 1–2) ovat kaikille raportointidirektiivin piiriin kuuluville yrityksille pakollisia kun taas aihekohtaiset standardit (ESRS E1–E5, ESRS S1–S4 ja ESRS G1) tulevat yritysten sovellettavaksi niin sanotun kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin perusteella (myös *kaksoisolennaisuusanalyysi* tai *olennaisuusanalyysi*, ks. lisää luku 3.3).

Kaksinkertaisen olennaisuuden analyysi on CSR-direktiivissä ja ESRS-standardeissa määritelty prosessi, jonka avulla yritykset tunnistavat ja arvioivat niiden kestävyysaiheisiin liittyviä vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia ja määrittävät, mitkä niistä ovat niille olennaisia. Vaikutusten osalta olennaisuusanalyysissä (ja sen pohjalta tehtävässä raportoinnissa) tulee huomioida paitsi yritysten itsensä aiheuttamat vaikutukset myös vaikutukset, joiden aiheutumiseen yritykset myötävaikuttavat tai joihin ne liittyvät toimintansa,

8 Ks. lisätietoa Finnwatch. (n.d). Mitä teemme: Ihmisarvoisen työn ohjelma. <https://finnwatch.org/fi/mitae-teemme/ito>

9 Kestävyysraportointidirektiivin mukaan ”Komission olisi kestävyysraportointistandardeja hyväksyessään otettava huomioon EFRAGin laatimat tekniset neuvot.” Ks. Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, johdanto-osa, kappale 39, ja artikla 29 (b). Ks. myös EFRAG (n.d). Sustainability reporting, <https://www.efrag.org/en/sustainability-reporting>

10 Näihin standardeihin viitataan myös ’monialaisina standardeina’. Finnwatch viittaa niihin tässä raportissa kuitenkin ’yleisinä standardeina’ sillä mikään 12 ESRS-standardista ei ole toimialakohtainen.

tuotteidensa tai palveluidensa kautta¹¹. ESRS-standardit ohjaavat yrityksiä hyödyntämään ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa huolellisuusvelvoiteprosessia haitallisten vaikutusten olennaisuusanalyyseissä¹². Huolellisuusvelvoiteprosessi on määritelty kansainvälisissä yritys vastuustandardeissa¹³ ja myös yritys vastuudirektiivi pohjautuu huolellisuusvelvoiteprosessiin.

ESRS-standardit¹⁴ koostuvat eri luokkiin¹⁵ jaotelluista tiedonantovaatimuksista. Tiedonantovaatimuksessa voi olla monta numeroitua kohtaa, jotka täsmentävät, mitä sen alla tulee raportoida. Lisäksi standardeihin sisältyy tiedonantovaatimuksia tarkemmin avaavia soveltamisvaatimuksia, jotka on merkitty tunnuksella "AR", *application requirement*. Kaikkein tarkimmalla tasolla raportoinnissa on kyse niin sanotuista datapisteistä eli esimerkiksi yksittäisistä lukuarvoista.

ESRS-standardeissa termi 'vaikutukset' viittaa sekä yritysten myönteisiin että haitallisiin ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksiin, jotka voivat olla joko mahdollisia tai tosiasiallisia (eli jo tapahtuneita ja lyhyen, keskipitkän tai pitkän aikavälin vaikutuksia). Standardeissa käytetyt termit 'riski' ja 'mahdollisuudet' viittaavat puolestaan kestävyyyteen liittyviin taloudellisiin riskeihin ja mahdollisuuksiin yrityksille. Tässä raportissa tarkastellaan yritysten raportointia niiden haitallisista arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvista ihmisoikeusvaikutuksista.

Osana Euroopan komission julkaisemaa niin sanottua Omnibus I -pakettia¹⁶ komissio on vuonna 2026 tehnyt ESRS-standardeihin muutoksia, joita sovelletaan pääsääntöisesti tammikuussa 2027 (tai sen jälkeen) alkaviin tilivuosiin. Omnibus I -pakettia käsitellään lyhyesti tämän raportin luvussa 5. ESRS-standardeihin tehdyt muutokset¹⁷ on otettu tässä raportissa huomioon siten, että yritysten huolellisuusvelvoitteeseen, arvoketjun työntekijöihin ja vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvän raportoinnin tarkastelussa on otettu huomioon vain ne datapisteet, jotka komissio on säilyttänyt tai joihin se on tehnyt

11 Kansainvälisissä yritys vastuustandardeissa tätä kutsutaan 'osallisuuskehikoksi'. Yrityksen osallisuuden tason arvoiminen on osa yritys vastuustandardien mukaista huolellisuusvelvoitetta.

12 Ks. esim. Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, luku 3.4, kohta 45.

13 Kansainvälisiä yritys vastuustandardeja ovat YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteet ja OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille. Ks. UN. (2011). Guiding principles on business and human rights. HR/PUB/11/04. https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf ja OECD. (2023). Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_a0b49990/81f92357-en.pdf; (2018). Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct. <https://web.archive.oecd.org/2018-11-27/485071-OECD-Due-Diligence-Guidance-for-Responsible-Business-Conduct.pdf>

14 Ainut poikkeus on ESRS 1, joka ohjeistaa yleisesti raportointiin ilman suoria tiedonantovaatimuksia.

15 Luokkia on viisi: laatu- ja ympäristö (BP), hallintotapa (GOV), strategia (SBM), vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta (IRO) sekä mittarit ja tavoitteet (MT).

16 Ks. lisätietoa esim. https://finance.ec.europa.eu/news/omnibus-package-2025-04-01_en

17 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202601563. Ks. lisätietoa luku 5.

muutoksia¹⁸. Kokonaan uudet datapisteet ja datapisteet, jotka komissio on poistanut tai siirtänyt soveltamisvaatimuksiin, on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Tarkastellut datapisteet on huomioitu niiden alkuperäisessä muodossa.

3. Huolellisuusvelvoiteprosessia koskevat tiedonantovaatimukset ESRS-standardeissa

Yritysvastuuta määrittävät kansainväliset yritysvastuustandardit pohjautuvat huolellisuusvelvoitteen konseptiin. Huolellisuusvelvoite on prosessi, jota noudattamalla yritysten tulee tunnistaa, ehkäistä, lieventää, lopettaa ja korjata haitallisia ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia omissa toiminnoissaan, toimitusketjussaan ja muissa liiketoimintasuhteissaan. Sidosryhmävuoropuhelu vaikutusten kohteena olevien tahojen kanssa on olennainen, läpileikkaava osa huolellisuusvelvoiteprosessia. Yritysten on lisäksi pystyttävä osoittamaan, että ne noudattavat velvollisuuttaan kunnioittaa ihmisoikeuksia. Näin ollen myös viestiminen kuuluu huolellisuusvelvoitteeseen. Suurimpien yritysten kohdalla tämä tarkoittaa myös muodollisempaa raportointia.

Jo kestävyysraportointidirektiiviä edeltänyt, niin sanottu muun kuin taloudellisen tiedon raportointidirektiivi¹⁹ (*non-financial reporting directive*, NFR-direktiivi) velvoitti sen piiriin kuuluneet yritykset sisällyttämään raporttiinsa kuvauksen sovelletuista huolellisuusvelvoiteprosesseista. Uutta kestävyysraportointidirektiiviä valmisteltaessa EU-lainsäätäjät pitivät tärkeänä, että huolellisuusvelvoiteprosessia koskevia tiedonantovaatimuksia täsmennettiin. Täsmennysten tavoitteena oli varmistaa tiedonantovaatimusten johdonmukaisuus kansainvälisten yritysvastuuperiaatteiden, eli YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden²⁰ ja OECD:n toimintaohjeiden²¹ kanssa²².

18 Raportissa tarkastellut datapisteet on alunperin tunnistettu EFRAGin julkaisemista Log of amendments -dokumenteista. Ks. <https://www.efrag.org/en/draft-simplified-esrs-log-of-amendments>

19 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0095>

20 UN. (2011). Guiding principles on business and human rights. HR/PUB/11/04. https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

21 OECD. (2023). Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_a0b49990/81f92357-en.pdf; (2018). Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct. <https://web.archive.org/2018-11-27/485071-OECD-Due-Diligence-Guidance-for-Responsible-Business-Conduct.pdf>

22 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464, johdanto-osa, kappale 31.

Tämän seurauksena CSR-direktiivin mukaisessa raportoinnissa huolellisuusvelvoitetta käsitellään useassa eri kohdassa. Huolellisuusvelvoitetta koskevat tiedot kootaan yhteen ESRS 2 -standardin tiedonantovaatimuksessa ”selvitys kestävyyttä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista”²³. Etenkin Omnibus I -muutosten jälkeen se toimii ”hakemis-tona”, jonka avulla kestävyysraportin käyttäjä saa kootusti tiedot siitä, missä raportin eri osissa yrityksen huolellisuusvelvoiteprosessia käsitellään²⁴. Alkuperäisen ESRS 1 -standardin mukaan suoraan huolellisuusvelvoitteen eri vaiheisiin liittyvät ESRS 2 -standardin ja aihekohtaisten standardien tiedonantovaatimukset on koottu Taulukkoon 1.

Tässä raportissa huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheisiin liittyvien ESRS-standardien tiedonantovaatimusten tarkempaa sisältöä ja tavoitteita on käyty läpi tämän luvun (luku 3) alaluvuissa sekä luvussa 4. Niistä luvun 3 alaluvut keskittyvät huolellisuusvelvoitteesta annettaviin yleisiin tietoihin, joiden raportointi on kaikille yrityksille pakollista. Edellä mainittuja yleisiä tietoja ovat huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen yrityksen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin, vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa sekä ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvien haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja niiden olennaisuuden arviointi. Näistä huolellisuusvelvoitteen integrointi ja sidosryhmävuoropuhelu ovat kansainvälisten yritysvastuustandardien mukaisen huolellisuusvelvoitteen läpileikkaavia vaiheita ja haitallisten vaikutusten olennaisuusanalyysi vastaa huolellisuusvelvoiteprosessissa vaikutusten arvioimista. Suomalaisten suuryritysten raportointia huolellisuusvelvoiteprosessiin liittyvistä kaikille yrityksille pakollisista tiedonantovaatimuksista tarkastellaan tämän raportin luvussa 6.

Toimista, joilla yritykset puuttuvat olennaisiksi määrittämiinsä haitallisiin vaikutuksiin, raportoidaan pääsääntöisesti aihekohtaisten standardien alla. Myös toimien edistymisestä ja tuloksista raportoidaan aihekohtaisissa standardeissa. Näitä tiedonantovaatimuksia esitellään tarkemmin tämän raportin luvussa 4. Yritykset raportoivat aihekohtaisesti ainoastaan itselleen olennaisista kestävyysaiheista. Suomalaisten suuryritysten raportointia arvoketjun työntekijöitä koskevan ESRS S2 -standardin mukaisesti käsitellään luvussa 7 ja raportointia vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan ESRS S3 -standardin mukaisesti luvussa 8.

Olennaisuusanalyysin lisäksi yritysten raportointia ohjaavat ESRS-standardeissa raportoitavan tiedon olennaisuudelle ja laadulle asetetut vaatimukset. Niiden mukaan yritysten on raportoitava datapisteen sisältöä vastaavia, merkityksellisiä tietoja. Tietojen olennaisuuden arvioinnissa yritysten on lisäksi huomioitava kestävyysraportin käyttäjien päätöksentekotarpeet, mukaan lukien sellaisten käyttäjien tarpeet, joiden pääasiallisena

23 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 2, tiedonantovaatimus GOV-4. Yksinkertaistetuissa ESRS-standardeissa vastaava tiedonantovaatimus on GOV-3.

24 ESRS-standardien yksinkertaistamisen yhteydessä tämän tiedonantovaatimuksen tavoite on muutettu muotoon: ”tavoitteena on antaa käsitys siitä, missä kestävyysaiheisiin sovellettavan due diligence -prosessin keskeiset vaiheet esitetään kestävyysraportissa”. Alkuperäisissä ESRS-standardeissa tavoite on muotoiltu toisin: ”tavoitteena on antaa käsitys yrityksen kestävyysseikkoja koskevasta due diligence -prosessista”. Finnwatchin näkemys on, että tavoitteen uusi muotoilu vastaa paremmin luonteeltaan kokoavan tiedonantovaatimuksen sisältöä.

intressinä on saada tietoa yrityksen vaikutuksista.²⁵ Raportoitavien tietojen laatuun liittyvät periaatteet esitellään ESRS 1 -standardin lisäyksessä B. Niitä ovat merkityksellisyys, todenmukainen esittäminen, vertailukelpoisuus, todennettavuus ja ymmärrettävyys.

Taulukko 1: Huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheisiin suoraan liittyvät tiedonantovaatimukset ESRS-standardeissa²⁶

Huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin
ESRS 2 GOV-2: Yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat
ESRS 2 GOV-3: Kestävyyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin
ESRS 2 SBM-3: Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa
Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa
ESRS 2 GOV-2: Yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat
ESRS 2 SBM-2: Sidosryhmien intressit ja näkemykset
ESRS 2 IRO-1: Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista
ESRS 2 MDR-P: Olennaisten kestävyysseikkojen hallitsemiseksi käyttöön otetut toimintaperiaatteet (vähimmäistiedonantovaatimus)
Aihekohtaiset ESRS-standardit
Ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvien haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arviointi
ESRS 2 IRO-1: Kuvaus olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosesseista
ESRS 2 SBM-3: Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa
Toimien toteuttaminen ihmisiin ja ympäristöön kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin puuttumiseksi
ESRS 2 MDR-A: Olennaisiin kestävyysseikkoihin liittyvät toimet ja resurssit (vähimmäistiedonantovaatimus)
Aihekohtaiset ESRS-standardit
Toimien tuloksellisuuden seuranta
ESRS 2 MDR-M: Olennaisiin kestävyysseikkoihin liittyvät mittarit (vähimmäistiedonantovaatimus)
ESRS 2 MDR-T: Toimintaperiaatteiden ja toimien vaikuttavuuden seuranta tavoitteiden avulla (vähimmäistiedonantovaatimus)
Aihekohtaiset ESRS-standardit

25 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 31. Ks. myös. Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563, liite 1, ESRS 1, kohta 20.

26 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 61.

ESRS-standardien mukainen raportointi ja yritysvastuudirektiivin viestintää koskevat velvoitteet

Yritysvastuudirektiivi (CSDD-direktiivi)²⁷ asettaa sen piiriin kuuluville yrityksille pakollisen ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevan huolellisuusvelvoitteen. Yritysten tulee myös viestiä sidosryhmille siitä, miten ne noudattavat yritysvastuudirektiivin piiriin kuuluvia velvoitteita. Kun yritys kuuluu sekä CSDD-direktiivin että CSR-direktiivin piiriin, yritysvastuudirektiivin viestintää koskevat velvoitteet hoidetaan CSR-direktiivin kautta.²⁸

Kun yrityksen huolellisuusvelvoiteprosessi vastaa kansainvälisiä yritysvastuustandardeja, eli muun muassa kattaa kaikki ihmisoikeudet ja yrityksen koko arvoketjun²⁹, yrityksen noudattama ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi tuottaa suoraan tiedot myös sen haitallisia vaikutuksia koskevaan kaksoisolennaisuusanalyysiin. Se, mikä yrityksen huolellisuusvelvoiteprosessissa tunnistetaan haitalliseksi (ja tarvittaessa priorisoitavaksi) vaikutukseksi, on olennainen CSR-direktiivin nojalla raportoitava haitallinen vaikutus.

CSR-direktiiviin sisältyvällä, yritysten raportoinnin laajuutta määrittävällä olennaisuusanalyysillä on siis suoria yhtymäkohtia myös CSDD-direktiivin mukaiseen huolellisuusvelvoitteeseen.

27 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401760

28 Yritysvastuudirektiiviä ollaan tätä kirjoitettaessa viemässä Suomessa lainsäädäntöön, ks. lisätietoa Työ- ja elinkeinoministeriö, Yritysvastuudirektiivin kansallinen täytäntöönpano, <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=TEM069:00/2024>. CSDD-direktiivin soveltamisen on tarkoitus alkaa kesällä 2029.

29 Vaikka yritysvastuudirektiivi perustuu kansainvälisiin yritysvastuustandardeihin, sen mukainen huolellisuusvelvoiteprosessi ei täysin vastaa kansainvälisissä yritysvastuustandardeissa määriteltyä huolellisuusvelvoiteprosessia. Yritysvastuudirektiivin mukainen huolellisuusvelvoite esim. kattaa vain osan yritysten arvoketjun loppupäästä. Ks. myös luku 7.8.

3.1 Huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin

Huolellisuusvelvoitteen integroimiseen liittyvien ESRS 2 -tiedonantovaatimusten tavoitteena on muun muassa antaa yrityksen sidosryhmille tietoa siitä, miten yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille tiedotetaan kestävyysseikoista ja mitä tietoja ne ovat käsitelleet raportointikaudella (ESRS 2 GOV-2). Näin voidaan muodostaa käsitys siitä, pystyvätkö kyseiset elimet hoitamaan kestävyyskysymysten hallintaan liittyvät tehtävänsä. Tiedonantovaatimusten kautta saadaan tietoa myös siitä tarjotaanko hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenille kestävyteen liittyviä kannustimia (ESRS 2 GOV-3).

Tässä raportissa tarkastellut edellä mainittuja tiedonantovaatimuksia tarkentavat datapisteet edellyttävät raportointia siitä, miten yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimet ottavat huomioon yrityksen olennaiset vaikutukset ja niihin liittyvät kompromissit valvoessaan yrityksen strategiaa ja suuria liiketoimintaa koskevia päätöksiä.

Lisäksi tarkastellut datapisteet edellyttävät kuvausta yrityksen käytössä olevien kannustinjärjestelmien keskeisistä ominaisuuksista, jos kestävyys on integroitu niihin. Kannustinjärjestelmien kuvauksen yhteydessä yrityksen tulee myös antaa tiedot suorituskyvyn arvioinnissa käytetyistä kestävyteen liittyvistä tavoitteista ja mittareista sekä niistä riippuvan muuttuvan palkkion osuudesta.

3.2 Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa

Sidosryhmävuoropuhelu vaikutusten kohteena olevien tahojen kanssa on olennainen osa huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheita. Myös ESRS-standardeissa sidosryhmävuoropuheluun liittyviä datapisteitä on useita niin yleisissä tiedoissa kuin aihekohtaisissa standardeissa (ks. Taulukko 1). Yleisessä ESRS 2 -standardissa sidosryhmävuoropuhelua koskevan tiedonantovaatimuksen SBM-2 tavoitteena on antaa käsitys siitä, miten yrityksen keskeisten sidosryhmien intressit³⁰ ja näkemykset vaikuttavat yrityksen strategiaan ja liiketoimintamalliin.

Tässä raportissa tarkastellut SBM-2 tiedonantovaatimusta tarkentavat datapisteet edellyttävät yritykseltä tiivistettyä kuvausta sen sidosryhmävuoropuhelusta. Kuvauksen tulee kattaa tiedot yritykselle keskeisistä sidosryhmistä, joiden kanssa se käy vuoropuhelua sekä yrityksen käsityksestä sille keskeisten sidosryhmien intresseistä ja näkemyksistä, jotka liittyvät yrityksen strategiaan ja liiketoimintamalliin. Lisäksi yrityksen tulee kertoa, tiedotetaanko nimenomaisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien intresseistä ja näkemyksistä yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille.

³⁰ Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'intressi' direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'etu' sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä 'interests'.

3.3 Haitallisten vaikutusten tunnistamista koskeva prosessi ja olennaisuuden arviointi

ESRS 2 -standardin yleiset tiedonantovaatimukset, jollaisia kaikki tässä luvussa 3 käsitellyt tiedonantovaatimukset ovat, ovat kaikille raportointidirektiivin piirissä oleville yrityksille pakollisia. Muilta osin ESRS-standardit edellyttävät, että yritysten tulee raportoida vain sellaisista vaikutuksista ja kestävyysaiheista³¹, jotka ne ovat määrittäneet itselleen olennaisiksi. Vaikutusten ja kestävyysaiheiden olennaisuus määritetään kaksinkertaisen olennaisuuden analyysissä (myös *kaksoisolennaisuusanalyysi* tai *olennaisuusanalyysi*).

Koska olennaisuuden arviointi on ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin lähtökohta, on loogista, että yritysten on raportoitava siitä, miten vaikutusten olennaisuus on tunnistettu ja arvioitu. Raportointi tästä tehdään olennaisuusanalyysiä koskevan tiedonantovaatimuksen (ESRS 2 IRO-1) alla.

ESRS 2 IRO-1 -tiedonantovaatimus edellyttää raportointia muun muassa³²

- yrityksen olennaisuusanalyysissä käytetyistä menetelmistä ja oletuksista
- prosessista, jolla tunnistetaan, arvioidaan, priorisoidaan ja seurataan yrityksen vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Tämän prosessin osalta yrityksen tulee erityisesti kertoa
 - o onko prosessissa keskitytty tiettyihin riskitekijöihin,
 - o kattaako prosessi paitsi yrityksen oman toiminnan vaikutukset myös sellaiset vaikutukset, joihin se on osallisena liikesuhteidensa kautta,
 - o onko prosessin aikana kuultu sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset kohdistuvat niihin
 - o miten yritys on priorisoinut tunnistamiaan haitallisia vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella ja miten niiden olennaisuus on määritetty, mukaan lukien olennaisuudelle asetetut kynnsarvot
- olennaisuusanalyysiin liittyvästä yrityksen sisäisestä päätöksentekoprosessista
- olennaisuusanalyysissä käytetyistä syöttöparametreista (esim. tietolähteet).

Lisäksi yritysten on raportoitava niiden olennaisuusanalyysiin kyseisenä raportointivuonna mahdollisesti tekemistään muutoksista.

31 Kestävyysaiheita ovat esimerkiksi ilmastonmuutos, biodiversiteetti, arvoketjun työntekijät, vaikutusten kohteena olevat yhteisöt jne.

32 Osa IRO-1 -tiedonantovaatimuksen datapisteistä koskee riskien ja mahdollisuuksien tunnistamista eikä niitä siksi käsitellä tässä raportissa.

Prosessin kuvauksen lisäksi yritysten on raportoitava olennaisuusanalyysin tuloksista. Tuloksiin liittyvät datapisteet ovat osa ESRS 2 SBM-3 -tiedonantovaatimusta, ja ne edellyttävät muun muassa lyhyttä kuvausta yrityksen olennaisista vaikutuksista sekä niiden nykyisistä ja ennakoituista vaikutuksista yrityksen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon. Lisäksi haitallisten vaikutusten osalta yrityksen tulee kertoa, miten ne vaikuttavat ihmisiin ja ympäristöön, ovatko ne peräisin yrityksen strategiasta ja liiketoimintamallista tai liittyvätkö ne niihin, sekä onko yritys osallisena niihin oman toimintansa vai liikesuhteidensa kautta.

Kestävyyssaiheet, joihin yrityksen olennaiset vaikutukset (tai riskit tai mahdollisuudet) liittyvät, ovat sille olennaisia. Jos yritykset eivät ole määrittäneet ilmastomuutosta itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi niiden on erikseen perusteltava, miksi se ei ole niille olennainen. Muiden kestävyysaiheiden osalta yritysten ei ESRS-standardien mukaan tarvitse perustella, miksi ne ovat määrittäneet ne itselleen epäolennaiseksi.³³

3.3.1 Olennaisuusanalyysin kolme vaihetta

ESRS-standardeissa keskeisen kaksinkertaisen olennaisuuden konsepti sisältyi jo CSR-direktiiviä edeltäneeseen NFR-direktiiviin. Myös siinä raportointia tuli tehdä sekä yrityksen toiminnan vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön että siitä, miten kestävyysseikat vaikuttavat yritykseen.

NFR-direktiivin uudelleentarkastelu kuitenkin osoitti, että näitä kahta näkökulmaa ei useinkaan ymmärretty tai sovellettu hyvin. Sen vuoksi CSR-direktiiviä säädettäessä pidettiin tärkeänä selvittää, että yritysten olisi otettava kumpikin olennaisuusnäkökulma huomioon sellaisenaan. Tämä tarkoittaa, että yritysten on raportoitava paitsi tiedot, jotka ovat olennaisia kummastakin näkökulmasta, myös tiedot jotka ovat olennaisia vain toisesta näkökulmasta.³⁴

Kaksinkertaisen olennaisuuden käsitettä ja kaksoisolennaisuusanalyysiä on avattu tarkemmin CSR-direktiivin esitöissä ja ESRS-standardeissa sekä EFRAGin julkaisemassa kaksinkertaisen olennaisuuden toimeenpano-oppaassa³⁵. Niiden perusteella vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa on huomioitava seuraavat kolme vaihetta:

- kontekstin ymmärtäminen (mukaan lukien yrityksen toiminta, liikesuhteet ja sidosryhmät),
- vaikutusten tunnistaminen,
- ja tunnistettujen vaikutusten olennaisuuden arviointi ja määrittäminen.

33 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 32.

34 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2022/2464, johdanto-osa, kappale 29.

35 EFRAG. (2024). Implementation Guidance 1: Materiality assessment. https://www.efrag.org/sites/default/files/sites/web-publishing/SiteAssets/IG%201%20Materiality%20Assessment_final.pdf

ESRS-standardien mukaiset haitallisen vaikutuksen olennaisuuden arviointikriteerit vastaavat kansainvälisten yritys vastuustandardien mukaisessa huolellisuusvelvoiteprosessissa käytettäviä kriteerejä ehkäisevien ja lieventävien toimenpiteiden priorisoinnille.

ESRS-standardien mukaan tosiasiallisten haitallisten vaikutusten olennaisuutta arvioidaan vaikutuksen vakavuuden perusteella ja mahdollisten haitallisten vaikutusten olennaisuutta arvioidaan vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Mahdollisen haitallisen vaikutuksen vakavuus on kuitenkin todennäköisyyteen nähden ensisijainen arviointikriteeri. Haitallisen vaikutuksen vakavuuden osatekijöitä ovat vaikutuksen mittasuhteet, laajuus ja korjaamaton luonne.³⁶

Vaikutuksen mittasuhte (engl. *scale*) viittaa vaikutuksen painoarvoon tai merkittävyyteen (engl. *gravity*). Haitallisten ihmisoikeusvaikutusten kohdalla laajuus puolestaan viittaa siihen, miten montaa ihmistä vaikutukset koskettavat, ja korjaamaton luonne vaikutuksen peruuttamattomuuteen eli siihen, ovatko vaikutuksen kohteena olevat ihmiset palautettavissa vaikutusta edeltäneeseen tilaan.

ESRS-standardit edellyttävät yrityksiltä vaikutusten olennaisuuden määrittämistä kvantitatiivisten tai kvalitatiivisten kynnysarvojen avulla. Kynnysarvojen asettamiseksi ei standardeissa kuitenkaan anneta tarkempia ohjeita vaan ne jätetään vapaasti yritysten itsensä määritettäväksi. EFRAGin kaksinkertaisen olennaisuuden toimeenpano-oppaan mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuudelle asetettujen kynnysarvojen tulee ensisijaisesti perustua näyttöön, joka "mahdollistaa olennaisuudesta tehtyjen päätelmien mahdollisimman objektiivisen arvioinnin"³⁷.

36 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 45. Ks. myös kohta 60.

37 EFRAG. (2024). Implementation Guidance 1: Materiality assessment, kohta 117.

Olennaisuusanalyysin varmentaminen

CSR-direktiivin mukaan yritysten kestävyysraportit tulee varmentaa. Varmennus tulee osoittaa erillisellä varmennuskertomuksella. Tavoiteltava rajoitettu varmuus tarkoittaa, ettei varmentaja ole havainnut mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että varmennuksen kohteena oleva kestävyysraportti olisi olennaisesti virheellinen.

Tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen tulee noudattaa kestävyysraportoinnin varmentamisessa rajoitettua varmuutta koskevia varmennusstandardeja, jotka komission on määrä hyväksyä 1.7.2027 mennessä. Alkuperäiseen CSR-direktiivin sisältynyt säännös siirtymisestä myöhemmässä vaiheessa laajempaan, niin sanottuun kohtuulliseen varmuuteen, kumottiin osana Omnibus I -pakettia (ks. luku 5).

Suomen tilintarkastajat ry:n laatimien suositusten³⁸ mukaan varmentajan on muodostettava käsitys siitä, miten yritys on suorittanut olennaisuusanalyysin ja huomioitava muun muassa seuraavat asiat:

- Mikä on olennaisuuden arvioinnin laajuus ja kattavuus (ovatko kaikki raportoivan konsernin yhtiöt mukana, ja miten esimerkiksi osakkuusyhtiöt on huomioitu);
- Miten arvoketju on määritelty ja miten arvoketjun alku- ja loppupää on huomioitu vaikutusten tunnistamisessa;
- Miten huolellisuusvelvoiteprosessi on dokumentoitu;
- Miten sidosryhmät on tunnistettu, miten yhteydenpito sidosryhmiin on toteutettu, sekä miten sidosryhmien kannalta olennaiset tiedot ja niiden raportointi on sisällytetty kaksinkertaisen olennaisuusarvioinnin prosessiin;
- Miten olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu;
- Miten tunnistetut vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on arvioitu, ja onko niiden arvioimisessa käytetty johdon määrittämää ja perustelemaa pisteytystä (kynnysarvot);
- Onko olennaisuuden arviointi toteutettu ESRS-standardien vaatimusten mukaisesti;
- Onko olennaisuuden arvioinnin tulokset käsitelty asianmukaisesti (johto ja hallitus);
- Vastaako kestävyysraportilla kuvattu kaksinkertaisen olennaisuusarvioinnin prosessi varmennuksen yhteydessä saatua käsitystä toteutetusta prosessista.

Suosituksen tavoitteena on kehittää hyvää varmennustapaa kestävyysraportointivarmentamisessa.

38 Suomen tilintarkastajat. 16.1.2025. Kestävyysraportoinnin varmennus. Suomen tilintarkastajat ry:n suosituksia 1/2025, luku 5.4. https://tilintarkastajat.fi/wp-content/uploads/2025/01/Kestavyysraportoinnin-varmennussuositus-2024_FINAL-ST-ry.pdf

3.4 Muut yleiset tiedonantovaatimukset: arvoketjun kuvaus

Yleiseen ESRS 2 -standardiin sisältyy myös tiedonantovaatimus yrityksen strategiasta, liiketoimintamallista ja arvoketjusta (ESRS SBM-1). Kyseinen tiedonantovaatimus ei ESRS-standardien mukaan liity suoraan huolellisuusvelvoitteeseen. Tässä raportissa kyseistä tiedonantovaatimusta tarkastellaan kuitenkin siksi, että se edellyttää yrityksiä kuvaamaan arvoketjunsä. Arvoketjun kuvauksessa annettavien tietojen tulee muun muassa sisältää kuvaus yrityksen arvoketjujen tärkeimmistä toimijoista, kuten toimittajista, asiakkaista, jakelukanavista ja loppukäyttäjistä.

ESRS-standardien määritelmien mukaan ”arvoketju käsittää toiminnot, resurssit ja suhteet, joita yritys käyttää ja joihin se tukeutuu tuotteidensa tai palvelujensa luomisessa suunnittelusta toimitukseen, kulutukseen ja käyttöön päättymiseen”. Arvoketjuun kuuluu toimijoita, joiden paikka ketjussa on ennen yritystä tai sen jälkeen. Yrityksen edelle sijoittuvat toimijat (esim. toimittajat) tarjoavat tuotteita tai palveluja, joita käytetään yrityksen tuotteiden tai palvelujen kehittämiseen. Yrityksen jälkeen sijoittuvat yhteisöt (esim. jakelijat ja asiakkaat) taas puolestaan vastaanottavat yritykseltä tuotteita tai palveluja.³⁹

Se, miten läpinäkyvästi yritys kertoo omasta arvoketjustaan ja arvoketjun toimijoista, on merkityksellistä arvioitaessa yrityksen vaikutusten tunnistamis- ja arvioimisprosessin kuvausta ja aihekohtaista raportointia. Suomalaisten suuryritysten omasta arvoketjustaan antamia tietoja tarkastellaan tässä raportissa arvoketjun työntekijöitä koskevassa luvussa 7.

Yritysten omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat kiinnostavia myös yritys vastuudirektiivin näkökulmasta. Kuten edellä on käsitelty, yritys vastuudirektiivi velvoittaa sen soveltamisalaan kuuluvat yritykset huolehtimaan niiden haitallisista ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksista. Direktiivissä huolellisuusvelvoite kattaa kansainvälisistä yritys vastuustandardeista poiketen kuitenkin vain yritysten oman toiminnan, niiden arvoketjun alkupään ja osan niiden arvoketjun loppupäästä, eli vain sellaisten yrityksen arvoketjun loppupään liikeympäristöjen toiminnan, joka ”liittyy yrityksen tuotteiden jakeluun, kuljetukseen ja varastointiin, jos liikeympäristöt suorittavat näitä toimia yritykselle tai yrityksen puolesta”.⁴⁰

39 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 2, taulukko 2, ESRS-standardeissa määritellyt termit.

40 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, artikla 3(1)g.

4. Arvoketjun työntekijöitä ja vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevat tiedonantovaatimukset

Edellisessä luvussa 3 käsiteltiin yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheisiin liittyviä tiedonantovaatimuksia, joiden raportointi on kaikille kestävyysraportointidirektiivin piiriin kuuluville yrityksille pakollista. Pakollisten tiedonantovaatimusten lisäksi yritysten on raportoitava niistä vaikutuksista, jotka ne ovat määrittäneet itselleen olennaisiksi⁴¹. Niistä raportoidaan pääsääntöisesti⁴² aihekohtaisten standardien mukaan.

Ihmisoikeusvaikutuksiin liittyviä aihekohtaisia sosiaalisia ESRS-standardeja on neljä. Ne koskevat yritysten omaa työvoimaa (ESRS S1), arvoketjujen työntekijöitä (ESRS S2), vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä (ESRS S3) sekä kuluttajia ja loppukäyttäjiä (ESRS S4). Tässä raportissa tarkastelun kohteena on yritysten raportointi arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista, eli raportointi standardien ESRS S2 ja ESRS S3 haitallisiin vaikutuksiin liittyvien raportointivaatimusten mukaisesti.

Arvoketjun työntekijöitä koskeva standardi kattaa muun muassa työolot (kuten työajan ja riittävän palkan), yhdistymisvapauden, terveyden ja turvallisuuden, monimuotoisuuden ja yhdenvertaisen kohtelun, sekä muut työhön liittyvät ihmisoikeudet (kuten pakkotyön, lapsityön ja säälliset asuinolot).⁴³

Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskeva standardi puolestaan kattaa yhteisöjen taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet (kuten säälliset asuinolot ja oikeudet ruokaan, veteen ja sanitaatioon sekä maa-alueisiin liittyvät vaikutukset), kansalais- ja poliittiset oikeudet (kuten sanan- ja kokoontumisvapauden sekä vaikutukset ihmisoikeuspuolustajiin), sekä alkuperäiskansojen oikeudet (kuten itsemääräämisoikeuden sekä vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen).⁴⁴

41 ESRS-standardit sisältävät siirtymäsäännöksiä, joita hyödyntävät yritykset voivat jättää raportoimatta kaikki pelkästään arvoketjun työntekijöitä, vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä tai kuluttajia ja loppukäyttäjiä koskevat tiedonantovaatimukset kahdelta ensimmäiseltä kestävyysraportin laatimisvuodelta silloinkin kun kyseiset kestävyysaiheet ovat niille olennaisia. Myös osan omia työntekijöitä koskevista tiedonantovaatimuksista voi jättää raportoimatta. Siirtymäsäännöksen hyödyntäminen on mahdollista yrityksille, jotka työllistävät alle 750 henkilöä. Euroopan komission delegeoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, Lisäys C.

42 Tästä pääsäännöstä poiketen myös yhteisökohtainen raportointi on mahdollista ja tarpeen silloin, kun yritys toteaa, etteivät ESRS-standardit kata (riittävällä tarkkuudella) jotain sellaista vaikutusta, riskiä tai mahdollisuutta, joka on yritykselle olennainen.

43 Euroopan komission delegeoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, AR 16.

44 Euroopan komission delegeoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, AR 16.

Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat samalla alueella asuvia tai työskenteleviä henkilöitä tai ryhmiä, joihin raportoivan yrityksen toiminnot ovat vaikuttaneet tai saattavat vaikuttaa, myös yrityksen arvoketjun alku- ja loppupään kautta⁴⁵. ESRS S3 -standardissa annettuja esimerkkejä tällaisista yhteisöistä ovat muun muassa yrityksen toimipaikkojen ympäristössä asuvat henkilöt tai sen arvoketjussa esimerkiksi kaivannaisten louhintapaikkojen ympärillä sijaitsevat yhteisöt.

ESRS-standardien mukaan ympäristöseikoista kuten ilmastonmuutoksesta sekä niihin liittyvien vaikutusten ja riskien hallintaan tähtävistä toimista aiheutuvat haitalliset vaikutukset ihmisille raportoidaan sosiaalisten kestävyysstandardien alla.⁴⁶

Seuraavissa alaluvuissa esitellään lyhyesti ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien tiedonantovaatimukset ja tässä raportissa tarkastellut kyseisiä tiedonantovaatimuksia tarkentavat haitallisiin vaikutuksiin liittyvät datapisteet. Suomalaisten suuryritysten niitä koskevaa raportointia käsitellään luvuissa 7 ja 8.

Aihekohtaisten sosiaalisten standardien tiedonantovaatimukset käsittelevät yritysten toimintaperiaatteita, vuorovaikutusta vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa, toimia haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi ja niitä koskevia tavoitteita. Raportoidessaan olennaisiksi arvioituihin haitallisiin vaikutuksiin liittyvistä toimintaperiaatteista, toimista ja tavoitteista yritysten on annettava kaikki tiedot, jotka vaaditaan paitsi aihekohtaisten ESRS-standardien tiedonantovaatimuksissa ja datapisteissä, myös yleisen ESRS 2 -standardin toimintaperiaatteita, toimia ja tavoitteita koskevissa vähimmäistiedonantovaatimuksissa⁴⁷.

4.1 Toimintaperiaatteet

ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien toimintaperiaatteita koskevien tiedonantovaatimusten (ESRS S2-1 ja ESRS S3-1) tavoitteena on antaa käsitys siitä, missä määrin yrityksellä on toimintaperiaatteita erityisesti arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten tunnistamiseksi, arvioimiseksi, hallitsemiseksi ja/tai korjaamiseksi.⁴⁸

Tässä raportissa tarkastellut toimintaperiaatteita koskevia tiedonantovaatimuksia tarkentavat datapisteet edellyttävät kuvausta yrityksen toimintaperiaatteista arvoketjun työntekijöihin tai yhteisöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten hallitsemiseksi. Lisäksi

45 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 2, taulukko 2, ESRS-standardeissa määritellyt termit.

46 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 52 ja AR 16. Ks. myös ESRS S3, AR 28, jonka mukaan vaikutukset yhteisöihin voivat johtua ympäristönäkökohdista, joita koskevat tiedot yritys julkistaa ESRS E1–E5:ssä.

47 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 33.

48 Euroopan komission hyväksymissä yksinkertaistetuissa ESRS-standardeissa aihekohtaisista standardeista on poistettu tavoitteet toimintapolitiikkoja, toimia ja tavoitteita koskevista tiedonantovaatimuksista. Ko. muutos sisältyi jo EFRAGin tekniseen ohjeistukseen. EFRAGin mukaan ko. tiedonantovaatimukset on kehystetty riittävällä tavalla ESRS 2 -standardissa vähimmäistietovaatimusten (ks. luku 4.4) yhteydessä.

yrittäjien tulee selvittää, koskevatko kyseiset toimintaperiaatteet kaikkia sen arvoketjun työntekijöitä tai vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä vai vain osaa niistä, ja ovatko ne linjassa kansainvälisten normien, kuten YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden kanssa. Yrityksen on myös annettava tiedot arvoketjun työntekijöiden tai vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kannalta merkityksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksistaan.

Arvoketjun työntekijöiden osalta yrityksen tulee myös kertoa, kattavatko sen toimintaperiaatteet ihmiskaupan, pakkotyön ja lapsityön, ja onko sillä käytössään toimittajia koskevat eettiset periaatteet (Supplier Code of Conduct). Vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen osalta yrityksen tulee antaa tiedot mahdollisista alkuperäiskansojen oikeuksiin liittyvistä linjauksista.

4.2 Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa, ilmoituskanavat ja toimintatavat epäkohtien korjaamiseksi

ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien sidosryhmävuoropuhelua (ESRS S2-2 ja ESRS S3-2) sekä korjaavia toimia ja ilmoituskanavia koskevien (ESRS S2-3 ja ESRS S3-3) tiedonantovaatimusten tavoitteena on muun muassa antaa käsitys siitä, pitääkö yritys huolellisuusvelvoitteen puitteissa yhteyttä vaikutusten kohteena oleviin arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin ja miten yritys ottaa näiden asianosaisten sidosryhmien näkemykset huomioon päätöksenteossaan.⁴⁹

Tässä raportissa tarkastellut edellä mainittuja tiedonantovaatimuksia tarkentavat datapisteteet edellyttävät yritykseltä raportointia siitä, miten arvoketjun työntekijöiden tai yhteisöjen näkemykset otetaan huomioon päätettäessä toimista niihin kohdistuvien vaikutusten hallitsemiseksi. Yrityksen tulee myös antaa tietoa toimista, joita se toteuttaa saadakseen käsityksen erityisen haavoittuvassa asemassa olevilta arvoketjun työntekijöiltä tai yhteisöiltä. Lisäksi tarkastellut datapisteteet edellyttävät yritykseltä selvitystä siitä, käykö se vuoropuhelua arvoketjun työntekijöiden tai vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa suoraan, vai heidän laillisten edustajiensa tai luotettavien valtuutettujensa kautta. Laillisia edustajia voivat ESRS-standardien määritelmien mukaan olla esimerkiksi vaaleilla valitut ammattiliittojen edustajat tai muut vapaasti valitut vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien edustajat. Luotettavia edustajia voivat puolestaan olla esimerkiksi kehitysyritysten ja ihmisoikeusasiantuntijoiden parissa toimivat kansalaisjärjestöt, kansainväliset työntekijä-

49 Omnibus I -paketin myötä ESRS-standardeihin tehtyjen muutosten yhteydessä tässä luvussa käsitellyt sidosryhmävuoropuhelua ja korjaavia toimia ja ilmoituskanavia koskevat tiedonantovaatimukset on yhdistetty kun ne aiemmin olivat erillisiä tiedonantovaatimuksia. Yhdistämisen yhteydessä myös niiden tavoitteisiin on tehty muutoksia. Uusi tavoite on antaa käsitys yrityksen yleisestä lähestymistavasta vuorovaikutukseen vaikutusten kohteena olevien arvoketjun työntekijöiden ja yhteisöjen kanssa, mukaan lukien ilmoituskanavien olemassaolo ja yrityksen lähestymistapa haitallisten vaikutusten korjaamiseen (engl. *remedy*).

järjestöt ja paikallinen kansalaisyhteiskunta, joilla on riittävän laaja kokemus yhteistyöstä kyseisten arvoketjun työntekijöiden tai vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa.⁵⁰

Arvoketjun työntekijöiden osalta yritysten on myös ilmoitettava jos ne ovat solmineet maailmanlaajuisia puitesopimuksia ay-liikkeen kanssa. Jos vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat alkuperäiskansoja, yrityksen on raportoitava, miten se huomioi alkuperäiskansojen oikeuden vapaaseen ja tietoon perustuvaan ennakkosuostumukseen.

Korjaavien toimien osalta yrityksen on ilmoitettava sen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi silloin kun yritys on aiheuttanut olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden aiheutumiseen. Korjaavat toimet on alkuperäisissä ESRS-standardeissa määritelty jokseenkin harhaanjohtavasti ”keinoiksi joilla voidaan torjua tai poistaa kielteinen vaikutus”⁵¹. Annetut esimerkit korjaavista toimista (anteeksi-pyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estämisen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttaminen, ennallistaminen ja kunnostus) vastaavat kuitenkin kansainvälisesti tunnustettuja keinoja ihmisoi-keusloukkausten hyvittämiseksi uhreille.

Lisäksi yrityksen on annettava tiedot kanavista, joiden avulla arvoketjun työntekijät tai vaikutusten kohteena olevat yhteisöt voivat nostaa esiin huolenaiheita suoraan yritykselle ja saada niitä käsitellyiksi. Myös tiedot siitä, miten yritys seuraa kanavien kautta tulleita ilmoituksia ja varmistaa kanavien tehokkuuteen, tulee antaa. Soveltamisvaatimusten mukaan ilmoituskanavien tehokkuuden arvioinnissa yritys voi käyttää ohjenuorana YK:n ohjaaviin periaatteisiin sisältyviä vaikuttavuuskriteereitä tuomioistuinten ulkopuolisille valitusmekanismeille⁵².

4.3 Toimet ja tavoitteet

ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien toimia koskevien tiedonantovaatimusten (ESRS S2-4 ja ESRS S3-4) tarkoituksena on antaa käsitys kaikista niistä meneillään olevista, toteutetuista ja suunnitelluista toimista, joiden avulla yritys ehkäisee, lieventää ja korjaa sen olennaisia haitallisia arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvia vaikutuksia. Yrityksen on myös annettava tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaan.

50 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 2, taulukko 2, ESRS-standardeissa määritelty termit.

51 Omnibus I -paketin myötä ESRS-standardeihin tehtyjen muutosten yhteydessä tätä määritelmää on muutettu. Uusi määritelmä vastaa pitkälti yritysvastuudirektiivissä käytettyä määritelmää korjaavista toimista.

52 YK:n yritystoimintaa ja ihmisoi-keuksia koskevat ohjaavat periaatteet, ohjaava periaate 31. Kriteerit ovat: legitiimisyys, saavutettavuus, ennakoitavuus, tasapuolisuus, läpinäkyvyys, ihmisoi-keusperustaisuus ja itseoppivuus. Lisäksi toimintata-son mekanismien tulee perustua osallistamiseen ja vuoropuheluun.

Lisäksi tässä raportissa tarkastellut ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien toimia koskevat datapisteet edellyttävät tietoja siitä, miten yritys seuraa olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi ja korjaamiseksi toteuttamiensa toimien tehokkuutta. Tarkastellut datapisteet edellyttävät yritystä myös ilmoittamaan, onko sille raportoitu⁵³ arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvistä vakavista tapauksista ja antamaan tiedot niistä. Raportoiduista vakavista tapauksista ei tarvitse antaa tietoja, jos ne kuuluvat yksityisyyden suojan piiriin.

Tässä raportissa tarkastellut ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien tavoitteita koskevat datapisteet puolestaan edellyttävät kuvausta tavoitteista, joita yritys on asettanut arvoketjun työntekijöihin ja vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien vaikutusten hallitsemiselle. Tavoitteita koskevien tiedonantovaatimusten (ESRS S2-5 ja ESRS S3-5) tarkoituksena on selventää, missä määrin yrityksellä on käytössään tavoitteita, joiden avulla se edistää haitallisten vaikutusten vähentämistä ja mittaa omaa edistymistään niihin liittyen.⁵⁴

ESRS-standardeissa 'tavoitteilla' tarkoitetaan mitattavissa olevia, tulossuuntautuneita ja aikasidonnaisia tavoitteita, jotka yritys pyrkii saavuttamaan olennaisten vaikutusten, riskien tai mahdollisuuksien suhteen. 'Mittarit' puolestaan viittaa laadullisiin ja määrällisiin indikaattoreihin, joiden avulla yritys mittaa kestävyteen liittyvien toimintaperiaatteidensa täytäntöönpanon vaikuttavuutta muun muassa omia tavoitteitaan vasten. Mittarien avulla mitataan myös yrityksen tuloksia vaikutusten kohteena olevien henkilöiden, ympäristön ja kyseisen yrityksen osalta.⁵⁵

4.4 Vähimmäistiedonantovaatimukset

Yleiseen ESRS 2 -standardiin sisältyy vähimmäistiedonantovaatimuksia, joita yrityksen on noudatettava raportoidessaan sille olennaisista vaikutuksista joko aihekohtaisten standardien mukaisesti tai yhteisökohtaisesti⁵⁶. Vähimmäistiedonantovaatimuksia on noudatettava silloinkin kun yritys hyödyntää ESRS-standardeihin sisältyviä siirtymäsäännöksiä⁵⁷.

53 Yksinkertaistettujen ESRS-standardien mukaan yritysten tulee antaa tiedot vain "vahvistetuista ja toteen näytetyistä tapauksista". Tapaus katsotaan vahvistetuksi, kun siitä on näyttönä objektiivista, tosiasioihin perustuvaa ja todennettavissa olevaa tietoa. Tapaus taas katsotaan toteen näytetyksi kun tuomioistuim tai esimerkiksi OECD:n kansallinen yhteyspiste tai hallintoviranomainen on virallisella löydöksellä todennut tapahtuman tapahtuneen. Ks. esim. Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563, ESRS S2 – Arvoketjun työntekijät, AR 6.

54 Kuten edellä on todettu, Euroopan komission hyväksymissä yksinkertaistetuissa ESRS-standardeissa toimintapolitiikkoja, toimia ja tavoitteita koskevien tiedonantovaatimusten tavoitteet on poistettu. Ks. alaviite 47.

55 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 2, taulukko 2, ESRS-standardeissa määritellyt termit.

56 ESRS-standardien mukaan jos ESRS-standardit eivät kata jotain yritykselle olennaista kestävyysseikkaa, tai eivät kata sitä riittävästi, yrityksen on raportoitava siitä yhteisökohtaisesti.

57 ESRS-standardeihin sisältyy erinäisiä siirtymäsäännöksiä, ja esimerkiksi osa tiedonantovaatimuksista otetaan käyttöön vaiheittain jolloin yritykset voivat tietyin edellytyksin jättää niissä vaaditut tiedot raportoimatta ensimmäisinä CSR-direktiivin mukaisia raportointivuosina.

ESRS-standardien vähimmäistiedonantovaatimukset liittyvät toimintaperiaatteisiin (ESRS 2 MDR-P), toimiin (ESRS 2 MDR-A), mittareihin (ESRS 2 MDR-M) ja tavoitteisiin (ESRS 2 MDR-T).

Toimintaperiaatteita koskevassa vähimmäistiedonantovaatimuksessa edellytetään kuvausta yrityksen toimintaperiaatteiden keskeisestä sisällöstä, niiden soveltamisalasta sekä tarvittaessa siitä, miten yritykselle keskeisten sidosryhmien intressit on otettu huomioon niitä laadittaessa. Lisäksi yrityksen on kerrottava, jos se on sitoutunut joihinkin kolmannen osapuolen standardeihin tai aloitteisiin (esimerkiksi vastuullisuuden valvonta- tai sertifiointijärjestelmät) toimintaperiaatteiden toteuttamiseksi.

Toimia koskevassa vähimmäistietovaatimuksessa yrityksen on annettava tiedot raportointivuoden aikana toteutetuista ja suunnitteilla olevista haitallisia vaikutuksia ehkäisevistä, lieventävistä ja korjaavista keskeisistä toimista. Tiedot on annettava myös toimien aikataulusta, laajuudesta ja odotetuista tuloksista. Jos toimien toteuttaminen vaatii merkittäviä toiminta- tai pääomamenoja, myös tiedot tarvittavista resursseista on annettava.

Mittareita koskevan vähimmäistiedonantovaatimuksen osalta yrityksen on ilmoitettava muun muassa kuhunkin mittariin liittyvät menetelmät ja taustaoletukset sekä se, onko joku ulkopuolinen taho validioinut mittarit. Kestävyyssseikkoja koskevien tavoitteiden osalta yrityksen on kuvattava tavoitteen suhde sen toimintaperiaatteiden päämääriin ja annettava tiedot muun muassa lähtö- ja tavoitetasoista, tavoitteen soveltamisalasta ja aikataulusta sekä siitä, mihin menetelmiin ja taustaoletuksiin tavoitteet perustuvat.

4.5 Muut arvoketjun työntekijöihin liittyvät raportointivaatimukset

Edellä käsiteltyjen raportointivaatimusten lisäksi yrityksen on annettava tiedot maantieteellisistä alueista tai hyödykkeistä, joihin liittyy merkittävä riski lapsityövoiman käytöstä tai pakkotyöstä yritysten arvoketjun työntekijöiden osalta. Tämä raportointivaatimus tukee finanssimarkkinatoimijoiden muusta sääntelystä kumpuavia tietotarpeita⁵⁸.

⁵⁸ Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, alaviite 111.

5. Omnibus I -muutokset kestävyysraportointisääntelyyn

ESRS-standardit perustuvat EFRAG:in (Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antava ryhmä) kehitystyöhön. Komissio vahvisti ensimmäiset ESRS-standardit heinäkuussa 2023 ja yritysten ensimmäiset ESRS-standardien mukaiset kestävyysraportit julkaistiin keväällä 2025.

Kuitenkin jo maaliskuussa 2025⁵⁹ komissio pyysi EFRAGia yksinkertaistamaan ESRS-standardeja osana niin sanottua Omnibus I -pakettia⁶⁰. Komission Omnibus I -paketin julkilauuttuna tavoitteena oli yksinkertaistaa yritysten kestävyysraportointi- ja -huolellisuusveloitteita, ja siten keventää etenkin pk-yritysten sääntelytaakkaa ja parantaa eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä. Pakettiin sisältyi myös muutoksia varsinaiseen lainsäädäntöön, ja erityisesti CSR- ja CSDD-direktiiveihin.

EFRAG toimitti komissiolle esityksensä siitä, miten ESRS-standardeja voitaisiin yksinkertaistaa, joulukuussa 2025⁶¹. EFRAGin esityksen keskiössä oli raportoinnista aiheutuvan kokonaistaakan keventäminen. EFRAG esimerkiksi esitti standardien niin sanottujen *shall*-datapisteiden vähentämistä 61 prosentilla⁶², joko poistamalla, muokkaamalla tai yhdistelemällä tiedonantovaatimuksia ja datapisteitä. Datapisteiden vähentämisen lisäksi EFRAG esitti myös standardien joustavuuden lisäämistä sekä pidempiä siirtymäaikoja ja muita helpotuksia yrityksille. Muutosten yhteisvaikutuksia voidaan pitää merkittävänä.

EFRAGin esityksen pohjalta komissio valmisti oman luonnoksensa yksinkertaistetuista ESRS-standardeista. Luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros keväällä 2026, minkä jälkeen komissio viimeisteli ja julkaisi uuden delegoidun asetuksen ESRS-standardeista heinäkuussa 2026⁶³. Se tulee voimaan marraskuussa 2026 ja sitä sovelletaan pääsääntöisesti tammikuussa 2027 (tai sen jälkeen) alkaviin tilivuosiin. Pääsääntöisesti komission

59 Euroopan komissio. 27.3.2025. Commissioner Maria Luís Albuquerque's letter to EFRAG. Haettu 11.12.2025 osoitteesta <https://www.efrag.org/sites/default/files/media/document/2025-03/Commissioner%20Albuquerque%20Letter%20to%20EFRAG%20March%202025.pdf>

60 Euroopan komissio. 26.2.2025. Omnibus I. Haettu 11.12.2025 osoitteesta https://commission.europa.eu/publications/omnibus-i_en

61 EFRAG. 3.12.2025. EFRAG provides its technical advice on draft simplified ESRS to the European Commission. Haettu 11.12.2025 osoitteesta <https://www.efrag.org/en/news-and-calendar/news/efrag-provides-its-technical-advice-on-draft-simplified-esrs-to-the-european-commission>

62 Alkuperäisissä ESRS-standardeissa on sekä *shall*-datapisteitä että *may*-datapisteitä, eli datapisteitä jotka yritysten on raportoitava (jos tietty kestävyysaihe on niille olennainen) sekä datapisteitä, jotka ne voivat halutessaan raportoida. EFRAG esitti kaikkien *may*-datapisteiden karsimista ESRS-standardeista. Jos *may*-datapisteet otetaan huomioon, EFRAG esitti ESRS-standardien datapisteiden vähentämistä 71 prosentilla.

63 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202601563

yleisiin ja sosiaalisiin ESRS-standardeihin tekemät muutokset vastaavat EFRAGin esittämiä muutoksia.

Kuten edellä on todettu, tässä raportissa ESRS-standardeihin tehdyt muutokset on otettu huomioon siten, että yritysten raportoinnin tarkastelusta on tiputettu pois sellaiset tiedonantovaatimukset ja datapistheet, jotka Omnibus I -muutosten myötä on kokonaan poistettu standardeista tai jotka on siirretty soveltamisvaatimuksiin. Tiedonantovaatimukset ja datapistheet, jotka on säilytetty ja joihin on tehty muutoksia tai jotka on yhdistetty, on kuitenkin pidetty tarkastelussa mukana, mutta siinä muodossa kuin ne on esitetty alkuperäisissä ESRS-standardeissa.

5.1 Yleisiin standardeihin tehdyt muutokset

Yksi ESRS-standardeihin tehdyistä keskeisistä muutoksista on niin sanotun *fair presentation* -näkökulman korostaminen⁶⁴. Se tarkoittaa oikean kuvan antamista. Oikean kuvan antaminen edellyttää, että raportoinnissa annetaan merkityksellisiä tietoja yrityksen olennaisista kestävyysvaikutuksista ja esitetään todenmukainen, eli kattava, puolueeton ja tarkka, kuva niistä (engl. *faithful representation*). Muutos lisää paitsi raportoinnin joustavuutta myös yritysten vastuuta antamistaan tiedoista. Se tarkoittaa myös, että raportoitujen tietojen antaman kuvan asianmukaisuutta arvioidaan kokonaisuutena, ei datapisteen tasolla.

Fair presentation -näkökulman korostamisen taustalla on ensimmäiseltä ESRS-standardien mukaiselta raportointikierrokselta saadut kokemukset ja palaute. Ensimmäisellä kierroksella raportointia tehtiin monessa yrityksessä niin sanotusta *compliance*-näkökulmasta, eli varmistaen, että yrityksen raportointi täyttää lainsäädännön vaatimukset. Tämä johti siihen, että raportointi teetti yrityksissä paljon työtä, mutta raportoidut tiedot eivät siitä huolimatta juurikaan hyödyttäneet kestävyysraportoinnin käyttäjiä. EFRAGin mukaan tämä johtui siitä, että ESRS-standardeissa raportoitavan tiedon laatua koskeville vaatimuksille ei oltu annettu tarpeeksi painoarvoa⁶⁵. Varsinaisiin tiedon laatua koskeviin vaatimuksiin on kuitenkin tehty vain pieniä, lähinnä editoriaalisia muutoksia. Niiden painoarvoa pyritään siis lisäämään lähinnä fair presentation -näkökulman korostamisen avulla. Lisäksi myös raportoitavan tiedon olennaisuutta koskevia vaatimuksia on pyritty selkeyttämään.

Yritysten raportointitaakkaa vähentävät myös ESRS-standardeihin sisällytetyt useat uudet ”helpotukset” (engl. *reliefs*). Niistä kenties merkittävin on uusi ESRS 1 -standardiin lisätty

64 Käytännössä fair presentation on tuotu ESRS 1-standardin alkuun tavoitteisiin ja ko. standardin 2. lukuun, joka käsittelee tietojen laadullisia ominaisuuksia. Ks. Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563.

65 EFRAG. (2025). Log of Amendments by Standard - ESRS General Requirements, s. 12. EFRAG's technical advice to the European Commission regarding Amended European Sustainability Reporting Standards (Amended ESRS). <https://www.efrag.org/sites/default/files/media/document/2025-12/EFRAG%27s%20Cover%20Letter%20to%20the%20Amended%20ESRS%20Final%203%20December%202025%20%283%29.pdf>

luku 7.4, jonka mukaan yrityksen on käytettävä vain sellaista tietoa, joka on sen käytettävissä "raportointipäivänä ilman kohtuutonta kustannusta tai vaivaa" muun muassa vaikutusten tunnistamiseksi ja raportoidessaan arvoketjustaan⁶⁶. Kustannuksen tai vaivan "kohtuullisuus" jää yrityksen itsensä arvioitavaksi, mutta sitä arvioidessaan yrityksen on kuitenkin otettava huomioon kestävyysraportoinnin käyttäjien tarpeet. Muita merkittäviä raportointivaatimuksiin lisättyjä helpotuksia on muun muassa se, että raportointivelvollisten yritysten ei enää tarvitse huomioida yhteisyrityksiä tiettyjen ympäristötietojen raportoinnissa jos niillä ei ole operatiivista kontrollia kyseisessä yhteisyrityksessä.

Osaa helpotuksista on kritisoitu liian pitkälle meneviksi ja fair presentation -näkökulman kanssa mahdollisesti ristiriitaisiksi. Esimerkiksi EFRAGin työryhmän kansalaisjärjestöjäsenet ovat ilmaisseet huolensa etenkin helpotusten ja siirtymäaikojen yhteisvaikutuksesta⁶⁷.

ESRS-standardien yksinkertaistamisen yhteydessä myös kaksoisolennaisuusanalyysiä on pyritty yksinkertaistamaan. Esimerkiksi "tarpeettoman monimutkaisuuden" välttämiseksi yritys voi lähestyä olennaisten vaikutusten tunnistamista ja arvioimista joko niin sanotusti *top-down* tai *bottom-up*.

Top-down tarkoittaa, että yritys arvioi sen ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten olennaisuutta esimerkiksi pelkästään sen strategian, liiketoimintamallin tai arvoketjun perusteella. Yksittäisen vaikutuksen olennaisuutta arvioidaan erikseen vain, jos niiden olennaisuus tai epäolennaisuus ei ole ylätason analyysin perusteella itsestään selvää.⁶⁸ Vain sellaisten vaikutusten osalta, joiden olennaisuutta ei ole mahdollista määrittää strategian, liiketoimintamallin tai arvoketjun perusteella, yrityksen tulee erikseen arvioida kyseisten vaikutusten olennaisuutta. Bottom-up puolestaan tarkoittaa, että olennaisuus määritetään vaikutusten tasolla⁶⁹.

Lisäksi ESRS-standardien yksinkertaistamisen yhteydessä on tarkennettu, miten yrityksen tulee ottaa huomioon jo toteutetut ehkäisevät, lieventävät ja korjaavat toimet haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa. Esimerkiksi tosiasiallisten haitallisten vaikutusten vakavuus arvioidaan kulloisenkin raportointikauden perusteella ottaen huomioon, miten niitä on lievennetty tai lopetettu aiempina vuosina. Raportointikauden aikana toteutettuja korjaavia toimia ei kuitenkaan huomioida. Mahdollisten haitallisten vaikutusten vakavuutta ja todennäköisyyttä arvioitaessa toteutetut ehkäisevät ja lieventävät toimet huomioidaan, jos niiden voidaan kohtuudella olettaa vähentävän tehokkaasti vakavuutta tai todennäköisyyttä.⁷⁰

66 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563.

67 EFRAG. 2.12.2025. EFRAG's technical advice to the European Commission regarding Amended European Sustainability Reporting Standards (Amended ESRS).

68 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563, ESRS 1, kohta 27.

69 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563., ESRS 1, kohta 28.

70 Euroopan komission delegoitu asetus 2026/1563, ESRS 1, kohta 43.

5.2 ESRS S2- ja ESRS S3 -standardeihin tehdyt muutokset

ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien datapisteiden lukumäärää on karsittu merkittävästi. Datapisteitä on myös muokattu ja niitä on siirretty yleiseen ESRS 2 -standardiin tai soveltamisvaatimuksiin. Omassa esityksessään EFRAG on esittänyt kullekin muutosesitykselle perustelut. Raportointivelvollisten yritysten taakan keventämisen lisäksi muita perusteluja ovat esimerkiksi raportointivaatimusten yksinkertaistaminen, selkeyttäminen tai niiden yksityiskohtaisuuden (engl. *granularity*) vähentäminen ja päällekkäisyyden karsiminen. Osa muutosesityksistä selittyy puolestaan ESRS-standardien arkkitehtuuriin tehdyillä muutoksilla.

Lisäksi ESRS S2- ja ESRS S3 -standardien sidosryhmävuoropuhelua ja prosesseja haitallisten vaikutusten korjaamiseksi ja kanavia huolenaiheiden esiintuomiseksi koskevat tiedonantovaatimukset on yhdistetty. Tiedonantovaatimusten yhdistämistä on perusteltu asiayhteydellä. Näiden tiedonantovaatimusten yhdistämisen myötä niiden datapisteitä on karsittu ja jäljelle jääneiden datapisteiden laajuutta on pyritty rajaamaan.

5.3 Muutokset CSR-direktiivin soveltamisalaan

Osana edellä mainittua Omnibus I -pakettia myös CSR-direktiivin soveltamisalaan on tehty muutoksia. Ilman muutoksia kestävyysraportointidirektiivin soveltamisala olisi laajentunut vaiheittain kaikkein suurimmista yrityksistä aina pörssilistattuihin pk-yrityksiin ja ETA-alueen ulkopuolisiin yrityksiin, joilla on direktiivin raja-arvot ylittävää toimintaa ETA-alueella. Loppuvuodesta 2025 käydyissä kolmikantaneuvotteluissa komissio, EU-jäsenmaista koostuva neuvosto ja Euroopan parlamentti kuitenkin sopivat, että CSR-direktiivin soveltamisalan raja-arvoja nostetaan 1 000 työntekijään ja 450 miljoonan euron liikevaihtoon. Tämä tarkoittaa, että kestävyysraportointidirektiivin soveltamisala jää suppeammaksi kuin sitä edeltäneen NFR-direktiivin soveltamisala⁷¹. Suomessa CSR-direktiivin soveltamisalaan jää arviolta noin sata yritystä kun alkuperäisen CSR-direktiivin soveltamisalaan kuului noin 1 300 yritystä. CSR-direktiiviin tehdyt muutokset on Suomessa viety kansalliseen lainsäädäntöön kesällä 2026.⁷²

71 NFR-direktiiviä sovellettiin tiettyihin suuriin yrityksiin ja konserneihin, joilla oli yli 500 työntekijää.

72 HE 38/2026 vp, käsittelytiedot eduskunnassa <https://www.eduskunta.fi/asiat-ja-aanestykset/valtiopaivaasiat/HE%2038%2F2026%20vp>

6. Huolellisuusvelvoiteprosessia koskeva raportointi suomalaisten suuryritysten ensimmäisissä kestävyysraporteissa

Tässä luvussa tarkastellaan kymmenen suurimman suomalaisen yrityksen ensimmäisiä ESRS-standardien mukaisia kestävyysraportteja koskien huolellisuusvelvoiteprosessin sisällyttämistä yritysten hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin, sidosryhmävuoropuhelua ja haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arvioimista. Tarkastellut yritykset ovat Ilmarinen, Kesko, Kone, Neste, Nokia, Nordea, OP Pohjola, Sampo, Stora Enso ja UPM-Kymmene⁷³. Tarkastellut ESRS-standardien mukaiset raportit on julkaistu vuosina 2025 ja 2026.

Raportointi huolellisuusvelvoiteprosessista on valittu tarkastelun kohteeksi, koska huolellisuusvelvoiteprosessi on kansainvälisissä yritysvastuustandardeissa määritelty pääasiallinen työkalu yrityksille huolehtia haitallisista ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksistaan. Huolellisuusvelvoiteprosessissa yritys tunnistaa, ehkäisee, lieventää, lopettaa ja korjaa sen toiminnan haitallisia ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia. Tässä raportissa keskitytään erityisesti ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin.

Myös EU:ssa vuonna 2025 hyväksytty yritysvastuudirektiivi perustuu huolellisuusvelvoiteprosessiin, ja yritykset, jotka kuuluvat sekä yritysvastuudirektiivin että CSR-direktiivin piiriin voivat täyttää yritysvastuudirektiivin viestintää koskevat velvoitteensa CSR-direktiivin mukaisella kestävyysaportoinnilla.

Huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheista sen integroimista yrityksen toimintaperiaatteisiin ja johtamisjärjestelmiin, sidosryhmävuoropuhelua ja haitallisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessia käsittelevät tiedonantovaatimukset sisältyvät yleiseen ESRS 2-standardiin. Raportointi ESRS 2 -standardin mukaisesti on kaikille CSR-direktiivin piiriin kuuluville yrityksille pakollista. Siksi sitä tarkastellaan tässä raportissa omana kokonaisuutenaan ja erillään yritysten olennaisuusanalyysille alisteisesta aihekohtaisesta raportoinnista (ks. luvut 7 ja 8). Tässä luvussa käsitellyt niin sanotut yleiset tiedot sekä aihekohtaiset tiedot yhdessä muodostavat ESRS-standardeissa huolellisuusvelvoiteprosessiin liittyvien tiedonantovaatimusten kokonaisuuden (ks. Taulukko 1).

⁷³ Tarkasteltavat yritykset on valittu vuoden 2023 liikevaihdon perusteella. Suurimpien yritysten valinnassa on hyödynnetty Talouselämän TE500-listausta vuoden 2023 liikevaihtoon perustuen. Talouselämä. (2024). TE500. <https://www.talouselama.fi/te500>. Tarkasteltavien yritysten joukko on näin ollen sama kuin Finnwatchin raportissa 'Uusia näkymiä vastuullisuuteen – Suomen suurimpien yritysten ilmastotiedot ensimmäisissä CSRD-raporteissa'.

Taulukko 2: Tarkastellut yritykset, niiden toimiala, liikevaihto, henkilöstömäärä ja maat, joissa yrityksellä on omaa toimintaa⁷⁴

Yritys	Pääasiallinen toimiala	Liikevaihto milj. € (2025)	Henkilöstömäärä (2025)	Maat, joissa yrityksellä on omaa toimintaa
Ilmarinen	Työeläkevakuuttaminen	11 622	642	Suomi.
Kesko	Päivittäistavarakauppa, rakentamisen ja talotekniikan kauppa, autokauppa	12 475	14 755	Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Puola, Viro, Latvia ja Liettua.
Kone	Metalliteollisuus (etupäässä kone- ja sähkötekninen teollisuus)	11 245	> 60 000	Kone toimii yli 70 maassa. Sillä on tuotantolaitoksia 7 maassa (Suomi, Tšekki, Italia, Yhdysvallat, Meksiko, Intia, Kiina).
Neste	Öljy-, energia- ja kemianteollisuus	19 016	5 214	Nesteellä on tuotantoa Suomessa, Alankomaissa, Singaporessa sekä Yhdysvalloissa ja muuta toimintaa maailmanlaajuisesti 16 maassa.
Nokia	Tietoliikenne	19 889	78 000	Nokia toimii noin 130 maassa. Sillä on tuotantolaitoksia Suomessa, Yhdysvalloissa ja Intiassa.
Nordea	Rahoitus-, luotto- ja pankkipalvelut	22 973	31 847	Tanska, Suomi, Norja, Ruotsi.
OP Pohjola	Rahoitus-, luotto- ja pankkipalvelut, vakuuttaminen	8 421	14 000	Suomi.
Sampo	Vakuuttaminen	10 738	15 003	Sammolla on toimintaa Pohjoismaissa, Baltiassa ja Isossa-Britanniassa.
Stora Enso	Metsäteollisuus	9 326	19 000	Stora Ensolla on toimintaa 16 maassa (useita Euroopan maita, Yhdysvallat, Brasilia, Uruguay ja Kiina).
UPM-Kymmene	Metsäteollisuus	9 656	15 100	UPM:llä on tuotantolaitoksia 26 maassa Euroopassa, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Aasiassa, Afrikassa ja Oseaniassa.

⁷⁴ Taulukon lähteinä on käytetty yritysten verkkosivuja ja niiden vuoden 2025 vuosiraportteja sekä Talouselämän kesällä 2026 julkaistua listausta Suomen suurimmista yrityksistä (Talouselämä 500 -listaus).

Tarkastelu on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa (liite 1) tarkastelun kohteena on, onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut tiedot. Tietoja on lähtökohtaisesti etsitty yritysten kestävyysraporteista vain niistä kohdista, missä yritys on itse kertonut käsittelevänsä ESRS 2 -standardin suoraan huolellisuusvelvoiteprosessiin liittyviä tiedonantovaatimuksia, jotka on esitelty lyhyesti luvussa 3⁷⁵. Tarkastelussa on huomioitu kesällä 2026 ESRS-standardeihin tehdyt muutokset siten, että datapisteet, jotka komissio on poistanut tai siirtänyt soveltamisvaatimuksiin, on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Tarkastelun ulkopuolelle on myös rajattu yritysten raportointi niiden myönteisistä vaikutuksista sekä riskeistä ja mahdollisuuksista. Arvioinnissa käytetyt kriteerit on kuvattu tarkemmin taulukossa 3.

Toisessa vaiheessa (alaluvut 6.1–6.10) on analysoitu tarkemmin, miten yritykset raportoivat integroineensa ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoiteprosessin niiden kaksois-olennaisuusanalyysiin. Lisäksi tarkastellaan, antaako raportointi sidosryhmille riittävät tiedot yrityksen olennaisuusanalyysin tulosten ymmärtämiseksi. Analyysi on tehty seuraavien kysymysten kautta:

- **Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?** Haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arviointi ovat osa ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoiteprosessia. Huolellisuusvelvoiteprosessiin sisältyy myös haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävien toimien priorisoiminen vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Oikein tehtynä huolellisuusvelvoiteprosessi siis tuottaa yrityksille haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia koskevan tiedon niiden olennaisuusanalyysiin, ja näiden kahden prosessin tulisi olla yhteydessä toisiinsa. Lisäksi huolellisuusvelvoiteprosessi auttaa yrityksiä tunnistamaan ihmisoikeusvaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä. Sitä, perustuuko yrityksen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin, on tarkasteltu yrityksen sen olennaisuusanalyysistä ja sen huolellisuusvelvoiteprosessista tai -prosesseista antamien tietojen perusteella.

75 Nämä kohdat on tunnistettu yritysten kestävyysraportteihin sisältyvien sisältöindeksien perusteella. Tiedonantovaatimus IRO-2 edellyttää yrityksiä kertomaan, mitä tiedonantovaatimuksia niiden kestävyysraporteissa käsitellään. Suurin osa tarkastelluista yrityksistä kertoo sivunumeron tarkkuudella, missä niiden kestävyysraportissa kutakin tiedonantovaatimusta käsitellään. Osa viittaa väliotsikoihin. Joidenkin yritysten käyttämät väliotsikot myös vastaavat tiedonantovaatimusten otsikoita tai niihin sisältyy tiedonantovaatimuksen koodi (esim. GOV-2, SBM-3 jne). Tietojen löydettävyyden kannalta ESRS-koodien käyttöä otsikoinnissa voidaan pitää hyvänä käytäntönä, ja sitä noudattivat tarkastelluista yrityksistä Ilmarinen, Kesko, OP Ryhmä, Stora Enso ja UPM-Kymmene. Haastavinta tietojen löytäminen on silloin kun yritys käsittelee kahta tai useampaa tiedonantovaatimusta samassa kohdassa. Näin menettelevät esimerkiksi Kone ja Nordea.

- **Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun?** Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu? ESRS-standardien mukaan olennaisuusanalyysin tulee kattaa yrityksen oman toiminnan lisäksi myös sen koko arvoketju. ESRS-standardien ja EFRAGin toimeenpano-oppaan⁷⁶ mukaan yritykset voivat alustavan kartoituksen jälkeen keskittyä vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella määräytyviin liikesuhteisiin, arvoketjun osiin tai muihin riskitekijöihin.
- **Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?** Vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuuleminen on olennainen osa sekä huolellisuusvelvoiteprosessia että olennaisuusanalyysiä. Ko. sidosryhmien näkökulmien huomioiminen auttaa yritystä arvioimaan haitallisten vaikutusten vakavuutta. Olennaisuusanalyysin kuvauksen lisäksi tähän kysymykseen on haettu vastauksia yritysten sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen perusteella. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, antaako yritys tietoa vuoropuhelun tarkoituksesta.
- **Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?** ESRS-standardien mukaan tosiasiallisen haitallisen vaikutuksen olennaisuuden tulee perustua vaikutuksen vakavuudelle. Vakavuudella tarkoitetaan vaikutuksen mittasuhdetta, laajuutta ja korjaamattomuutta. Mahdollisten vaikutusten osalta huomioidaan myös todennäköisyys, mutta silloinkin ihmisoikeusvaikutuksen vakavuus on ensisijainen sen todennäköisyyteen nähden.
- **Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määriteltä?** Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi? ESRS-standardien mukaan olennaisuuden arvioinnissa käytettyjen numeeristen tai laadullisten kynnysarvojen tulee olla asianmukaisia. Kynnysarvojen asianmukaisuutta voidaan tarkastella sen kautta, miten ne on määriteltä ja mihin näyttöön ne perustuvat. Olennaisuuden arviointiin liittyy aina harkintaa, mutta ESRS-standardien laatuvaatimusten mukaan annettujen tietojen pitää olla mm. todennettavissa ja ymmärrettäviä, ja olennaisuuden määrittämiseen liittyvien perusteluiden tulee olla läpinäkyviä kestävyysraporttien käyttäjille. Kynnysarvojen

76 EFRAG. (2024). Implementation Guidance 2: Value chain, s. 29. https://www.efrag.org/sites/default/files/sites/webpublishing/SiteAssets/EFRAG%20IG%202020Value%20Chain_final.pdf

lisäksi yrityksen on mahdollista avata myös muulla tavalla sitä miksi se on määritellyt tietyt kestävyysaiheet ja -vaikutukset itselleen olennaiseksi.

- **Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?** ESRS-standardit eivät velvoita yrityksiä perustelemaan, miksi jokin kestävyysaihe on niille epäolennainen. Siitä raportointi on kuitenkin vapaaehtoinen hyvä käytäntö, joka auttaa sidosryhmiä ymmärtämään yrityksen olennaisuusanalyysin tuloksia.
- **Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?** Tarkastelussa on huomioitu raportointikaudella mediaan nousseet tapaukset, joista yrityksen voidaan olettaa olleen tietoinen.

Tarkastelun kohteena olevat yritykset ovat saaneet tarkistaa niitä koskevat tiedot ennen tämän raportin julkaisemista.

Taulukko 3: Tarkastellut ESRS 2 -standardin datapisteeet ja raportoitujen tietojen arviointikriteerit

Datapiste	Arviointikriteeri
Huolellisuusveloitteen sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin	
Miten yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimet ottavat huomioon vaikutukset valvoessaan yrityksen strategiaa, sen suuria liiketoimia koskevia päätöksiä ja sen riskinhallintaprosessia, ml. se, ovatko ne ottaneet huomioon kyseisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit (GOV-2 26 b → GOV-1 12 e)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja niistä saa selkeän kuvan siitä, miten ko. elimet ottavat vaikutukset tai niihin liittyvät kompromissit huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimintaa koskevia päätöksiä.
Kestävyyseikkojen sisällyttäminen hallinto-, johto- ja valvontaelinten kannustinjärjestelmiin	
Kuvaus yrityksen mahdollisten hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenille tarkoitettujen kestävyys-seikkoihin liittyvien kannustin- ja palkitsemisjärjestelmien keskeisistä ominaisuuksista (GOV-3 29 a → GOV-2 14 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kannustinjärjestelmä on kuvattu jollain tasolla.
Arvioidaanko suorituskykyä suhteessa tiettyihin kestävyYTEEN liittyviin tavoitteisiin ja/tai vaikutuksiin, ja jos arvioidaan, mihin niistä (GOV-3 29 b → GOV-2 14 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on huomioitu tavoitteet, jotka ovat yrityksen aihekohtaisia kestävyystavoitteita.
Pidetäätkö kestävyYTEEN liittyviä suorituskyvyn mittareita* suorituskyvyn vertailuarvoina ja millä tavoin vai sisältyvätkö ne palkitsemisjärjestelmiin (GOV-3 29 c → GOV-2 14 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja mainitut mittarit ovat aihekohtaisissa osiossa kuvattuja mittareita.
KestävyyTEEN liittyvistä tavoitteista ja/tai vaikutuksista riippuva muuttuvan palkkion osuus (GOV-3 29 d → GOV-2 14 c)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu aihekohtaisten kestävyystavoit-teiden osalta.
Sidosryhmien intressit ja näkemykset	
Yrityksen keskeiset sidosryhmät (SBM-2 45 a i → SBM-2 22 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Käydäätkö vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa ja jos käydään, minkä sidosryhmien kanssa (SBM-2 45 a ii → SBM-2 22 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Yrityksen käsitys sen strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä sen keskeisten sidosryhmien intres-seistä** ja näkemyksistä, siltä osin kuin ne on analysoitu yrityksen huolellisuusveloitteprosessin ja/tai olennaisuusanalyysin aikana (SBM-2 45 b → SBM-2 22 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Tiedotetaanko yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkemyksistä ja intresseistä yrityksen kestävyYTEEN liittyvien vaikutusten osalta ja miten (SBM-2 45 d → SBM-2 22 c)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu nimenomaisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien osalta.
Olennaiset vaikutukset sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	
Lyhyt kuvaus olennaisuusanalyysin tuloksena saaduista olennaisista vaikutuksista, ml. kuvaus siitä, mihin yrityksen liiketoimintamallissa, sen omassa toiminnassa ja sen arvoketjun alku- tai loppupäässä olennaiset vaikutukset keskittyvät (SBM-3 48 a → SBM-3 24)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin*** haitallisiin vaikutuksiin.
Olennaisten vaikutusten nykyiset ja ennakoitUT vaikutukset yrityksen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon sekä se, miten se on reagoinUT tai aikoo reagoida näihin vaikutuksiin, ml. mahdolliset muutokset, joita se on tehnyt tai aikoo tehdä strategiaansa tai liiketoimintamalliinsa osana toimia, joilla se käsittelee tiettyjä olennaisia vaikutuksia (SBM-3 48 b → SBM-3 24)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu jollain tasolla. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin haitallisiin vaikutuksiin.
Miten yrityksen olennaiset vaikutukset vaikuttavat (tai mahdollisten vaikutusten tapauksessa todennä-köisesti vaikuttavat) ihmisiin tai ympäristöön (SBM-3 48 c i → IRO-2 37 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu jollain tasolla. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin haitallisiin vaikutuksiin.
Ovatko vaikutukset peräisin yrityksen strategiasta ja liiketoimintamallista tai liittyvätkö vaikutukset niihin ja jos liittyvät, miten (SBM-3 48 c ii → SBM-3 24)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu sosiaalisten haitallisten vaikutusten osalta.
Onko yritys osallisena olennaisissa vaikutuksissa toimintansa kautta vai liikesuhteidensa vuoksi, ja kuvaus kyseisen toiminnan tai kyseisten liikesuhteiden luonteesta (SBM-3 48 c iv → IRO-2 37 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arviossa on keskitytty sosiaaliisiin haitallisiin vaikutuksiin.
Olennaisissa vaikutuksissa, riskeissä ja mahdollisuuksissa tapahtuneet muutokset edelliseen rapor-tointikauteen verrattuna (SBM-3 48 g → IRO-2 37 c)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Kuvaus olennaisten vaikutusten tunnistamisprosessista	
Kuvaus olennaisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyistä menetelmistä ja oletuksista (IRO-1 53 a → IRO-1 35 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksessä vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyt menetelmät ja oletukset on kuvattu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin haitallisiin vaikutuksiin.
Yleiskatsaus prosessista, jolla tunnistetaan, arvioidaan, priorisoidaan ja seurataan yrityksen mahdol-lisia ja todellisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön yrityksen huolellisuusveloitteprosessin pohjalta (IRO-1 53 b → IRO-1 35 c)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kuvauksesta käy ilmi, miten prosessissa on hyödynnetty yrityksen huolellisuusveloitteprosessia.
Keskittykö prosessi tiettyihin toimiin, liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä, ja miten (IRO-1 53 b i → IRO-1 35 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja että ne riskitekijät, joihin on keskitytty, on yksilöity. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin haitallisiin vaikutuksiin.
Otetaanko prosessissa huomioon sellaiset vaikutukset, joihin yritys osallistuu oman toimintansa tai liikesuhteidensa kautta, ja miten (IRO-1 53 b ii → IRO-1 35 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien**** kuuleminen prosessissa sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset kohdistuvat niihin, sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden kuuleminen (IRO-1 53 b iii → IRO-1 35 c)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja kuullUT vaikutuksen kohtee-na olevat sidosryhmät tai ulkopuoliset asiantuntijat on eritelty jollain tasolla (esim. minkä aihepiiriin asiantuntijoista on kyse).
Haitallisten vaikutusten asettaminen tärkeysjärjestykseen niiden suhteellisen vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella ja sen määrittäminen, mitkä kestävyysseikat ovat olennaisia raportoinnin kannalta, mukaan lukien laadulliset tai määrälliset kynnysarvot (IRO-1 53 b iv→ IRO-1 35 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Kuvaus olennaisuusanalyysiin liittyvästä päätöksentekoprosessista ja siihen liittyvistä sisäisen valvon-nan menettelyistä (IRO-1 53 d → IRO-1 35 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Yrityksen vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämät syöttöparametrit (esimerkiksi tietolähteet, katettujen toimien laajuus ja oletuksissa käytetty yksityiskohtaisuus) (IRO-1 53 g → IRO-1 35 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliisiin vaikutuksiin.
Onko prosessi muuttunut ja miten se on muuttunut edelliseen raportointikauteen verrattuna, milloin prosessia muutettiin viimeisen kerran, ja tulevat olennaisuuden arvioinnin tarkistuspäivät (IRO-1 53 h → IRO-1 35 d)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.

* Mittarit ovat ESRS-standardien määritelmien mukaan "laadullisia ja määrällisiä idikaattoreita, joiden avulla yritys mittaa kestävyYTEEN liittyvien toimintaperiaatteidensa täytäntöönpanon vaikuttavuutta muun muassa omien tavoitteidensa perusteella ajan myötä ja raportoi siitä. Mittarien avulla mitataan myös yrityksen tuloksia vaikutusten kohteena olevien henkilöiden, ympäristön ja kyseisen yrityksen osalta.

** Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'intressi' direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'etu' sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä 'interests'.

*** Sosiaalisilla haitallisilla vaikutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vaikutuksia, jotka liittyvä nk. sosiaalisten ESR-standardien (ESRS S1–ESRS S4) aiheisiin ja osa-aiheisiin ja joista yritykset raportoivat niiden alla. Sosiaalisia vaikutuksilla ei siis tarkoiteta esim. korruptiota, joka on liiketoiminnan harjoittamista koskevan ESR-standardin G1 osa-aihe. Ympäristöaiheisiin liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet voivat johtaa vaikutuksiin esim. arvoketjun työntekijöille ja yhteisöille. Tällaiset ympäristöaiheista aiheutuvat vaikutukset raportoidaan ESR-standardien mukaan sosiaalisten standardien alla.

**** Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'vaikutusten kohteena olevat sidosryhmät' direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'asianomaiset sidosryhmät' sijaan, sillä se on vakiintunut kää-nös alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytetylle termille 'affected stakeholders'.

6.1 Ilmarinen

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

15/24	6/24	3/24
-------	------	------

Ilmarinen täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset hyvin. Ilmarinen ei kuitenkaan anna lainkaan tietoa sen olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoituista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon. Se ei myöskään selkeästi raportoi esimerkiksi vaikutusten tunnistamis- ja arvointiprosessin riskiperustaisuudesta. Yhteenvedo Ilmarisen raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Ilmarisen datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Ilmarinen kertoo, että sillä on käytössään asianmukaisen huolellisuuden prosessi, jonka avulla se tunnistaa, ehkäisee ja lieventää sen mahdollisia ja tosiasiallisia haitallisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Ilmarisen selvitys sen kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessista on verrattain suppea. Selvityksen mukaan prosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia käsitellään Ilmarisen kestävyysraportissa sille olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa sekä sen olennaisuusanalyysin kuvauksessa (tiedonantovaatimukset SBM-3 ja IRO-1) sekä sen olennaisiin kestävyysaiheisiin liittyvissä aihekohtaisissa luvuissa.⁷⁷ Lisäksi Ilmarinen kertoo toteuttaneensa vuonna 2025 huolellisuusvelvoiteprosessiin liittyen ihmisoikeusriskien kartoituksen.⁷⁸ Se on myös sitoutunut kunnioittamaan huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheet määritteleviä YK:n ohjaavia periaatteita⁷⁹.

Ilmarisen olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa (SBM-3) ei kuitenkaan anneta tietoa haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta. Olennaisuusanalyysin kuvauksen osalta Ilmarinen kertoi vuoden 2024 kestävyysraportissaan, että huolellisuusvelvoite oli osa sen haitallisten vaikutusten tunnistamisprosessia⁸⁰.

77 Ilmariselle olennaisia kestävyysaiheita ovat ilmastonmuutos, biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit, oma työvoima, kuluttajat ja loppukäyttäjät, sekä liiketoiminnan harjoittaminen.

78 Ilmarinen. (2026). Toimintakertomus ja tilinpäätös 2025, s. 28–29. https://www.ilmarinen.fi/media_global/liitepankki/ilmarinen/taloudellisia-tietoja/tulostiedotus/2025/4/tilinpaatos_2025.pdf

79 Ilmarinen. (2026), s. 80.

80 Ilmarinen. (2025). Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024, s. 36. https://www.ilmarinen.fi/media_global/liitepankki/ilmarinen/taloudellisia-tietoja/toimintakertomus-ja-tilinpaatos/tp24/ilmarisen-tilinpaatos-2024.pdf

Vuoden 2025 raportissa huolellisuusvelvoiteprosessia ei mainita olennaisuusanalyysissä hyödynnettyjen lähtötietojen luettelossa. Sen sijaan Ilmarinen kertoo, että se arvioi vaikutuksiaan jatkuvasti osana sen huolellisuusvelvoiteprosessia⁸¹. Ilmarisen raportoidut tiedot huolellisuusvelvoiteprosessin hyödyntämisestä olennaisuusanalyysissä ovat kuitenkin niin ylätasolla, että niiden perusteella on mahdollista muodostaa käsitystä siitä, miten huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuusanalyysiin.

Kiinteistöomaisuuteen liittyvien paikallisten kestävyysvaikutusten osalta Ilmarinen kertoo, että niitä ei ole arvioitu lainkaan olennaisuusanalyysin aikana. Ko. vaikutuksia arvioidaan sen mukaan lupaprosessien yhteydessä ja osana rakennuttajien omia vastuullisuuskäytäntöjä⁸². Kiinteistöomaisuuteen liittyvien haitallisten vaikutusten ja Ilmarisen ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen välinen suhde jää epäselväksi.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Vuoden 2024 raportin mukaan Ilmarisen olennaisuusanalyysissä arvioitiin sen omaa toimintaa ja arvoketjua⁸³. Ko. raportissaan Ilmarinen kuitenkin kertoi myös, että sen sijoitusomaisuuteen liittyvien vaikutusten olennaisuusanalyysi toteutettiin vain salkkutasolla⁸⁴. Ilmarisen vuoden 2025 raportissa yhtä selkeää mainintaa olennaisuusanalyysin toteuttamisesta salkkutasolla ei enää ole⁸⁵. Siinäkin kuitenkin todetaan, että Ilmarisen osake- ja korkosalkun kestävyysvaikutusten arviointimetodologia perustuu salkun toimialajakaumaan⁸⁶. Annettujen tietojen perusteella vaikuttaa siis siltä, että Ilmarisessa sijoitusomaisuuden olennaisuusanalyysi on edelleen toteutettu salkkutasolla vaikka sitä ei

81 Ilmarinen. (2026), s. 36 ja 38. Vuonna 2025 Ilmarinen päivitti sen vuonna 2024 toteutetun olennaisuusanalyysin. Se kertoo mm. mukauttaneensa arviointimetodologiaa ja ottaneensa käyttöön uuden työkalun osake- ja korkosijoitusten vaikutusarvion tueksi.

82 Ilmarinen. (2026), s. 38.

83 Ilmarinen. (2025), s. 38. Vuoden 2025 raportissa ei anneta tietoa olennaisuusanalyysin kattavuudesta.

84 Ilmarinen. (2025), s. 39. Kotimaiset kiinteistösijoitukset ovat Ilmarisen kestävyysraportoinnin kontekstissa sen omaa toimintaa. Muista sijoitusluokista raportoidaan osana Ilmarisen arvoketjua.

85 Finnwatch kysyi syksyllä 2025 Ilmariselta, mitä olennaisuusanalyysin toteuttaminen salkkutasolla tarkoittaa. Ilmarisen mukaan koska sen sijoitussalkku koostuu tuhansista sijoituskohteista, niitä ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista arvioida yksitellen. Salkkuanalyysi toteutetaan konsolidoidusti siten, että sijoitusomaisuudelle olennaisen kestävyysaiheiden tunnistamisessa huomioidaan kuhunkin reaalitalouden toimialaan kohdistuva altistus, instrumenttityyppi (mm. listatut/ listaamattomat osakkeet ja joukkovelkakirjalainat, rahastot, johdannaiset, kiinteistöt jne.) sekä kohteen maantieteellinen sijainti. Mitä enemmän sijoitusomaisuutta on allokoitu tarkasteltavaan toimialaan, sitä todennäköisemmin toimialalle olennaiset kestävyysaiheet ovat olennaisia myös Ilmariselle. Instrumenttityyppejä sekä sijoituksen maantieteellistä sijaintia hyödynnetään painotuskertoimina analyysin taustalle rakennetussa laskennallisessa mallissa. Sähköposti 31.7.2025.

86 Ilmarinen. (2026), s. 38.

enää suoraan mainitakaan. Kun olennaisuusanalyysi toteutetaan salkkutasolla, yksittäisiin sijoituskohteisiin liittyvien vaikutusten olennaisuus ei tule asianmukaisesti arvioiduksi.

Ilmarisen mukaan sekä vuonna 2024 että vuonna 2025 olennaisuusanalyysiin kuuluneissa vaikutusten arvioinnissa on painotettu sen omaa toimintaa, asiakassuhteita ja sijoituksia, sillä ”niihin liittyvät vaikutukset arvioitiin Ilmarisen toiminnan luonteen vuoksi keskeisiksi”⁸⁷. Ilmarinen ei avaa, mitä ”keskeisyys” tässä yhteydessä tarkoittaa tai tarkoittaa se, että edellä mainittuihin arvoketjun osiin liittyy kohonnut vakavien vaikutusten riski. Ilmarisen arvoketjun kuvauksen⁸⁸ perusteella tehty painotus tarkoittaa, että sen hankintaketjuihin⁸⁹ liittyvien vaikutusten painoarvo on ollut analyysissä pienempi.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Ilmarinen kertoo, että kestävyysvaikutusten olennaisuusanalyysissä on hyödynnetty sen sidosryhmäanalyysin tuloksia⁹⁰. Ilmarinen ei kerro tarkemmin, mitä sidosryhmäanalyysin tulokset ovat olleet tai miten niitä on hyödynnetty. Kiinteistöomaisuuden osalta Ilmarinen mainitsee erikseen, että sidosryhmäkuulemisia ei olennaisuusanalyysin yhteydessä järjestetty⁹¹.

Ilmarisen sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella se käy vuoropuhelua muun muassa sen oman työvoiman ja sen asiakkaiden (esim. eläkkeensaajat ja vuokralaiset) kanssa. Nämä molemmat ovat vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä. Lisäksi Ilmarinen kertoo käyvänsä vuoropuhelua sen palvelun- ja tavarantoimittajien kanssa, ja että tämä vuoropuhelu kattaa toimitusketjun työntekijät⁹². Vuorovaikutuksen tarkoitus jää kuitenkin epäselväksi. Annettujen tietojen perusteella epäselväksi jää myös, miten Ilmarinen on yhteydessä toimitusketjun työntekijöihin⁹³.

87 Ilmarinen. (2025), s. 38; (2026), s. 38.

88 Ilmarisen mukaan vakuutusmaksutulo, sijoitukset eläkkeitä varten ja maksetut eläkkeet kuuluvat sen arvoketjun loppupäähän. Sen arvoketjun alkupäähän kuuluvat hankinnat (tuotteet, palvelut ja rakennuttamisen materiaalit). Ilmarinen. (2026), s. 31.

89 Ilmarinen. (2026), s. 31–32. Tässä tarkoitettu hankintaketju viittaa hankintoihin, jotka mahdollistavat Ilmarisen omassa organisaatiossa tehtävän työn. Vaikka kotimaiset kiinteistösijoitukset ovat Ilmarisen kestävyysraportoinnin kontekstissa sen omaa toimintaa, sen kiinteistösijoituksiin liittyvät hankinnat kuten kiinteistöhuollon ja rakennuttamisen palvelut sekä rakennustuotteet käsitellään sen kestävyysraportissa osana sijoitusomaisuutta.

90 Ilmarinen. (2026), s. 38.

91 Ilmarinen. (2026), s. 38.

92 Ilmarinen. (2026), s. 32–34.

93 Ilmarinen kertoo olevansa yhteydessä sen palvelun- ja tavarantoimittajiin ja toimitusketjun työntekijöihin kahdenvälisten tapaamisten, tarjouspyyntöjen ja sopimusneuvottelujen, toimittajaohjauksen, sidosryhmähaastattelujen ja sen whistleblowing-kanavan kautta.

Ilmarisen raportoinnista ei käy ilmi, kuuleeko Ilmarinen ollenkaan sijoitustoiminnan haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä. Ottaen huomioon, että Ilmarisen sijoitusomaisuuden olennaisuusanalyysi on toteutettu vain salkkutasolla, on epäselvää onko Ilmarinen edes tunnistanut yksittäisten sijoituskohteiden (mahdollisten) vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Ilmarinen kertoo arvioineensa tunnistettuja haitallisia vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella⁹⁴. Toisaalta kuten edellä on todettu, se kertoo painotta-neensa olennaisuusanalyysissä omaa toimintaansa, asiakassuhteitaan ja sijoituksiaan, jotka arvioitiin sen toiminnan luonteen vuoksi ”keskeisiksi”. Se, mitä ”keskeisyys” konkreettisesti tarkoittaa jää epäselväksi. Haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnin tulisi ESRS-standardin mukaan perustua vain vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen. Vaikutuksen vakavuuden osatekijöitä ovat mittasuhteet, laajuus ja korjaamattomuus.

Ilmarinen kertoo osittain, miten vakavuuden osatekijöitä on tarkasteltu. Esimerkiksi vaikutusten mittasuhteiden arvioinnissa on huomioitu Ilmarisen toimiala-altistuminen ja sijoitusten kohdistuminen kehittyviin markkinoihin. Korjaamattomuuden arvioinnissa Ilmarinen on hyödyntänyt UNEP FI-ESRS Conversion -työkalun Irremediability Map -kartoitusta. Konkreettisten työkalujen nimeäminen lisää olennaisuusanalyysin läpinäkyvyyttä. Ilmarinen ei raportoi, miten vaikutusten laajuutta on arvioitu.

Lopuksi Ilmarinen on arvioinut kutakin edellä mainittua vakavuuteen liittyvää osatekijää asteikolla 1–5. Mahdollisten haitallisten vaikutusten todennäköisyys on huomioitu kertomella 0,5–1. Annetuista tiedoista ei saa käsitystä siitä, onko Ilmarinen ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty? Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Ilmarinen raportoi vahvistaneensa asteikolla 1–15 olennaisuuden kynnysarvoksi arvon 8, joka ”sijoittuu asteikon keskivaiheille”.

Annetuista tiedoista (ks. myös edellä) voidaan päätellä, että pelkästään mittasuhteeltaan merkittävä, laaja tai korjaamaton tosiasiallinen tai todennäköinen vaikutus ei voi ylittää

⁹⁴ Ilmarinen. (2026), s. 38.

Ilmarisen olennaisuuskynnystä⁹⁵. On siis mahdollista, että vakaviakin vaikutuksia voi jäädä kynnysarvon alle ja siten kokonaan raportoimatta.

Ilmarisen olennaisuuden kynnysarvot ylittäviä sosiaalisia haitallisia vaikutuksia ovat sen omaan työvoimaan kohdistuva työn kuormittavuus sekä kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuva tietojärjestelmien virheistä johtuva toimeentulon katkeaminen. Vastaavasti oma työvoima sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat sille olennaisia kestävyysaiheita.⁹⁶ Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Ilmarisen olennaisuusanalyysin tuloksissa keskeisin muutos vuosien 2024 ja 2025 välillä on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien tunnistaminen olennaiseksi kestävyysaiheeksi vuoden 2025 analyysissä. Ko. kestävyysaihe on Ilmariselle olennainen siihen liittyvien olennaisten haitallisten ja myönteisten vaikutusten takia.⁹⁷

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Ilmarisen mukaan arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat sille epäolennaisia kestävyysaiheita. Arviota ei perustella mitenkään.

Ilmarisen olennaisuusanalyysin lopputulos herättää kysymyksiä analyysin asianmukaisuudesta ottaen huomioon, että Ilmarinen hallinnoi noin 67,5 miljardin euron sijoitusvarallisuutta⁹⁸. On epäuskottavaa, että Ilmarisen sijoituksiin ei liittyisi yhtään sille olennaista haitallista sosiaalista vaikutusta.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Ilmarisen sijoitukset Israelin palestiinalaisalueiden laittomaan miehitykseen ja Gazan sotaan liittyviin yrityksiin nousivat esiin raportointikaudella⁹⁹. Ilmarinen on sijoittanut Israelin laittomissa siirtokunnissa toimiviin yrityksiin, kuten Airbnb:hen ja Booking Holdingsiin¹⁰⁰ sekä Palantir Technologies -yhtiöön, jonka uskotaan toimittaneen Israelille

95 EFRAGin kaksinkertaisen olennaisuuden toimeenpano-oppaan (EFRAG 2024, s. 28) mukaan vaikutus voi olla vakava vain yhden osatekijän (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) perusteella. Yleensä osatekijät kuitenkin linkittyvät toisiinsa.

96 Ilmarinen. (2026), s. 39.

97 Ilmarinen. (2026), s. 35.

98 Ilmarinen. (2026), s. 3.

99 Ks. esim. Tolsa, M. 20.8.2025. Airbnb ja Booking tarjoavat majoitusta Israelin siirtokunnissa – myös suomalaisia eläkeväroja on kiinni yrityksissä. Yle. Haettu 4.6.2026 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20175942>

100 Ks. esim. Finnwatch. (2022). Yritystoiminta Israelin laittomissa siirtokunnissa. Seurantaraportti. <https://finnwatch.org/fi/julkaisut/yritystoiminta-israelin-laittomissa-siirtokunnissa>

valvontajärjestelmän, jota on käytetty apuna palestiinalaisten surmaamiseen Gazassa¹⁰¹. Näihin sijoituksiin liittyviä ihmisoikeusvaikutuksia ei käsitellä Ilmarisen kestävyysraportissa mitenkään.

Esimerkiksi YK:n alainen Working Group on Business and Human Rights on jo vuonna 2014 kannanotossaan¹⁰² todennut, että yritysten ihmisoikeuksia koskeissa huolellisuusvelvoiteprosesseissa tulee huomioida, että siirtokunnat ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia ja niihin liittyy lukuisia ihmisoikeusongelmia. Työryhmän mukaan sen huomioon valossa Israelin siirtokunnat näyttäytyvät liiketoimintaympäristönä, jossa toimiminen kansainvälisten yritys vastuuperiaatteiden mukaisesti ei käytännössä ole mahdollista. Vuonna 2024 julkaistussa lausunnossaan kansainvälinen tuomioistuin (ICJ) totesi, että Israelin miehitys ja sen siirtokunnat palestiinalaisalueilla ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia. ICJ katsoi myös, että Israelin palestiinalaisiin kohdistamat erilaiset rajoitustoimet ovat systemaattista syrjintää mikä loukkaa useita kansainvälisten sopimusten turvaamia oikeuksia. Yritystoiminnan osalta ICJ kehotti ottamaan askeleita, joilla estetään kauppa- ja sijoitussuhteet, jotka ylläpitävät laitonta tilannetta Israelin miehittämällä palestiinalaisalueilla.¹⁰³

6.2 Kesko

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

10/24	9/24	5/24
-------	------	------

Kesko täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. Kesko ei esimerkiksi anna lainkaan tietoa vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään tietolähteistä tai sen olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoituista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan

101 Albanese, F. 30.6.2025. From economy of occupation to economy of genocide: Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967. UN Doc A/HRC/59/23. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session59/advance-version/a-hrc-59-23-aev.pdf>. Lisäksi Amnesty Internationalin mukaan Palantirin toiminta Yhdysvaltojen turvallisuusviranomaisten kanssa voi sekin rikkoa ihmisoikeuksia. Ks. lisätietoa <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/08/usa-global-tech-made-by-palantir-and-babel-street-pose-surveillance-threats-to-pro-palestine-student-protestors-migrants/>

102 OHCHR. (2014). Statement on the implications of the Guiding Principles on Business and Human Rights in the context of Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Business/OPTStatement6June2014.pdf>. Sittenmin ihmisoikeustilanne Israelin miehittämällä alueilla on kärjistynyt, ks. esim. Finnwatch. (2025). Ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen noudattaminen Israelissa ja sen miehittämällä alueilla: Oikeudellisia huomioita yrityksille. <https://finnwatch.org/fi/julkaisut/ihmisoikeuksia-koskevan-huolellisuusvelvoitteen-noudattaminen-israelissa-ja-sen-miehittaemillae-alueilla>

103 ICJ. (2024). Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, kohdat 266, 223 ja 278. <https://www.icj-cij.org/case/186>

ja päätöksentekoon. Se ei myöskään selkeästi raportoi hyödyntäneensä huolellisuusvelvoitetta olennaisuusanalyysissään. Yhteenveto Keskon raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Keskon datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Kesko kertoo ainoastaan, että sillä on käytössään kestävyttä koskevia huolellisuusvelvoiteprosesseja, joista kerrotaan sen kestävyysraportin arvoketjun työntekijöitä, kuluttajia ja loppukäyttäjiä sekä liiketoiminnan harjoittamista koskevissa aihekohtaisissa osioissa, ja erityisesti niihin sisältyvissä toimintaperiaatteiden ja ehkäisevien ja korjaavien toimien kuvauksissa¹⁰⁴. Keskon huolellisuusvelvoiteprosessia koskeva selvitys on toisin sanoen hyvin niukka. Kesko ei kyseisessä kohdassa annetuissa tiedoissa edes erittele, missä sen raportissa käsitellään esimerkiksi huolellisuusvelvoiteprosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa raportin osiossa Kesko kertoo, että se on laatinut sekä ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen että vaikutusarviointin huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheet määrittelevien YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti¹⁰⁵.

Kesko ei mainitse huolellisuusvelvoitetta sen olennaisuusanalyysin kuvauksessa (tiedonantovaatimus IRO-1). Annettujen tietojen perusteella Keskon haitallisten ihmisoi-keusvaikutusten olennaisuusanalyysi ei perustu huolellisuusvelvoiteprosessiin. Yhtiön yleiskuvaus sen haitallisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessista on ylipäättään verrattain niukka sekä sen vuoden 2024 että vuoden 2025¹⁰⁶ kestävyysraporteissa. Vaikka Kesko raportoi lisätietoa olennaisuusanalyysistä lähes kaikkien kestävyysaiheiden osalta, se ei näissä lisätiedoissakaan anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyistä lähteistä¹⁰⁷.

104 Kesko. (2026). Keskon vuosiraportti 2025, s. 93. <https://www.kesko.fi/493133/globalassets/03-sijoittaja/raporttikeskus/2026/q1/vuosiraportti-2025/kesko-vuosiraportti-2025.pdf>

105 Kesko. (2026), s. 159. Toisaalla Keskon raportissa (ks. esim. s. 171) puhutaan myös "due diligence -prosessista toimittajille".

106 Kesko. (2025). Keskon vuosiraportti 2024, s. 76; (2026), s. 102. Keskon vuoden 2025 olennaisuusanalyysi perustuu vuoden 2024 olennaisuusanalyysiin eikä se vuonna 2025 toteuttanut täysimittaista vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessia.

107 Kesko. (2025), s. 79; (2026), s. 105.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Keskon vuoden 2024 kestävyysraportin mukaan olennaisuusanalyysissä tunnistettiin vaikutuksia Keskon omissa toiminnoissa sekä arvoketjussa¹⁰⁸. Keskon vuoden 2025 olennaisuusanalyysi perustuu pääsääntöisesti vuoden 2024 analyysiin.

Vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen osalta olennaisuusanalyysin kuvauksessa annetut lisätiedot kuitenkin viittaavat siihen, että ainakaan ko. kestävyysaiheen kohdalla analyysi ei ole kattanut Keskon koko arvoketjua. Sen sijaan se on kohdistunut ainoastaan Keskon omaan toimintaan (ks. lisää alla). Olennaisuusanalyysin kuvauksessa annetut tiedot ovat siis näiltä osin keskenään ristiriitaisia.

Keskon olennaisuusanalyysin yleisessä kuvauksessa ei anneta tietoa mahdollisten riskitekijöiden huomioimisesta. Olennaisuusanalyysin kuvauksessa annetuissa lisätiedoissa Kesko kuitenkin kertoo, että arvoketjun työntekijöihin liittyen tarkastelua tehtiin riskimaa-perusteisesti sekä laajemmin eri maantieteelliset alueet huomioiden¹⁰⁹. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa luvussa se kertoo, että hankintamaiden riskiarvioinnissa hyödynnetään Maailmanpankin Worldwide Governance -indikaattoreihin perustuvaa luokitusta¹¹⁰.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Kesko kertoo, että sen olennaisuusanalyysi ei sisältänyt kuulemisia vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa¹¹¹. Kesko ei raportoi kuulleen myöskään muita vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä olennaisuusanalyysin aikana tai että sidosryhmien näkemyksiä olisi olennaisuusanalyysissä otettu muuten huomioon. Olennaisuusanalyysin aikana järjestetyissä sidosryhmäkuulemisissa painotettiin rahoitusmarkkinatoimijoiden sekä tavarantoimittajien ja yritysasiakkaiden haastatteluja¹¹².

Keskon sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella se käy vuoropuhelua muun muassa sen oman työvoiman kanssa sekä kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa. Nämä molemmat ovat vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä. Lisäksi Kesko kertoo käyvänsä vuoropuhelua sen tavarantoimittajien ja

¹⁰⁸ Kesko. (2025), s. 76.

¹⁰⁹ Kesko. (2026), s. 105.

¹¹⁰ Kesko. (2026), s. 159.

¹¹¹ Kesko. (2026), s. 103.

¹¹² Kesko. (2026), s. 104.

palveluntarjoajien kanssa, ja että tämä vuoropuhelu kattaa toimitusketjun työntekijät.¹¹³ Vuorovaikutuksen tarkoitus jää annettujen tietojen perusteella kuitenkin epäselväksi. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa kestävyysraportin aihekohtaisessa luvussa Kesko kertoo, että se on välillisesti yhteydessä sen riskimaatavarantoimittajien työntekijöihin kolmannen osapuolen toteuttamien sosiaalisen vastuun auditointien kautta (ks. lisää luku 7.1).

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Kesko kertoo, että vaikutuksia on arvioitu vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella¹¹⁴. Se ei kuitenkaan avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Annettujen tietojen perusteella ei ole mahdollista arvioida, onko Kesko ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty? Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Vuoden 2024 raportissa Kesko kertoo, että haitalliset vaikutukset, jotka ylittivät määritellyn olennaisuusrajan, luokiteltiin olennaisiksi¹¹⁵. Se ei kuitenkaan kerro, mikä ko. olennaisuusraja oli, miten sen on määritelty tai mihin näyttöön se perustuu.

Keskon olennaisuuden kynnysarvot ylittävät sosiaaliset haitalliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman terveyteen ja turvallisuuteen, arvoketjun työntekijöiden puutteellisiin työoloihin, lapsityövoimaan ja pakkotyöhön sen arvoketjussa sekä tuoteturvallisuuteen ja tietosuojaan. Vastaavasti oma työvoima, arvoketjun työntekijät sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat sille olennaisia sosiaalisia kestävyysaiheita. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Keskeisin muutos Keskon vuoden 2025 olennaisuusanalyysin tuloksissa vuoteen 2024 verrattuna on yhden biologiseen monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin liittyvään osa-aiheeseen liittyvän vaikutuksen määrittäminen Keskolle olennaiseksi. Lisäksi Kesko kertoo tehneensä muutoksia olennaisuusanalyysin koskien sen omaa työvoimaa ja ilmastomuutosta.¹¹⁶

113 Kesko. (2026), s. 96.

114 Kesko. (2026), s. 102.

115 Kesko. (2025), s. 76.

116 Kesko. (2026), s. 100.

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Keskon mukaan vaikutusten kohteena olevat yhteisöt on sille epäolennainen kestävyysaihe. Se perustelee tätä seuraavasti: ”Keskon liiketoiminnan luonne, jossa Keskon toiminta on sen toiminta-alueella hajautunut lukuisiin eri toimipaikkoihin ja toiminta-alue on keskittynyt Pohjois-Eurooppaan, ei johda sellaisiin vaikutuksiin, jotka standardin osa-aiheiden¹¹⁷ näkökulmasta olisivat olennaisia vaikutuksia niiden kohteena olevissa yhteisöissä.”¹¹⁸

Perustelut kattavat vain Keskon oman toiminnan suorat vaikutukset. Se, miksi yhteisöihin kohdistuvat vaikutukset Keskon arvoketjussa ovat Keskolle epäolennaisia, jää epäselväksi. ESRS-standardeissa vaikutusten kohteena olevat yhteisöt on määritelty samalla alueella asuviksi tai työskenteleviksi henkilöiksi tai ryhmiksi, joihin raportoivan yrityksen toiminnot ovat vaikuttaneet tai saattavat vaikuttaa, mukaan lukien yrityksen *arvoketjun alku- ja loppupään kautta*.¹¹⁹

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Keskoon kuuluva Onninen on merkittävä aurinkopaneelien maahantuoja, jonka altistuminen uiguurien pakkotyölle nousi esiin raportointikaudella Finnwatchin tutkimusraportin¹²⁰ myötä. Onninen tuo maahan kiinalaisia aurinkopaneeleita, joiden tuotantoketjuun kuuluu toimijoita, jotka on aiemmin yhdistetty uiguureilla teetettyyn pakkotyöhön Kiinassa. Onninen myös kertoi Finnwatchille tuoneensa maahan aurinkopaneeleita, joiden Kiinassa valmistettujen komponenttien raaka-aineiden alkuperästä sillä ei loppuvuodesta 2024 ollut tietoa. Kesko on määritellyt pakkotyön itselleen olennaiseksi haitalliseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi mahdolliseksi vaikutukseksi ja käsittelee esimerkiksi sen kotimaisiin toimitusketjuihin liittyviä ihmiskauppatapauksia sen raportissa (ks. lisää luku 7.1). Se ei kuitenkaan käsittele uiguureilla teetetyn pakkotyön riskiä kestävyysraportissaan lainkaan.

117 ESRS S3 -standardin osa-aiheita ovat yhteisöjen taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet, yhteisöjen kansallaisoikeudet ja poliittiset oikeudet sekä alkuperäiskansojen oikeudet.

118 Kesko. (2026), s. 105.

119 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 2, taulukko 2, ESRS-standardeissa määritellyt termit.

120 Finnwatch. (2025). Varjopuolella – Suomeen tuotujen aurinkopaneelien alkuperä ja pakkotyöriskit. <https://finnwatch.org/fi/julkaisut/varjopuolella>

6.3. Kone

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

12/24	8/24	4/24
-------	------	------

Kone täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. Kone ei anna lainkaan tietoa sen olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoituista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon. Se ei myöskään selkeästi raportoi esimerkiksi vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuulemisesta vaikutusten tunnistamis- ja arvointiprosessissa. Yhteenvedo Koneen raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Koneen datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyysvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Kone kertoo, että sen "kestävyyden due diligence -velvoite", sisältyy yhtiön prosesseihin ja politiikkoihin, ja sitä "vahvistetaan jatkuvalla [vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien] arvioinnilla ja tunnistamisella". Nämä arvioinnit kuvataan selvityksen mukaan Koneen kestävyysraportin kohdissa, jotka koskevat olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia, toimintaperiaatteita, vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa, haitallisten vaikutusten korjaamista, toimia ja mittareita. Haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arvioiminen ei siis annettujen tietojen perusteella ole osa Koneen kestävyysvelvoitetta vaan siitä erillinen prosessi. Koneen kestävyysvelvoite, sen vaiheet ja tarkoitus jäävät annettujen tietojen perusteella epäselviksi.¹²¹

Koneella on lisäksi käytössään erillinen ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite, jonka avulla se tunnistaa ja käsittelee mahdollisia ihmisoikeusriskejä sen omassa toiminnassa ja arvoketjussa. Kone raportoi ko. velvoitteesta sen kestävyysraportin arvoketjun työntekijöitä koskevassa osiossa¹²². Sen puitteissa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tunnistetaan ihmisoikeusvaikutusten arviointien, sisäisten arviointien ja kyselyjen, kolmannen osapuolen due diligence -seulontojen sekä toimittajien due diligence -prosessin kautta. Toisaalla kestävyysraportissaan Kone kertoo myös olevansa sitoutunut kunnioittamaan huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheet määritteleviä YK:n ohjaavia periaatteita¹²³.

¹²¹ Kone. (2026). Vuosikatsaus 2025, s. 36. <https://mb.cision.com/Public/18027/4303675/89a04397c99e8404.pdf>

¹²² Kone. (2026), s. 83.

¹²³ Kone. (2026), s. 73.

Koneen vuoden 2025 kestävyysraportissa olennaisuusanalyysin kuvauksessa ei avata olennaisuusanalyysissä hyödynnettyjä ihmisoikeuksia koskevia tietolähteitä¹²⁴. Hieman yksityiskohtaisempi olennaisuusanalyysin prosessikuvaus sisältyy Koneen vuoden 2024 raporttiin¹²⁵. Sen mukaan Koneen olennaisuusanalyysin lähtökohtia olivat muun muassa ihmisoikeusvaikutusten arvioinnit ja ”kolmannen osapuolen due diligence -prosessi”, jotka molemmat ovat annettujen tietojen perusteella osa Koneen em. ihmisoikeuksien huolellisuusvelvoitetta. Koneen raportoimat tiedot ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoiteprosessin hyödyntämisestä ovat kuitenkin niin ylätasolla, että niiden perusteella on mahdotonta muodostaa käsitystä siitä, miten ihmisoikeuksien huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuusarvioon. Terminä ”kolmannen osapuolen due diligence -prosessi” on epäselvä, eikä sitä selitetä Koneen kestävyysraporteissa mitenkään. Vaikuttaa siltä, että kyse on jonkinlaisista epäsuorien liikekumppaneiden vastuullisuusseulonnoista.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Olennaisuusanalyysin alkuvaiheessa Kone kertoo kartoittaneensa arvoketjunsä ja tunnistanneensa keskeiset liiketoiminnot ylävirrassa, omassa toiminnassa, alavirrassa sekä läpileikkaavissa toiminnoissa.¹²⁶

Kone kertoo myös ottaneensa maantieteelliset alueet, riskialueet ja riskeille altistuneet toiminnot erityisesti huomioon. Se ei kuitenkaan kerro, mitä ko. alueet tai toiminnot ovat, tai perustele tehtyjä valintoja.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Vuoden 2025 osalta Kone kertoo päivittäneensä vaikutusten arviointia ja olennaisuuden määrittämistä sidosryhmiltä saatu palaute huomioden, mutta se ei avaa tarkemmin mitä sidosryhmien palaute on ollut tai miten se on huomioitu. Sidosryhmien näkemyksiä kerättiin asiakkaille, toimittajille, sijoittajille, analyytikoille, jakelijoille ja medialle suunnatulla kyselyllä.¹²⁷

124 Kone. (2026), s. 37.

125 Kone. (2025). Vuosikatsaus 2024, s. 35. <https://mb.cision.com/Public/18027/4104167/893c02769bdea08f.pdf>. Vuonna 2025 Kone on tarkastellut ja päivittänyt sen vuoden 2024 olennaisuusanalyysiä.

126 Kone. (2026), s. 37.

127 Kone. (2026), s. 37.

Vuoden 2024 raportissaan Kone kertoo olennaisuusanalyysin kuvauksessa, että ”sidosryhmien näkemykset kerättiin yhteenvedoiksi aihepiiriasiantuntijoiden yhteistyöllä ja vuorovaikutuksessa asianomaisten sidosryhmien sekä Koneen kestävyysraportin käyttäjien kanssa”¹²⁸. Kone ei kerro, mihin vaikutusten kohteena oleviin (eli asianomaisiin) sidosryhmiin se tässä yhteydessä viittaa. Se ei myöskään avaa tarkemmin, mihin tarkoitukseen sidosryhmien näkemyksiä hyödynnettiin.

Koneen sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen perusteella (tiedonantovaatimus SBM-2) se käy vuoropuhelua muun muassa sen oman työvoiman ja kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa. Näitä molempia voidaan pitää vaikutusten kohteena olevina sidosryhminä. Vuorovaikutuksen tarkoitus jää kuitenkin annettujen tietojen perusteella epäselväksi. Lisäksi Kone kertoo käyvänsä vuoropuhelua sen toimittajien, alihankkijoiden ja jakelijoiden kanssa, ja että tämä vuoropuhelu kattaa arvoketjun työntekijät. Annettujen tietojen perusteella vuoropuhelu arvoketjun työntekijöiden kanssa viittaa Koneen ilmoituskanavan (Compliance Line) ja sen johtamisjärjestelmän (Safety Solutions) kautta tapahtuvaan vuorovaikutukseen (ks. lisätietoa luku 7.2)¹²⁹.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Kone kertoo arvioineensa tunnistettuja vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Se ei avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mit-tasuhde, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Kone kertoo asettaneensa vakavuuden todennäköisyyteen nähden etusijalle, mutta ei esitä näyttöä väitteen tueksi.¹³⁰

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty?

Kone ei kerro, miten sen olennaisuuden arvioinnissa käyttämät kynnysarvot on määritelty. Kone kertoo, että vaikutusten arviointi tehtiin asteikolla 1–5 ja että kynnysarvot ylittäneet vaikutukset määriteltiin olennaiseksi. Kone esittää visuaalisesti, miten sen itselleen olennaiseksi arvioimat kestävyysaiheet sijoittuvat toisiinsa nähden vaikutuksen olennaisuudella ja taloudellisella olennaisuudella mitattuna. Kuvasta ja annetuista tiedoista voidaan päätellä, että kynnysarvo on ollut 3.¹³¹ Kone ei kerro mihin näyttöön arviointi perustuu.

Koneen olennaisuuden kynnysarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman, arvoketjun työntekijöiden sekä kuluttajien ja loppukäyttäjien terveyteen ja turvallisuuteen. Vastaavasti oma työvoima, arvoketjun työntekijät sekä kuluttajat ja

128 Kone. (2025), s. 34.

129 Kone. (2025), s. 34.

130 Kone. (2026), s. 37.

131 Kone. (2026), s. 37.

loppukäyttäjät ovat sille olennaisia sosiaalisia kestävyysaiheita. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Vuoden 2025 olennaisuusanalyysissä 'resurssien käyttö ja kiertotalous' nousi uudeksi Koneelle olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Aihe on Koneelle olennainen siihen liittyvän olennaisen mahdollisuuden takia.

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Koneen mukaan vaikutusten kohteena olevat yhteisöt on sille epäolennainen kestävyysaihe. Arviota ei perustella mitenkään.

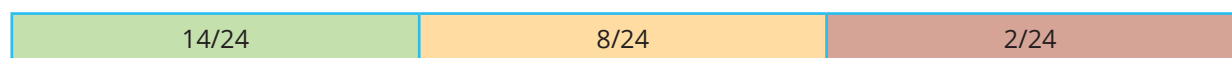
Koneen olennaisuusanalyysin lopputulos herättää kysymyksiä analyysin asianmukaisuudesta ottaen huomioon, että sen tuotteissa käytetään esimerkiksi paljon kaivannaisia, joiden tuotantoketjuihin yleisesti ottaen liittyy paljon niin työntekijöihin kuin yhteisöihin kohdistuvia ihmisoikeusongelmia.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchilla ei ole tiedossa, että Kone olisi raportointikaudella yhdistetty sellaisiin haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen raportissa ei ole käsitelty. Toisaalta Koneen omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat niin niukkaa, että yhtiön yhdistäminen vaikutuksiin sen arvoketjussa on vaikeaa.

6.4 Neste

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

Neste täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset hyvin. Neste erottuu edukseen antaessaan konkreettisen esimerkin siitä, miten sen johtoelimet ottavat vaikutukset huomioon omassa työssään. Neste ei kuitenkaan raportoi lainkaan sen olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoiduista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon. Yhteenveto Nesteen raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nesteen datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Nesteen selvitys sen kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessista (tiedonantovaatimus GOV-4) on pelkkä indeksi siitä, missä sen kestävyysraportissa huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheita käsitellään¹³². Prosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arvioimista käsitellään sen mukaan Nesteen kestävyysraportissa olennaisuusanalyysin kuvauksessa (tiedonantovaatimus IRO-1) sekä Nesteen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä ja liiketoiminnan harjoittamista koskevissa aihekohtaisissa luvuissa.

Omaa työvoimaa koskevassa luvussa Neste kertoo, että sillä on käytössä ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi¹³³. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa luvussa Neste kertoo, että ihmisoikeuksia koskevalla huolellisuusvelvoitteella tunnistetaan ja ehkäistään pakko- ja lapsityövoiman käyttöä sekä lievennetään ja tarvittaessa korjataan sen vaikutuksia¹³⁴. Vaikka Nesteen mukaan sen huolellisuusvelvoiteprosessi vastaa huolellisuusvelvoitteen vaiheet määritteleviä kansainvälisiä yritysvastuustandardeja¹³⁵, tämän tapaiset luonnehdinnat hämärtävät käsitystä siitä, mitä ihmisoikeuksia sen huolellisuusvelvoiteprosessi kattaa.

Ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoiteprosessin lisäksi Nestellä on käytössään muitakin huolellisuusvelvoiteprosesseja, kuten esimerkiksi Nesteen toimittajia koskeva huolellisuusvelvoite ja vastuullisuutta koskeva huolellisuusvelvoite, joka kattaa uusiutuvien, kierrätettyjen ja fossiilisten raaka-aineiden toimittajat ja sisältää maariskien arvioinnin, toimittajien vastuullisuusarvioinnit ja siihen liittyvät auditoinnit, yhteydenpidon toimittajiin ja epäkohtien tutkinnat. Toimittajia koskeva huolellisuusvelvoite viittaa vastapuolien (eli sopimuskumppanien) seulontaan ja seurantaan. Siihen sisältyy ainakin potentiaalisten liikekumppaneiden automatisoitu ennakkotarkastus ja esimerkiksi raaka-aineiden osalta seulontaa täydentävä ”vastuullisuutta koskeva huolellisuusarviointi”.

Nesteen olennaisuusanalyysin kuvauksen mukaan vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa otettiin huomioon sen ”huolellisuusvelvoitetoimien” tuottamat tiedot¹³⁶. Se ei kuitenkaan avaa tätä tarkemmin. Esimerkiksi se, mihin huolellisuusvelvoitetoimiin Neste tässä yhteydessä viittaa, jää epäselväksi.

132 Neste. (2026). Vuosikertomus 2025, s. 93. https://www.neste.com/files/pdf-fi-fi/3zHO401Kf2W4YihDtm9uNK-Nesteen_vuosikertomus_2025.pdf

133 Neste. (2026), s. 76.

134 Neste. (2026), s. 83.

135 Neste. (2026), s. 76.

136 Neste. (2026), s. 44. Nesteen olennaisuusanalyysin vaiheet ja niiden kuvaus olivat vuonna 2025 samat kuin vuonna 2024. Vuoden 2025 olennaisuusanalyysi pohjautui edellisen vuoden tuloksiin.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Neste kertoo, että sen olennaisuusanalyysi kattoi sen koko arvoketjun, ml. ketjun alkupään, sen omat toiminnot ja ketjun loppupään. Analyysin aikana kaikki tunnistetut liike-toiminnot seulottiin todellisten ja mahdollisten vaikutusten tunnistamiseksi.¹³⁷

Neste kertoo myös, että sen olennaisuusanalyysin ensimmäisessä vaiheessa, eli arvoketjun kartoituksessa, painopiste oli niissä toiminnoissa, liikesuhteissa, maantieteellisillä alueilla ja muissa tekijöissä, jotka voivat lisätä haittavaikutusten riskiä¹³⁸. Se ei kerro tarkemmin, mitä huomioidut riskitekijät olivat tai perustele niiden valintaa.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Neste kertoo, että sidosryhmien näkemykset otettiin olennaisuusanalyysissä epäsuorasti huomioon eri tavoin. Esimerkiksi sen huolellisuusvelvoitetoimiin liittyvä vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa toimi analyysissä lähtötietoina. Neste ei kuitenkaan tarkenna, mihin sidosryhmiin se tässä yhteydessä viittaa, mitä sidosryhmien näkemykset olivat tai missä tarkoituksessa ne huomioitiin.¹³⁹

Nesteen sidosryhmävuorovaikutuksen yleisessä kuvauksessa (tiedonantovaatimus SBM-2) annettujen tietojen perusteella Neste on vuorovaikutuksessa muun muassa sen oman työvoiman, arvoketjun työntekijöiden, paikallisyhteisöjen sekä kuluttajien kanssa. Nämä kaikki ovat vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä. Näistä ainoastaan paikallisyhteisöjen kohdalla vuoropuhelun tarkoituksella on kuitenkin annettu ko. sidosryhmään kohdistuvien vaikutusten ymmärtäminen.¹⁴⁰ Yhteydenpito arvoketjun työntekijöihin tapahtuu muun muassa auditointien yhteydessä toteutettavien ja muiden kyselyjen sekä erilaisten ilmoituskanavien kautta (ks. lisätietoa luku 7.3). Yhteisöihin Neste on yhteydessä mm. sosiaalisen median, viranomaisprosessien, kyselyjen ja ilmoituskanavien kautta.

137 Neste. (2026), s. 44.

138 Neste. (2026), s. 44.

139 Neste. (2026), s. 45.

140 Neste. (2026), s. 46–47.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Neste kertoo, että vaikutuksia on arvioitu niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Se ei kuitenkaan avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Annettujen tietojen perusteella ei ole mahdollista arvioida, onko yritys ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä. Päinvastoin, Neste kertoo, että olennaisuuden kynnysarvojen ylittäminen edellyttää, että sekä vakavuus että todennäköisyys ovat korkeita.¹⁴¹

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määriteltä? Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Neste ei kerro, miten sen haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käyttämät kynnysarvot on määriteltä, mitä ne ovat tai mihin näyttöön ne perustuvat. Se kuitenkin kertoo, että kynnysarvot validoitiin sisäisten sidosryhmien kanssa ja että ne eivät ole vakioita vaan voivat muuttua.¹⁴²

Nesteelle olennaisia haitallisia sosiaalisia vaikutuksia ovat sen omaan työvoimaan kohdistuvat terveys ja -turvallisuusvaikutukset sekä arvoketjun työntekijöihin kohdistuva pakkotyö. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Oma työvoima ja arvoketjun työntekijät ovat Nesteelle olennaisia sosiaalisia kestävyysaiheita. Kynnysarvot ylittäneiden kestävyysaiheiden lisäksi Neste kertoo määrittäneensä myös joitain muita aiheita olennaisiksi johdon erillisellä päätöksellä. Päätösten taustalla vaikutti sen mukaan aiheiden keskeisyys Nesteen strategian ja arvojen kannalta, ulkopuolisen sidosryhmän kiinnostus ja toimialarelevanssi.¹⁴³ Neste ei kerro, mitkä sille olennaisista kestävyysaiheista ovat olennaisia kynnysarvojen perusteella ja mitkä johdon erillisen päätöksen perusteella.

Neste raportoi, että vuoden 2025 olennaisuusanalyysissä se määrittä kaksi uutta vaikutusta¹⁴⁴ itselleen olennaisiksi vuoteen 2024 verrattuna. Tämän johdosta myös yksi uusi

¹⁴¹ Neste. (2026), s. 45.

¹⁴² Neste. (2026), s. 45.

¹⁴³ Neste. (2026), s. 45.

¹⁴⁴ Ko. vaikutukset liittyvät resurssien käyttöön ja kiertotalouteen ja liiketoiminnan harjoittamiseen ja ne ovat "neitseellisten raaka-aineiden käyttö johtaa rajallisten luonnonvarojen ehtymiseen" (haitallinen vaikutus) ja "Nesteen sitoutumisella eettisiin liiketoimintakäytäntöihin on myönteinen vaikutus yhtiön sidosryhmiin".

kestävyyssaiheiden osa-aihe¹⁴⁵ oli sille vuonna 2025 olennainen, mutta kestävyysaiheiden olennaisuudessa ei tapahtunut muutoksia.¹⁴⁶

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

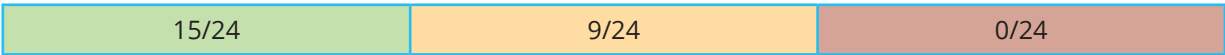
Nesteen mukaan vaikutusten kohteena olevat yhteisöt sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat sille epäolennaisia kestävyysaiheita. Arviota ei perustella mitenkään.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchilla ei ole tiedossa, että Neste olisi raportointikaudella yhdistetty haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen raportissa ei käsitellä. Yksi Nesteen liiketoiminta-alueista on kuitenkin öljytuotteet. Fossiiliset polttoaineet kiihdyttävät ilmastonmuutosta, ja ilmastonmuutos uhkaa monien ihmisoikeuksien toteutumista. Raportointikaudella Kansainvälinen tuomioistuin ICJ antoi lausunnon, joka koskee valtioiden velvollisuuksia ilmastonmuutoksen torjunnassa¹⁴⁷. Lausunnossaan tuomioistuin vahvistaa, että ilmastonmuutos on eksistentiaalinen uhka ja ihmisoikeuskysymys. Tuomioistuin myös korostaa tarvetta luopua fossiilisten polttoaineiden tuotannosta ja kulutuksesta. Tästä huolimatta Neste ei käsittele ilmastonmuutoksen ihmisoikeusvaikutuksia sen kestävyysraportissa mitenkään.

6.5 Nokia

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

Nokia täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset erinomaisesti. Edukseen Nokia erottuu erityisesti olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoiduista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon annettujen tietojen johdosta. Yhteenveto Nokian raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nokian datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

145 Ko. osa-aihe liittyy liiketoiminnan harjoittamiseen, mutta Neste ei kerro, mikä se on.

146 Neste. (2026), s. 43–45.

147 ICJ. 23.7.2025. Obligations of States in Respect of Climate Change. <https://icj-web.leman.un-icc.cloud/sites/default/files/case-related/187/187-20250723-adv-01-00-en.pdf>

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Nokia kertoo, että sillä on käytössään erilliset ympäristöön, ihmisoikeuksiin ja vastuulliseen hankintaan liittyvät huolellisuusvelvoiteprosessit¹⁴⁸. Näistä vastuulliseen hankintaan liittyvä prosessi keskittyy toimittajien due diligence -tarkastuksiin, ilmastotoimiin, kiertotalouteen ja vastuulliseen mineraalien hankintaan. Ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi puolestaan on ”ennakoiva tarkastelu, joka suoritetaan ennen tuotteen myyntiä koskevan päätöksen tekemistä”. Nokian mukaan sen ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi perustuu YK:n ohjaaviin periaatteisiin.

Nokian selvitys sen kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessista on verrattain seikkaperäinen. Sen mukaan huolellisuusvelvoiteprosesseihin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia käsitellään Nokian kestävyysraportissa sille olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien ja olennaisuusanalyysin kuvauksissa (tiedonantovaatimukset SBM-3 ja IRO-1) sekä ilmastomuutosta, resurssien käyttöä ja kiertotaloutta, arvoketjun työntekijöitä, vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä sekä kuluttajia ja loppukäyttäjiä koskevissa aihekohtaisissa luvuissa.¹⁴⁹

Nokian olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa ei kuitenkaan anneta tietoa haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta. Olennaisuusanalyysin prosessikuvauksen mukaan tietoa Nokian vaikutuksista kerättiin eri lähteistä, mukaan lukien Nokian huolellisuusvelvoiteprosessit¹⁵⁰.

Yleisen prosessikuvauksen lisäksi Nokia kuvaa olennaisuusanalyysiprosessiaan aihekohtaisesti joidenkin kestävyysaiheiden, kuten arvoketjun työntekijöiden, osalta. Nokian mukaan arvoketjun työntekijöiden liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu ja niitä päivitetään Nokian vuosittain tekemien toimittaja-arviointien ja auditointien perusteella sekä erilaisten keskustelujen ja kyselyjen pohjalta¹⁵¹. Annettujen tietojen perusteella arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten olennaisuusanalyysi perustuu siis ainakin osittain Nokian vastuullisen hankinnan huolellisuusvelvoitteeseen. Nokialle olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset vastaavat sen toimittaja-arviointien ja auditointien yleisimpiä havaintoja vuonna 2025¹⁵².

148 Nokia. (2026). Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.–31.12.2025, s. 29. <https://www.nokia.com/system/files/2026-03/nokia-tilinpaatos-ja-toimintakertomus-2025.pdf>

149 Nokia. (2026), 29.

150 Nokia. (2026), s. 40.

151 Nokia. (2026), s. 41.

152 Nokia päivitti vuonna 2025 sen vuoden 2024 olennaisuusanalyysin vastaamaan sen ”liiketoiminnassa, toiminnoissa, arvoketjussa ja markkinoilla tapahtuneita muutoksia sekä päivitettyjä sääntelyohjeita”.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Nokia raportoi, että olennaisuusanalyysin ensimmäisessä vaiheessa se kartoitti sen arvoketjun keskeiset toiminnot ja liikesuhteet. Toisessa vaiheessa vaikutuksia arvioitiin koko arvoketjussa.¹⁵³

Nokia kertoo, että vaikutusten tunnistamisvaiheessa painopiste oli niissä arvoketjun osalualueissa, joilla vaikutusten katsotaan olevan todennäköisiä. Se ei kuitenkaan kerro, mitä painotetut arvoketjun osat olivat tai avaa tarkemmin, mihin niiden valinta perustuu.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Vuoden 2024 olennaisuusanalyysin aikana Nokia kertoo tehneensä yhteistyötä yli 70 sisäisen ja ulkoisen sidosryhmähenkilön kanssa¹⁵⁴. Vuoden 2025 olennaisuusanalyysin päivitystä varten haastateltiin kymmenen ulkoista sidosryhmää, kuten Nokian liikekumppaneita, sijoittajia ja kansalaisjärjestöjä. Haastattelujen avulla kerättiin tietoa sidosryhmien näkemyksistä ja validoitiin tehtyjä havaintoja.¹⁵⁵ Epäselväksi jää, onko olennaisuusanalyysin aikana kuultujen sidosryhmien joukossa ollut vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä. Arvoketjun työntekijöiden osalta Nokia kertoo, että suoraa vuorovaikutusta ei ole ollut ”erityisesti olennaisuusanalyysiin liittyen” (ks. lisätietoa luku 7.4)¹⁵⁶.

Erillisten kuulemisten lisäksi Nokia kertoo keränneensä tietoa vaikutuksistaan eri lähteistä, kuten olemassa olevien ja uusien sidosryhmähankkeiden kautta sekä sen due diligence -prosessien kautta. Nokian sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella se käy vuoropuhelua vaikutuksen kohteeksi katsottavista sidosryhmistä sen omien työntekijöiden ja vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa.¹⁵⁷ Vuorovaikutuksen tarkoitus jää annettujen tietojen perusteella kuitenkin epäselväksi. Vuorovaikutus yhteisöjen kanssa tapahtuu (kansalais)järjestöjen kautta.

153 Nokia. (2026), s. 40.

154 Nokia. (2025). Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.–31.12.2024, s. 41. https://www.nokia.com/system/files/2025-04/nokia-toimintakertomus-ja-tilinpaatos-2024_0.pdf

155 Nokia. (2026), s. 40.

156 Nokia. (2026), s. 34.

157 Nokia. (2026), s. 34.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Nokia kertoo arvioineensa haitallisia vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Se ei avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mitta-suhde, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Nokia kertoo, että ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa vakavuus oli todennäköisyyteen nähden ensisijainen kriteeri, mutta ei esitä näyttöä väitteen tueksi.¹⁵⁸

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty?

Nokia ei kerro, miten sen olennaisuuden arvioinnissa käyttämät kynnysarvot on määritelty tai mihin näyttöön ne perustuvat. Tunnistetut vaikutukset pisteytettiin asteikolla 0–4. Olennaisia aiheita määriteltäessä Nokia arvioi ja määritteli kynnysarvoksi vaikutuksen olennaisuudelle 3,7.

Nokialle olennaiset sosiaaliset haitalliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman työllisyysturvaan, arvoketjun työntekijöiden työoloihin (erityisesti työaikaan, palkkaukseen ja turvallisuuteen) ja pakkotyöhön, yhteisöjen sananvapauteen sekä kuluttajien ja loppukäyttäjien sananvapauteen ja yksityisyyteen. Vastaavasti kaikki sosiaaliset kestävyysaiheet ovat Nokialle olennaisia. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi. Kuten edellä on todettu, arvoketjun työntekijöiden osalta Nokian haitalliset vaikutukset vastaavat yleisimpiä löydöksiä sen toimittajien tarkastuksissa vuonna 2025.

Nokia määritteli yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ensimmäistä kertaa itselleen olennaisiksi vuoden 2025 olennaisuusanalyysissään. Vuoden 2024 analyysissä Nokia määritteli olennaiseksi vain yhteisöihin kohdistuvan myönteisen vaikutuksen, joka on sille edelleen olennainen. Sen sijaan sen omaan työvoimaan kohdistuva työajan positiivinen vaikutus ei enää vuonna 2025 ylittänyt olennaisuuskynnystä.¹⁵⁹

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Nokian mukaan kaikki sosiaaliset kestävyysaiheet ovat sille olennaisia.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Järjestöjen Business and Human Rights Resource Centre, Verité ja Humanity United yhteistyöhanke KnowTheChain julkaisi keväällä 2025 tulokortin, jonka mukaan Nokia

¹⁵⁸ Nokia. (2026), s. 40.

¹⁵⁹ Nokia. (2026), s. 41.

on yhdistetty epäilyihin uiguurien pakkotyöstä Kiinassa¹⁶⁰. Tulokortin tausta-aineiston perusteella kyse on kahdessa aiemmassa eri¹⁶¹ tutkimusraportissa¹⁶² esiin tuoduista huolista, jotka liittyvät muun muassa Nokian viiden eri liikeyhteistyöyhtiön toimintaan uiguurien autonomisella alueella Xinjiangissa tai siihen, että ne ovat työllistäneet uiguureita virallisten ohjelmien kautta, jotka on liitetty uiguurien pakkotyöhön. Yksi tutkimusraporteissa mainituista yrityksistä on Foxconn, joka on Nokian antamien tietojen mukaan sen elektroniikan tuotantopalveluiden kokoonpanotoimittaja (ks. luku 7.4). Nokian vuonna 2025 julkaistun konfliktimineraaliraportin mukaan se myös edelleen hankkii kultaa raporteissa mainituilta Zijin Miningilta, Shandong Goldilta ja Zhaojin Goldilta. Viides raporteissa mainituista Nokian liikeyhteistyöyhtiöistä, Lingbao Gold, ei Nokian konfliktimineraaliraportin mukaan ole mukana missään vastuullisuusjärjestelmässä, ja Nokia on ohjeistanut sen yhteistyöyhteistyöyhtiöitä sulkemaan Lingbao Goldin sen toimitusketjun ulkopuolelle.¹⁶³

Vaikka Nokia on määrittänyt arvoketjun työntekijöihin kohdistuvan pakkotyön itselleen olennaiseksi haitalliseksi vaikutukseksi, Nokian mahdollista altistumista nimenomaisesti uiguurien pakkotyölle ei käsitellä sen kestävyysraportissa mitenkään.

Raportointikaudella julkisuudessa on myös keskusteltu Nokian roolista Israelin tietoliikennemarkkinoilla ja sen asevoimiin liitoksissa olevan sotilastiedusteluun ja -teknologiaan liittyvän tapahtuman sponsorina¹⁶⁴. YK:n ihmisoikeusneuvoston riippumattoman kansainvälisen tutkintakomission mukaan Israel syyllistyy muun muassa kansanmurhaan Gazassa¹⁶⁵, ja Israelia vastaan on nostettu syyte kansanmurhasta myös kansainvälisessä tuomioistuimessa¹⁶⁶. Nokian yhteyksiä Israeliin ei myöskään käsitellä sen kestävyysraportissa mitenkään.

160 KnowTheChain. (2025). Nokia Oyj. Company scorecard. https://media.business-humanrights.org/media/documents/2025_KTC_ICT_Scorecard_Nokia.pdf

161 Australian Strategic Policy Institute. (2020). Uyghurs for Sale. https://ad-aspi.s3.ap-southeast-2.amazonaws.com/2022-10/Uyghurs_for_sale-11OCT2022.pdf?VersionId=N2JQOako7S4OTiSb6L7kKE5nY2d_LD25

162 C4ADS. (2023). Fractured Veins. <https://c4ads.org/wp-content/uploads/2023/10/Fractured-Veins-spreads-final.pdf>

163 Nokia. (2025). Conflict minerals report. <https://www.nokia.com/sites/default/files/2025-05/nokia-conflict-minerals-report-for-2024.pdf>

164 Immonen, J. 18.9.2025. Nokian logo oli Israelin asevoimiin liittyvän tiedusteluseminaarin sivuilla – sitten se hävisi. Iltä-Sanomat. Haettu 26.6.2026 osoitteesta: <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000011500252.html>. Ks. myös <https://www.hs.fi/tutkiva/art-2000012032011.html>

165 OHCHR. 16.9.2025. Israel has committed genocide in the Gaza Strip, UN Commission finds. Tiedote. Haettu 26.6.2026 osoitteesta: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/israel-has-committed-genocide-gaza-strip-un-commission-finds>

166 ICJ. (n.d). Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel). Haettu 26.6.2026 osoitteesta: <https://www.icj-cij.org/case/192>

6.6 Nordea

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

12/24	7/24	5/24
-------	------	------

Nordea täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. Nordea ei anna lainkaan tietoa esimerkiksi sen olennaisten vaikutusten nykyisistä ja ennakoiduista vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon tai vaikutusten tunnistamis- ja arvointiprosessin riskiperustaisuudesta. Yhteenvedo Nordean raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nordean datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Nordea kertoo, että sillä on käytössään kestävyttä koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi. Nordean mukaan prosessi on linjassa kansainvälisten yritys vastuustandardien kanssa, ja sen avulla Nordea tunnistaa, ehkäisee ja lieventää sen haitallisia ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia ja puuttuu niihin. Nordean antamien tietojen mukaan sen huolellisuusvelvoiteprosessi koostuu useista osista, joita ovat ainakin riski- ja olennaisuusarviointit, Nordean työntekijöille suunnatut ohjeet, käytännöt ja koulutus, Nordean tunne asiakkaasi -prosessi, luottoasiakkaiden ESG-riskiarvioinnit, sijoituskohteiden kestävyysseulonta ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet, toimittajien kestävyysseulonta ja seuranta, vuorovaikutus asiakkaiden ja sijoituskohteiden kanssa tunnistettujen vaikutusten osalta ja Nordean sisäisten prosessien kypsyysarviointit. Selvityksen mukaan huolellisuusvelvoiteprosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia käsitellään Nordean kestävyysraportissa sille olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa sekä sen olennaisuusanalyysin kuvauksessa (tiedonantovaatimukset SBM-3 ja IRO-1).¹⁶⁷

Nordean olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa ei kuitenkaan anneta tietoa haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta¹⁶⁸.

Olennaisuusanalyysin kuvauksessa Nordea kertoo tunnistaneensa vaikutuksia pöytätyökimuksen avulla käyttäen ”sisäisiä sääntöjä ja ulkoisia ohjeita”, aiempia olennaisuusarvi-

¹⁶⁷ Nordea. (2026). Annual Report 2025, s. 91. <https://www.nordea.com/en/doc/nordea-annual-report-2025.pdf>

¹⁶⁸ Nordea. (2026), s. 93–97.

ointeja ja asiantuntija-arvioita sekä soveltamalla huolellisuusvelvoiteprosessista saatuja näkemyksiä¹⁶⁹. Nordean raportoimat tiedot huolellisuusvelvoiteprosessin hyödyntämisestä olennaisuusanalyysissä ovat kuitenkin niin ylätasolla, että niiden perusteella on mahdotonta muodostaa käsitystä siitä, miten huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten ihmisoikeusvaikutusten olennaisuusarvioon.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Nordea on rajannut sen olennaisuusanalyysin pelkkiin suoriin liikesuhteisiin.¹⁷⁰

Annettujen tietojen perusteella olennaisuusanalyysissä ei ole keskitytty riskitekijöihin.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Nordea kertoo, että olennaisuusanalyysin tulos validoitiin yhtiön kuuden tärkeimmän sidosryhmän edustajien (jotka olivat yhtiön sisäisiä) ja sidosryhmäyhteistyökehyksen avulla¹⁷¹. Nordea ei raportoi, että sidosryhmien näkemyksiä olisi olennaisuusanalyysissä otettu muuten huomioon. Sidosryhmien kuuleminen olennaisuusanalyysin tulosten validoimiseksi ei auta ymmärtämään, miten vaikutukset vaikuttavat vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin.

Nordean sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella kuusi tärkeintä sidosryhmää, joiden kanssa se käy vuoropuhelua, ovat asiakkaat, Nordean omat työntekijät, sijoittajat, toimittajat, viranomaiset ja yhteiskunta laajemmin (esim. media, kansalaisjärjestöt, sijoituskohteet, oppilaitokset, aloittelevat yritykset)¹⁷². Näistä asiakkaat ja Nordean omat työntekijät ovat vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä. Nordea ei anna tietoa vuoropuhelun tarkoituksesta.

169 Nordea. (2026), s. 91–93. Myös vuoden 2024 olennaisuusanalyysin kuvauksessa annettiin samat tiedot koskien vaikutusten tunnistamisessa hyödynnettyjä lähteitä. Nordea. (2025). Annual Report 2024, s. 92. <https://www.nordea.com/en/doc/annual-report-nordea-bank-abp-2024-0.pdf>. Vuonna 2025 Nordea päivitti sen vuonna 2024 toteutetun olennaisuusanalyysin. Se kertoo mm. kehittäneensä laadullista ja kvantitatiivista arviointia vuoteen 2024 nähden.

170 Nordea. (2026), s. 91.

171 Nordea. (2026), s. 92.

172 Nordea. (2026), s. 86–87.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Nordean mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuutta arvioitiin niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Nordea kertoo osittain, miten vakavuuden osatekijöitä on tarkasteltu. Esimerkiksi yhtiön arvoketjun loppupään laina- ja sijoitussalkuihin liittyvien vaikutusten laajuutta arvioitiin UNEP FI Impact Mapping -työkalun avulla. Nordean omaan työvoimaan ja arvoketjun alkupään toimintoihin (kuten rahoitukseen ja varainhallintaan) liittyvien vaikutusten laajuutta arvioitiin puolestaan esimerkiksi rahoitusmäärien ja toimintakulujen kautta.¹⁷³ Se, miten vaikutusten mittasuhdetta ja korjaamattomuutta on arvioitu, jää kuitenkin epäselväksi.

Vaikutusten arvioinnissa käytettyjen työkalujen nimeäminen lisää olennaisuusanalyysin prosessikuvauksen läpinäkyvyyttä¹⁷⁴. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä siitä, onko Nordea ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty? Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Nordea kertoo, että vaikutusten olennaisuuden määrittämiseksi jokaiselle vaikutusten arvioinnissa hyödynnetylle työkalulle asetettiin omat kynnysarvot. Lisäksi laina- ja sijoitussalkkuihin liittyville vaikutuksille asetettiin toimialakohtaisiin altistuksiin perustuvia kynnysarvoja. Nordea ei kuitenkaan kerro, mitä ko. kynnysarvot olivat.

Nordean olennaisuuden kynnysarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman työn kuormittavuuteen, palkkatasa-arvoon ja syrjintään sekä sen asiakkaiden tietoturvaan ja palvelujen saavutettavuuteen. Vastaavasti oma työvoima sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat sille olennaisia sosiaalisia kestävyysaiheita. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Nordea kertoo, että vuoden 2025 olennaisuusanalyysi ei johtanut merkittäviin muutoksiin kestävyysaiheiden olennaisuudessa vuoteen 2024 nähden.¹⁷⁵

¹⁷³ Nordea. (2026), s. 92.

¹⁷⁴ Nordea nimeää raportissaan myös aihekohtaisesti luonnon monimuotoisuusvaikutusten arvioinnissa käytettyjä työkaluja.

¹⁷⁵ Nordea. (2026), s. 91.

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Nordean mukaan arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat sille epäolennaisia kestävyysaiheita. Arviota ei perustella mitenkään. Kestävyysraportissaan Nordea kertoo, että se on julkaissut myös erillisen ihmisoikeuksia koskevan raportin. Ihmisoikeuksia koskevassa raportissa annetaan lisätietoa sen ihmisoikeuksia koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista erityisesti arvoketjun työntekijöiden ja vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen osalta, jotka eivät ylittäneet olennaisuuden kynnyksarvoja.

Sekä Nordean olennaisuusanalyysin kuvaus, erityisesti rajausta suoriin liikesuhteisiin, sekä olennaisuusanalyysin tulos herättävät kysymyksiä analyysin asianmukaisuudesta. Nordea markkinoi ja hallinnoi omia sijoitustuotteita ja on esimerkiksi Suomen toiseksi suurin yritysrahoittaja 29 prosentin markkinaosuudellaan¹⁷⁶. Voidaan pitää jokseenkin epäuskottavana, ettei sen sijoituksiin ja lainoihin liittyisi arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Lokakuussa 2025 kansalaisjärjestö BankTrack kontaktoi Nordean ja 24 muuta pankkia koskien niiden kaivosyhtiö Rio Tintolle tarjoamaa rahoitusta ja Rio Tinton roolia Simandoun rautamalmikaivoksessa Guineassa¹⁷⁷. Simandoun kaivoshankkeella on todettu olevan muun muassa haitallisia yhteisöihin ja työntekijöihin kohdistuvia ihmisoikeusvaikutuksia sekä haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja veteen. BankTrackin huhtikuussa 2026 julkaistun raportin mukaan Nordea vastasi sen kyselyyn ja kertoi käyvänsä aktiivista vuoropuhelua Rio Tinton kanssa Simandoun kaivoshankkeeseen liittyen¹⁷⁸. Kaivoshanketta tai Nordean Rio Tinton kanssa käymää vuoropuhelua ei kuitenkaan käsitellä Nordean kestävyysraportissa (tai sen erillisessä ihmisoikeuksia koskevassa raportissa) mitenkään.

176 Suomen pankki. 9.4.2026. Suomessa toimivien luottolaitosten markkinaosuudet. Haettu 4.6.2026 osoitteesta https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/taulukot-ja-kuviot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/taulukot/rati-taulukot-fi/markkinaosuudet_luottolaitokset_fi/

177 BankTrack. (2026). Risks to Rio Tinto Finances from the World's Biggest Iron Mine, s. 4. https://www.banktrack.org/download/project_impact_briefing_risks_to_rio_tinto_financiers_from_the_simandou_iron_ore_project_in_guinea/simandou_briefing_apr_2026_v5_2.pdf

178 BankTrack. (2026). s. 16

6.7 OP Pohjola

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

12/24	9/24	3/24
-------	------	------

OP Pohjola täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. OP Pohjola ei esimerkiksi anna lainkaan tietoa sille keskeisten sidosryhmien intresseistä tai näkemyksistä tai vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin riskiperustaisuudesta. Yhteenvedo OP Pohjolan raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin OP Pohjolan datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

OP Pohjolan selvitys sen kestävyttä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista (tiedonantovaatimus GOV-4) on pelkkä indeksi siitä, missä sen kestävyysraportissa huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheita käsitellään. Selvityksen mukaan haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta annetaan tietoa OP Pohjolan kestävyysraportissa olennaisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien ja olennaisuusanalyysin kuvauksissa (tiedonantovaatimuksen SBM-3 ja IRO-1).¹⁷⁹

Toisaalla kestävyysraportissaan OP Pohjola kertoo, että se on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja että kansainväliset huolellisuusvelvoitteen vaiheita määrittelevät yritys vastuustandardit, kuten YK:n ohjaavat periaatteet ja OECD:n ohjeet, ohjaavat sen ihmisoikeustyötä¹⁸⁰. Yhtiöllä on käytössään erilaisia huolellisuusvelvoiteprosesseja, jotka ovat osa sen vastuullisuusohjelmaa. Huolellisuusvelvoiteprosesseihin kuuluu eri osa-alueita, kuten sosiaaliseen ja ympäristövastuuseen liittyviä erilaisia toimenpiteitä¹⁸¹ ja siihen kuuluviin toimintoihin on tarvittaessa osallistettu asiakkaita, sisäisiä sidosryhmiä, ulkoisia asiantuntijoita sekä muita sidosryhmiä¹⁸². Huolellisuusvelvoiteprosessiin kuuluvat toimenpiteet jäävät kuitenkin annettujen tietojen perusteella epäselviksi.

179 OP Pohjola. (2026). OP Pohjolan vuosikertomus 2025, s. 98. https://vuosi.op.fi/siteassets/pdf/2025/op_pohjolan_vuosikertomus_2025.pdf

180 OP Pohjola. (2026), s. 217.

181 OP Pohjola. (2026), s. 96.

182 OP Pohjola. (2026), 102.

OP Pohjolan olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa ei anneta tietoa haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta¹⁸³. OP Pohjola ei myöskään mainitse huolellisuusvelvoitetta sen olennaisuusanalyysin kuvauksessa¹⁸⁴. Olennaisuusanalyysin kuvauksen mukaan OP Pohjola hyödynsi vaikutusten tunnistamisessa muun muassa pankkiliiketoimintaan sovellettavaan vakavaraisuussäätelyyn ja Euroopan pankkiviranomaisen ohjeisiin perustuvaa ESG-riskien olennaisuusanalyysia ja OP Pohjolan vastuullisuusohjelman päivityksen taustadokumentaatiota. Huolellisuusvelvoiteprosessit ovat osa OP Pohjolan vastuullisuusohjelmaa, mutta taustadokumentaation sisältö jää epäselväksi.

Annettujen tietojen perusteella ei myöskään ole selvää, miten huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet OP Pohjolassa haitallisten ihmisoikeusvaikutusten olennaisuusarvioon.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

OP Pohjolan mukaan sen olennaisuusanalyysi kattaa koko OP Pohjolan toiminnan kaikilla sen maantieteellisillä alueilla¹⁸⁵. Se myös kertoo, että vaikutusten tunnistaminen kattaa sen oman toiminnan lisäksi sen arvoketjun alku- ja loppupään¹⁸⁶. Toisaalta OP Pohjola kertoo arvoketjun kuvauksessaan olennaisuusanalyysiin viitaten, että ”OP Pohjola on valinnut, että asiakasliiketoiminnassa keskitytään ensimmäiseen sopimuskumppaniin ja tältä saataviin tietoihin, eikä kyselyjä uloteta asiakkaan kumppaneihin”. OP Pohjola perustelee valintaansa sillä, ettei rahoitusalan arvoketjua ole toistaiseksi määritelty sitovassa sääntelyssä.¹⁸⁷

Annettujen tietojen perusteella olennaisuusanalyysissä ei ole keskitytty riskitekijöihin.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

OP Pohjolan mukaan olennaisuusanalyysiin liittyvä sidosryhmien osallistaminen toteutettiin työpajoina. Se ei kuitenkaan kerro, mitä sidosryhmiä työpajoihin osallistui tai avaa tarkemmin esimerkiksi sitä, missä tarkoituksessa sidosryhmiä kuultiin.¹⁸⁸

183 OP Pohjola. (2026), 104–108.

184 OP Pohjola. (2026), 119–128. OP Pohjola kertoo toistaneensa vuoden 2024 olennaisuusanalyysin vuonna 2025. Vuonna 2025 analyysissä mm. tarkennettiin arvoketjun vaikutuksia.

185 OP Pohjola. (2026), s. 119.

186 OP Pohjola. (2026), s. 120.

187 OP Pohjola. (2026), s. 100.

188 OP Pohjola. (2026), s. 109.

Olennaisuusanalyysissä hyödynnettiin myös jo aiemmin toteutettuja ja muun muassa omistaja-asiakkaille, OP Pohjolan ESG-foorumin jäsenille ja sen henkilöstölle suunnattuja kyselyjä. ESG-foorumin kokoonpano jää epäselväksi. OP Pohjolan mukaan se kokoaa yhteen ”olennaisiksi tunnistettujen sidosryhmien edustajia niin omistaja-asiakkaiden, henkilöstön, ympäristön, sosiaalisen vastuun kuin talouden ja yritysmaailman eri osa-alueilta”. Annettujen tietojen perusteella vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä ei ole kuultu olennaisuusanalyysin aikana (omistaja-asiakkaille ja omalle henkilöstölle suunnattua kyselyä lukuun ottamatta).

OP Pohjola ei raportoi, että sidosryhmien näkemyksiä olisi olennaisuusanalyysissä otettu muuten huomioon. OP Pohjolan sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella se käy vuoropuhelua muun muassa sen oman henkilöstön, paikallisyhteisöjen ja sen asiakkaiden kanssa.¹⁸⁹ Nämä kaikki ovat vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä. Vuoropuhelun tarkoitus jää kuitenkin epäselväksi. Vuorovaikutuksen muotoja ovat erilaiset tapaamiset ja kyselyt.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

OP Pohjolan mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuutta on arvioitu niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella¹⁹⁰. Annetuissa tiedoissa on kuitenkin viitteitä siitä, että OP Pohjola on käyttänyt myös vaikutusvaltaa yhtenä arviointikriteerinä ESRS-standardien vastaisesti (ks. lisää alla).

Vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) arvioitiin kutakin asteikolla 1–4. OP Pohjola avaa numeeristen arvojen merkitystä sanallisesti, mutta tavalla joka on ymmärrettävä vain osittain. Esimerkiksi korkein arvosana 4 tarkoittaa ”kriittistä tai absoluuttista” mittasuhdetta, globaalia laajuutta, ja vaikutuksen peruuttamattomuutta. Arvosana 1 puolestaan tarkoittaa alhaista mittasuhdetta, rajattua tai paikallista laajuutta ja melko helppoa korjattavuutta. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä siitä, onko yritys ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty?

OP Pohjola kertoo, että haitallinen vaikutus määritettiin olennaiseksi jos sen olennaisuus ylitti tason ”tärkeä” asteikolla minimaalinen, informatiivinen, tärkeä, merkittävä, kriittinen¹⁹¹. Edellä käsiteltyjen vakavuuden ja todennäköisyyden arvioinnin suhde olennaisuuden määrittämisessä käytettyyn asteikkoon jää epäselväksi, kuten myös näyttö, johon kynnysarvot perustuvat.

¹⁸⁹ OP Pohjola. (2026), s. 102–103.

¹⁹⁰ OP Pohjola. (2026), s. 120.

¹⁹¹ OP Pohjola. (2026), s. 121.

OP Pohjolan olennaisuuden kynnsarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman yhdenvertaisuuteen, sen tarjoamien palveluiden saavutettavuuteen ja sellaisiin epäonnistumisiin tiedonannossa, joista voi olla esimerkiksi taloudellista haittaa asiakkaalle. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi. Vastaavasti oma työvoima sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat OP Pohjolalle olennaisia kestävyysaiheita.

OP Pohjola kertoo myös, että esimerkiksi molemmat sille olennaiset sosiaaliset kestävyysaiheet (oma työvoima sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät) on määritelty kriittisiksi vaikutuksiksi ja niiden taloudellinen olennaisuus on tärkeä/merkittävä.

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

OP Pohjolan mukaan arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat sille epäolennaisia kestävyysaiheita. Arvoketjun työntekijöiden osalta se kertoo, että aihe arvioitiin vuonna 2025 epäolennaiseksi ”kun päivittyneet tiedot ja tarkentunut analyysi osoittivat, että OP Pohjolan toiminnan luonne – sijoittajana ja rahoittajana – rajoittaa sen vaikutusmahdollisuuksia sijoitus- ja rahoituskohteiden työoloihin”¹⁹². Vielä vuonna 2024 arvoketjun työntekijät oli OP Pohjolalle olennainen kestävyysaihe, ja silloin se myös määritteli useita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi.¹⁹³

Myös vaikutusten kohteena olevat yhteisöt oli vielä vuonna 2024 OP Pohjolalle olennainen kestävyysaihe. Vuoden 2025 olennaisuusanalyysissä sen paikallisväestöön kohdistuvat vaikutukset ja yhteiskunnallinen osallistuminen eivät kuitenkaan ylittäneet olennaisuuden raja-arvoja.¹⁹⁴ Vuonna 2024 OP Pohjolan yhteisöihin kohdistuvat olennaiset vaikutukset oli määritelty myönteisiksi.

Sekä OP Pohjolan olennaisuusanalyysin kuvaus, erityisesti keskittyminen asiakassuhteissa suoriin liikekumppaneihin, että olennaisuusanalyysin tulos herättävät kysymyksiä analyysin asianmukaisuudesta ottaen huomioon, että OP Pohjola markkinoi ja hallinnoi omia sijoitustuotteita ja on Suomen suurin yritysrahoittaja 37 prosentin markkinaosuudellaan¹⁹⁵. Voidaan pitää jokseenkin epäuskottavana, että OP Pohjolan sijoituksiin tai sen rahoittamiin yrityksiin ei liittyisi yhtään sille olennaista haitallista sosiaalista vaikutusta.

Myös OP Pohjolan perustelut sille, miksi se on määrittänyt arvoketjun työntekijät vuonna 2025 itselleen epäolennaiseksi kestävyysaiheeksi herättävät kysymyksiä siitä, onko OP

¹⁹² OP Pohjola. (2026), s. 109.

¹⁹³ OP Ryhmä. (2025). OP Ryhmän vuosikertomus 2024, s. 102.

¹⁹⁴ OP Pohjola. (2026), s. 109.

¹⁹⁵ Suomen pankki. (2026).

Pohjolan olennaisuusanalyysi asianmukainen. OP Pohjola kertoo arvioineensa vaikutusten olennaisuutta ESRS-standardien mukaisesti vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella, mutta sen perustelut (rajalliset vaikutusmahdollisuudet, ks. edellä) sille, miksi se on määrittänyt arvoketjun työntekijät itselleen epäolennaiseksi, ovat ristiriidassa tämän väittämän kanssa.

Sen lisäksi, että arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteen olevat yhteisöt eivät enää ole OP Pohjolalle olennaisia kestävyysaiheita, on sille olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kokonaismäärä vähentynyt 48:sta 32:een vuodesta 2024 vuoteen 2025.¹⁹⁶

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchin tiedossa ei ole, että OP Pohjola olisi raportointikaudella yhdistetty sellaisiin haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen kestävyysraportissa ei ole käsitelty. Toisaalta OP Pohjolan omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat niin niukkia, että yhtiön yhdistäminen vaikutuksiin sen arvoketjussa on vaikeaa.

6.8 Sampo

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

10/24	10/24	4/24
-------	-------	------

Sampo täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. Sampo ei esimerkiksi anna lainkaan tietoa vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin riskiperustaisuudesta tai kuvaa sen olennaisten haitallisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille. Sammon vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin kattavuudesta antamat tiedot ovat epäselviä. Yhteenveto Sammon raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Sammon datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

196 OP Pohjola. (2026), s. 109.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Sammon selvitys sen kestävyttä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista (tiedonantovaatimus GOV-4) on verrattain yksityiskohtainen indeksi siitä, missä sen kestävyysraportissa huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheita käsitellään¹⁹⁷. Indeksillä on jaoteltu yleisiin ja hallintotapaan liittyviin tietoihin, ympäristötietoihin ja yhteiskunnallisiin tietoihin. Haitallisten sosiaalisten vaikutusten tunnistamista ja arvioimista käsitellään sen mukaan Sammon kestävyysraportissa olennaisuusanalyysin kuvauksessa (tiedonantovaatimus IRO-1) ja aihekohtaisissa luvuissa sen omaan työvoimaan, arvoketjun työntekijöihin ja kuluttajiin ja loppukäyttäjien kohdistuvien vaikutusten sekä sen strategian ja liiketoimintamallin välisen yhteyden käsittelyn yhteydessä.

Arvoketjun työntekijöitä koskevassa luvussa Sampo kertoo, että sillä on käytössään OECD:n ohjeiden mukaiset huolellisuusvelvoiteprosessit¹⁹⁸. Se myös kertoo, että sen ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi koostuu ihmisoikeusvaikutusten arvioinnista, alihankkijoiden arvioinnista ja yritysasiakkaiden ja sijoitusten seulonnasta¹⁹⁹. Lisäksi Sampo, kertoo että se on havainnut olennaisuusanalyysin ja ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin perusteella, että sillä voi olla haitallisia vaikutuksia erityisesti arvoketjun loppupään työntekijöihin²⁰⁰. Se ei kuitenkaan selkeästi kerro, mitä ko. vaikutukset ovat (ks. lisää luku 7.5).

Sampo ei mainitse huolellisuusvelvoitetta sen olennaisuusanalyysin kuvauksessa. Olennaisuusanalyysin kuvauksen perusteella vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen Sammossa perustuu ESRS-standardeihin, GRI-viitekehykseen, vakuutusalan SASB-standardiin, toimialakartoitukseen, media- ja megatrendianalyysiin, Sampo-konsernin aikaisempaan olennaisuusarviointiin, ESG-luokituksiin ja -raportteihin, tietoihin Sampo-konsernin sijoituksista sekä sijoittajatapaamisiin ja -palautteeseen²⁰¹. Lisäksi yhteiskunnallisten vaikutusten osalta analyysissä hyödynnettiin ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin tuloksia ”jotta vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat tulivat huomioiduksi”. Ihmisoikeusvaikutusten arviointi on osa Sammon huolellisuusvelvoitetta. Annettujen tietojen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, miten huolellisuusvelvoitepro-

197 Sampo Group. (2026). Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2025, s. 60–61. <https://www.sampo.com/globalassets/vuosi2025/konserni/sampo2025-toimintakertomus-tilinpaatos.pdf>

198 Sampo Group. (2026), s. 109.

199 Sampo Group. (2026), s. 110.

200 Sampo Group. (2026), s. 108.

201 Sampo Group. (2026), s. 69–71. Myös vuoden 2024 olennaisuusanalyysin kuvauksessa annettiin samat tiedot koskien vaikutusten tunnistamisessa hyödynnettyjä lähteitä. Sampo. (2025). Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2025, s. 68. https://www.sampo.com/globalassets/vuosi2024/konserni/sampo2024_toimintakertomus_tilinpaatos.pdf. Sampo toteutti olennaisuusanalyysin vuonna 2024. Vuonna 2025 analyysin läpikäynnin yhteydessä se kertoo kehittäneensä arviointiprosessiaan EFRAGIN lisäohjeistusten ja alan parhaiden käytäntöjen perusteella.

sessin kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten ihmisoikeusvaikutusten olennaisuusarvioon.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Sampo ei selkeästi raportoi tietoa olennaisuusanalyysin kattavuudesta, mutta sen mukaan tunnistetut vaikutukset kartoitettiin sen perusteella, missä osassa yhtiön arvoketjua niiden arvioitiin sijaitsevan²⁰². Epäselväksi jää, onko vaikutuksia alun perin tunnistettu koko arvoketjussa.

Annettujen tietojen perusteella olennaisuusanalyysissä ei ole keskitytty riskitekijöihin. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa raportin osassa Sampo kertoo, että sen raportoinnissa ”pääpaino on suorissa alihankkijoissa (Tier 1), joihin Sampo-konsernilla odotetaan olevan suurin vaikutus” (ks. lisää luku 7.5)²⁰³.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Sammon mukaan se hyödynsi sidosryhmien kanssa säännöllisesti käytävää vuoropuhelua sekä sidosryhmien näkökulmista keräämäänsä tietoa olennaisuusanalyysin aikana, mutta se ei kerro tarkemmin, mihin tarkoitukseen²⁰⁴. Kuten todettua, Sampo kertoo myös, että ”yhteiskunnallisten vaikutusten osalta Sampo-konserni hyödynsi konsernin ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin tuloksia, jotta vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat tulivat huomioiduksi.” Sampo ei kuitenkaan anna ihmisoikeusvaikutusten arviointiin sisältyvästä sidosryhmien kuulemisesta muuta tietoa. Epäselväksi jää, mitä vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen aikana on kuultu ja missä tarkoituksessa.²⁰⁵

Sammon sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen perusteella (tiedonantovaatimus SBM-2) yhtiö käy vuoropuhelua vaikutusten kohteena olevaksi katsottavista sidosryhmistä sen oman henkilöstön ja sen asiakkaiden kanssa. Vuoropuhelun tarkoitus jää annettujen tietojen perusteella epäselväksi. Lisäksi Sampo kertoo käyvänsä vuoropuhelua paikallisten yhteisöjen kanssa. Paikalliset yhteisöt tarkoittavat tässä yhteydessä kuitenkin viranomaisia, valvojia, toimialajärjestöjä, oppilaitoksia, kansalaisjärjestöjä, suurta yleisöä ja mediaa, ja vuorovaikutuksen muotoja ovat tapaamiset, tapahtumat ja seminaa-

202 Sampo Group. (2026), s. 69.

203 Sampo Group. (2026), s. 108.

204 Sampo Group. (2026), s. 69.

205 Sampo Group. (2026), s. 69.

rit sekä yritysulkaisut.²⁰⁶ Arvoketjun työntekijöiden kanssa Sampo kertoo käyvänsä välillistä vuoropuhelua alihankkijoiden, sijoituskohteena olevien yhtiöiden ja yritysasiakkaiden kautta. Kyseinen vuoropuhelu on kuitenkin annetuissa tiedoissa rajattu jo olennaiseksi määritettyihin aiheisiin.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Sammon mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuutta arvioitiin vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Se ei avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Se kuitenkin kertoo, että haitallisten ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa vakavuus oli todennäköisyyteen nähden ensisijainen kriteeri, mutta ei esitä näyttöä väitteen tueksi.²⁰⁷

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnsarvot on määritelty? Onko em. kynnsarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Sammon mukaan olennaisuudelle asetetut kynnsarvot perustuvat vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden ”kvantitatiiviseen arviointiin”. Vaikutukset, jotka ylittivät kynnsarvon todettiin olennaisiksi. Sampo ei avaa kynnsarvojen taustalla olevaa kvantitatiivista arviointia tai näyttöä tarkemmin, mutta se kertoo, että kynnsarvojen asettamisessa hyödynnettiin sidosryhmien asiantuntemusta ja näkökulmia. Se ei myöskään kerro, mikä haitallisten vaikutusten olennaisuudelle asetettu kynnsarvo oli. Käytettyyn arviointimenetelmään liittyvää epäselvyyttä lisää se, että Sammon mukaan ”määrällisiä kynnsarvoja käytettiin helpottamaan olennaisuuden sekä kestävyysaiheiden ja osa-aiheiden vertailukelpoisuuden arviointia [mutta] olennaisuuden arviointi on kuitenkin ensisijaisesti laadullinen.”²⁰⁸

Sammon olennaisuuden kynnsarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman ”ihmis- ja työoikeuksiin”, työn ja yksityiselämän tasapainoon ja yhdenvertaisuuteen, sen arvoketjun työntekijöiden ihmisoikeuksiin sekä sen myynti- ja markkinointikäytäntöihin ja tietoturvaan ja -suojaan. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi. Vastaavasti oma työvoima, arvoketjun työntekijät sekä kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat Sammolle olennaisia kestävyysaiheita.

206 Sampo Group. (2026), s. 65–66.

207 Sampo Group. (2026), s. 69.

208 Sampo Group. (2026), s. 70.

Sammolle olennaisissa kestävyysaiheissa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2024 olennaisuusanalyysiin nähden, mutta se kertoo tehneensä pieniä tarkennuksia raportoituihin vaikutuksiin.²⁰⁹

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Sampo on määritellyt vaikutusten kohteena olevat yhteisöt itselleen epäolennaiseksi kestävyysaiheeksi. Sen mukaan ”pääasiassa Pohjoismaissa toimivana vahinkovakuutusyhtiönä Sampo-konsernin suoria vaikutuksia esimerkiksi asianmukaisiin asuinoloihin ja sananvapauteen pidetään rajallisina”.²¹⁰ Sampo kuitenkin kertoo ”huomioivansa raportoinnissaan vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät aiheet soveltuvien osin”. On epäselvää, mitä tämä tarkoittaa.

Sammon olennaisuusanalyysin tulos herättää kysymyksiä analyysin asianmukaisuudesta. Voidaan pitää jokseenkin epäuskottavana, että esimerkiksi Sammon sijoituksiin ei liittyisi yhtään sille olennaista yhteisöihin kohdistuvaa haitallista vaikutusta. Sammon perustelut sille, miksi se on määritellyt vaikutusten kohteena olevat yhteisöt itselleen epäolennaiseksi kestävyysaiheeksi eivät ole vakuuttavia. Haitallisten vaikutusten olennaisuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat ainoastaan vaikutuksen vakavuus ja todennäköisyys eikä sillä, miten yritys on osallisena haitallisen vaikutuksen aiheutumisessa, ole merkitystä vaikutuksen olennaisuudelle. Vaikka Sampo kertoo arvioineensa vaikutusten olennaisuutta em. ESRS:n mukaisten tekijöiden perusteella, sen perustelut sille, miksi se on määrittänyt vaikutusten kohteena olevat yhteisöt itselleen epäolennaiseksi (suorat vaikutukset ovat rajallisia, ks. edellä), ovat ristiriidassa tämän väittämän kanssa.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchin tiedossa ei ole, että Sampo olisi yhdistetty raportointikaudella sellaisiin haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen raportissa ei ole käsitelty. Toisaalta Sammon omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat niin niukkaa, että yhtiön yhdistäminen vaikutuksiin sen arvoketjussa on vaikeaa.

209 Sampo Group. (2026), s. 67.

210 Sampo Group. (2026), s. 71.

6.9 Stora Enso

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

19/24	4/24	1/24
-------	------	------

Stora Enso täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset erinomaisesti. Edukseen Stora Enso erottuu erityisesti sidosryhmävuoropuhelusta antamiensa tietojen johdosta, mukaan lukien vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuuleminen. Lisäksi tarkastelluista yrityksistä Stora Enso kertoo systemaattisimmin myös, jos se ei ole tehnyt jotain datapisteissä kysyttyä asiaa. Tällainen avoimuus ja selkeys palvelee kestävyysraportin käyttäjien tarpeita. Yhteenveto Stora Enson raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Stora Enson datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

Selvityksessä omasta kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessistaan (tiedonantovaatimus GOV-4) Stora Enso kertoo, että sen kestävyiden huolellisuusvelvoite koostuu useista prosesseista ja työkaluista. Niitä ovat due diligence -menettely, jossa yhtiö arvioi nykyisen tai mahdollisen liiketoimintansa vaikutuksia paikallisyhteisöihin ja ympäristöön, kolmannen osapuolen sertifioimat työturvallisuuteen, ympäristöön ja energiaan liittyvät hallintajärjestelmät tuotantoyksiköissä, SMETA-auditoinnit keskittyen yhteiskunnallisiin asioihin ja työolosuhteisiin, kolmannen osapuolen metsäsertifiointi (esim. FSC, PEFC) yhtiön omille metsätoiminnoille ja toimittajille, organisaation uudelleenjärjestelyprosessit (tarvittaessa) sekä ulkoisten sidosryhmien, kuten Stora Enson toiminnan läheisyydessä sijaitsevien yhteisöjen, käytettävissä olevat valitusmekanismit. Stora Enson kuvaus sen kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessista on verrattain seikkaperäinen. Prosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia käsitellään sen mukaan Stora Enson kestävyysraportissa olennaisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien ja olennaisuusanalyysin kuvauksissa (tiedonantovaatimukset SBM-3 ja IRO-1). Vuonna 2025 ko. tietoa annetaan myös vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevassa aihekohtaisessa osiossa (ks. lisää alla ja luku 8.2).²¹¹

Em. kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessin kuvauksen lisäksi Stora Enso kertoo toisaalla kestävyysraportissaan, että sillä on myös käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja

²¹¹ Stora Enso. (2026). Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.11–31.12.2025, s. 28. <https://mb.cision.com/Main/13589/4306572/3931239.pdf>

korjaamiseksi. Annettujen tietojen perusteella siihen kuuluvat valitusmekanismit, SMETA-auditoinnit ja yhtiön vuosittain julkaisema Modern Slavery and Human Trafficking Statement. Kestävyyttä ja ihmisoikeuksia koskevien huolellisuusvelvoiteprossien lisäksi Stora Enson kestävyysraportissa puhutaan myös ainakin toimittajien due diligence -tarkastuksista. Stora Enso kertoo myös noudattavansa huolellisuusvelvoitteen vaiheet määritteleviä YK:n ohjaavia periaatteita.²¹²

Stora Enson olennaisuusanalyysin kuvauksen mukaan kestävyiden huolellisuusvelvoiteprosessiin kuuluvat prosessit ja työkalut otettiin huomioon olennaisuusanalyysissa, kun tunnistettiin ja arvioitiin haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia²¹³. Se ei kuitenkaan avaa tätä tarkemmin.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

Stora Enso raportoi, että sen olennaisuusanalyysi kattoi sen oman toiminnan ja vaikutukset, joihin se voi liittyä arvoketjunsä kautta²¹⁴. Arvoketjun työntekijöiden, vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen ja liiketoiminnan harjoittamisen osalta otettiin huomioon tekijät, kuten maantieteelliset sijainnit, jotka liittyvät haitallisten vaikutusten kohonneeseen riskiin. Stora Enso ei kuitenkaan avaa tarkemmin, mitä ko. tekijät ovat tai perustele niiden valintaa.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

Stora Enso kertoo, että se kuuli vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä omaan työvoimaan liittyvistä aiheista osana vuoden 2025 olennaisuusanalyysin tarkastusta. Muiden aiheiden osalta Stora Enso kertoo, että se ei kuullut suoraan vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä.²¹⁵

Vuoden 2024 olennaisuusanalyysin aikana Stora Enso kertoo kuulleensa sisäisiä ja ulkoisia sidosryhmiä. Sidosryhmät edustivat sekä vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä että kestävyysraportin käyttäjiä ja muita sidosryhmiä, kuten luontoa²¹⁶, jonka Stora Enso

²¹² Stora Enso. (2026), s. 74.

²¹³ Stora Enso. (2026), s. 34. Stora Enso teki olennaisuusanalyysin vuonna 2024, ja vuonna 2025 se tarkistettiin tarkastelemalla liiketoiminnan olennaisia muutoksia, merkittäviä tapahtumia ja tapauksia sekä lainsäädäntö- ja sääntely-ympäristöä.

²¹⁴ Stora Enso. (2026), s. 34.

²¹⁵ Stora Enso. (2026), s. 34.

²¹⁶ Luontoa edustaa sidosryhmävuoropuhelussa Stora Enson mukaan tieteellinen tutkimus, ekologiset tiedot ja lajien suojelua koskevat tiedot.

on tunnistanut hiljaiseksi sidosryhmäksi, viranomaisia ja kansalaisjärjestöjä. Vuorovaikutuksella pyrittiin syventämään näkemystä Stora Enson vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin.²¹⁷ Toisaalta se kertoo myös vuoden 2024 kestävyysraportissa, ettei se ole kuullut vaikutuksien kohteena olevia sidosryhmiä suoraan sen omaa työvoimaa lukuun ottamatta.²¹⁸

Stora Enson sidosryhmävuorovaikutuksesta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) perusteella se on säännöllisessä vuorovaikutuksessa vaikutusten kohteena olevista yhteisöistä sen asiakkaiden, oman työvoiman, arvoketjun työntekijöiden, metsänomistajien, paikallisyhteisöjen ja luonnon kanssa. Stora Enso raportoi sidosryhmävuorovaikutuksen tavoitteista, mutta ei sidosryhmäkohtaisesti. Annettujen tietojen perusteella vuoropuhelu arvoketjun työntekijöiden kanssa viittaa Stora Enson ilmoituskanavan sekä toimittaja-auditointien ja ihmisoikeusarviointien kautta tapahtuvaan vuorovaikutukseen (ks. lisätietoa luku 7.6). Vuoropuhelu paikallisyhteisöjen kanssa taas perustuu erilaisiin viestintäkanaviin ja kokouksiin, viranomaisprosesseihin, vapaaehtoistyöhön ja Stora Enson ilmoituskanaviin²¹⁹.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

Stora Enso kertoo, että haitallisten vaikutusten olennaisuutta on arvioitu vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella asteikolla 1–5. Se ei avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Lisäksi se kertoo asettaneensa vaikutuksen vakavuuden etusijalle todennäköisyyteen nähden. Yhtiön mukaan mahdolliset vaikutukset, joiden korjaaminen voi olla vaikeaa, arvioitiin aina korkeammalle.²²⁰

Stora Enson kestävyysraportissa on näyttöä siitä, että erittäin vakaville vaikutuksille on annettu runsaasti painoarvoa silloinkin kun ne eivät ole kaikkein todennäköisimpiä. Vuonna 2025 Stora Enso on määritellyt yhteisöihin kohdistuvat haitalliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset itselleen olennaisiksi yhden ulkopuolisen henkilön kuolemaan johtaneen tapauksen takia siitä huolimatta, että ko. tapaus ei Stora Enson oman tai viranomaisten tekemien tutkimusten perusteella johtunut Stora Enson tai sen alihankkijan turvallisuuspuutteista (ks. lisätietoa luku 8.2).

217 Stora Enso. (2025). Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.11–31.12.2024, s. 27. https://www.storaenso.com/-/media/documents/download-center/documents/annual-reports/2024/storaenso_tilinpaaotos_2024.pdf

218 Stora Enso. (2025), s. 28.

219 Stora Enso. (2026), s. 31.

220 Stora Enso. (2026), s. 34.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnysarvot on määritelty? Onko em. kynnysarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

Stora Enson mukaan vaikutukset, joilla on ”suuri tai kriittinen” tai ”erittäin suuri tai katastrofaalinen” vaikutus ympäristöön ja ihmisiin määritettiin olennaisiksi. Se ei avaa käytettyjä kynnysarvoja tarkemmin tai kerro, mihin näyttöön ne perustuvat.

Stora Enso kuitenkin kertoo, että vaikutusten olennaisuuden osalta tieteelliset viitekehukset ja globaalit ihmisoikeusperiaatteet ohjasivat luokittelua. Esimerkiksi planetaarisiin rajoihin kohdistuvia vaikutuksia pidettiin vakavina.

Storan Enson olennaisuuden kynnysarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät sen oman työvoiman työllisyysturvaan, terveyteen ja turvallisuuteen, sen arvoketjun työntekijöiden turvallisuuteen sekä yhteisöjen terveyteen ja turvallisuuteen ja maa- ja metsätoiminnan koskeviin kiistoihin. Vastaavasti oma työvoima, arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat sille olennaisia kestävyysaiheita.

Yhteisöihin kohdistuvaa haitallista terveys- ja turvallisuusvaikutusta lukuun ottamatta se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi.

Stora Ensolle olennaiset kestävyysaiheet ja osa-aiheet ovat pysyneet muuttumattomina vuoteen 2024 nähden yhteisöihin kohdistuvaa haitallista terveys- ja turvallisuusvaikutusta lukuun ottamatta, joka ylitti olennaisuusrajan vuonna 2025 (ks. luku 8.2). Joitakin vaikutuksia on kuitenkin ryhmitelty uudelleen.²²¹

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

Stora Enso on määritellyt kuluttajat ja loppukäyttäjät itselleen epäolennaiseksi kestävyysaiheeksi, koska se ei ylitä yhtiön määrittelemää olennaisuusrajaa.²²² Stora Enso ei anna ko. kestävyysaiheen olennaisuuden arvioinnista muuta tietoa.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchin tiedoissa ei ole, että Stora Enso olisi raportointikaudella yhdistetty sellaisiin haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen raportissa ei ole käsitelty. Toisaalta Stora Enson omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat niin niukkaa, että yhtiön yhdistäminen vaikutuksiin sen arvoketjussa on vaikeaa.

²²¹ Stora Enso. (2026), s. 33.

²²² Stora Enso. (2026), s. 32.

6.10 UPM-Kymmene

Onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät tiedot?

12/24	8/24	4/24
-------	------	------

UPM täyttää yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvät raportointivaatimukset kohtalaisesti. UPM ei esimerkiksi anna lainkaan tietoa vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin riskiperustaisuudesta tai olennaisuusanalyysiprosessiin mahdollisesti tehdyistä muutoksista. Yhteenveto UPM:n raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin UPM:n datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 1.

Raportoiko yritys, että sillä on käytössään ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoiteprosessi? Jos kyllä, perustuuko sen haitallisten sosiaalisten vaikutusten olennaisuusanalyysi sen ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusvelvoiteprosessiin?

UPM kertoo, että sillä on käytössään kansainvälisten yritys vastuustandardien mukainen huolellisuusvelvoiteprosessi, joka koostuu useista prosesseista ja toimenpiteistä. Yhtiön selvitys sen kestävyttä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista (tiedonantovaatimus GOV-4) on verrattain yksityiskohtainen indeksi siitä, missä sen kestävyysraportissa YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisen huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheita käsitellään sekä huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheisiin liittyvistä UPM:n prosesseista ja toimenpiteistä.

Huolellisuusvelvoiteprosessiin kuuluvaa haitallisten vaikutusten tunnistamista ja arviointia käsitellään selvityksen mukaan UPM:n kestävyysraportissa olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa (tiedonantovaatimus SBM-3) sekä arvoketjun työntekijöitä, vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä ja liiketoiminnan harjoittamista koskevissa aihekohtaisissa luvuissa. UPM:n prosesseista ja toimenpiteistä haitallisten vaikutusten tunnistamiseen ja arviointiin liittyvät liiketoiminta-alueiden ihmisoikeusriskien arviointi, korkean vastuullisuusriskin toimittajien tehostettu due diligence -arviointi, jatkuva vastapuoliriskien seuranta, ympäristövaikutusten sekä sosiaalisten ihmisoikeusvaikutusten arviointi ja olennaisten ihmisoikeusvaikutusten arviointi.²²³

UPM:n kestävyysraportissa puhutaan myös ihmisoikeuksia koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista²²⁴. Se viittaa annettujen tietojen perusteella ihmisoikeusvaikutusten arviointiin, ja on siten osa edellä kuvattua kestävyys huolellisuusvelvoiteprosessia.

223 UPM-Kymmene. (2026). Uudistamme arkea – vuosikertomus 2025, s. 143. <https://www.upm.com/siteassets/investors/reports-and-presentations/2025/upm-vuosikertomus-2025.pdf>

224 UPM-Kymmene. (2026), s. 224.

Toisin kuin UPM raportoi, olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kuvauksessa ei kuitenkaan anneta tietoa haitallisten vaikutusten tunnistamisesta ja arvioimisesta.

Olennaisuusanalyysin kuvauksen (tiedonantovaatimus IRO-1) mukaan vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen perustuu UPM:ssä esimerkiksi olennaisten ihmisoikeusvaikutusten arviointeihin, toimittajien ja urakoitsijoiden auditointeihin sekä toimitusketjun ESG-riskien arviointeihin ja vastuullisuutta koskevaan huolellisuusvelvoitteeseen²²⁵. UPM ei kuitenkaan avaa tätä tarkemmin. Annetut tiedot herättävät kysymyksiä. On esimerkiksi epäselvää, miten vaikutuksia voidaan tunnistaa jo olennaiseksi määriteltujen ihmisoikeusvaikutusten arviointien perusteella.

Onko annettujen tietojen perusteella selvää, että olennaisuusanalyysi kattaa yrityksen koko arvoketjun? Jos yritys kertoo, että olennaisuusanalyysissä on keskitytty tiettyihin riskitekijöihin (esimerkiksi tiettyihin liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä), onko riskitekijöiden valinta perusteltu?

UPM:n mukaan olennaisuusanalyysissä otetaan huomioon sen oman toiminnan vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön UPM:n koko arvoketjussa²²⁶. Vuoden 2024 raportissa UPM kertoo, että olennaisuusanalyysin painopiste oli sen omissa toiminnoissa ja toimitusketjussa työskenteleviin ihmisiin kohdistuvissa vaikutuksissa²²⁷. Sitä, miksi juuri näitä painotettiin, ei avata sen tarkemmin.

Annettujen tietojen perusteella olennaisuusanalyysissä ei ole keskitytty riskitekijöihin.

Onko olennaisuusanalyysin aikana kuultu (mahdollisten ja tosiasiallisten) haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat heihin?

UPM:n olennaisuusanalyysin kuvauksen mukaan olennaisuusanalyysissä on otettu huomioon eri sidosryhmien mielenkiinnon kohteet. Eri asioiden olennaisuuden arvioinneissa hyödynnettiin mm. paikallisyhteisöille tehtyjä kyselyitä ja UPM:n henkilöstökyselyä.²²⁸

UPM:n sidosryhmävuoropuhelusta antamien yleisten tietojen (tiedonantovaatimus SBM-2) yhteydessä se kuitenkin kertoo, että olennaisuusanalyysissä on em. sidosryhmien lisäksi huomioitu myös arvoketjun työntekijöiden näkemykset²²⁹. Raportissa ei kuitenkaan avata tätä tarkemmin.

225 UPM-Kymmene. (2026), s. 105.

226 UPM-Kymmene. (2026), s. 150.

227 UPM-Kymmene. (2025). Rakennamme tulevaisuutta – vuosikertomus 2024, s. 144. <https://www.upm.com/siteassets/investors/reports-and-presentations/2024/upm-vuosikertomus-2024.pdf>

228 UPM-Kymmene. (2026), s. 151.

229 UPM-Kymmene. (2026), s. 148.

UPM:n sidosryhmävuorovaikutusta koskevien yleisten tietojen perusteella se käy vuoropuhelua vaikutuksen kohteena olevaksi katsottavista sidosryhmistä sen oman työvoiman ja paikallisyhteisöjen kanssa. Vuoropuhelun tarkoitus jää kuitenkin epäselväksi. Esimerkinomaisesti UPM kertoo, että vuorovaikutus sen oman työvoiman kanssa tarkoittaa esimerkiksi henkilöstökyselyjä. Muuten sidosryhmäkohtaiset vuorovaikutuksen muodot jäävät sidosryhmävuorovaikutuksesta annetuissa yleisissä tiedoissa epäselviksi.

Perustuuko haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointi vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen?

UPM kertoo, että vaikutuksia on arvioitu niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella²³⁰. Se ei avaa tarkemmin, miten esimerkiksi vakavuuden osatekijöitä (mittasuhte, laajuus, korjaamattomuus) on arvioitu. Annetuista tiedoista ei saa käsitystä siitä, onko yritys ESRS-standardien mukaisesti antanut vakaville vaikutuksille riittävästi painoarvoa silloinkin kun ko. vaikutukset eivät ole kaikkein todennäköisimpiä.

Raportoiko yritys, miten haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa käytetyt kynnsarvot on määritelty? Onko em. kynnsarvojen ja yrityksen antamien muiden tietojen perusteella mahdollista saada kokonaiskäsitys siitä, miksi yritys on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysvaikutukset ja -aiheet itselleen olennaisiksi?

UPM:n mukaan haitallisten vaikutusten kynnsarvot perustuvat ”sellaisiin globaaleihin puitekehysten periaatteisiin, joihin UPM on sitoutunut toiminnoissaan”²³¹. Se ei kerro tarkemmin, mitä ko. puitekehykset ovat tai avaa käyttämiään kynnsarvoja tai näyttöä niiden takana. UPM:n mukaan kynnsarvot ovat kuitenkin erilaiset ympäristö- ja sosiaalisille vaikutuksille ja ne voivat olla sekä määrällisiä että laadullisia.

Lisäksi sen mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuuden kynnsarvoissa otetaan huomioon esimerkiksi vaikutukset UPM:n taloudelliseen tulokseen, vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien määrä ja maantieteellinen edustus. ESRS-standardien mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnin tulee perustua ainoastaan vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen.

UPM:n olennaisuuden kynnsarvot ylittävät haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät uudelleenjärjestelyjen vaikutuksiin sen omaan työvoimaan sekä sen oman työvoiman terveyteen ja turvallisuuteen, ihmisoikeusrikkomuksiin sen arvoketjussa sekä arvoketjun työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen, sekä ympäristöpoikkeamien, tapaturmien ja uudelleenjärjestelyjen vaikutuksiin paikallisyhteisöihin. Se, millä perusteella juuri nämä haitalliset vaikutukset on arvioitu vakaviksi (ja mahdollisesti myös todennäköisiksi) ja siten olennaisiksi, jää kuitenkin epäselväksi. Vastaavasti oma työvoima, arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat UPM:lle olennaisia kestävyysaiheita.

230 UPM-Kymmene. (2026), s. 151.

231 UPM-Kymmene. (2026), s. 151.

UPM:n mukaan olennaisten vaikutusten luettelo ei ole muuttunut olennaisesti vuoden 2025 olennaisuusanalyysissä. UPM kuvaa tehtyjä muutoksia ”lähinnä selkeyttämiseksi”.²³²

Perusteleeko yritys uskottavasti, miksi se on määritellyt tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi?

UPM:n mukaan kuluttajat ja loppukäyttäjät ovat sille epäolennaisia kestävyysaiheita. UPM:n asiakkaat jatkojalostavat suuren osa UPM:n niille toimittamista tuotteista eikä yrityksellä ole suoraa seurantaan kuluttajille tai muille loppukäyttäjille toimitetuista lopputuotteista. Siksi UPM:n mukaan sillä ei olennaisuusanalyysin perusteella ole olennaisia vaikutuksia kuluttajiin ja loppukäyttäjisiin.²³³ Se, ettei yrityksellä ole suoraa seurantaan kuluttajille ja loppukäyttäjille toimitetuista lopputuotteista ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita etteikö sen tuotteilla voisi olla vakavia vaikutuksia kuluttajille ja loppukäyttäjille.

Perusteleeko yritys uskottavasti, jos se on jättänyt kokonaan käsittelemättä vakavia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, joihin se on yhdistetty raportointikaudella?

Finnwatchin tiedoissa ei ole, että UPM olisi raportointikaudella yhdistetty sellaisiin haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita sen raportissa ei ole käsitelty. Toisaalta UPM:n omasta arvoketjustaan antamat tiedot ovat niin niukkaa, että yhtiön yhdistäminen vaikutuksiin sen arvoketjussa on vaikeaa.

6.11 Yhteenveto huolellisuusvelvoiteprosessia koskevasta raportoinnista

Tässä luvussa on tarkasteltu kymmenen suurimman suomalaisen yrityksen ensimmäisiä ESRS-standardien mukaisia kestävyysraportteja koskien ESRS 2 -raportointistandardia. ESRS 2 kattaa huolellisuusvelvoiteprosessin sisällyttämisen yritysten hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin, sidosryhmävuoropuhelun ja haitallisten vaikutusten tunnistamisen ja arvioinnin.

Tarkastelu on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa (liite 1) tarkastelun kohteena oli, onko yritys raportoinut yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut edellä mainittuihin huolellisuusvelvoitteen vaiheisiin liittyvät tiedot. Tarkastelu keskittyi 24:ään ESRS 2 -standardin datapisteeseen (ks. Taulukko 3). Yrityskohtaisten tulosten yhteenveto on esitetty liikennevaloväritaulukoissa yrityksiä käsittelevissä alaluvuissa 6.1–6.10.

Tarkastelluista yrityksistä neljä raportoi yleisessä ESRS 2 -standardissa vaaditut tiedot vähintään hyvin ja kuusi kohtalaisesti. ESRS 2 -standardia tarkimmin raportoinnissaan noudattivat Stora Enso ja Nokia. Keskon ja Sampon raportoinnissa oli eniten puutteita. Raportoinnin tasossa eri ESRS 2 -standardin tiedonantovaatimusten välillä oli suuria eroja.

²³² UPM-Kymmene. (2026), s. 150.

²³³ UPM-Kymmene. (2025), s. 148.

Suurin osa yrityksistä raportoi huolellisuusvelvoitteen sisällyttämisestä hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin vain osittain. Erityisesti puutteita oli vaikutuksiin liittyvien kompromissien huomioimisesta annetuissa tiedoissa. Niistä kolmesta yrityksestä (Ilmarinen, Neste ja Stora Enso), joiden katsottiin raportoineen kyseisessä datapisteessä vaaditut tiedot kattavasti, Neste erottuu edukseen antamiensa konkreettisten esimerkkien takia.

Yritykset raportoivat kestävyysseikkoja koskevista kannustinjärjestelmistä pääsääntöisesti vaatimusten mukaisesti. Yritysten raportointien tietojen tarkastelu tuo esiin, että kaikissa tarkastelluissa yrityksissä hallinto-, johto- tai valvontaelinten suorituskykyä arvioidaan ainakin osittain suhteessa aihekohtaisiin kestävyystavoitteisiin. Yleisimmin johdon palkitsemisessa huomioidaan ilmastotavoitteet. Silloin kun sosiaalisia kestävyysseikkoja huomioidaan, liittyvät huomiodut kestävyystavoitteet lähinnä yritysten omaan henkilöstöön, kuten henkilöstötyytyväisyyteen, naisten osuuteen työvoimasta, palkkatasa-arvoon ja oman henkilöstön työturvallisuuteen. Kestävyystavoitteista riippuvan muuttuvan suorituspalkkion osuus liikkui eri palkitsemisohjelmissa muutamasta prosentista 60 prosenttiin. Arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä kestävyysseikkoja ei pääsääntöisesti huomioida johdon palkitsemisessa. Ainut poikkeus on Stora Enso, joka on vuodesta 2025 laajentanut johdon palkitsemisessa huomioimaansa työturvallisuustavoitetta koskemaan myös osaa sen arvoketjun työntekijöitä, eli niitä jotka työskentelevät sen tuotantolaitoksilla ja toimipaikoilla.

Se, ettei ihmisoikeuskysymyksiä huomioida johdon kannustinjärjestelmissä, voi johtua ainakin osittain siitä, etteivät yritykset juurikaan ole asettaneet arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä (laadukkaita) mitattavissa olevia, tulossuuntautuneita ja aikasidonnaisia kestävyystavoitteita (ks. luvut 7 ja 8). Tavoitteita ei raportoida asetetun silloinkaan kun yritykset ovat määrittäneet arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi.

Kaikkien yritysten raportointi vastasi ESR5-standardin vaatimuksia yleistä sidosryhmävuoropuhelua koskevissa datapisteissä, ja yritykset antoivat pääsääntöisesti kattavasti tietoa niille keskeisistä sidosryhmistä, joiden kanssa ne kertoivat myös käyvänsä vuoropuhelua. Sen sijaan vaikutuksen kohteena olevien sidosryhmien näkemyksiä ja niiden tuomista yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelinten tietoon koskevissa datapisteissä yritykset pärjäsivät Stora Ensoa lukuun ottamatta heikosti. Stora Enso erottuu edukseen myös siksi, että se jaottelee raportoinnissaan sidosryhmät selkeästi vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin ja kestävyysraportin käyttäjiin. Ilman tällaista erittelyä ei aina ole mahdollista sanoa, onko esimerkiksi kansalaisjärjestöjä kuultu vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien ”luotettavina valtuutettuina”, kestävyysraportin käyttäjinä vai asiantuntijoina. Huomionarvoista on myös se, että Stora Enso raportoi ainoana tarkastelluista yrityksistä

tunnistaneensa luonnon vaikutuksen kohteena olevaksi (hiljaiseksi) sidosryhmäksi, jota se myös kuulee²³⁴.

Kaikki tarkastellut yritykset raportoivat käyvänsä vuoropuhelua vaikutuksen kohteena olevista sidosryhmistä vähintään omien työntekijöidensä kanssa. Muiden vaikutuksen kohteena olevien sidosryhmien kohdalla hajonta on suurta. Silloinkin kun yritykset kertoivat käyvänsä vuoropuhelua esimerkiksi arvoketjun työntekijöiden tai vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa, vuoropuhelun tarkoitus jää yleensä epäselväksi. Huolellisuusvelvoitteen näkökulmasta vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä tulee kuulla sen ymmärtämiseksi, miten yrityksen haitalliset vaikutukset vaikuttavat niihin. Vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä on kuultava myös asianmukaisten toimien haarukoimiseksi ja niiden tehokkuuden seuraamiseksi. Yleisissä sidosryhmävuoropuhelusta raportoiduissa tiedoissa ainoastaan Neste kertoi kuulevansa paikallisia yhteisöjä sen ymmärtämiseksi, miten Nesteen vaikutukset vaikuttavat niihin.

Monella yrityksellä oli puutteita myös niille olennaisten haitallisten vaikutusten kuvauksessa. Alle puolet tarkastelluista yrityksistä esimerkiksi kuvaa kaikkien niiden olennaisten haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille. Puutteet vaikutusten ominaispiirteiden kuvauksessa heijastuvat myös vaikutusten hallintaan liittyvään aihekohtaiseen raportointiin (ks. luvut 7 ja 8). Selkeimmin yritykset kuvasivat terveyteen ja turvallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen sekä esimerkiksi tietoturvaan liittyviä haitallisia vaikutuksia. Nämä ovat vaikutuksia, joihin yritykset ovat jo kauan panostaneet ja joihin liittyen niillä on jo pitkään ollut myös lakisääteisiä velvollisuuksia.

Puolet yrityksistä ei antanut lainkaan tietoa olennaisten vaikutusten johdosta yritysten strategiaan, liiketoimintamalliin, arvoketjuun tai päätöksentekoon mahdollisesti tehdystä muutoksista. Tässä kysymyksessä Nokia erottui antamiensa tietojen kattavuuden perusteella edukseen muista. Vaikka kaikkien yritysten olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset liittyvät annettujen tietojen perusteella niiden strategiaan ja liiketoimintamalliin, vain Stora Enso vastasi selkeästi kysymykseen siitä, ovatko sen haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liiketoimintamallista. Tämä voi olla merkki siitä, että yrityksissä ei ole tunnistettu esimerkiksi niiden strategian tai liiketoimintamallin ja haitallisten vaikutusten mahdollista (rakenteellisia) jännitteitä. Raportoimatta jättäminen voi olla merkki myös siitä, etteivät yritykset ole mukauttaneet esimerkiksi arvoketjujaan niihin sisältyvistä riskitekijöistä huolimatta, mutta eivät halua kertoa tätä suoraan.

Olennaisten vaikutusten tunnistamisprosessin kuvauksessa kaikilla tarkastelluilla yrityksillä oli joitain puutteita annetuissa tiedoissa. Hajonta siinä, mihin datapisteisiin puutteet liittyivät, on kuitenkin suurta. Esimerkiksi Kesko ei anna lainkaan tietoa sen olennaisuusanalyysissä käyttämistä syöttöparametreista, kuten tietolähteistä, ja Sammon kohdalla sen

234 Stora Enson mukaan luonto on edustettuna sidosryhmävuoropuhelussa tieteellisen tutkimuksen, ekologisten tietojen ja lajien suojelua koskevien tietojen kautta. ERS-standardien mukaan luontoa voidaan pitää hiljaisena sidosryhmänä. Tällöin ekologiset tiedot ja lajien suojelua koskevat tiedot voivat tukea yrityksen olennaisuuden arviointia. Ks. Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, ERS 1, AR 7.

olennaisuusanalyysin kattavuus sen arvoketjussa jää epäselväksi. Nordea kertoo, että sen olennaisuusanalyysi kattoi vain sen suorat liikesuhteet. Ilmarinen, Kesko ja OP Pohjola taas kertovat, että niiden olennaisuusanalyysi kattoi niiden koko arvoketjun vaikka muut niiden raportoimat tiedot ovat osin ristiriidassa tämän kanssa. Viisi yritystä (Ilmarinen, Nordea, OP Pohjola, Sampo, UPM) ei antanut tietoa siitä, ovatko ne huomioineet prosessissa riskitekijöitä ja yksikään yritys ei antanut tietoa haitallisten sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyistä oletuksista. Etenkin ottaen huomioon, että yritykselle olennaiset haitallisten vaikutukset voivat olla myös pitkän aikavälin mahdollisia vaikutuksia, olennaisuusanalyysissä käytettyjen oletusten kuvaaminen on tärkeää. Kaikki yritykset kuitenkin kuvasivat olennaisuusanalyysissä käyttämiään menetelmiä.

Yritysten kanssa tätä raporttia varten käydyn vuoropuhelun yhteydessä yritykset toivat toisinaan esiin, että ne eivät ole antaneet tietoa joistain datapisteissä vaadituista seikoista, kuten esimerkiksi riskitekijöistä, siksi että ne eivät ole ottaneet niitä huomioon, jolloin niistä ei myöskään voida antaa tietoa. Toisinaan yritykset taas kertoivat, etteivät ne ole raportoineet tiettyjä tietoja, koska niitä ei ole yrityksessä arvioitu olennaisiksi (raportoitavan tiedon olennaisuudesta ks. luku 3). Jos yritys ei kerro, miksi tiettyjä tietoja ei ole raportoitu, sen sidosryhmät eivät voi arvioida, onko yrityksen prosesseissa puutteita vai johtuuko tietojen puute tietojen koetusta epäolennaisuudesta. Kestävyyssraportin käyttäjien näkökulmasta hyvänä käytäntönä voidaankin pitää, että yritys kertoo selkeästi myös jos jotain datapisteissä kysyttyä asiaa ei ole tehty tai huomioitu.

Edellä läpikäydyn yritysten raportoinnin ESRS-standardinmukaisuuden lisäksi tässä raportissa tarkasteltiin luvun 6 johdannossa esiteltujen seitsemän kysymyksen kautta yritysten raportoinnin laatua. Vaikka kaikilla tarkastelluilla yrityksillä on käytössään jonkinlainen huolellisuusvelvoiteprosessi, oli vain kuuden yrityksen kohdalla selvää, että huolellisuusvelvoiteprosessi on jollain tavalla integroitu niiden olennaisuusanalyysiin. Huolellisuusvelvoiteprosessin ja olennaisuusanalyysin välinen suhde jäi kuitenkin jossain määrin epäselväksi kaikkien yritysten kohdalla. Yhdenkään yrityksen kohdalla ei esimerkiksi ollut selvää, miten huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saatu tieto ja ymmärrys vaikuttavat niiden haitallisten vaikutusten olennaisuusarvioon. Joissain tapauksissa myös yritysten huolellisuusvelvoiteprosessi itsessään ja siihen sisältyvät toimet jäivät annetuissa tiedoissa epäselväksi (Ilmarinen, Kesko, OP Pohjola). Joskus epäselvyys johtuu siitä, että yritys raportoi useista eri due diligence -prosesseista, joista ei muodostu selkeää kokonaiskuvaa (Kone, Neste). Selkeimmin omaan huolellisuusvelvoiteprosessiinsa kuuluvista toimista tai siinä käytetyistä työkaluista raportoivat Nordea, Stora Enso ja UPM.

Olennaisten haitallisten vaikutusten tunnistamisprosessin kuvauksissa on myös paljon epämääräisyyksiä vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuulemisesta annetuissa tiedoissa. Raporteista on vaikea hahmottaa, mitä vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä yritykset ovat olennaisuusanalyysin yhteydessä kuulleet, missä tarkoituksessa tai miten sidosryhmien näkemykset ja niiden antamat tiedot on huomioitu.

Yritysten vastausten tarkastelu osoittaa myös, että raportointivaatimukset on mahdollista täyttää niin sanotuilla *boilerplate*-vastauksilla, jotka eivät avaa yrityksen omia prosesseja lainkaan ja joiden lisäarvo kestävyysraportin käyttäjän näkökulmasta on lähellä nollaa. Tällainen raportointi oli erityisen yleistä haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnin ja määrittämisen kohdalla.

Vaikka kaikki tarkastellut yritykset kertoivat arvioineensa haitallisia vaikutuksiaan vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella, vain harva avasi millään tavalla yrityksessä käytettyä prosessia tarkemmin esimerkiksi käyttämiensä arviointiasteikkojen (OP Pohjola) tai työkalujen (Ilmarinen, Nordea) avulla. Joidenkin yritysten kohdalla annetuissa tiedoissa oli viitteitä myös muiden tekijöiden kuin vakavuuden ja todennäköisyyden huomioimisesta vaikutusten olennaisuuden arvioimisessa (Ilmarinen, Kesko, OP Pohjola, Sampo, UPM). Haitallisten vaikutusten olennaisuuden tulee ESRS-standardien mukaan perustua kuitenkin ainoastaan vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen.

ESRS-standardit eivät edellytä, että yritykset antaisivat vaikutuskohtaisesti tietoa vaikutusten vakavuuden tai todennäköisyyden arvioimisesta, eikä yksikään yritys näin teekään. Kestävyysraportin käyttäjät kuitenkin hyötyisivät vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden arvioinnissa käytettyjen menetelmien, työkalujen ja syöttöparametrien nykyistä laajemmasta kuvauksesta ja kynnysarvojen laadullisesta perustelemisesta. Etenkään verrattain yleinen raportointitapa, jossa yritys ilmoittaa ainoastaan numeerisen kynnysarvon, jonka ylittäneet vaikutukset on määriteltävä yritykselle olennaiseksi, ei anna sidosryhmille riittävää kuvaa vaikutusten olennaisuuden määrittämisestä tai näytöstä, johon se perustuu.

Olennaisuuspäätelmät herättävätkin useiden yritysten kohdalla kysymyksiä niiden olennaisuusanalyysin asianmukaisuudesta. Näin on esimerkiksi Ilmarisen, Koneen, Nordean, OP Pohjolan ja Sammon kohdalla. Tarkastelluista yrityksistä Kesko, OP Pohjola, Sampo ja UPM perustelevat, miksi ne ovat määrittäneet tietyt sosiaaliset kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi. Tämä johtunee siitä, että ESRS-standardit eivät edellytä epäolennaisuuden perustelemista muuten kuin ilmastonmuutoksen osalta. Epäolennaisuuspäätelmien perusteleminen on kuitenkin hyvä käytäntö, joka lisää olennaisuusanalyysin läpinäkyvyyttä ja auttaa sidosryhmiä ymmärtämään yrityksen olennaisuusanalyysin tuloksia.

Toinen hyvä käytäntö, jonka avulla tunnistettuja haitallisia sosiaalisia vaikutuksia, niiden arviointia ja prosessissa käytettyjä lähteitä on mahdollista avata yleistä prosessikuvausta yksityiskohtaisemmin, on haitallisten vaikutusten tunnistamis- ja arvointiprosessin kuvaaminen aihekohtaisesti sosiaalisten kestävyysaiheiden kohdalta²³⁵. Tarkastelluista yrityksistä Kesko ja Nokia antavat aihekohtaista tietoa arvoketjun työntekijöitä koskevien haitallisten vaikutusten tunnistamisprosessista, ja ainoastaan Nokian kohdalla on selvää, miten yritys on tunnistanut sille olennaiset haitalliset, tässä tapauksessa arvoketjun työntekijöi-

²³⁵ Alkuperäiset ESRS-standardit edellyttävät tällaista aihekohtaista raportointia ympäristöaiheiden ja liiketoiminnan harjoittamisen osalta.

hin kohdistuvat vaikutukset. Nokian mukaan nämä edellä mainitut sille olennaiset haitalliset vaikutukset ovat yleisimpiä auditointien ja tarkastusten aikana tehtyjä havaintoja.

Haitallisten vaikutusten olennaisuuden määrittämisestä annettujen tietojen tarkastelu tuo esiin myös selkeitä virheitä yritysten prosesseissa. Näin on esimerkiksi Ilmarisen ja Nesteen kohdalla. Ilmarinen on asettanut olennaisuuden kynnysarvot siten, että haitalliset vaikutukset eivät voi määrittyä olennaisiksi pelkästään yhden vakavuuden osatekijän perusteella. Tämä on vastoin ESRS-standardeja. Neste puolestaan kertoo, että ollakseen olennainen haitallisen vaikutuksen oltava sekä vakava että todennäköinen. Myös tämä on vastoin ESRS-standardeja. Yritysten kanssa tätä raporttia varten käydyn vuoropuhelun yhteydessä Neste toi kuitenkin esiin, että sen raportoinnissa (eli ei prosesseissa) on tässä kohtaa ollut virhe, joka korjataan sen tulevaan kestävyysraporttiin.

Joissain tapauksissa yritysten raportoinnin puutteet ovat peräisin datapisteiden epäselvästä tai liian ylätasolla olevasta kysymyksenasettelusta²³⁶. Esimerkiksi eräässä datapisteteessä kysytään onko yritys osallisena haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa vai liikesuhteidensa kautta. Kyseisessä datapisteteessä ei kuitenkaan edellytä yritystä erittelemään osallisuuttaan eli sitä, mitkä haitalliset vaikutukset ovat kokonaan tai osittain sen aiheuttamia ja mihin se vain linkittyy liikesuhteidensa kautta. Datapisteen kysymykseen vastaaminen ei siis tuota sidosryhmille juurikaan olennaista tietoa. Osallisuuden määrittäminen on keskeistä esimerkiksi sen arvioimiseksi, millaisiin toimiin yrityksen tulee ryhtyä kyseisen haitallisen vaikutuksen hallitsemiseksi.

Tarkastelluista yrityksistä neljä (Ilmarinen, Kesko, Nokia, Nordea) on raportointivuoden aikana yhdistetty julkisuudessa haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joita ne eivät kuitenkaan käsittele kestävyysraporteissaan lainkaan. Neste, joka tuottaa fossiilisia polttoaineita ei puolestaan käsittele ilmastonmuutoksen haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia. Julkisuu-teen nousseiden haitallisten ihmisoikeusvaikutusten käsitteleminen kestävyysraporteissa on sidosryhmien näkökulmasta usein olennaista.

Sidosryhmien kiinnostuksen kohteiden tulisi myös muilla tavoin vaikuttaa yritysten raportointiin. Tarkastelluista yrityksistä Neste on ainoa, joka kertoo määrittäneensä muun muassa sidosryhmien kiinnostuksen perusteella itselleen olennaiseksi myös sellaisia kestävyysaiheita, jotka eivät sen omassa olennaisuusanalyysissä ylittäneet olennaisuudelle asetettuja kynnysarvoja. Se ei kuitenkaan kerro, mitä tällaiset johdon erillisellä päätöksellä olennaiseksi määritetyt kestävyysaiheet ovat.

Huomionarvoista on myös se, että osa tarkastelluista yrityksistä julkaisee kestävyysraportin lisäksi myös erillisen, kestävyysraporttia täydentävän vastuullisuusraportin (esimerkiksi Kone, Nordea). Täydentävissä raporteissa annetut tiedot esimerkiksi epäolennaisiksi määritettyjen sosiaalisten vaikutusten hallitsemiseksi toteutetuista toimista, herättävät

²³⁶ Joitain datapisteiden kysymyksenasetteluun tai yleisemmin muotoiluun liittyviä ongelmia on korjattu ESRS-standardien yksinkertaistamisen yhteydessä (lisätietoa muutoksista ks. luku 5).

kysymyksiä siitä, ovatko yritykset asettaneet varsinaisissa kestävyysraporteissaan olennaisuuden kynnsarvot liian korkealle. Haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioimisen perusteena olevat tekijät, eli vakavuus ja todennäköisyys, toimivat kansainvälisten yritys-vastuustandardien ja yritys vastuudirektiivin mukaisessa huolellisuusvelvoitteessa vaikutusten hallitsemiseen tähtäävien toimien priorisoimisen kriteereinä. Olisi siis loogista, että vähintään kaikki sellaiset haitalliset vaikutukset, joiden hallitseminen on priorisoitu yrityksissä, olisivat olennaisia ja kuuluisivat siten ESRS-standardien mukaisen kestävyysraportoinnin piiriin.

7. Arvoketjun työntekijöitä koskeva raportointi

Tässä raportissa tarkastelluista kymmenestä yrityksestä seitsemän²³⁷ ovat määritelleet arvoketjun työntekijät itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi vuonna 2025. Nämä yritykset ovat Kesko, Kone, Neste, Nokia, Sampo, Stora Enso ja UPM-Kymmene. Tässä luvussa tarkastellaan kyseisten seitsemän yrityksen raportointia ESRS S2 -standardia vasten.

ESRS S2 -standardi käsittelee vaikutusten kohteena oleviin arvoketjun työntekijöihin liittyviä tiedonantovaatimuksia. ESRS S2 -standardin tiedonantovaatimukset käsittelevät arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemista ja korjaamista sekä tavoitteita, joiden avulla yritykset seuraavat toimiansa vaikuttavuutta. Ne käsittelevät myös yritysten arvoketjun työntekijöihin liittyviä toimintapolitiikkoja sekä sitä, miten arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioidaan päätettäessä toimista heihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi. Muuta yhteydenpitoa vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin on käsitelty tämän raportin luvussa 6.

ESRS 2 -standardin tiedonantovaatimukset käsittelevät myös sitä, miten arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioidaan päätöksissä ja toimissa heihin kohdistuvien haitallis-

²³⁷ Vielä vuonna 2024 myös OP Pohjola määritteli arvoketjun työntekijät itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi, ja raportoi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista. Vuonna 2024 OP Pohjolan itselleen olennaisiksi määrittämät arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyivät työaikaan, riittävään palkkaan, terveyteen ja turvallisuuteen, yhdenvertaiseen kohteluun sekä lapsityövoimaan ja pakkotyöhön. Ko. vaikutukset koskivat joko ulkoistettua työvoimaa sen omissa toiminnoissa tai sen arvoketjun alku- tai loppupäätä. OP Pohjolan mukana esimerkki sen arvoketjun alkupäähän liittyvästä mahdollisesta haitallisesta vaikutuksesta oli hankinnat toimialoilta (siivous- ja rakennusala), joilla on todettu työperäistä hyväksikäyttöä, tai hankinnat riskimaista. Esimerkki sen arvoketjun loppupäähän liittyvästä haitallisesta vaikutuksesta oli rahoituksen antaminen yrityksille, joiden turvallisuustoimenpiteet ovat riittämättömiä, tai jotka toimivat aloilla, joilla on Suomessa riski riittämättömistä palkoista (maatalous sekä siivous- ja rakennusalat) tai riskimaissa. Vuoden 2025 raportissaan OP Pohjola kertoo, että ”päivittyneet tiedot ja tarkentunut analyysi osoittivat, että OP Pohjolan toiminnan luonne – sijoittajana ja rahoittajana – rajoittaa sen vaikutusmahdollisuuksia sijoitus- ja rahoituskohteiden työoloihin”, ja näin ollen arvoketjun työntekijät määritettiin vuonna 2025 OP Pohjolalle epäolennaiseksi kestävyysaiheeksi. Ks. luku 6.7).

ten vaikutusten hallitsemiseksi. Muuta yhteydenpitoa vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin on käsitelty tämän raportin luvussa 6.

Yritysten raportointia on tarkasteltu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastelun kohteena on, onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut tiedot (liite 2). Tarkastelussa on huomioitu kesällä 2026 ESRS-standardeihin tehdyt muutokset siten, että datapisteet, jotka komissio on poistanut tai siirtänyt soveltamisvaatimuksiin, on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Tarkastelun ulkopuolelle on myös rajattu yritysten raportointi niiden myönteisistä vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista. Arvioinnissa käytetyt kriteerit on kuvattu taulukossa 4.

Toisessa vaiheessa (luvut 7.1–7.7) yritysten antamia tietoja on tarkasteltu seuraavien kuuden kysymyksen kautta. Näiden kysymysten avulla tarkastellaan antaako yritysten raportointi riittävät tiedot niiden ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen asianmukaisuuden arvioimiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten osalta:

- **Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?** Huomiota kiinnitetään esimerkiksi kuvaukseen vaikutuksen ominaispiirteistä tai vaikutuksen aiheuttamista seurauksista ihmisille. Ominaispiirteellä tarkoitetaan jotakin tyypillistä tai luonteenomaista piirrettä, jonka avulla kyseisen asian tai ilmiön voi erottaa muista. Ominaispiirteet, ml. vaikutusten juurisytyt, vaikuttavat siihen millaisin toimin sitä voidaan tehokkaasti ehkäistä, lieventää ja korjata. Laajuutta taas on arvioitu esimerkiksi sen perusteella, kuvaako yritys vaikutuksia yksittäistapauksiksi tai systeemisiksi tai antaako se muuta tietoa esimerkiksi tapausten tai vaikutuksen kohteena olevien henkilöiden määrästä.
- **Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi yrityksen raportoimaan näyttöön toimien tuloksista tai toimista tulevaisuudessa odotettavista tuloksista²³⁸. Annettuja tietoja tuloksista peilataan haitallisten vaikutusten kuvaukseen, ominaispiirteisiin ja laajuuteen.
- **Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomioita esimerkiksi siihen, kertooko yritys analysoineensa vaikutusten juurisyitä tai ryhtyneensä korjaaviin toimenpiteisiin jos sen haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia. Yritykset voivat aiheuttaa (*cause*) tai myötävaikuttaa (*contribute*) haitallisten vai-

238 ESRS-standardien mukaan yritysten tulee raportoida toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista tai ne voivat antaa ko. tiedot osana tavoitteita ja mittareita koskevaa raportointia. Tässä raportissa jos yritys on asettanut arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyen tavoitteita ja raportoi niistä, toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista annettuja tietoja ei arvioida erikseen.

kutusten aiheutumiseen omalla toiminnallaan tai linkittyä (*directly linked to*) niihin tuotteidensa, palveluidensa tai liikesuhteidensa kautta. Osallisuuden selvittäminen on olennainen osa asianmukaisen huolellisuuden prosessia sillä osallisuus määrittelee sen, tuleeko yrityksen ryhtyä ehkäiseviin, lieventäviin vai korjaaviin toimiin. Osallisuuden selvittäminen ohjaa yrityksiä myös tarkastelemaan omia toimintatapojaan, ja niiden mahdollista roolia haitallisten vaikutusten aiheutumisessa.

- **Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi yrityksen raportoimaan näyttöön siitä, että kanavat on suunniteltu niin, että ne ovat myös käytännössä vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa tai raportoituun näyttöön siitä, että kyseiset sidosryhmät käyttävät niitä.
- **Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, onko yrityksen raportoimien tavoitteiden ja mittareiden avulla mahdollista seurata haitallisiin vaikutuksiin puuttuvien toimien tehokkuutta.
- **Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?** Huomiota kiinnitetään yritysten sidosryhmävuorovaikutuksesta antamiin tietoihin sekä siihen, miten yritys kertoo seuraavansa ehkäisevien, lieventävien ja korjaavien toimien tuloksia osallistamalla sidosryhmiä.

Yritysten raportoimien huolellisuusvelvoiteprosessien asianmukaisuuden lisäksi tarkastelussa on kiinnitetty huomiota siihen, lisääkö yritysten raportointi niiden arvoketjun läpinäkyvyyttä. Arvoketjujen läpinäkyvyys on edellytys sille, että yritysten kestävyysraportoinnin ja huolellisuusvelvoitteen noudattamisen asianmukaisuutta voidaan arvioida. Arvoketjujen läpinäkyvyys mahdollistaa myös sen, että kansalaisjärjestöt ja muut ulkopuoliset tahot voivat tuoda yritysten tietoon mahdollisia ongelmia niiden arvoketjuissa. Läpinäkyvyys on tärkeää myös yritystoiminnan mahdollisten haitallisten vaikutusten uhreille, jotta he voivat tunnistaa mahdollisia vastuutahoja. ESRS-standardit edellyttävät yrityksiltä kuvausta niiden arvoketjuista, mukaan lukien kuvausta niiden keskeisistä toimittajista, asiakkaista ja jakelukanavista²³⁹.

Tarkastelun kohteena olevat yritykset ovat saaneet tarkistaa niitä koskevat tiedot ennen tämän raportin julkaisemista. Yrityskohtaisten alalukujen alussa on kunkin yrityksen kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä.

239 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, ESRS 2 SBM-1 42 (c).

Taulukko 4: Tarkastellut ESRS S2 -standardin datapisteet ja raportoitujen tietojen arviointikriteerit

Datapiste	Arviointikriteeri
Merkittävän lapsityövoiman ja pakkotyön riski	
Maantieteelliset alueet, maan tasolla tai muulla tasolla, tai hyödykkeet, joihin liittyy merkittävä riski lapsityövoiman käytöstä tai pakkotyöstä yrityksen arvoketjun työntekijöiden osalta (S2 SBM-3 11 b → IRO-2 37 f)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu ymmärrettävästi jollain konkreettisella maantieteellisellä tasolla tai hyödykkeen tasolla.
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet	
Tiedot yrityksen toimintaperiaateista, joilla se hallitsee arvoketjun työntekijöihin liittyviä olennaisia vaikutuksia (S2-1 14 → S2-1 10)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Kattavatko tällaiset toimintaperiaatteet tietyt vai kaikki arvoketjun työntekijöiden ryhmät (S2-1 16 → S2-1 10)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.
Kuvaus arvoketjun työntekijöiden kannalta merkityksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksista, ml. prosessit ja mekanismit, joilla seurataan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, työelämän perusperiaatteista ja oikeuksista annetun ILO:n julistuksen tai monikansallisille yrityksille annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamista (S2-1 17 → GDR-P 43)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksen kansainvälisiin yritysvastuunormeihin liittyvä sitoumus on kuvattu.
Käsitelläänkö yrityksen arvoketjun työntekijöihin liittyvissä toimintaperiaateissa nimenomaisesti ihmiskauppaa, pakkotyötä ja lapsityövoiman käyttöä (S2-1 18 → S2-1 11)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.
Onko yrityksellä toimittajia koskevia käytännönsäätöjä (S2-1 18 → S2-1 12)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.
Ovatko sen arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet linjassa arvoketjun työntekijöitä koskevien kansainvälisesti tunnustettujen normien kanssa, ml. yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet (S2-1 19 → GDR-P 43)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa, ilmoituskanavat ja korjaavat toimet	
Otetaanko arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon yrityksen päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia tosiasiallisia tai mahdollisia vaikutuksia, ja jos niin miten (S2-2 22 → S2-2 14)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty jonkinlaista kuvausta siitä, miten arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioidaan. Arvioinnissa on keskitytty haitallisiin vaikutuksiin.
Tapahtuuko yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden tai heidän oikeutettujen* edustajiensa kanssa suoraan vai sellaisten luotettavien valtuutettujen kautta, joilla on tarkka käsitys heidän tilanteestaan (S2-2 22 a → S2-2 14)	Ei arvioida.
Tapauksen mukaan, yleinen puitesopimus tai muut sopimukset, jotka yrityksellä on maailmanlaajusten ammattiliittojen kanssa ja jotka liittyvät arvoketjun työntekijöiden ihmisoikeuksien, myös kollektiivisen neuvotteluoikeuden, kunnioittamiseen (S2-2 22 d → S2-2 14 b)	Ei arvioida.
Tapauksen mukaan toimet, joita yritys toteuttaa saadakseen käsityksen sellaisten työntekijöiden näkemyksistä, jotka voivat olla erityisen alttiita vaikutuksille ja/tai syrjäytyneitä (S2-2 23 → S2-2 14 a)	Ei arvioida.
Yrityksen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi tai korjaamisen edistämiseksi, kun yritys on aiheuttanut arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden syntymiseen (S2 27 a → S2 16)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yleinen lähestymistapa on kuvattu. Korjaaminen on alkuperäisissä ESRS-standardeissa määritelty ”keinoiksi, joilla voidaan torjua tai poistaa haitallinen vaikutus”. Esimerkkejä tällaisista keinoista ovat anteeksipyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estäminen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttaminen, ennallistaminen ja kunnostus.
Käytössä olevat erityiset kanavat, joiden avulla arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin huolenaiheitaan tai tarpeitaan suoraan yritykselle ja saada niitä käsitellyksi (S2-3 27 b → S2-2 15)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kanava(t) on kuvattu.
Miten yritys seuraa esiin tuotuja ja käsiteltyjä kysymyksiä ja miten se varmistaa kanavien tehokkuuden, mm. osallistamalla niitä sidosryhmiä, jotka ovat kanavien suunniteltuja käyttäjiä (S2-3 27 d → S2-2 15)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu. Tehokkuuden on tulkittu viittaavan ESRS S2 -standardin soveltamisvaatimuksissa mainittuihin YK:n ohjaavien periaatteiden periaatteen 31 mukaisiin tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereihin.
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimet ja resurssit	
Kuvaus toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi (S2-4 32 a → S2-3 18 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että toimet on kuvattu.
Onko yritys toteuttanut ja miten se on toteuttanut toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia, jotka liittyvät tosiasialliseen olennaiseen vaikutukseen (S2-4 32 b → S2-3 18 a)	Jos yritys on määrittänyt sen olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi tai vaikutusten luokittelu ei ole selvä, standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Jos yrityksen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, kysymystä ei ole arvioitu.
Miten yritys seuraa ja arvioi olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteuttamiensa toimien vaikuttavuutta tulosten tuottamisessa arvoketjun työntekijöille (S2-4 32 d → S2-3 18 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Onko raportoitu yrityksen arvoketjun alku- tai loppupäähän liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista; tiedot raportoiduista tapauksista (S2-4 36 → S2-3 19)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisten vaikutusten hallintaan (S2-4 38 → GDR-A 46)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät tavoitteet	
Arvoketjun työntekijöihin liittyvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaa koskevien mitattavissa olevien, tulossuuntautuneiden ja aikaisidonnaisten tavoitteiden tiivistetty kuvaus (S2-5 41 → S2-4 20)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu tai yritys kertoo selkeästi, ettei se ole asettanut tavoitteita

*Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä ’oikeutettu’ direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin ’lallinen’ sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä ’legitimate’.

7.1 Kesko

Keskon kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Keskon arvoketjun alkupäähän kuuluu raaka-aineiden hankinta ja tuotteiden valmistus, kiinteistöihin liittyvät palvelut sekä erilaisia muita palveluita (varastointi, logistiikka, IT-palvelut ja asiantuntijapalvelut). Sen omaan toimintaan kuuluu hankinta- ja ketjutoiminnot, tuotteiden ja palveluiden myynti, logistiikka ja varastointi sekä kiinteistötoiminta, kuten sen omien ja vuokrattujen toimitilojen käyttö ja hallinta. Sen arvoketjun loppupäähän kuuluu jälleenmyynti asiakkaille, käyttö ja kulutus sekä loppukäsittely.²⁴⁰

Riskimaiksi luokitelluista maista Keskolla on eniten hankintaa Kiinasta, Thaimaasta, Turkista, Intiasta ja Kreikasta²⁴¹. Kesko ei kestävyysraportissaan anna yksityiskohtaisempaa maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta.

Keskon olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset koskevat työntekijöitä, jotka työskentelevät Keskon arvoketjun alkupäässä yrityksissä, joiden kanssa Keskolla on liikesuhde.²⁴²

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

8/20	4/20	4/20	4/20
------	------	------	------

Kesko täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset huonosti. Kesko ei esimerkiksi anna lainkaan tietoa siitä, miten se seuraa arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävien toimien vaikuttavuutta tai millaisia tavoitteita se on asettanut ko. toimille. Se ei myöskään anna tietoa arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan kohdistetuista resursseista. Yhteenvedo Keskon raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloreillä. Tarkemmin Keskon datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Kesko on määrittänyt itselleen olennaisiksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuviksi haitallisiksi vaikutuksiksi puutteelliset työolot, jotka heikentävät arvoketjun työntekijöiden hyvinvointia ja elämänlaatua, sekä lapsityövoiman ja pakkotyön. Kyseiset haitalliset vaikutukset

240 Kesko. (2026), s. 94–95.

241 Kesko. (2026), s. 159.

242 Kesko. (2026), s. 158.

ovat Keskon mukaan yksittäistapauksia. Toisaalta Kesko kertoo, että joihinkin sen valikoimaan kuuluviin tuotteisiin liittyy kategoriatasolla lapsityövoiman ja pakkotyön riski. Keskon mainitsemia esimerkkejä tällaisesta systeemitason vaikutuksesta ovat kausiluonteiseen työhön maatalouden alkutuotannossa sekä tekstiilialaan liittyvät pakkotyön riskit.²⁴³

Riski puutteellisista työoloista liittyy erityisesti Keskon tavarantoimittajien työntekijöihin, jotka osallistuvat hyödykkeiden valmistukseen tai alkutuotantoon riskimaiksi luokitelluissa maissa. Riskimaiksi luokitelluista maista Keskolla on eniten hankintaa Kiinasta, Thaimaasta, Turkista, Intiasta ja Kreikasta. Pakkotyön riski on tunnistettu myös riskimaiden ulkopuolella, mutta Kesko ei kerro missä.

Keskon olennaisten vaikutusten kuvaus on hyvin ylätasolla, kuten myös sen kuvaus vaikutusten vaikutuksista ihmisille. Vaikutusten ominaispiirteistä on vaikea saada konkreettista käsitystä. Esimerkiksi pakkotyön osalta ei täsmennetä, onko kyseessä riski valtiollisesta pakkotyöstä, siirtotyöntekijöillä teetetävästä pakkotyöstä tai jostain muusta vastaavasta ominaispiirteestä. Pakkotyön tarkempia ominaispiirteitä ei avata myöskään esimerkiksi hyödyntämällä Kansainvälisen työjärjestö ILO:n pakkotyön tunnistamisen apuvälineeksi kehittämiä indikaattoreita.²⁴⁴

Kesko määritteli puutteelliset työolot sekä lapsityövoiman ja pakkotyön itselleen olennaisiksi haitallisiksi vaikutuksiksi myös vuoden 2024 kestävyysraportissaan.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Kesko kertoo hallitsevansa sen suoriin riskimaahankintoihin liittyviä arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia lähinnä kolmannen osapuolen sosiaalisen vastuun auditointien ja toimittajien kanssa käydyn vuoropuhelun avulla. Keskon periaatteena on tehdä yhteistyötä vain sellaisten riskimaatavarantoimittajien kanssa, jotka ovat sosiaalisen vastuun auditointien piirissä. Se ei kuitenkaan annettujen tietojen perusteella edellytä tavarantoimittajilta esimerkiksi minkään tietyn arvosanan tai tason saavuttamista auditoinneista.²⁴⁵

Yleisimmät Keskon käyttämät auditointijärjestelmät ovat amfori BSCI ja SMETA. Vuonna 2025 auditoinnit kattoivat yli 97 prosenttia kaikista riskimaatavarantoimittajien tehtaista, joista Keskolla oli suoria ostoja ko. vuoden aikana. Riskimaiksi luokiteltavista maista tehdyt suorat ostot vastasivat vain hieman yli yhtä prosenttia Keskon vuoden 2025 tavaraosastoista. Keskolla onkin suorien riskimaahankintojen lisäksi myös paljon epäsuoraa hankintaa riskimaista, joka ei sisälly edellä esitettyihin lukuihin.

²⁴³ Kesko. (2026), s. 158–159.

²⁴⁴ ILO. (2025). Indicators of forced labour. 2025 revised edition. <https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-11/ILO%20Indicators%20of%20Forced%20Labour%202025.pdf>

²⁴⁵ Kesko. (2026), s. 161–162.

Kesko kertoo myös, että vuoden 2025 aikana se on ottanut käyttöön sosiaalisen vastuun auditointeja sen omien merkkien tuorehedelmä- ja vihannestoimittajilta yleistä riskimaa-luokitusta laajemmin maissa, joissa maatalouden alkutuotannon työntekijöillä on kohonnut riski ihmisoikeusloukkauksille. Annettujen tietojen perusteella jää epäselväksi, missä laajuudessa edellä mainittuja toimia on otettu käyttöön. Kotimaiseen marjanpöiminta-alaan liittyen Kesko kertoo olleensa mukana auditoimassa yhden tavarantoimittajan pöiminta- ja majoitusolosuhteita.

Vuoden 2025 aikana Kesko on lopettanut ostot neljältä tehtaalta, joiden kanssa se ei päässyt yksimielisyyteen korjaavista toimenpiteistä. Lisäksi se kertoo irtisanoneensa tavarantoimittajasopimuksen sen jälkeen, kun käräjäoikeus oli tuominnut ”erään Keskon tavarantoimittajan ja sen keskeisen avainhenkilön ihmisoikeusrikkomuksista” ja kun tavarantoimittajan Keskon kanssa käymä vuoropuhelu ja korjaavat toimenpiteet todettiin riittämättömiksi. Vaikka Kesko ei sano sitä suoraan voidaan annetuista tiedoista ja asiayhteydestä päätellä, että kyse on marjayhtiö Kiantamasta, jonka vastuuhenkilöt saivat syyskuussa 2025 tuomion ihmiskaupasta²⁴⁶. Keskon mukaan myös toista samalla alalla toimivaa Keskon tavarantoimittajaa koskeva ihmisoikeuksiin liittyvä käsittely käräjäoikeudessa on kesken. Kesko kertoo aloittaneensa vuoropuhelun kyseisen toimittajan kanssa. Asiayhteydestä voidaan päätellä, että kyse on Polarica-konserniin kuuluvasta Polarica Marjahankinta Oy:stä²⁴⁷.

Näiden lisäksi Kesko kertoo, että sillä on tiedossa toinenkin mahdollisiin ihmisoikeusloukkauksiin liittyvä keskeneräinen oikeustapaus, joka koskee sen kotimaista tavarantoimittajaa. Kesko ei anna muuta tietoa ko. tapauksesta.

Edelleen Kesko kertoo, että vuonna 2025 sen arvoketjussa tuli esiin epäily ihmisoikeuksien rikkomisesta Keskon tavarantoimittajan irtisanoessa työntekijöitään lakon seurauksena Panamassa. Kesko kävi vuoropuhelua tavarantoimittajan kanssa, pyysi selvityksen tapauksesta ja jatkaa tilanteen seuraamista. Asiayhteydestä voidaan päätellä, että kysymys on Chiquitasta²⁴⁸.

Näissä esimerkeissä Keskon toimittajilta edellyttämien korjaavien toimenpiteiden ja vuoropuhelun tavoitteet jäävät kestävyysraportin perusteella epäselviksi. Raportti ei kerro, onko tavoitteena ollut esimerkiksi toimittajan työolojen saattaminen Keskon K Code of Conduct -toimintaohjeiden mukaiseksi vai onko Kesko edellyttänyt myös haitallisista vaikutuksista aiheutuneiden vahinkojen korvaamista asianosaisille.

246 Auvinen, A. 5.9.2025. Kiantaman marjayrittäjälle ja liikeyrityksille vuosien vankeustuomiot törkeästä ihmiskaupasta. Yle. Haettu 11.5.2026 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20181254>

247 Auvinen, A. 26.2.2026. Syyttäjä vaatii vuosien vankeustuomiota marjakäräjillä, syytetty: ”Tuntuu kuin olisin kuollut, olen menettänyt kaiken”. Yle. Haettu 11.5.2026 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20212222>. Tapauksessa annettiin tuomio kesäkuussa 2026, ks. lisätietoa esim. <https://yle.fi/a/74-20230308>

248 AP News. 23.5.2025. Chiquita fires thousands of striking banana workers in Panama, says it suffered \$75 million losses. Haettu 11.5.2026 osoitteesta <https://apnews.com/article/panama-protests-chiquita-bananas-0c95a19e3186caeb-8fa617be999ca485>

Vuonna 2025 Kesko on julkaissut K Code of Conduct -verkkokoulutuksen tavarantoimittajilleen ja järjestänyt koulutuksen omalle hankintaorganisaatiolleen työperäisen hyväskäytön tunnistamisesta alihankintaketjuissa. Lisäksi vuoden aikana yli 200 Keskon tavarantoimittajaa on osallistunut amfori BSCI:n koulutuksiin, joiden aiheina oli esimerkiksi työntekijöiden oikeudenmukainen palkkaus ja työajat sekä nollatoleranssi väkivaltaa ja häirintää vastaan.

Keskon kuvaus sen haitallisista vaikutuksista on niin ylätasolla, että sen toimien tarkoituksenmukaisuutta on vaikea arvioida. Keskon toimet haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi ovat pääsääntöisesti erilaisia auditointeja ja auditointien aikana havaittujen epäkohtien korjaamista tapauskohtaisesti. Silloinkin kun vaikutukset ovat yleisempiä tai systeemisiä, Keskon antamissa tiedoissa ei ole viitteitä haitallisten vaikutusten juurisyiden analysoimisesta tai toimista juurisyihin puuttumiseksi. Kesko ei anna tietoa haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi toteuttamiensa toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Kesko ei raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. Kesko on luokitellut arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ainoastaan mahdollisiksi vaikutuksiksi. Annettujen tietojen perusteella arvoketjun työntekijöihin kohdistuu kuitenkin myös tosiasiallisia haitallisia vaikutuksia. Kesko esimerkiksi antaa tietoa yleisimmin havaituista puutteista²⁴⁹ vuoden 2025 aikana tehdyissä sen suoriin riskimaatavarantoimittajiin kohdistuneissa amfori BSCI -auditoinneissa. Lisäksi se mainitsee päättäneitä ja käynnissä olevia työntekijöiden oikeuksiin liittyviä oikeusprosesseja koskien sen tavarantoimittajia (ks. edellä). Kesko ei kuitenkaan raportoi ryhtyneensä tai osallistuneensa vuonna 2025 korjaaviin toimenpiteisiin.

Kesko kuvaa yleistä lähestymistapaansa korjaaviin toimenpiteisiin tavalla, josta voidaan päätellä, että se katsoo lähinnä linkittyvänsä arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin vaikutuksiin. Kesko kertoo, että kun epäkohtia ilmenee, se keskustelee tilanteesta sen tavarantoimittajan kanssa tavoitteenaan saada tavarantoimittaja sitoutumaan korjaaviin toimenpiteisiin²⁵⁰. Toisin sanoen, Kesko kertoo ainoastaan käyttävänsä vaikutusvaltaansa korjaavien toimenpiteiden mahdollistamiseksi. Annettujen tietojen perusteella epäselväksi jää, onko Kesko sitoutunut korjaamaan haitalliset vaikutukset, joita se on aiheuttanut tai joiden aiheutumiseen se on myötävaikuttanut.

249 Keskon mukaan eniten puutteita amfori BSCI -auditoinneissa vuoden 2025 aikana havaittiin työaikasäännösten noudattamiseen ja tehtaan sosiaaliseen hallintajärjestelmään liittyvissä asioissa.

250 Kesko. (2026), s. 161.

Lisäksi Kesko kertoo, että amfori BSCI -auditointiprosessiin kuuluu Zero Tolerance -toimintamalli, jonka mukaan toimitaan, kun auditoija tekee auditoinnin aikana erityisen kriittisen havainnon. Jos Keskon arvoketjussa havaitaan lapsityövoiman käyttöä, käytössä on The Centre for Child Rights and Business -organisaation korjaavien toimenpiteiden malli.²⁵¹ Kesko ei avaa näitä toimintamalleja tarkemmin tai kerro, onko niitä jouduttu käyttämään.

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Keskolla on käytössään SpeakUp-ilmoituskanava, joka on kaikille avoin eli myös arvoketjun työntekijät voivat käyttää sitä huolenaiheista ilmoittamiseen. Lisäksi vastuullisuusjärjestelmä amforin ylläpitämä ilmoituskanava amfori Speak For Change on työntekijöiden käytettävissä Vietnamsissa, Turkissa, Bangladeshissa ja neljällä alueella Intiassa niillä Keskon tavarantoimittajien tehtailla, jotka ovat amfori BSCI -auditointien piirissä.²⁵²

Keskon mukaan vuoden 2025 aikana se sai SpeakUp-kanavan kautta kaksi palveluntomittajia koskevaa ilmoitusta, jotka koskivat työ- ja työaikalainsäädännön rikkomista sekä tiettyjen taloudellisten raportointivelvoitteiden hoitamatta jättämistä. Kesko ei kuitenkaan kerro, ovatko nimenomaan arvoketjun työntekijät käyttäneet ko. kanavaa ilmoitusten tekemiseen. Se ei myöskään anna tietoa, joka viittaisi siihen, että SpeakUp-kanava on suunniteltu niin, että se on tosiasiallisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa. Ilmoituskanavan saavutettavuus arvoketjun työntekijöiden näkökulmasta jää siis epäselväksi.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Kesko ei anna tietoa arvoketjun työntekijöihin liittyvistä tavoitteista tai mittareista. Se ei myöskään esimerkiksi arvioi, onko sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien mahdollisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävissä toimissa ollut puutteita. Raportointia tällaisista arvioinneista ja niissä havaituista puutteista voidaan pitää erityisen tarpeellisenä tilanteessa, jossa Keskon käytännöt ovat mahdollistaneet sen, että se on tehnyt hankintoja yritykseltä, jonka vastuuhenkilöt on raportointikaudella tuomittu ihmiskaupasta²⁵³.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Kesko kertoo, että sillä ei tällä hetkellä ole sellaista suoraa yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin, jonka avulla arvoketjun työntekijöiden näkemykset otettaisiin huomioon päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia

²⁵¹ Kesko. (2026), s. 161.

²⁵² Kesko. (2026), s. 160.

²⁵³ Em. Kiantama-tuomio ei ole lainvoimainen.

vaikutuksia. Se kuitenkin kertoo olevansa välillisesti yhteydessä riskimaatavarantoimittajien työntekijöihin kolmannen osapuolen sosiaalisen vastuun auditointien kautta. Kyseisen välillisen yhteydenpidon tarkoitus jää kuitenkin epäselväksi. Työntekijöiden haastattelua tehdään osana amfori BSCI- ja SMETA-auditointeja.²⁵⁴

Kesko ei anna tietoa, joka viittaisi siihen, että arvoketjun työntekijöitä osallistettaisiin toimien tulosten tai tehokkuuden seuraamiseen.

7.2 Kone

Koneen kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Kone suunnittelee, valmistaa, asentaa, huoltaa ja modernisoi laitteita. Koneen tärkeimpiä asiakasryhmiä ovat rakennusyhtiöt, rakennusten omistajat, rakennuttajat, kiinteistönhoitoyhtiöt ja asunto-osakeyhtiöt.²⁵⁵

Kone ei arvoketjun kuvauksessaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta.

Koneen arvoketjun työntekijät, joihin todennäköisesti kohdistuu olennaisia vaikutuksia, voidaan sen mukaan luokitella neljään ryhmään:

- ketjun alkupään ensisijaisten komponenttitoimittajien työntekijät, jotka ovat mukana valmistuksessa
- ketjun loppupään alihankkijoiden työntekijät, jotka ovat mukana purku-, asennus- tai huoltotoiminnoissa
- Koneen toimipaikoissa työskentelevät palveluntarjoajien työntekijät (esim. konsultointi- ja IT-palvelut paikan päällä, laitos- ja siivouspalvelut)
- Koneen jakelijoiden työntekijät, jotka asentavat Koneen tuotteita.²⁵⁶

Onko yritys raportoinut ESR S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

12/20	3/20	2/20	3/20
-------	------	------	------

Kone täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset hyvin. Selkeimmät puutteet koskevat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan kohdistettuja resursseja, joista Kone ei anna lainkaan tietoa.

²⁵⁴ Kesko. (2026), s. 160.

²⁵⁵ Kone. (2026), s. 36–37.

²⁵⁶ Kone. (2026), s. 81.

Kone ei myöskään anna tietoa mahdollisesti toteuttamistaan korjaavista toimista tai ole selkeästi määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia joko mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi. Yhteenveto Koneen raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Koneen datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Koneen olennaiseksi määrittelemä arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus on tapaturmat. Kyseinen vaikutus kohdistuu erityisesti Koneen arvoketjun loppupään työntekijöihin, jotka ovat mukana purku-, asennus- tai huoltotoiminnoissa. Tähän ryhmään kuuluvat muun muassa Koneen alihankkijoiden ja jakelijoiden työntekijät sekä ulkoistetut työntekijät Koneen omassa toiminnassa. Annettujen tietojen perusteella ulkoistetut työntekijät voivat olla esimerkiksi urakoitsijoita.²⁵⁷

Kone ei raportoi arvoketjun työntekijöitä koskevia tapaturmataajuuslukuja, mutta sen mukaan alihankkijoiden työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat yksittäisiä tapauksia. Vakavimmat vaikutukset liittyvät korkealta putoamiseen, materiaalien tai esineiden putoamiseen ja työkalujen käsittelyyn. Vakavia loukkaantumisia tai kuolemantapauksia voi sattua. Suurin tapaturmariski on alihankkijoilla, jotka osallistuvat uudisrakentamiseen ja modernisointihankkeisiin. Koneen mukaan huomattava osa näistä ketjun loppupään alihankkijoista sijaitsee Kiinassa. Alihankkijoiden työntekijöiden osalta vaikutuksen kuvaus on verrattain konkreettista ja Kone avaa vaikutuksiin liittyviä ominaispiirteitä. Myös jakelijoiden työntekijöille ja ulkoistetuille työntekijöille voi Koneen mukaan sattua vakavia loukkaantumisia ja kuolemantapauksia, mutta Kone ei kuvaa niitä yhtä seikkaperäisesti.

Kone määritteli arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat terveys- ja turvallisuusvaikutukset itselleen olennaiseksi myös sen vuoden 2024 kestävyysraportissa.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Kone kertoo ehkäisevänsä arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ”Integroimalla järjestelmällisen riskienhallinnan, ennakkosuunnittelun ja osaamisen kehittämisen globaalin johtamisjärjestelmäänsä”. Koneen turvallisuusjohtamisjärjestelmä noudattaa ISO 45001 -työterveys- ja työturvallisuusstandardia. Käytännössä Kone esimerkiksi laatii sen tuotteille asennus- ja kunnossapito-ohjeet terveys- ja turvallisuusriskien vähentämiseksi. Tuotteita ja niiden asennusmenetelmiä kehitetään arvoketjun työntekijöiltä ja yrityksiltä kerätyn palautteen perusteella.²⁵⁸

²⁵⁷ Kone. (2026), s. 81.

²⁵⁸ Kone. (2026), s. 82–84.

Koneen mukaan sen toimien tavoitteena on yleisesti vähentää erityisesti alihankkijoiden työntekijöihin kohdistuvien loukkaantumisten määrää ja vakavuutta. Koneella on käytössään vähimmäisvaatimukset alihankkijoiden koulutukselle, työkaluille ja henkilösuojaimille, ja se tarjoaa alihankkijoilleen esimerkiksi tuote- tai hankekohtaista koulutusta ja käytännön opetusta. Vuonna 2025 Kone kertoo jatkaneensa vuonna 2024 aloitettua alihankkijoiden hallintakäytäntöjen järjestelmällistä arviointia. Arvioinnit ovat osa Koneen globaalia alihankkijaturvallisuuden kehittämisohjelmaa, ja niiden tarkoitus on määrittää tarvittavat toimet työturvallisuuden parantamiseksi. Kehittämisohjelma keskittyy yhtiön downstream-arvoketjun alihankkijoihin. Ohjelmassa riskienhallintastrategiat, kuten riskitietoisuuden edistäminen ja työmaavalvonnan kehittäminen, laaditaan tapaturmista, läheltä piti -tilanteista ja juurisyyanalyyseistä koottujen tietojen pohjalta. Alihankkijoiden työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävistä toimista ja niiden odotetuista tuloksista annetut tiedot ovat johdonmukaisia Koneen olennaisten haitallisten vaikutusten kuvausten kanssa.

Kun arvoketjun työntekijät työskentelevät Koneen valvonnassa yhtiön toimipaikoilla, sen paikalliset linjaorganisaatiot vastaavat yhtä lailla niin omien kuin arvoketjun työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta. Kone ei anna tietoa muista erityisesti ulkoistettuihin työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävistä toimista.

Kone ei raportoi erityisistä toimista myöskään jakelijoiden työntekijöihin kohdistuvien haitallisten terveys- ja turvallisuusvaikutusten hallitsemiseksi. Jakelijoiden osalta Kone kertoo edistävänsä turvallisia ja eettisiä toimintatapoja seurannan ja sitouttamisen avulla. Sen mukaan työterveys- ja työturvallisuusvaatimuksien, työlainsäädännön ja eettisten normien noudattaminen on kuitenkin jakelijoiden omalla vastuulla.²⁵⁹

Kone kertoo kestävyysraportissaan myös toimista, jotka kohdistuvat sen upstream-toimintaketjuun. Tällaisia toimenpiteitä ovat toimittajien seulonta ja korkean ihmisoikeusriskin toimittajille tehty verkkopohjaiset tai kolmannen osapuolen paikan päällä toteuttamat ihmisoikeusarviointit. Koska Koneen olennaiseksi määrittämät haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset eivät kuitenkaan kohdistu sen arvoketjun alkupäähän, ei näitä toimia käsitellä tarkemmin tässä raportissa.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Kone ei suoraan raportoi arvioivansa omaa osallisuuttaan arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten aiheutumiseen. Se kertoo, että jokaisen tapaturman juurisyyt tunnistetaan (ks. lisää alla), mutta epäselväksi jää, kattaako tämä osallisuuden arvioinnin. Kone ei myöskään selkeästi luokittele sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia

²⁵⁹ Kone. (2026), s. 81.

terveys- ja turvallisuusvaikutuksia mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi vaikutuksiksi. Kone ei myöskään raportoi ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen.

Yleisellä tasolla Kone kertoo, että sen korjaavien toimenpiteiden toteutus omalle työvoimalle sekä muille osapuolille, kuten loppukäyttäjille, alihankkijoille tai jakelijoille, noudattaa standardoitua työnkulkua. Poikkeamat ja toimet kirjataan sen turvallisuusraportointialustaan, ja jokaisen tapaturman juurisyyt tunnistetaan ja ratkaistaan korjaavilla toimenpiteillä. Korkean tai keskisuuren riskin läheltä piti -tilanteet ja tapahtumat tutkitaan ja analysoidaan paikallisesti globaalien toimintojen tuella. Olemassa olevat riskit arvioidaan, ja kohdennettuja korjaavia toimenpiteitä toteutetaan kielteisten terveys- ja turvallisuusvaikutusten ratkaisemiseksi.²⁶⁰

Korjaavat toimenpiteet kohdistuvat juurisyihin ja niille laaditaan suunnitelmat, joissa määritellään aikataulut ja vastuut. Mahdollisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi työkalujen uudelleensuunnittelu tai koulutuksen järjestäminen. Korjaavien toimenpiteiden onnistumista arvioidaan säännöllisesti osana turvallisuuden arviointia ja säännöllisiä kokouksia, ja mikäli korjaava toimenpide osoittautuu tehottomaksi, lisätoimenpiteiden tarve arvioidaan uudelleen, kunnes saavutetaan hyväksyttävä riskitaso. Saadut kokemukset jaetaan globaalisti Koneen sisällä sekä asianomaisten yhteistyökumppaneiden kanssa, ja niistä raportoidaan kuukausittain.

Kuvauksen perusteella Koneen korjaavat toimet tähtäävät samantapaisten tapaturmien ennaltaehkäisyyn. Kone ei mainitse korjaavia toimia, jotka kohdistuisivat haitan korjaamiseen tai korvaamisen vaikutuksen kohteena oleville henkilöille (esim. anteeksipyynnöt, kuntoutus, rahalliset korvaukset). Annettujen tietojen perusteella epäselväksi jää, onko Kone sitoutunut korjaamaan haitalliset vaikutukset, joita se on aiheuttanut tai joiden aiheutumiseen se on myötävaikuttanut.

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Koneella on käytössään Compliance Line -ilmoituskanava.²⁶¹ Se ei kerro, ovatko arvoketjun työntekijät hyödyntäneet kanavaa ilmoitusten tekemiseen, mutta raportoi, ettei se saanut vuonna 2025 ilmoituksia vakavista ihmisoikeusongelmista tai -tapauksista, jotka ”liittyisivät työntekijöihin yhtiön [olennaisen] arvoketjun alku- tai loppupäässä”. Annettujen tietojen perusteella on mahdotonta arvioida Compliance Line -kanavan saavutettavuutta. Kone ei myöskään anna tietoa, joka viittaisi siihen, että sen Compliance Line -ilmoituskanava on suunniteltu niin, että se on tosiasiallisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa.

260 Kone. (2026), s. 76. Kone raportoi korjaavista toimista osana sen kestävyysraportin omaa työvoimaa koskevaa aihekohdasta lukua.

261 Kone. (2026), s. 82.

Lisäksi Koneella on käytössään muita kanavia, joiden kautta arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin terveys- ja turvallisuusaiheisiin liittyviä huolenaiheita. Koneen arvoketjun loppupään alihankkijoiden työntekijöillä ei kuitenkaan ole suoraan pääsyä Koneen raportointijärjestelmään (Kone Safety Solution, KSS) vaan he raportoivat tiedot esihenkilöilleen, jotka kirjaavat ne KSS-järjestelmään.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiensa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Kone pyrkii vähentämään sekä loukkaantumisten määrää että vakavuutta uudisrakennus- ja modernisointihankkeisiin liittyviin purku- ja asennustehtäviin osallistuvien alihankkijoiden keskuudessa. Se ei kuitenkaan ole vielä toistaiseksi asettanut tähän liittyen tarkkaa numeerista tavoitetta.²⁶²

Sisäisesti Kone kertoo seuraavansa alihankkijoiden turvallisuustasoa päivittäin. Alihankkijoiden läheltä piti -tilanteet, loukkaantumiset ja kuolemantapaukset sisällytetään Koneen johtokunnalle kuukausittain toimitettavaan raporttiin. Jakelijoiden turvallisuusvastaavat raportoivat turvallisuustietoja Koneelle kuukausittain.

Kone kertoo myös, että se on asettanut tavoitteekseen jakelijoiden sitoutumisen sen eettisiin ohjesääntöihin²⁶³. Sitoutuminen eettisiin ohjesääntöihin on tarpeellinen askel jakelijoiden työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi. Itsessään se on kuitenkin riittämätön mittari toimien vaikuttavuuden seurantaan.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Koneen mukaan sen arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä huolia esimerkiksi paikallisissa kokouksissa ja turvallisuusaloitteissa sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa Koneen edustajien kanssa niin osto-, myynti-, toimintakuin paikallisyksiköissä. Yhtiö kertoo, että sen vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa ohjaa sen ohjelma- ja prosessisuunnittelua ja täytöntöönpanopäätöksiä. Tuotteita ja niiden asennusmenetelmiä kehitetään arvoketjun työntekijöiltä ja yrityksiltä kerätyn palautteen perusteella.²⁶⁴

Kone ei anna tietoa erityisistä toimista arvoketjun työntekijöiden osallistamiseksi toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan. Kone kuitenkin kertoo, että sen jatkuvan parantamisen periaatteiden mukaisesti jokaisella työntekijällä ja alihankkijalla on velvollisuus ehdottaa ja tunnistaa keinoja työpaikan turvallisuuden parantamiseksi.

262 Kone. (2026), s. 85.

263 Kone. (2026), s. 84.

264 Kone. (2026), s. 82.

7.3 Neste

Nesteen kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Nesteen arvoketjun alkupää koostuu raaka-aineiden hankinnasta, epäsuorasta hankinnasta sekä materiaalien ja tuotteiden hankinnasta trading-toimintaan. Epäsuora hankinta sisältää energian ja hyödykkeiden, teknisten materiaalien ja palvelujen, kemikaalien ja katalyyttien, IT- ja asiantuntijapalvelujen sekä maalogistiikan kategorioiden hankinnan, ostot sekä sopimus- ja toimittajahallinnan. Nesteen oma toiminta kattaa jalostustoiminnan ja raaka-aineiden esikäsittelytoiminnan sekä kaupallisen toiminnan liittyen myyntiin, hankinnan operaatioihin, suunnitteluun ja kehitykseen. Arvoketjun loppupään aktiviteetteja ovat Nesteen tuotteiden jatkojalostus, jakelu ja käyttö. Lisäksi Nesteen arvoketjuun kuuluu investointihankkeita ja omaisuuden kunnossapitoa, logistiikkaa ja varastointia, tuotteiden jakelua, innovaatio- ja tuotekehitystoimintaa sekä elinkaaren loppuvaiheen hallintaa.²⁶⁵

Neste ei arvoketjun kuvauksessaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta.

Nesteen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset koskevat Nesteen jäte- ja tähderaaka-aineiden toimitusketjujen alkupään työntekijöitä sekä Nesteen jalostamoilla työtä tekevien kolmansien osapuolien työntekijöitä.²⁶⁶

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

13/20	1/20	3/20	3/20
-------	------	------	------

Neste täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset hyvin. Selkeimmät puutteet koskevat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan kohdistettuja resursseja, joista Neste ei anna lainkaan tietoa. Se ei myöskään kerro, onko vuoden aikana raportoitu sen arvoketjun työntekijöihin liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista, tai anna tietoa mahdollisesti toteuttamistaan korjaavista toimista. Yhteenveto Nesteen raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nesteen datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

²⁶⁵ Neste. (2026), s. 41.

²⁶⁶ Neste. (2026), s. 82.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Neste on määrittänyt itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi pakkotyön. Neste kertoo altistuvansa pakkotyölle sen liikesuhteiden kautta maantieteellisillä alueilla sekä aloilla, joilla pakkotyö on systeeminen ongelma. Tällaisia ovat sen uusiutuvien tuotteiden toimitusketjut Aasiassa sekä sen omien jalostamoiden rakennus- ja kunnossapitohankkeet, joiden aikana sen jalostamoilla työskentelee tilapäisesti suuri määrä kolmannen osapuolen rakennus- ja kunnossapitotyöntekijöitä.²⁶⁷

Neste kertoo, että se on tunnistanut siirtotyöntekijät haitallisille vaikutuksille erityisen alttiiksi työntekijäryhmäksi. Se ei kuitenkaan avaa tarkemmin sen toimitusketjuihin tai sen omien jalostamoiden rakennus- ja kunnossapitohankkeisiin liittyvän pakkotyön tarkempia ominaispiirteitä. Pakkotyön tarkempia ominaispiirteitä voitaisiin avata esimerkiksi hyödyntämällä Kansainvälisen työjärjestö ILO:n pakkotyön tunnistamisen apuvälineeksi kehittämiä indikaattoreita.²⁶⁸

Neste määritteli pakkotyön itselleen olennaiseksi haitalliseksi vaikutukseksi myös sen vuoden 2024 kestävyysraportissa.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Neste antaa tietoa toimista arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi ja korjaamiseksi lähinnä yleisen prosessikuvauksen tasolla²⁶⁹. Yleisen prosessikuvauksen lisäksi Neste antaa myös esimerkkejä konkreettisista toimista, joihin se on vuoden 2025 aikana ryhtynyt. Tällaisia toimia ovat vuosittainen yhtiön ihmisoikeusriskien arvioinnin tarkistaminen ja päivittäminen, yhteistyö kolmannen osapuolen asiantuntijoiden kanssa kolmen paikan päällä tehtävän ihmisoikeusriskien arvioinnin toteuttamiseksi suuren riskin toimitusketjuissa sekä yhteistyö Nesteen toimittajan Golden Agri-Resourcesin (GAR) ja riippumattomien asiantuntijoiden kanssa kolmansien osapuolten tehtaiden ihmisoikeusriskien arvioimiseksi Riaussa Indonesiassa Nesteen välittömän hankintaketjun ulkopuolella.

Indonesiassa tehdyssä riskiarvioinnissa arvioitiin kolmansien osapuolten toimintaperiaatteita ja käytäntöjä ”useiden kysymysten osalta, kuten pakkotyö ja oikeudenmukainen rekrytointi”. Nesteen raportoimien konkreettisten toimien yhteyttä nimenomaisesti pakkotyöriskin hallintaan on kuitenkin muutoin vaikea hahmottaa. Ihmisoikeusriskien arviointien voidaan myös yleisesti ottaen katsoa soveltuvan vaikutusten tunnistamiseen ja arviointiin, toimien haarukoimiseen sekä toimien vaikuttavuuden seurantaan. Ne eivät

²⁶⁷ Neste. (2026), s. 82.

²⁶⁸ ILO. (2025). Indicators of forced labour. 2025 revised edition.

²⁶⁹ Neste. (2026), s. 83–85.

yleensä ole itsessään ehkäiseviä ja lieventäviä toimia. Neste ei anna tietoa toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista.

Saako yrityksen raportoinnista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toiminnaissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Nesteen mukaan sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset eivät johdu sen liiketoimintamallista tai strategiasta. Annetuissa tiedoissa ei kuitenkaan ole viitteitä siitä, että Neste olisi muuten arvioinut osallisuuttaan haitallisiin vaikutuksiin. Se ei ole luokitellut pakkotyötä selkeästi mahdolliseksi tai tosiasialliseksi vaikutukseksi eikä se myöskään raportoi ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen raportointikaudella.

Toisaalta Neste kertoo olennaisuusanalyysin kuvauksessa, että ”jokaiselle arvoketjun kartoitusvaiheessa tunnistetulle aktiviteetille (eli Nesteen arvoketjun eri osa-alueille) määritetään vaikutuksen aiheuttaja”. Pakkotyön osalta tunnistettuja aiheuttajia ei kuitenkaan avata.

Yleisellä tasolla Neste kertoo, että se huolehtii korjaavista toimenpiteistä tai tekee yhteistyötä vaikutusten korjaamiseksi, jos se tunnistaa aiheuttaneensa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttaneensa niihin.²⁷⁰

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Nesteellä on käytössään kaikille avoin Ethics online -ilmoituskanava. Neste on myös perustanut jalostamoilleen pysyviä toimipaikkakohtaisia We Care -ilmoituskanavia urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työntekijöiden, myös siirtotyöläisten, huolenaiheiden käsittelemiseksi.²⁷¹

Nesteen kestävyysraportissa ei suoraan anneta tietoja, joiden perusteella Nesteen käytössä olevien ilmoituskanavien saavutettavuutta voitaisiin arvioida. Yhtiö ei myöskään anna tietoa joka viittaisi siihen, että sen Ethics online -ilmoituskanava on suunniteltu niin, että se on tosiasiallisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa.

Neste kuitenkin kertoo, että se ylläpitää verkkosivuillaan julkisesti saatavilla olevaa lokia vastuullisuuteen liittyvistä huolenaiheista ja valituksista, joita on esitetty sen uusiutuvien raaka-aineiden toimitusketjuissa. Lisäksi se kertoo, että se raportoi vuosittain toimipaikkatasolla We Care -kanavien kautta tulleiden ilmoitusten prosenttiosuuden ja teemat.

²⁷⁰ Neste. (2026), s. 84.

²⁷¹ Neste. (2026), s. 84.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiensa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Neste raportoi, ettei sillä ole erillistä mitattavaa aikasidonnaista tavoitetta, joka liittyisi ihmisoikeuskysymyksiin sen arvoketjussa²⁷². Yhtiö kertoo seuraavansa sen toimintaperiaatteiden ja toimien tehokkuutta mm. ”keskeisille liiketoiminta-alueille/toiminnoille toteutetun ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen yhteisökohtaisen suorituskykymittarin avulla”. Kyseinen suorituskykymittari on: ”Keskeisillä liiketoiminta-alueilla/toiminnoissa toteutettu ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite (määrä ja kuvaus).” Ko. suorituskykymittari ei ole mielekäs ja käytännöllinen toimien vaikuttavuuden seuraamiseen. Esimerkiksi vuonna 2025 ko. suorituskykymittarin alla kerrottiin edellä kuvatuista vaikutusarvioinneista, joiden yhteys pakkotyön ehkäisemiseen, lieventämiseen ja korjaamiseen jää epäselväksi. Lisäksi sen alla kerrottiin esimerkiksi Nesteen omien työntekijöiden palkkatasoa koskevasta arvioinnista sekä sen toimistojen huolellisuusvelvoiteprosessin kypsyystason arvioinnista.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Neste kertoo, että se pyrkii ottamaan vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat huomioon päätöksenteossaan sekä suunnitellessaan ehkäiseviä, lieventäviä ja korjaavia toimia.²⁷³ Epäselväksi jää, miten hyvin ko. pyrkimys toteutuu, sekä se, osallistaako Neste vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan.

Nesteellä on kuitenkin käytössään työkaluja yhteydenpitoon arvoketjun työntekijöiden kanssa, kuten esimerkiksi audiovisuaaliseen, mobiililaitteella käytettävään kyselyyn perustuva teknologia, jolla voidaan Nesteen mukaan olla yhteydessä työntekijöihin suoraan ja anonymisti. Kyselyihin vastaamiseen ei tarvita lukutaitoa ja niihin voidaan vastata työntekijöiden omalla äidinkielellä ja ilman internetyhteyttä. Ko. teknologiaa käytetään Nesteen mukaan jatkuvasti ympäri vuoden Nesteen globaaleilla hankinta-alueilla, ja kyselyn avulla kerätyt näkemykset vaikuttavat vuosittaiseen ihmisoikeusarviointiin, joka on Nesteen ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden ja riskinhallintakeinojen perusta.

272 Neste. (2026), s. 85.

273 Neste. (2026), s. 83.

7.4 Nokia

Nokian kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Nokian arvoketjun alkupäässä on kolme pääaluetta: (i) Materiaalien hankinta ja käsittely, (ii) komponenttien ja palveluiden hankinta sekä (iii) valmistus ja kokoonpano. Sen oma toiminta koostuu neljästä pääalueesta: (i) teknologian luominen ja myynti, (ii) valmistus ja kokoonpano, (iii) asennus ja (iv) kiinteistötoiminta. Arvoketjun loppupää kattaa kolme päävaihetta: (i) tuotteiden käyttö, (ii) asiakastuki ja huolto sekä (iii) käytöstä poistamisen hallinta. Lisäksi yrityksellä on monialaisia toimintoja, jotka tukevat Nokian liiketoimintaa koko arvoketjussa. Näitä ovat esimerkiksi materiaalien ja valmiiden tuotteiden logistiikka, jakelu ja kuljetus, yleiset liiketoimintapalvelut sekä rahoitus ja investoinnit.²⁷⁴

Vuonna 2025 Nokia harjoitti liiketoimintaa noin 9 800 toimittajan kanssa yli 100 maassa. 80 % toimittajilta tehdyistä ostoista jakautui noin 340 toimittajan kesken.

Vuoden 2025 aikana Suomessa, Intiassa ja Yhdysvalloissa sijaitsevien Nokian omien tehtaiden lisäksi sen elektroniikan tuotantopalveluiden kokoonpanotoimittajia olivat Flexin, Foxconnin, Jabilin, Sanminan, Fabrinetin ja Karelin toimittajalaitokset Kanadassa, Kiinassa, Unkarissa, Intiassa, Malesiassa, Meksikossa, Romaniassa, Thaimaassa, Turkissa, Yhdysvalloissa ja Vietnamin.

Lisäksi Nokia kertoo kestävyysraportissaan, että tiedot sen suurimmista strategisista suunnitteluvalmistajista, laitteistovalmistajista ja komponenttitoimittajista on julkaistu sen verkkosivustolla.

Nokian arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset vaikutukset kohdistuvat kolmeen eri ryhmään. Ne ovat Nokian toimittajien tuotantolaitosten työntekijät yhtiön arvoketjun alkupäässä, Nokian asiakaspalvelun työntekijät sekä Nokian verkkolaitteiden asennuksen, tukipalveluiden ja tukiasemapaikkojen hankinnan ja lupien parissa työskentelevät työntekijät.²⁷⁵

²⁷⁴ Nokia. (2026), s. 32.

²⁷⁵ Nokia. (2026), s. 89.

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

8/20	4/20	5/20	3/20
------	------	------	------

Nokia täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset huonosti. Selkeimmät puutteet koskevat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan kohdistettuja resursseja sekä arvoketjun työntekijöiden näkemysten huomioonottamista päätettäessä vaikutusten hallintaa koskevista toimista, joista Nokia ei anna lainkaan tietoa. Nokia ei myöskään anna tietoa mahdollisesti toteuttamistaan korjaavista toimista tai ole selkeästi määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia joko mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi. Yhteenveto Nokian raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nokian datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Nokia on määritellyt itselleen olennaisiksi haitallisiksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuviksi vaikutuksiksi työaikoihin, palkkoihin, terveyteen ja turvallisuuteen sekä pakkotyöhön liittyviä vaikutuksia. Ne liittyvät esimerkiksi liialliseen tai pakotettuun ylityöhön, riittämättömiin palkkoihin tai työskentelyyn tekaistuissa harjoitteluohjelmissa, korkealla työskentelyyn ja liikenneturvallisuuteen liittyviin vaaroihin, rekrytointimaksuihin sekä työskentelyyn ilman työsopimusta. Työaikoihin ja palkkoihin liittyvät vaikutukset koskevat sekä Nokian arvoketjun alkupäättä, eli sen toimitusketjua, että asiakaspalvelua sen arvoketjun loppupäässä. Terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät vaikutukset koskevat Nokian verkko-laitteiden asennusta (oma toiminta) ja tukipalveluita arvoketjun loppupäässä. Pakkotyön riski koskee Nokian toimitusketjua mukaan lukien sen palveluiden toimitusketju. Korkeampia pakkotyön riskejä esiintyy erityisesti toimitusketjun syvemmillä tasoilla ja niiden palvelujen toimitusketjussa, joissa on vähemmän osaamista vaativia loppupään tehtäviä erityisesti syrjäisillä alueilla.²⁷⁶

Nokia kertoo sille olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyvien havaintojen määristä verrattain avoimesti. Vuoden 2025 aikana tehtyjen niin kutsuttujen perusteellisten yritysvas-tuutarkastusten yhteydessä pakkotyöhön liittyviä havaintoja tehtiin 41, työaikoja koskevia havaintoja 113, palkkausta koskevia havaintoja 59 ja terveyttä ja turvallisuutta koskevia havaintoja 254. Kaiken kaikkiaan työoloihin liittyviä haitallisia vaikutuksia koskevia havain-toja tehtiin 637. Vaikutusten laajuus, eli se miten montaa henkilöä ne koskettivat, jää kuitenkin epäselväksi.²⁷⁷

276 Nokia. (2026), s. 89.

277 Nokia. (2026), s. 94.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Nokia hallitsee sen arvoketjun alkupäähän kohdistuvia haitallisia vaikutuksia toimittajien due diligence -prosessin avulla. Kyseinen prosessi viittaa Nokian kolmansia osapuolia koskevan toimintaohjeen noudattamisen valvontaan. Toimintaohjeen vaatimukset sisällytetään Nokian sopimusvaatimuksiin, toimittajien kelpoisuusvaatimuksiin, auditointeihin sekä toimittajien koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen.²⁷⁸

Vuoden 2025 aikana Nokia kertoo tehneensä yhteensä 788 toimittajien tarkastusta ja EcoVadis-arviointia²⁷⁹. Edellä mainittuja niin kutsuttuja perusteellisia yritys vastuutarkastuksia tehtiin 121 yhteensä 20 maassa, kuten Kiina, Intia, Japani, Malesia, Meksiko, Singapore, Taiwan, Thaimaa, Filippiinit ja Vietnam. Nämä yritys vastuutarkastukset perustuvat annettujen tietojen mukaan Nokian kolmannen osapuolen toimintaohjeisiin ja SA8000-standardiin. Annettujen tietojen perusteella kyse ei kuitenkaan ole SA8000-sertifiointiin tähtäävistä SA8000-auditoinneista. Tilastojen (ks. edellä) lisäksi Nokia havainnollistaa löydöksiä ja niiden korjaamiseksi tehtyjä toimia muutamilla esimerkeillä. Esimerkeissä annetut korjaavat toimet ovat tapauskohtaisia täsmätoimia, eikä niissä tai muualla Nokian raportissa ole viitteitä ongelmien juurisyiden analysoinnista tai niihin puuttumisesta. Nokia kertoo, että sen tavoitteena on ratkaista haitallisia vaikutuksia koskevat havainnot kuuden kuukauden kuluessa.

Nk. perusteellisten yritys vastuutarkastusten lisäksi vuoden aikana tehtiin myös 616 verkkopohjaista EcoVadis-arviointia. Vuonna 2025 86 prosentilla Nokian tavarantoimittajista oli vähintään tyydyttävä arvosana EcoVadis-arvioinnista. Nokia ei kerro, mitä loput 51 tarkastusta olivat.

Kuten edellä on todettu, toimittajien auditointien ja arviointien tarkoituksena on varmistaa, että ne täyttävät Nokian toimintaohjeen vaatimukset. Nokia ei kuitenkaan kestävyysraportissaan avaa, mitä sen vaatimukset sille olennaisten haitallisten vaikutusten (esim. työajat, riittävät palkat) suhteen ovat. Tämä vaikeuttaa myös toimien tarkoituksenmukaisuuden arviointia.

Toimittajiin kohdistuvien tarkastusten ja arviointien lisäksi Nokia ei raportoi muista toimista arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi. Epäselväksi jää, kattavatko raportoidut toimet kaikki vaikutusten kohteena olevat arvoketjun työntekijäryhmät.

²⁷⁸ Nokia. (2026), s. 91.

²⁷⁹ EcoVadis tarjoaa asiakkailleen erilaisia vastuullisuusriskien hallintaan liittyviä palveluita, kuten toimittaja-arviointeja jotka kattavat seuraavat osa-alueet: ympäristö, työvoima ja ihmisoikeudet, eettiset toimintatavat ja hankintaketju. Ks. lisätietoa <https://ecovadis.com/about-us/>

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisen haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Nokian raportoimissa tiedoissa ei ole selkeitä viitteitä siitä, että Nokia olisi arvioinut omaa osallisuuttaan arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. Nokia ei selkeästi luokittele sille olennaisia arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi vaikutuksiksi. Annettujen tietojen perusteella on kuitenkin selvää, että vähintään osa niistä on tosiasiallisia vaikutuksia, jotka on todennettu myös nk. perusteellisissa yritysvastuutarkastuksissa. Lisäksi Nokia kertoo, että vuoden 2025 aikana sattui neljä urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työperäistä kuolemaan johtanutta tapausta, joissa kuoli yhteensä viisi henkilöä²⁸⁰. Nokian mukaan näissä tapauksissa ryhdyttiin korjaaviin ja ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Se ei kuitenkaan anna tarkempaa tietoa ko. toimenpiteistä tai esimerkiksi selkeästi kerro, kuka ko. toimet toteutti.

Yleisellä tasolla Nokia kertoo, että sillä on käytössään erilliset prosessit terveys- ja turvallisuustapausten hallintaan, sekä lapsi- ja pakkotyön korjausprosessi. Se ei selkeästi raportoi olevansa sitoutunut korjaamaan vaikutuksia, jotka se on aiheuttanut tai joiden aiheutumiseen se on myötävaikuttanut. Sen korjaavista toimista em. prosessien lisäksi antamat tiedot liittyvät auditointien ja arviointien havaintojen ratkaisemiseen.²⁸¹

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Nokian mukaan arvoketjun työntekijöiden tulee ensisijaisesti käyttää työnantajansa valituskanavia tuodakseen esiin huolenaiheita. Toimittajien auditoinneissa huomioidaan työnantajien valituskanavien vaatimustenmukaisuus Nokian toimittajavaatimusten kanssa. Toimittajien omien kanavien lisäksi huolenaiheita voidaan tuoda esille myös Nokian Ethics Helpline -raportointikanavan kautta sekä työntekijöiden haastatteluissa, jotka tehdään osana tavarantoimittajien auditointeja ja työmaatarkastuksia. Nokian Ethics Online -kanava on avoin kaikille ulkoisille sidosryhmille.²⁸²

Nokia raportoi, että vuoden 2025 se sai yhteensä 884 ilmoitusta (kaikkien sen ilmoituskanavien kautta, mukaan lukien sisäiset kanavat), joista 346 tutkittiin epäilyinä Nokian toimintaohjeen rikkomisena. Nokia ei kuitenkaan raportoi tietoa ilmoitusten tekijöiden viiteryhmistä. Annettujen tietojen perusteella ei siis ole mahdollista arvioida kanavien saavutettavuutta arvoketjun työntekijöiden näkökulmasta. Nokia ei myöskään anna tietoa

280 Nokia. (2026), s. 92.

281 Nokia. (2026), s. 91.

282 Nokia. (2026), s. 91.

joka viittaisi siihen, että sen Ethics Online -kanava on suunniteltu niin, että se on tosiasiallisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Nokialla on käytössä useita arvoketjun työntekijöihin liittyviä tavoitteita, jotka sen mukaan "heijastavat sen due diligence -ohjelmia, joissa käsitellään toimintaperiaatteita liittyen pakkotyöhön, terveyteen ja turvallisuuteen, palkkaukseen ja työaikaan". Tavoitteet ovat

- 80 % toimittajista saavuttaa tyydyttävän tason kestävä kehityksen pisteytyksessä (vuonna 2025 tavoitevuosi muutettiin vuodesta 2025 vuoteen 2030)
- 98 % jäljitettävyyden konfliktimineraaleissa sulattotasolle sekä sulattojen konfliktivapaa status vuoteen 2025 mennessä (vuonna 2025 tavoitevuosi muutettiin vuodesta 2025 vuoteen 2030)
- tapaturmien esiintymismäärien vähentäminen (vuosittainen tavoite)
- nolla kuolemaan johtanutta vaaratilannetta työntekijöille, toimittajille ja kolmansille osapuolille (vuosittainen tavoite)
- 100 % toimittajista saavuttaa terveyden ja turvallisuuden suositeltu tai ensisijainen tason²⁸³ vuoteen 2030 mennessä
- 96 % projekteista noudattaa korkean riskin projektien toteutuksen arviointiprosessin tiukennettuja vaatimuksia (vuosittainen tavoite)
- 80 Nokian ylemmän tason johdon turvallisuuskierrosta (tavoite vuodelle 2025).²⁸⁴

Nokia ei kuitenkaan annettujen tietojen perusteella ole asettanut suoraan kaikkiin sille olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyviä tavoitteita, tai ne jäävät epäselviksi. Epäselväksi esimerkiksi jää, edellyttääkö Nokia elämiseen riittäviä palkkoja arvoketjun työntekijöille ja jos kyllä, miten kaukana tai lähellä ko. tavoitetason saavuttamista se on.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Nokia ei anna tietoa siitä, miten se osallistaa haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan. Nokia kuitenkin kertoo, että se ei ole suorassa vuorovaikutuksessa arvoketjun työntekijöiden kanssa²⁸⁵.

²⁸³ Vuonna 2025 vain 8 % toimittajista saavutti Nokian tavoitetason. Nokian mukaan vuodesta 2026 lähtien tämä tavoite korvautuu toisella tavoitteella, joka on "Korkean riskitason toimintaa harjoittavista toimittajistamme 95 % noudattaa toimittajien kypsyysarviossa tiukennettuja terveys- ja turvallisuusvaatimuksia".

²⁸⁴ Nokia. (2026), s. 92–93.

²⁸⁵ Nokia. (2026), s. 34.

7.5 Sampo

Sammon kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Sammon oma toiminta keskittyy vahinkovakuutustoimintaan painottuen erityisesti vakuuttamiseen ja riskienhallintaan, asiakaspalveluun ja sijoitustoimintaan. Sammon arvoketjun alkupäähän kuuluvat toimitustuotteiden ja -palvelujen alihankkijat (esim. IT-palvelujen toimittajat, ulkoiset datantarjoajat), jotka tukevat liiketoimintaa. Arvoketjun loppupäässä Sammolla on laaja alihankkija- ja kumppaniverkosto, josta merkittävän osan muodostavat korvauskäsittelyn ja vahingontorjunnan parissa työskentelevät alihankkijat (esim. ajoneuvo- ja kiinteistökorjausurakoitsijat) sekä terveys- ja matkapalvelukumppanit.²⁸⁶

Sampo ei arvoketjun kuvauksessaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta. Se kuitenkin kertoo, että suurin osa sen korvauspalveluita tarjoavista alihankkijoista toimii Pohjoismaissa.

Sammon mukaan sillä on haitallisia vaikutuksia arvoketjun työntekijöihin alihankkijoidensa, liikekumppaneidensa, yritysasiakkaidensa ja sijoituskohteena olevien yhtiöiden kautta. Erityisesti sillä on kuitenkin haitallisia vaikutuksia arvoketjun loppupään työntekijöihin (esim. korvauskäsittelyn alihankkijoiden työntekijät).²⁸⁷

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

10/20	1/20	5/20	4/20
-------	------	------	------

Sampo täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset kohtalaisesti. Selkeimmät puutteet koskevat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaa kohdistettuja resursseja, joista Sampo ei anna lainkaan tietoa. Sampo ei myöskään kerro, miten se ottaa arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon päätettäessä vaikutusten hallintaa koskevista toimista tai miten se seuraa toimien vaikuttavuutta. Yhteenvedo Sammon raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Sammon datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

²⁸⁶ Sampo. (2026), s. 62–63.

²⁸⁷ Sampo. (2026), s. 107–108.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yritykselle olennaisten haitallisten vaikutusten luonteesta, laajuudesta ja vakavuudesta?

Sampo on määrittänyt itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi ”ihmisoikeuksiin ja työkäytäntöihin liittyvät haitalliset vaikutukset”²⁸⁸. Kuvaus on niin ylätasolla, ettei siitä voi tunnistaa mitä ihmisoikeuksia vaikutus koskee eikä vaikutusten ominaispiirteistä anneta mitään konkreettisia tietoja. Sampo ei esimerkiksi kuvaa sille olennaisen haitallisen vaikutuksen vaikutuksia ihmisille mitenkään eikä se myöskään raportoi tietoa vaikutuksen laajuudesta.

Vaikka Sammon mukaan haitallisia vaikutuksia voi kohdistua erityisesti sen korvauskäsittelyn alihankkijoiden työntekijöihin, se ei avaa tarkemmin, millaisia vaikutuksia ko. työntekijäryhmään kohdistuu. Se myös raportoi, että sen korvauskäsittelypalveluita tarjoavista alihankkijoista suurin osa toimii Pohjoismaissa, ”joissa ihmisoikeusloukkausten riski on yleisesti pienempi kuin muilla alueilla globaalisti”²⁸⁹. Sampo ei avaa tarkemmin, miksi kyseiseen työntekijäryhmään tästä huolimatta kohdistuu olennaisuuskynnyksen ylittäviä haitallisia vaikutuksia.

Sammon mukaan sen yritysasiakkaisiin ja sijoituskohteisiin, sekä sen hankintaketjussa etenkin rakentamiseen, kaivostoimintaan, kuljetukseen ja elektroniikkaan, voi liittyä epäterveellisiä työoloja, pakkotyötä, lapsityövoimaa ja syrjintää. Lisäksi yritysasiakkaisiin ja sijoituskohteisiin voi liittyä häirintää ja hankintaketjuun vaarallisia työoloja ja yksityisyyden loukkauksia. Annettujen tietojen perusteella epäselväksi kuitenkin jää, onko Sampo tunnistanut tässä mainittuja riskejä suhteessa tiettyihin sen arvoketjun toimijoihin vai ainoastaan yleisesti toimialan tasolla. Hankintaketjuun kohdistuvia haitallisia vaikutuksia se kuvaa systeemisiksi riskeiksi.

Monet Sammon mainitsemat vaikutukset, esimerkiksi hankintaketjuihin liittyen, ovat syvemmällä kuin arvoketjun ensimmäisessä tuotantoportaassa (Tier 1). Siitä huolimatta Sampo kertoo raportointinsa pääpainon olevan Tier 1 -tasolla. Sampo perustelee ratkaisuaan sillä, että sen vaikutus on suurin Tier 1 -tasolla²⁹⁰. Raportoinnin painottaminen arvoketjun ensimmäiseen portaaseen sen perusteella, missä yrityksellä on suurin vaikutus, on kyseenalaista. ESRS-standardien mukaan haitallisten vaikutusten olennaisuuden arvioinnin tulee perustua ainoastaan vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen. Raportoitavan tiedon olennaisuutta taas arvioidaan tiedon merkityksellisyyden kautta ja esimerkiksi siitä näkökulmasta, miten hyvin ne vastaavat niiden kestävyysraporttien käyttäjien tarpeita, joiden pääasiallisena intressinä on saada tietoa yrityksen olennaisista vaikutuksista²⁹¹.

288 Sampo Group. (2026), s. 107.

289 Sampo Group. (2026), s. 108.

290 Sampo Group. (2026), s. 108.

291 Euroopan komission delegoitu asetus 2023/2772, liite 1, ESRS 1, kohta 31.

Sampo määritteli arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset itselleen olennaiseksi myös sen vuoden 2024 kestävyysraportissa.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi sopivia ja tarkoituksenmukaisia?

Sampo kertoo vuoden 2025 aikana edistäneensä sen “alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä prosesseihin”, kehittäneensä due diligence -käytäntöjään ja valvo-neensa alihankkijoille asetettujen kestävyysvaatimusten noudattamista. Se ei kuitenkaan kerro tarkemmin, millä konkreettisilla toimenpiteillä edellä mainittuja asioita on edistetty tai valvottu. Lisäksi Sampo kertoo kehittäneensä alihankkijoiden kanssa tehtävää yhteis-työtä muun muassa käymällä läpi ESG-kyselylomakkeita ja tarjoamalla digitaalisen alus-tan ja ulkopuolisen konsultoinnin ostajien due diligence -prosessien tueksi.²⁹²

Sampo kertoo myös päivittäneensä vastuullisen sijoittamisen politiikkoja ja jatkaneensa sijoitusten ja suurten yritysasiakkaiden seulontaa. Sijoituskohteidensa osalta se kertoo osallistuneensa “yhdeksään yhteisvaikuttamiseen [muiden sijoittajien kanssa], jotka liit-tyivät ympäristöön, korruptioon, ihmisoikeuksiin ja työoikeuksiin”. Se ei avaa tarkemmin näiden yhteisvaikuttamisten yhteyttä arvoketjun työntekijöihin.

Annettujen tietojen perusteella Sammon toimien tarkoituksenmukaisuutta on vaikea arvi-oida. Osittain tämä johtuu siitä, että Sammon haitallinen vaikutus on kuvattu niin yläta-solla, että on vaikea hahmottaa, mitä se toimillaan pyrkii konkreettisesti hallitsemaan. Se ei myöskään anna tietoa toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olen-naisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toi-miin?

Sampo ei raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan vaikutusten aiheutumiseen. Sam-mon olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat sen mukaan mahdollisia vaikutuksia, eivät tosiasiallisia, eikä Sampo raportoi ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen raportointikaudella.

Yleisellä tasolla Sampo kertoo, että “jos [sen toimintaperiaatteiden] vaatimuksia rikotaan, Sampo-konserni ottaa yhteyttä alihankkijaan, yritysasiakkaaseen tai sijoituskohteena olevaan yhtiöön tilanteen korjaamiseksi ja toiminnan yhdenmukaistamiseksi konsernin toimintaperiaatteiden kanssa, sekä tekee suunnitelmat korjaustoimenpiteiden tarkasta-miseen ja seuraamiseen”.²⁹³ Epäselväksi jää, kattavatko tässä tarkoitettut “korjaustoimen-piteet” myös haitan korjaamisen tai korvaamisen vaikutuksen kohteena oleville henkilöille

²⁹² Sampo Group. (2026), s. 111.

²⁹³ Sampo Group. (2026), s. 110.

(esim. anteeksipyynnöt, kuntoutus, rahalliset korvaukset). Epäselväksi jää myös, onko Sampo sitoutunut korjaamaan haitalliset vaikutukset, joita se on aiheuttanut tai joiden aiheutumiseen se on myötävaikuttanut.

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Sammon mukaan ”suurin osa” konsernin whistleblowing-kanavista on kaikkien sidosryhmien käytettävissä lainvastaista tai epäeettistä toimintaa koskevien epäilyjen ilmoittamista varten. Se myös raportoi, että ”ulkoiset sidosryhmät ovat käyttäneet konsernin raportointikanavia, mikä osoittaa, että kanavat ovat asianmukaisten osapuolten saatavilla.”²⁹⁴ Johtopäätöstä ei perustella tarkemmin. Sampo ei esimerkiksi täsmennä, onko kanavia käyttäneiden ulkoisten sidosryhmien joukossa arvoketjun työntekijöitä. Ilmoituskanavien saavutettavuus arvoketjun työntekijöiden näkökulmasta jää siis epäselväksi.

Sampo ei anna tietoa, joka viittaisi siihen, että sen omat ilmoituskanavat on suunniteltu niin, että ne ovat vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa. Se myös kertoo, ettei sillä ole ”virallisia prosesseja”, joilla se voisi arvioida ovatko arvoketjun työntekijät tietoisia kanavista.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Sampo kertoo, ettei se toistaiseksi ole asettanut konsernitason tavoitteita arvoketjun työntekijöihin liittyville mittareilleen. Konsernin pitkän aikavälin pyrkimyksenä kuitenkin on, että kaikki alihankkijat ovat allekirjoittaneet alihankkijoiden toimintaperiaatteet. Myös Sammon käyttämät mittarit liittyvät alihankkijoiden toimintaperiaatteisiin: se mittaa alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä alihankkijasopimuksiinsa.²⁹⁵

Sammon mittareiden mielekkyyden arvioimiseen liittyy sama haaste kuin se toimien sopivuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseen. Kun yritykselle olennaisia haitallisia vaikutuksia ei ole tunnistettu riittävän yksityiskohtaisesti, jäävät toimet, tavoitteet ja mittarit niin yleisiksi ettei niiden suhdetta haitallisten vaikutusten hallintaan ole mahdollista hahmottaa. Yleisellä tasolla toimintaperiaatteiden sisällyttämisestä alihankkijasopimukseen ei kuitenkaan voida yksinään pitää mielekkäänä mittarina toimien vaikuttavuudelle.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Sampo ei anna tietoa arvoketjun työntekijöiden osallistamisesta päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan.

294 Sampo Group. (2026), s. 110.

295 Sampo Group. (2026), s. 112.

Sampo kertoo arvioivansa arvoketjun työntekijöihin liittyvien toimien ja aloitteiden tehokkuutta “ylläpitämällä vuoropuhelua, tarkkailemalla jatkuvasti prosessejaan sekä tarvittaessa tarkistamalla käytäntöjään”. Epäselväksi kuitenkin jää, mihin vuoropuheluun Sampo tässä yhteydessä viittaa. Sampo kertoo, että se ei ole suoraan yhteydessä arvoketjuna työntekijöihin tai heidän laillisiin edustajiinsa tai luotettaviin valtuutettuihin, mutta yhteyttä arvoketjun työntekijöihin pidetään “välillisesti alihankkijoiden, yritysasiakkaiden tai sijoituskohteena olevien yhtiöiden kautta”. Tällainen epäsuora yhteydenpito voi olla osa virallisia due diligence -prosesseja tai liikesuhteen säännöllistä seuranta²⁹⁶. Yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden työnantajiin ei kuitenkaan voi korvata yhteydenpitoa työntekijöihin tai heidän edustajiinsa tai valtuutettuihinsa.

7.6 Stora Enso

Stora Enson kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-3) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

Stora Enso hankkii puuta sekä omista että ulkoisista lähteistä ja valmistaa siitä erilaisia puupohjaisia tuotteita ja materiaaleja. Globaalia myynti- ja jakeluverkostoa hyödynnetään tuotteiden toimittamiseen asiakkaille ympäri maailmaa jatkokäsittelyä varten. Suurin osa myynnistä suuntautuu kuluttajien loppukäyttöön. Tärkeimpiä arvoketjun toimijoita ovat yksityiset metsänomistajat, kemikaalitoimittajat, kuljetus- ja logistiikkakumppanit sekä keskeiset asiakassegmentit (pakkausten valmistajat, elintarvike- ja juomavalmistajat, tuotemerkkien omistajat ja vähittäismyyjät sekä verkkokauppa).²⁹⁷

Stora Enso ei arvoketjun kuvauksessaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta.

Stora Enson olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset koskevat erityisesti niitä, jotka työskentelevät sen arvoketjun alkupäässä. Teollisen toimintaympäristön vuoksi myös Stora Enson tuotantolaitoksilla työskentelevät arvoketjun työntekijät voivat altistua suuremmille turvallisuusriskeille.²⁹⁸

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

14/20	1/20	2/20	3/20
-------	------	------	------

Stora Enso täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset hyvin. Selkeimmät puutteet koskevat arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haital-

²⁹⁶ Sampo Group. (2026), s. 110.

²⁹⁷ Stora Enso. (2026), s. 29–30.

²⁹⁸ Stora Enso. (2026), s. 80.

listen vaikutusten hallintaan kohdistettuja resursseja, joista Stora Enso ei anna lainkaan tietoa. Stora Enso ei myöskään anna tietoa mahdollisesti toteuttamistaan korjaavista toimenpiteistä siitä huolimatta, että sen mukaan sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia. Yhteenveto Stora Enson raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Stora Enson datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Stora Enso on määrittänyt itselleen olennaiseksi haitalliseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi vaikutukseksi ”turvallisuustapaukset”, jotka kohdistuvat Stora Enson arvoketjun alkupään työntekijöihin ja sen omilla tuotantolaitoksilla työskenteleviin arvoketjun työntekijöihin. Haavoittuvimmassa asemassa ovat Stora Enson mukaan metsä- ja kierrätyspaperialan siirtotyöläiset sekä sen kiinalaisen tuotantolaitoksen sopimustyöntekijät.²⁹⁹ Stora Enso ei anna muita konkreettisia tietoja vaikutuksen ominaispiirteistä.

Stora Enso ei raportoi tapaturmataajuudesta erikseen sen oman henkilöstön ja sen omissa toimipaikoissa työskentelevien arvoketjun työntekijöiden osalta. Se ei myöskään anna muuta tietoa, josta voitaisiin arvioida sen arvoketjun alkupään työntekijöihin kohdistuvan vaikutuksen laajuutta.

Stora Enso määritteli arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat terveys- ja turvallisuusvaikutukset itselleen olennaiseksi jo vuoden 2024 kestävyysraportissaan.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Stora Enso raportoi sen omilla tuotantolaitoksilla työskenteleviin arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi toteutetuista toimista sen omaa työvoimaa koskevassa kestävyysraportin osiossa. Yhtiön tuotantolaitoksissa työskentelevien työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyen se on vuonna 2025 toteuttanut seuraavat toimet:

- vuonna 2024 julkaistut turvallisuusperiaatteet otettiin käyttöön kaikissa Stora Enson liiketoimintayksiköissä
- uusi työturvallisuusmittari, jolla arvioidaan sekä Stora Enson omien työntekijöiden että urakoitsijoiden tilastoitujen työtapaturmien kokonaismäärää (TRI), otettiin käyttöön.³⁰⁰

299 Stora Enso. (2026), s. 80.

300 Stora Enso. (2026), s. 76. Stora Enso raportoi sen omissa toimipaikoissa työskenteleviin arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista sen kestävyysraportin omaa työvoimaa koskevassa luvussa.

Lisäksi jo aiemmin käytössä olleen ennakoivaan turvallisuusraportointiin keskittyvän Safety Engagement -mittarin käyttöä jatkettiin. Annettujen tietojen perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että ko. mittari ei kata arvoketjun työntekijöitä.

Stora Enso raportoi sen tavarantoimittajien työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista ja niihin liittyvistä, mutta Stora Ensoon itseensä kohdistuvien taloudellisten riskien hallintaan tähtäävistä toimista yhdessä. Vaikka haitallinen vaikutus ja taloudellinen riski³⁰¹ tässä tapauksessa liittyvät läheisesti toisiinsa, hankaloittaa Stora Enson tapa niputtaa toimet yhteen vaikutusten hallitsemiseen tähtäävien toimien tunnistamista.

Stora Enson toimia tavarantoimittajien työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten ja niihin liittyvien taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuonna 2025 olivat:

- yhteistyön jatkaminen brasilialaisen kaoliinin jalostukseen ja louhintaan erikoistuneen tier-1 -toimittajan kanssa
- työn jatkaminen ihmisoikeusriskien torjumiseksi Ruotsin metsätoiminnoissa, jotka työllistävät paljon siirtotyövoimaa; toteutettiin mielipidekysely siirtotyöntekijöille
- auditointien aloittaminen Stora Enson osakkuusyhtiön Tornatorin toiminnassa Suomessa
- kierrätyspaperin toimitusketjuun liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen
- kolmansien osapuolien työntekijöihin Stora Enson toimipaikoissa liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen aiempien SMETA-auditointien pohjalta
- datavetoisen johtamisjärjestelmän perustamiseen tähtäävän konserninlaajuisen hankkeen edistäminen. Järjestelmän tavoitteena on tukea yritys vastuudirektiivin velvoitteiden toteuttamista.³⁰²

Stora Ensolle olennainen arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus, turvallisuustapaukset, on kuvattu ylätasolla mutta sen toimitusketjuun kohdistuvat toimet ovat tarkoin kohdennettuja. Annettujen tietojen perusteella on vaikea arvioida, ovatko toimet tarkoituksenmukaisia. Esimerkiksi se, onko ne kohdennettu riskiperusteisesti, jää epäselväksi. Stora Enso ei myöskään anna tietoa toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista.

301 Stora Enson arvoketjun työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyvä olennainen riski on "Vakavat turvallisuustapaukset arvoketjussa voivat vahingoittaa Stora Enson mainetta ja brändiä, mikä voi johtaa sijoittajien ja asiakkaiden luottamuksen menetykseen, mikä puolestaan johtaa korkeampiin pääoman kustannuksiin ja heikentyneeseen liikevaihtoon."

302 Stora Enso. (2026), s. 81–82.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Stora Enson mukaan sen haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset johtuvat sen liiketoimintamallista ja strategiasta, ja erityisesti sen riippuvuudesta raaka-aineisiin ja ulkoiseen henkilöstöön³⁰³. Annetuissa tiedoissa ei kuitenkaan ole selkeitä viitteitä siitä, että Stora Enso olisi muuten arvioinut omaa osallisuuttaan haitallisiin vaikutuksiin.

Stora Enson mukaan sen olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia. Se myös kertoo, että vuonna 2025 sen Oulun tehtaalla sattui kuolemaan johtanut onnettomuus, jossa urakoitsijan työntekijä menehtyi³⁰⁴. Se ei kuitenkaan selkeästi raportoi ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen raportointikaudella.

Yleisellä tasolla Stora Enso kertoo, että se on sitoutunut korjaamaan tilanteet, joissa sen toiminta on aiheuttanut haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin. Korjaavat toimenpiteet määritellään yhtiön mukaan tapauskohtaisesti.³⁰⁵

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Stora Ensolla on käytössään SpeakUp³⁰⁶ -kanava, jonka kautta kaikki sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät voivat ilmoittaa mahdollisista sääntöjen vastaisista tapauksista³⁰⁷. Stora Enson raportoimista tiedoista ei ole pääteltävissä mitään kanavan saavutettavuudesta. Stora Enso kertoo, että sillä ei ole järjestelmällistä seurantaprosessia, jolla varmistettaisiin, että arvoketjun työntekijät ovat tietoisia valituskanavasta, ja että he luottavat siihen keinona ilmaista huolia ja tarpeita. Yhtiö ei myöskään anna tietoa siitä, onko saavutettavuus huomioitu ilmoituskanavan suunnittelussa.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Arvoketjun alkupään työntekijöihin liittyvien olennaisten riskien hallitsemiseksi Stora Enso on asettanut tavoitteeksi, että eettisten toimintaohjeiden piiriin kuuluvien tavarantointimittajien osuus yhtiön ostoista on joka vuosi vähintään 95 %³⁰⁸. Toimintaohjeiden piiriin

303 Stora Enso. (2026), s. 80.

304 Stora Enso. (2026), s. 79.

305 Stora Enso. (2026), s. 81.

306 SpeakUp on yritys, jonka ohjelmistoja monet muut yritykset käyttävät ilmoituskanavien tarjoamiseen. Ks. lisätietoa <https://www.speakup.com/>

307 Stora Enso. (2026), s. 81.

308 Stora Enso. (2026), s. 82.

kuuluvien tavarantoimittajien osuutta ostoista ei yksinään voida pitää riittävänä mittarina toimien vaikuttavuuden seurantaan.

Vuodelle 2025 asetettu Stora Enson omien toimipaikkojen tapaturmataajuuteen (TRI, tilastoitavien työtapaturmien kokonaistaso) liittyvä tavoiteluku oli 4,3³⁰⁹.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätösten- tekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Stora Enso kertoo keräävänsä arvoketjun työntekijöiltä näkemyksiä todellisista ja mahdollisista vaikutuksista sekä suunnitelevansa niiden pohjalta tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Näkemyksiä voidaan käyttää apuna esimerkiksi auditoinnin laajuuden määrittelemisessä tai haitallisiin vaikutuksiin puuttuvien toimien kohdistamisessa.

Stora Enso kertoo, että arvoketjun työntekijät, heidän lailliset edustajansa tai luotettavat valtuutetut eivät osallistuneet tavoitteiden asettamiseen, tuloksien seurantaan tai mahdollisten parannus- tai kehitysehdotuksien tunnistamiseen³¹⁰.

7.7 UPM-Kymmene

UPM:n kuvaus sen arvoketjusta (tiedonantovaatimus SBM-1) ja vaikutusten kohteena olevista arvoketjun työntekijöistä:

UPM:n arvoketjun alkupäähän kuuluvat UPM:n omistamat metsät ja puuviljelmät, kolmansien osapuolten omistamat metsät ja puuviljelmät, b2b-toimittajat sekä sähkö ja polttoaineet. UPM:n omaa toimintaa ovat ydin- ja vesivoimaosakkuudet sekä 48 tehdasta 10 maassa. UPM:n arvoketjun loppupäähän kuuluvat yhtiön b2b-asiakkaat sekä yhtiön tuotteiden loppukäyttäjät. Koko yhtiön arvoketjun läpileikkaavia toimintoja ovat logistiikka ja jakelu.³¹¹

UPM:llä on noin 17 000 b2b-toimittajaa, ja sen tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskenteli vuoden 2025 aikana noin 51 000 urakoitsijoiden työntekijää kunnossapito-, rakennus- ja puunkorjaustehtävissä.

UPM ei arvoketjun kuvauksessaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa sen arvoketjusta.

309 Stora Enso. (2026), s. 77.

310 Stora Enso. (2026), s. 81–82.

311 UPM-Kymmene. (2026), s. 146–147.

UPM:n raportoinnissa otetaan huomioon seuraavat arvoketjun työntekijät, joihin UPM:n toiminta voi mahdollisesti vaikuttaa:

- UPM:n toimipaikoilla työskentelevät henkilöt, jotka eivät ole UPM:n omaa henkilöstöä (tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskentelevät urakoitsijat, heidän työntekijänsä ja aliurakoitsijat)
- Toimipaikan tuotantoa edeltävässä arvoketjussa mukana olevien tahojen työntekijät (esimerkiksi raaka-aineiden tai palveluntarjoajien työntekijät ja urakoitsijat)
- Toimipaikan tuotannon jälkeisessä arvoketjussa mukana olevien tahojen työntekijät (esimerkiksi logistiikkapalveluiden työntekijät)
- Erityisen haavoittuvassa asemassa olevat työntekijät (nuoret, siirtotyöntekijät, naiset, alkuperäiskansojen edustajat, määräaikaisten työntekijät, urakoitsijoiden työntekijät).³¹²

Onko yritys raportoinut ESRS S2 -standardissa vaaditut arvoketjun työntekijöihin liittyvät tiedot?

10/20	5/20	2/20	3/20
-------	------	------	------

UPM täyttää arvoketjun työntekijöitä koskevan S2-standardin raportointivaatimukset kohtalaisesti. Selkeimmät puutteet koskevat mahdollisia korjaavia toimenpiteitä, joista UPM ei anna lainkaan tietoa siitä huolimatta, että sen mukaan osa sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvista olennaisista haitallisista vaikutuksista on tosiasiallisia vaikutuksia. Yhteenvedo UPM:n raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin UPM:n datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 2.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

UPM on määrittänyt itselleen olennaisiksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitallisiksi vaikutuksiksi ”ihmisoikeusrikkomukset, jotka vaikuttavat toimitusketjussa oleviin ihmisiin” sekä ”työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät tapaturmat ja vaaratilanteet UPM:n toiminnoissa työskenteleville urakoitsijoille,” joita ovat muun muassa vakavat onnettomuudet ja kuolemantapaukset.³¹³

UPM:n toimitusketjussa oleviin työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia voivat sen mukaan olla esimerkiksi työvoiman hyväksikäyttö, pakkotyö, työterveys- ja turvallisuus ja ympäristöpoikkeamat. UPM kuvaa vaikutuksia vain ylätasolla, ja siksi vaikutuksista ja nii-

³¹² UPM-Kymmene. (2026), s. 223–224.

³¹³ UPM-Kymmene. (2026), s. 223.

den ominaispiirteistä on vaikea saada tarkkaa käsitystä. UPM:n mukaan niissä on kuitenkin kyse yksittäistapauksista.

UPM määritteli arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat ihmisoikeusrikkomukset sekä tapaturmat ja vaaratilanteet itselleen olennaisiksi vaikutuksiksi myös vuonna 2024.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

UPM:n olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät seuraaviin UPM:n painopistealueisiin: vastuullinen hankinta, metsänhoito sekä turvallinen ja terveellinen työympäristö. Se raportoi toimista vaikutusten hallitsemiseksi tämän jaottelun mukaisesti.³¹⁴

UPM hallitsee toimitusketjussa oleviin työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia toimitusketjun vastuullisuusohjelman kautta. Sen puitteissa UPM on luonut riskienhallintasuunnitelmat korkean vastuullisuusriskin toimittajille. Toimittajien toimintaa arvioidaan EcoVadis-arvioinneilla ja muilla arvioinneilla, toimittaja-auditoinneilla ja -tarkastuksilla sekä kehityssuunnitelmilla. Vuonna 2025 UPM teki globaalisti 80 toimittaja-auditointia ja -arviota ja niissä kirjattiin yhteensä 347 vastuullisuuteen liittyvää havaintoa. 715 UPM:n toimittajaa osallistui EcoVadis-arviointeihin. Lisäksi UPM toteutti Uruguayssa 2 000 urakoitsija-arviointia. Urakoitsija-arvioihin kuuluu dokumentaation vaatimustenmukaisuuden arviointi ja kenttäauditoinnit.

Edellä mainittujen toimien lisäksi UPM kertoo vuonna 2025 jatkaneensa urakoitsijahallinnan kehittämistä: aliurakoitsijoiden käytölle asetettiin ketjutusrajoituksia, työntekijöiden oikeuksiin liittyviä sopimusvaatimuksia vahvistettiin ja alihankkijoiden hyväksymis- ja due diligence -prosesseja kehitettiin.

- haastatelleensa alihankkijoiden työntekijöitä heidän työehdoistaan Suomen sellutehtailla
- aloittaneensa työntekijöiden ja toimittajien koulutukset uudistetusta toimintaohjeesta
- jatkaneensa yhteistyötä UPM:n thaimaalaisen tärkkelystoimittajan kanssa. Yhteistyön tavoitteena on parantaa maataloustyöntekijöiden työoloja Thaimaassa.
- toteuttaneensa ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin
- jatkaneensa toimitusketjun vastuullisuusohjelman toteuttamista.

UPM:lle olennainen haitallinen vaikutus, toimitusketjussa oleviin työntekijöihin vaikuttavat ihmisoikeusrikkomukset, on kuvattu vain hyvin ylätasolla (ks. edellä), mutta monet sen toimitusketjuun kohdistuvat toimet ovat tarkoin kohdennettuja. Annettujen tieto-

314 UPM-Kymmene. (2026), s. 226–227.

jen perusteella on siksi vaikea arvioida, ovatko toimet tarkoituksenmukaisia olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin puuttumiseksi. Esimerkiksi se, onko ne kohdennettu riskiperusteisesti, jää epäselväksi. Osa toimista puolestaan on jatkuvia. Niidenkään osalta UPM ei kuitenkaan pääsääntöisesti kuvaa tuloksia tai odotettuja tuloksia. UPM:n listaamiin haitallisiin vaikutuksiin puuttuviin toimiin sisältyy myös ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseen liittyviä arviointeja. Nämä eivät yleensä ole itsessään haitallisia vaikutuksia ehkäiseviä tai lieventäviä toimia.

UPM:n omien toimipaikkojen työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyen toteutettiin vuonna 2025 konserninlaajuinen turvallisuusprojekti, jatkettiin prosessiturvallisuuden kehittämistä ja UPM:n ”terveyden ja hyvinvoinnin konseptin” toteutusta.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

UPM ei raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. UPM määrittelee sen omissa toiminnoissa työskenteleviin arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi. Se ei kuitenkaan kerro ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen. UPM:n toimitusketjussa oleviin työntekijöihin kohdistuvissa muissa ihmisoikeusrikkomuksissa on UPM:n mukaan kyse mahdollisista vaikutuksista.

Yleisellä tasolla UPM kertoo pyrkivänsä korjaamaa ihmisoikeuksiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, joista se on tietoinen ja jotka johtuvat sen toiminnasta tai joihin se on vaikuttanut. Korjaavat toimet määritellään tapauskohtaisesti.³¹⁵

Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

UPM:llä on käytössään Ilmoita väärinkäytöksistä -kanava (SpeakUp), joka on avoin kaikille. Lisäksi paikalliset sidosryhmät voivat ilmoittaa huolenaiheistaan suoraan UPM:n tehdas- ja muiden toimipaikkojen edustajille paikallisesti käytössä olevien kanavien kautta, esimerkiksi sähköpostitse tai puhelimella. UPM:llä on lisäksi muita paikallisia ilmoituskanavia erilaisiin liiketoimintatilanteisiin ja paikallisiin tarpeisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi Uruguayssa käytössä oleva maantieturvallisuuteen keskittyvä ”How am I driving” -sovellus.³¹⁶

UPM ei raportoi tietoa, jonka perusteella ilmoituskanavien saavutettavuutta olisi mahdollista arvioida. Yhtiö ei myöskään anna tietoa siitä onko saavutettavuus huomioitu sen Ilmoita väärinkäytöksistä -ilmoituskanavan suunnittelussa.

³¹⁵ UPM-Kymmene. (2026), s. 227.

³¹⁶ UPM-Kymmene. (2026), s. 226.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiensa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Kuten edellä on todettu, UPM:n olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät seuraaviin UPM:n painopistealueisiin: vastuullinen hankinta, metsänhoito sekä turvallinen ja terveellinen työympäristö. UPM:n näihin painopistealueisiin liittyvät tavoitteet ovat: hankintojen arvo toimittajilta, jotka ovat hyväksyneet UPM:n toimintaohjeen toimittajille ja kolmansille osapuolille, vastuullisuussertifioidun kuidun osuus, kuolemaan johtaneet tai vakavat tapaturmat UPM:n toiminnoissa sekä TRIF-luku³¹⁷ (urakoitsijat mukaan lukien).

Terveyttä ja turvallisuutta lukuunottamatta UPM:n raportointien olennaisten haitallisten vaikutusten, niiden hallitsemiseen tähtäävien toimien ja sen tavoitteiden välistä yhteyttä on vaikea hahmottaa. Hankintojen arvoa toimintaohjeeseen sitoutuneilta toimittajilta ja muilta osapuolilta ei yleisesti voida yksinään pitää mielekkäänä tavoitteena toimien vaikuttavuuden seuraamiseen.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

UPM:n tuotantolaitoksilla työskentelevien urakoitsijoiden ja heidän työntekijöidensä odotetaan osallistuvan niin sanottuun ennakoivaan turvallisuusraportointiin³¹⁸. Ennakoiva turvallisuusraportointi on turvallisuusjohtamisen menetelmä, jossa kerätään ja analysoidaan tietoa (esim. läheltä piti -tilanteista) ja siten pyritään tunnistamaan riskejä ennen niiden realisoitumista. Muilta osin UPM ei raportoi työntekijöiden osallistamisesta päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan.

7.8 Yhteenveto arvoketjun työntekijöitä koskevasta raportoinnista

Tässä luvussa on tarkasteltu Keskon, Koneen, Nesteen, Nokian, Sammon, Stora Enson ja UPM:n raportointia niiden arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemisesta ja korjaamisesta. Kyseiset yritykset ovat määrittäneet arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi niiden ensimmäisissä ESRS-standardien mukaisissa kestävyysraporteissa.

Yritysten arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaan ja korjaamiseen liittyvän raportoinnin tarkastelu on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa (liite 2) tarkastelun kohteena oli, onko yritys raportoi-

317 TRIF-luku eli *total recordable incident frequency* kertoo tapaturmien määrän suhteutettuna tehtyihin työtunteihin. UPM:n tavoitteena on, että luku olisi <2 vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2025 se oli 5.

318 UPM-Kymmene. (2026), s. 225.

nut arvoketjun työntekijöitä koskevassa ESRS S2 -standardissa vaaditut tiedot. Tarkastelu keskittyi 20:een ESRS S2 -standardin datapisteeseen (ks. taulukko 4).

Tarkastelluista seitsemästä yrityksestä kaksi (Kesko, Nokia) raportoi arvoketjun työntekijöitä koskevassa ESRS S2 -standardissa vaaditut tiedot huonosti, kaksi (Sampo, UPM) kohdallisesti ja kolme (Kone, Neste, Stora Enso) hyvin. Arvoketjun työntekijöitä koskevassa S2-standardissa raportointivaatimukset on jaoteltu viiteen kategoriaan: toimintapolitiikat (6 datapistettä), vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa (7 datapistettä), toimet ja resurssit (5 datapistettä), ja tavoitteet (1 datapiste). Lisäksi yritysten tulee antaa tiedot maantieteellisistä alueista tai hyödykkeistä, joihin niiden arvoketjussa liittyy merkittävä lapsi- tai pakkotyön riski.

Yritykset raportoivat toimintapolitiikkoja koskevat tiedot pääsääntöisesti hyvin, ja niillä kaikilla on käytössään useita arvoketjun työntekijöihin liittyviä politiikkoja. Vuorovaikutuksen osalta Kesko kertoo, ettei sillä ole tällä hetkellä sellaista yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin, joka mahdollistaisi arvoketjun työntekijöiden näkemysten huomioimisen päätettäessä vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista. Nokia ja Sampo eivät anna mitään tietoa vuorovaikutuksesta arvoketjun työntekijöiden kanssa. Muut tarkastellut yritykset antavat datapisteessä vaaditut tiedot vähintään osittain.

ESRS S2 -standardissa yritysten tulee raportoida myös niiden yleisestä lähestymistavasta korjaaviin toimenpiteisiin vuorovaikutusta koskevassa osiossa. Vaikka kaikki tarkastellut yritykset kertovat olevansa sitoutuneita YK:n ohjaaviin periaatteisiin, vain kolme niistä (Neste, Stora Enso, UPM) kertovat selkeästi olevansa sitoutunut korjaamaan sellaiset haitalliset vaikutukset, joita ne ovat aiheuttaneet tai joiden aiheutumiseen ne ovat myötävaikuttaneet. Muiden yritysten kohdalla esimerkiksi se, huomioivatko ne oman osallisuutensa vaikutusten aiheutumiseen korjaavista toimista päätettäessä, jää epäselväksi.

Vuorovaikutukseen ja korjaaviin toimenpiteisiin liittyvät myös ESRS S2 -standardin ilmoituskanavia koskevat datapisteet. Vaikka kaikilla yrityksillä on myös arvoketjun työntekijöiden käytössä olevia ilmoituskanavia, jää niiden saavutettavuus arvoketjun työntekijöiden näkökulmasta annettujen tietojen perusteella pääsääntöisesti epäselväksi. Annettujen tietojen perusteella yritykset eivät myöskään osallista arvoketjun työntekijöitä toteuttamiensa toimien tuloksellisuuden seurantaan.

Arvoketjun työntekijöitä koskevan raportoinnin merkittävimmät puutteet koskevat kuitenkin vaikutusten kuvauksen, toimien ja tavoitteiden kokonaisuutta. Nämä puutteet tulivat esiin erityisesti tarkastelun toisessa vaiheessa (luvut 7.1–7.7) jossa arvioitiin sitä, antaako yritysten raportointi riittävät tiedot niiden ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusveloitteen asianmukaisuuden arviointiin arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten osalta. Tarkastelu tehtiin luvun 7 johdannossa esiteltujen kuuden kysymyksen kautta.

Tarkastelluista yrityksistä kolmen (Kesko, Sampo, UPM) kohdalla niille olennaisten haitallisten vaikutusten kuvaus on niin ylätasolla, että arvoketjun työntekijöitä koskevista haitallisista vaikutuksista ei saa konkreettista käsitystä. Silloinkin kun vaikutus on itsessään määritetty verrattain konkreettisesti, ei yrityksen antamista tiedoista aina saa käsitystä vaikutuksen ominaispiirteistä (Stora Enso). Konkreettisimmin itselleen olennaisia haitallisia vaikutuksia kuvasivat Kone ja Nokia. Niistäkin Kone kuvasi konkreettisesti vain tiettyihin arvoketjun työntekijäryhmiin kohdistuvia vaikutuksia.

Keskon, Koneen ja UPM:n mukaan niiden arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset vaikutukset ovat yksittäistapauksia. Nesteen mukaan sille olennainen haitallinen vaikutus, eli pakkotyö, on systeeminen ongelma. Perusteet, joihin pohjautuen yritykset ovat määrittäneet niille olennaiset haitalliset vaikutukset joko yksittäistapauksiksi tai systeemiseksi, eivät kuitenkaan ole aina selkeitä. Esimerkiksi Keskon kohdalla puutteellisia työoloja voidaan riskimaissa pitää systeemisenä riskinä vaikka yritys itse kuvaakin niitä kestävyysraportoinnissaan yksittäistapauksiksi.

Nokia, Sampo ja Stora Enso eivät anna lainkaan tietoa haitallisten vaikutusten laajuudesta. Nokia kuitenkin raportoi avoimesti, miten paljon sille olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyviä havaintoja sen arvoketjun toimijoihin kohdistuneissa tarkastuksissa on vuoden aikana tehty.

Kun arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten ominaispiirteet ja/tai niiden laajuus jää epäselväksi, on yritysten vaikutusten hallintaan tähtäävien toimien asianmukaisuutta vaikea arvioida. Yritysten yleisesti raportoimat toimet ovat erilaisia auditointeja ja ”yritysvastuutarkastuksia” sekä ihmisoikeusvaikutusten arviointeja. Annetuissa tiedoissa ei ole viitteitä siitä, että toimien valinnassa olisi esimerkiksi huomioitu yrityksen oma osallisuus haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. Ainoastaan Neste ja Kone kertovat tunnistavansa haitallisten vaikutusten aiheuttajat tai juurisyyn. Yritykset eivät myöskään raportoi siitä, mitä tuloksia ne odottavat saavuttavansa toimillaan.

Joissain tapauksissa kuvatut toimet ovat lähinnä yrityksen omien prosessien kehittämistä (Sampo), ja joissain tapauksissa haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävien toimien erottaminen yritykselle olennaisiin riskeihin tai mahdollisuuksiin liittyvistä toimista on haasteellista (Stora Enso). Joissain tapauksissa taas haitallisten vaikutusten kuvaus on niin ylätasolla, että on mahdotonta arvioida, miksi juuri raportoidut toimet on valittu ja onko niitä esimerkiksi kohdistettu riskiperustaisesti (Neste, Stora Enso, UPM).

Tarkastelluista yrityksistä Kesko ja Sampo määrittelevät niiden arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset mahdollisiksi vaikutuksiksi. Näin siitäkin huolimatta, että esimerkiksi Keskon kohdalla osa vaikutuksista on vahvistettu jopa tuomioistuimissa. Kone, Neste ja Nokia puolestaan eivät selkeästi luokittele olennaisia vaikutuksiaan mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi vaikka joissain tapauksissa annettujen tietojen perusteella onkin selvää, että ainakin osa vaikutuksista on tosiasiallisia. Stora Ensolle olennaiset vaikutukset ovat

tosiasiallisia, ja UPM määrittää selkeästi osan sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista mahdollisiksi, osan tosiasiallisiksi. Vaikka yritykset raportoivat tosiasiallisista haitallisista vaikutuksista, yksikään yritys ei kuitenkaan anna tietoa konkreettisista korjaavista toimista, joita ne ovat mahdollisesti tarjonneet raportointivuoden aikana.

Yritykset eivät annettujen tietojen perusteella juurikaan osallista vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai niiden tulosten ja tehokkuuden seuraamiseen. Ne eivät myöskään juurikaan raportoi tietoa niiden arvoketjun työntekijöille suunnattujen ilmoituskanavien saavutettavuudesta. Selkeistä prosesseista arvoketjun työntekijöiden osallistamiseksi tässä tarkoituksessa raportoivat vain Kone ja UPM turvallisuusvaikutusten osalta. Stora Enso kertoo hyödyntävänsä arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä auditointien laajuuden määrittämisessä ja toimien kohdentamisessa. Yrityksistä kaksi puolestaan raportoivat suoraan, ettei niillä ole prosesseja arvoketjun työntekijöiden osallistamiseen joko päätöksentekoon toimista haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi (Kesko) tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan (Stora Enso).

Arvoketjun työntekijöihin liittyvien kestävyystavoitteiden osalta yritykset raportoivat vaaditut tiedot pääsääntöisesti hyvin. Ainut poikkeus on Kesko, joka ei antanut mahdollisista arvoketjun työntekijöihin liittyvistä tavoitteistaan lainkaan tietoa. Huomionarvoista kuitenkin on, että tarkastelluista yrityksistä kolme (Kone, Neste ja Sampo) eivät ole asettaneet lainkaan arvoketjun työntekijöihin liittyviä mitattavissa olevia, tulossuuntautuneita ja aikasidonnaisia tavoitteita. Nokialla ja UPM:llä puolestaan on useita tavoitteita, mutta osan niistä suhde kyseisten yritysten arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin jää epäselväksi. Sekä Stora Enso että UPM käyttävät tiettyjen arvoketjun työntekijäryhmien tai vaikutusten kohdalla tavoitteenaan vain niiden eettisiin ohjeisiin sitoutuneiden toimittajien osuutta. Eettisiin ohjeisiin sitoutuneiden toimittajien osuus ei sellaisenaan ole kuitenkaan mielekäs tavoite toimien vaikuttavuuden seuraamiseen.

Lisäksi tässä raportissa tarkasteltiin yritysten arvoketjustaan antamia tietoja. ESRS-standardit edellyttävät yrityksiä kuvaamaan niiden "arvoketjun keskeiset osatekijät, jotta saadaan käsitys yrityksen altistumisesta vaikutuksille sekä siitä, mistä ne ovat peräisin" (tiedonantovaatimus SBM-1, ks. lisätietoa luku 3.4). Tarkastelluista yrityksistä kuitenkin vain Nokia nimeää sen arvoketjun tärkeimpiä toimijoita omassa arvoketjun kuvauksessaan. Lisäksi Nokia kertoo kestävyysraportissaan, että esimerkiksi tiedot sen suurimmista strategisista komponenttitoimittajista on julkaistu sen verkkosivustolla. Muut yritykset eivät juurikaan anna yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa niiden arvoketjuista. Nokiaa lukuun ottamatta, yritysten raportoimat tiedot eivät anna ESRS-standardien edellyttämällä tavalla käsitystä siitä, miten yritys altistuu vaikutuksille esimerkiksi toimintamaidensa kautta.

Konkreettisten arvoketjua koskevien tietojen sijaan yritykset tyytyvät omissa arvoketjun kuvauksissaan vain kertomaan, mitkä niiden toiminnoista sijoittuvat arvoketjun alku- ja loppupäähän ja mitkä toiminnot ovat niiden omaa toimintaa. ESRS-standardien määritelmien mukaan arvoketjun alkupään toimijat tarjoavat tuotteita tai palveluja, joita käytetään yrityksen tuotteiden tai palvelujen kehittämiseen, ja loppupään toimijat vastaanottavat yritykseltä tuotteita tai palveluja. Määritelmän valossa joidenkin yritysten tapa kategorisoida esimerkiksi asiakastuki ja huolto (Nokia) tai korvauskäsittelyyn liittyvä alihankinta (Sampo) arvoketjun loppupään toimintoihin niiden omien toimintojen sijaan herättää kysymyksiä jaottelun asianmukaisuudesta. Sillä, määritelläänkö joku toiminto osaksi yrityksen omaa toimintaa tai sen arvoketjun loppupäätä, on merkitystä esimerkiksi yritys vastuudirektiivin toimeenpanon kannalta. Yritysvastuudirektiivissä huolellisuusvelvoitteet eivät kata yritysten arvoketjun koko loppupäätä vaan ne on rajattu ainoastaan sellaisten liikekumppaneiden toimintaan, joka liittyy kyseisen yrityksen tuotteen jakeluun, kuljetukseen ja varastointiin.

8. Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskeva raportointi

Tässä raportissa tarkastelluista kymmenestä yrityksestä kolme³¹⁹ – Nokia, Stora Enso ja UPM-Kymmene – ovat määritelleet vaikutuksen kohteena olevat yhteisöt itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Tässä luvussa tarkastellaan kyseisten kolmen yrityksen raportointia ESRS S3 -standardia vasten.

ESRS S3 -standardi käsittelee vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä tiedonantovaatimuksia. ESRS S3 -standardin tiedonantovaatimukset käsittelevät yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemista ja korjaamista sekä tavoitteita, joiden avulla yritykset seuravat toimiensa vaikuttavuutta. Ne käsittelevät myös yritysten vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä toimintapolitiikkoja sekä sitä, miten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioidaan päätettäessä toimista niihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi. Muuta yhteydenpitoa vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin on käsitelty tämän raportin luvussa 6.

Kuten edellisessä aihekohtaista raportointia käsitelleessä luvussa, myös tässä luvussa yritysten raportointia on tarkasteltu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastelun kohteena on, onko yritys raportoinut ESRS S3 -standardissa vaaditut tiedot (liite 3).

³¹⁹ Vielä vuoden 2024 raportissaan myös OP Pohjola määritteli vaikutusten kohteena olevat yhteisöt itselleen olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Vuoden 2025 olennaisuusanalyysissä yhteisöt eivät kuitenkaan enää ylittäneet yhtiön asettamaa olennaisuuskynnystä (ks. lisää luku 6.7), ja siksi OP Pohjola ei ole tässä tarkastelun kohteena.

Tarkastelussa on huomioitu kesällä 2026 ESRS-standardeihin tehdyt muutokset siten, että datapisteet, jotka komissio on poistanut tai siirtänyt soveltamisvaatimuksiin, on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Tarkastelun ulkopuolelle on myös rajattu yritysten raportointi niiden myönteisistä vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista. Arvioinnissa käytetyt kriteerit on kuvattu taulukossa 5.

Toisessa vaiheessa (luvut 8.1–8.3) yritysten antamia tietoja on tarkasteltu seuraavien kuuden kysymyksen kautta. Näiden kysymysten avulla tarkastellaan antaako yritysten raportointi riittävät tiedot niiden ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen asianmukaisuuden arvioimiseksi yhteisöihin kohdistuvien vaikutusten osalta:

- **Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?** Huomiota kiinnitetään esimerkiksi kuvaukseen vaikutuksen ominaispiirteistä tai vaikutuksen aiheuttamista seurauksista ihmisille. Ominaispiirteellä tarkoitetaan jotakin tyypillistä tai luonteenomaista piirrettä, jonka avulla kyseisen asian tai ilmiön voi erottaa muista. Ominaispiirteet, ml. vaikutusten juurisyyt, vaikuttavat siihen millaisin toimin sitä voidaan tehokkaasti ehkäistä, lieventää ja korjata. Laajuutta taas on arvioitu esimerkiksi sen perusteella, kuvaako yritys vaikutuksia yksittäistapauksiksi tai systeemisiksi tai antaako se muuta tietoa esimerkiksi tapausten tai vaikutuksen kohteena olevien henkilöiden määrästä.
- **Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi yrityksen raportoimaan näyttöön toimien tuloksista tai toimista tulevaisuudessa odotettavista tuloksista³²⁰. Annettuja tietoja tuloksista peilataan haitallisten vaikutusten kuvaukseen, ominaispiirteisiin ja laajuuteen.
- **Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta haitallisten vaikutusten aiheutumiseen?** Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin? Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomioita esimerkiksi siihen, kertooko yritys analysoineensa vaikutusten juurisyyt tai ryhtyneensä korjaaviin toimenpiteisiin jos sen haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia. Yritykset voivat aiheuttaa (*cause*) tai myötävaikuttaa (*contribute*) haitallisten vaikutusten aiheutumiseen omalla toiminnallaan tai linkittyä (*directly linked to*) niihin tuotteidensa, palveluidensa tai liikesuhteidensa kautta. Osallisuuden selvittäminen on olennainen osa asianmukaisen huolellisuuden prosessia, sillä osallisuus määrittelee sen, tuleeko yrityksen ryhtyä ehkäiseviin, lieventäviin vai korjaaviin toimiin.

320 ESRS-standardien mukaan yritysten tulee raportoida toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista tai ne voivat antaa ko. tiedot osana tavoitteita ja mittareita koskevaa raportointia. Tässä raportissa jos yritys on asettanut arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyen tavoitteita ja raportoi niistä, toimien tuloksista tai odotetuista tuloksista annettu tieto ei arvioida erikseen.

Osallisuuden selvittäminen ohjaa yrityksiä myös tarkastelemaan omia toimintatapojaan, ja niiden mahdollista roolia haitallisten vaikutusten aiheutumisessa.

- **Raportoiko yritys arvoketjujen työntekijöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi yrityksen raportoimaan näyttöön siitä, että kanavat on suunniteltu niin että ne ovat myös käytännössä vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa tai raportoituun näyttöön siitä, että kyseiset sidosryhmät käyttävät niitä.
- **Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?** Tämän arvioimiseksi tarkastelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, onko yrityksen raportointien tavoitteiden ja mittareiden avulla mahdollista seurata haitallisiin vaikutuksiin puuttuvien toimien tehokkuutta.
- **Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?** Huomiota kiinnitetään yritysten sidosryhmävuorovaikutuksesta antamiin tietoihin sekä siihen, miten yritys kertoo seuraavansa ehkäisevien, lieventävien ja korjaavien toimien tuloksia osallistamalla sidosryhmiä.

Tarkastelun kohteena olevat yritykset ovat saaneet tarkistaa niitä koskevat tiedot ennen tämän raportin julkaisemista.

Taulukko 5: Tarkastellut ESRS S3 -standardin datapisteet ja raportoitujen tietojen arviointikriteerit

Datapiste	Arviointikriteeri
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet	
Tiedot yrityksen toimintaperiaatteista, joilla se hallitsee yhteisöihin kohdistuvia olennaisia vaikutuksia (S3-1 12 → S3-1 8)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Kattavatko tällaiset toimintaperiaatteet tietyt vai kaikki haitallisten vaikutusten kohteena olevat yhteisöt (S3-1 14 → S3-1 8)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.
Toimintaperiaatteiden mahdolliset erityismääräykset, joilla ehkäistään tai lievennetään alkuperäiskansoihin kohdistuvia vaikutuksia (S3-1 15 → S3-1 9)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Kuvaus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kannalta merkityksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksista, ml. prosessit ja mekanismit, joilla seurataan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, työelämän perusperiaatteista ja oikeuksista annetun ILO:n julistuksen tai monikansallisille yrityksille annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamista (S3-1 16 → GDR-P 43)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksen kansainvälisiin yritys vastuunormeihin liittyvä sitoumus on kuvattu.
Ovatko yrityksen vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet linjassa yhteisöjä ja erityisesti alkuperäiskansoja koskevien kansainvälisesti tunnustettujen normien kanssa, ml. yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet, ja jos ovat niin miten (S3-1 17 → GDR-P 43)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa, ilmoituskanavat ja korjaavat toimet	
Otetaanko haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioon yrityksen päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita yhteisöön kohdistuvia tosiasiallisia tai mahdollisia haitallisia vaikutuksia, ja jos niin miten (S3-2 21 → S3-2 11)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty jonkinlaista kuvausta siitä, miten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioidaan.
Tapahtuuko yhteydenpito haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen tai niiden oikeutettujen* edustajien kanssa suoraan vai sellaisten luotettavien valtuutettujen kautta, joilla on tarkka käsitys yhteisöjen tilanteesta (S3-2 22 a → S3-2 11)	Ei arvioida.
Tapauksen mukaan toimet, joita yritys toteuttaa saadakseen käsityksen sellaisten haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemyksistä, jotka voivat olla erityisen alttiita vaikutuksille ja/tai syrjäytyneitä, sekä vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen sisäisten erityisryhmien, kuten naisten ja tyttöjen, näkemyksistä (S3-2 22 → S3-2 11)	Ei arvioida.
Jos haitallisten vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat alkuperäiskansoja, yrityksen on ilmoitettava, miten se ottaa huomioon niiden erityisoikeudet ja varmistaa niiden kunnioittamisen sidosryhmävuorovaikutusta koskevilla toimintatavoissaan, ml. alkuperäiskansojen oikeus vapaaseen ja tietoon perustuvan ennakkosuostumukseen. Silloin, kun yhteydenpitoa käydään alkuperäiskansojen kanssa, yrityksen on ilmoitettava myös, miten alkuperäiskansoja on kuultu yhteydenpidon muodon ja parametrien osalta (S3-2 23 → S3-2 12)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Käytössä olevat erityiset kanavat, joiden avulla vaikutusten kohteena olevat yhteisöt voivat tuoda esiin huolenaiheitaan tai tarpeitaan suoraan yritykselle ja saada niitä käsiteltyksi (S3-3 27 b → S3-2 13)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kanava(t) on kuvattu.
Miten yritys seuraa esiin tuotuja ja käsiteltyjä kysymyksiä ja miten se varmistaa kanavien tehokkuuden, muun muassa osallistamalla niitä sidosryhmiä, jotka ovat kanavien suunnitteluja käyttäjiä (S3-3 27 d → S3-2 13)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Tehokkuuden on tulkittu viittaavan ESRS S3 -standardin soveltamisvaatimuksissa mainittuihin YK:n ohjaavien periaatteiden periaatteen 31 mukaisiin tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereihin.
Yrityksen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi tai korjaamisen edistämiseksi, kun yritys on aiheuttanut vaikutuksen kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden syntymiseen (S3-3 27 a → S3-2 14)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yleinen lähestymistapa on kuvattu. Korjaaminen on alkuperäisissä ESRS-standardissa määritelty ”keinoiksi, joilla voidaan torjua tai poistaa haitallinen vaikutus”. Esimerkkejä tällaisista keinoista ovat anteeksipyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estämisen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttaminen, ennallistaminen ja kunnostus.
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimet ja resurssit	
Kuvaus toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi (S3-4 32 a → S3-3 16 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että toimet on kuvattu.
Onko yritys toteuttanut ja miten se on toteuttanut toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia, jotka liittyvät todelliseen olennaiseen vaikutukseen (S3-4 32 b → S3-3 16 a)	Jos yritys on määrittänyt sen olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi tai vaikutusten luokittelu ei ole selvä, standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Jos yrityksen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, kysymystä ei ole arvioitu.
Yhteisöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen liittyvät mahdolliset toimet, jotka liittyvät yrityksen maanhankintaan, suunnitteluun ja rakentamiseen, toimintaan tai toimintojen sulkemiseen liittyviin käytäntöihin sekä se, tarvitaanko alan laajempia toimia tai yhteistoimia muiden asiaan liittyvien osapuolten kanssa (S3-4 33 b → S3-3 16 a)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisten vaikutusten hallintaan (S3-4 38 → GDR-A 46)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Miten yritys seuraa ja arvioi olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteuttamiensa toimien vaikuttavuutta tulosten tuottamisessa vaikutusten kohteena oleville yhteisöille (S3-4 32 d → S3-3 16 b)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Onko raportoitu vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista; tiedot raportoiduista tapauksista (S3-4 36 → S3-3 17)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät tavoitteet	
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaa koskevien mitattavissa olevien, tulossuuntautuneiden ja aikasidonnaisten tavoitteiden tiivistetty kuvaus (S3-5 41 → S3-4 18)	Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu tai yritys kertoo selkeästi, ettei se ole asettanut tavoitteita.

* Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä ’oikeutettu’ direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin ’lallinen’ sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä ’legitimate’.

8.1 Nokia

Onko yritys raportoinut ESRS S3 -standardissa vaaditut vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät tiedot?

9/19	1/19	6/19	3/19
------	------	------	------

Nokia täyttää vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan S3-standardin raportointivaatimukset huonosti. Se ei anna lainkaan peräti kuudessa datapisteessä vaadittuja tietoja. Nokia ei esimerkiksi kerro, miten se ottaa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioon päätettäessä vaikutusten hallintaa koskevista toimista tai anna tietoa haitallisten vaikutusten hallintaan kohdistetuista resursseista. Se ei myöskään kerro, onko vuoden aikana raportoitu vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista. Yhteenvedo Nokian raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Nokian datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 3.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Nokia on määrittänyt itselleen olennaiseksi haitalliseksi yhteisöihin kohdistuvaksi vaikutukseksi sen teknologian väärinkäytön ihmisoikeuksien loukkaamiseen. Yhtiön mukaan esimerkkejä tällaisista väärinkäytöksistä ovat sananvapauden liiallinen rajoittaminen ja laiton, liiallinen tai mielivaltainen valvonta³²¹. Nokia ei raportissaan anna tietoa kyseisen haitallisen vaikutuksen laajuudesta.

Nokian mukaan ihmisoikeudet voivat olla joskus ristiriidassa keskenään (esimerkiksi turvallisuus ja sananvapaus). Sen mukaan myös tällaisilla ristiriitatilanteilla voi olla haitallisia vaikutuksia yhteisöille. Se ei kuitenkaan avaa tätä tarkemmin.

Vuosi 2025 on ensimmäinen vuosi jolloin Nokia on määrittänyt yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi. Vuonna 2024 Nokia määrittäi vain yhteisöihin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia itselleen olennaiseksi.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Nokia kertoo noudattavansa ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoiteprosessia varmistaakseen sananvapauden toteutumisen rajoittamalla tuotteidensa väärinkäytön mahdollisuutta. Huolellisuusvelvoiteprosessi on pakollinen osa Nokian myyntiprosessia, ja myyntiä koskevat päätökset tehdään Nokian mukaan ihmisoikeusriskien perusteella kaupallisten näkökohtien sijaan. Prosessissa arvioidaan Nokian teknologian mahdolliseen

321 Nokia. (2026), s. 96.

väärinkäyttöön liittyvien haitallisten ihmisoikeusvaikutusten riskiä, tunnistetaan lieventäviä toimenpiteitä ja varmistetaan Nokian ihmisoikeuksia koskevien toimintaperiaatteiden noudattaminen. Tarvittaessa prosessi johtaa lisätutkimuksiin ja ylemmän johdon hyväksymis- tai hylkäämispäätökseen. Myyntiprosessin lisäksi ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvelvoite huomioidaan Nokian mukaan myös sen tuotekehityksessä. Nokia seuraa sen yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävien toimien vaikuttavuutta niin kutsutuilla GNI-arvioinneilla (ks. lisää alla).³²²

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Annetuissa tiedoissa ei ole selkeitä viitteitä siitä, että Nokia olisi arvioinut omaa osallisuuttaan yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. Nokia ei kerro ryhtyneensä tai osallistuneensa yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten korjaamiseen raportointikaudella. Yhtiön mukaan sen yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia.

Nokian mukaan sen lähestymistapa korjaaviin toimiin perustuu YK:n ohjaaviin periaatteisiin.

Raportoiko yritys vaikutusten kohteena oleville yhteisöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Nokia kertoo, että sillä on käytössään useita kanavia huolenaiheiden esille tuomiseen, mutta annettujen tietojen perusteella niistä vain Ethics Helpline -ilmoituskanava on suunnattu myös ulkoisille sidosryhmille.

Nokian liiketoiminnan etiikka ja sääntelynmukaisuus -tiimi on ensisijaisesti vastuussa kaikkien Nokian eri kanavien kautta tehtyjen vaatimustenmukaisuuteen liittyvien huolenaiheiden tutkimisesta. Vuonna 2025 yhtiö sai yhteensä 884 ilmoitusta, joista 346 tutkittiin epäiltynä toimintaohjeen rikkomisena³²³. Nokia ei anna tarkempia tietoja siitä, mitä ko. ilmoitukset koskivat tai miltä viiteryhmillä ilmoituksia on tullut. Se ei myöskään anna tietoa, joka viittaisi siihen, että sen Ethics Helpline -kanava on suunniteltu niin, että se on käytännössä vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa. Nokian ilmoituskanavien saavutettavuus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkökulmasta jää siis epäselväksi.

322 Nokia. (2026), s. 101–102. Nokia raportoi toimintaperiaatteista, toimista ja tavoitteista, jotka liittyvät yhteisöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin, sen kestävyysraportin kuluttajia ja loppukäyttäjiä koskevassa luvussa.

323 Nokia. (2026), s. 107–108. Nokia raportoi prosesseista ja kanavista huolenaiheiden esille tuomiseen sen kestävyysraportin liiketoiminnan harjoittamista koskevassa luvussa.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiensa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Nokia on asettanut tavoitteekseen, että se saa myönteisen tuloksen niin sanotusta GNI-arvioinnista, eli että se täyttää Global Network Initiativen (GNI) periaatteiden vaatimukset ja osoittaa parannusta ajan myötä. GNI on ICT-alan toimijoiden ihmisoikeuksiin keskittyvä monisidosryhmäaloite³²⁴. Nokia on sen jäsen, ja sillä on myös edustaja GNI:n hallituksessa. GNI:n jäsenyritysten on käytävä läpi arviointi, jossa tarkastellaan muun muassa niiden sananvapauteen ja yksityisyyden suojaan liittyviä käytäntöjä ja prosesseja. Nokia kertoo, että se on käymässä läpi kolmatta GNI-arviointiaan, jonka tulokset julkaitaan GNI:n vuoden 2026 vuosikertomuksessa.³²⁵

Kuten edellä on todettu, Nokia kertoo, että sen olennaiset haitalliset yhteisöihin kohdistuvat vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, joita Nokia pyrkii hallitsemaan ennakoivan huolellisuusvelvoiteprosessin avulla. Tästä näkökulmasta yhtiön sananvapauteen liittyvien käytäntöjen ja prosessien arviointiin perustuva tavoite näyttäytyy raportissa mielekkäänä ja käytännöllisenä keinona Nokian toimien vaikuttavuuden seurantaan.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Nokia ei anna tietoa siitä, miten se osallistaa haitallisten vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan. Nokia kuitenkin kertoo, että se ei pääsääntöisesti ole suorassa vuorovaikutuksessa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa.

8.2 Stora Enso

Onko yritys raportoinut ESRS S3 -standardissa vaaditut vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät tiedot?

13/19	3/19	1/19	2/19
-------	------	------	------

Stora Enso täyttää vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan S3-standardin raportointivaatimukset hyvin. Selkeimmät puutteet koskevat olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteutettujen toimien vaikuttavuuden seurantaan, josta Stora Enso ei anna lainkaan tietoa. Yhteenveto Stora Enson raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin Stora Enson datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 3.

324 GNI:n jäsenenä on myös ihmisoikeus- ja sananvapausjärjestöjä, kuten esimerkiksi Human Rights Watch, Article 19, Freedom House, Index on Censorship ja Committee to Protect Journalists.

325 Nokia. (2026), s. 103.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

Stora Enso on määrittänyt itselleen olennaisiksi haitallisiksi yhteisöihin kohdistuviksi vaikutuksiksi maa- ja metsätoimintaan liittyvät kiistat ja terveyden ja turvallisuuden. Maahan liittyvissä vaikutuksissa on kyse Stora Enson yhteisyrityksellä Veracelilla käynnissä olevista maa- ja metsätoimintaan liittyvistä kiistoista Brasiliassa. Stora Enson mukaan kiistat johtuvat laittomista tunkeutumisista³²⁶ Veracelin omistamille maille. Tunkeutumisten tarkoituksena on saada maata maanviljelykäyttöön, ja Brazilian ”lainsäädännön vaatimusten mukaisesti asukkaat poistetaan ja maanviljelytoiminta lopetetaan”. Stora Enso ei avaa ko. kiistojen vaikutuksia ihmisille, ja annetuista tiedoista saa vain osittaisen käsityksen vaikutusten ominaispiirteistä.

Osa vaikutuksen kohteena oleviin yhteisöihin kuuluvista henkilöistä on alkuperäiskansojen edustajia, mutta vaikutuksen laajuus jää annettujen tietojen perusteella epäselväksi. Stora Enso määritteli yhteisöihin kohdistuvat maahan liittyvät haitalliset vaikutukset itselleen olennaiseksi jo sen vuoden 2024 kestävyysraportissa.³²⁷

Yhteisöihin kohdistuvat haitalliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset nousivat Stora Ensolle olennaisiksi vuonna 2025 yksittäisen ruotsalaisella hakkuutyömaalla sattuneen ulkopuolisen henkilön kuolemaan johtaneen onnettomuuden takia. Vaikka sitä ei sanota suoraan, voidaan annetuista tiedoista päätellä, että kyseinen aihe on noussut olennaiseksi ennen kaikkea kyseisen tapauksen vakavuuden takia.³²⁸

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

Stora Enso ei anna konkreettista tietoa toimista, joihin se on ryhtynyt yhteisöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi. Maa- ja metsätoimintaan liittyvien kiistojen osalta se kertoo hyödyntävänsä 50 prosentin omistusosuuttaan Veracelissa puuttuakseen maanhankinnasta aiheutuviin haitallisiin vaikutuksiin, mutta muuten sen mahdolliset omat toimet jäävät epäselviksi.³²⁹ Toimien hahmottamista vaikeuttaa se, että Stora Enso antaa tietoa konkreettisista toimenpiteistä ainoastaan alaotsikon ”Maineriskin käsittely” alla. Ko. toimia ei siis luonnehdita haitallisten vaikutusten hallintaan tähtääviksi toimiksi eikä Stora Enso anna tietoa toimien tuloksista tai odotettavista tuloksista. Koska Stora Enson mukaan kiistat ovat itsessään haitallinen vaikutus, eikä se avaa ko. kiistojen

326 Stora Enson mukaan joitakin Veracelin maa-alueita on vallattu laittomasti vuodesta 2008 lähtien. Veracel on vuodesta 2012 alkaen vapaaehtoisesti hyväksynyt noin 20 000 hehtaarin luovutukset maattomien ihmisten hyväksi osana Sustainable Settlement -aloitetta. Vuoden 2025 lopussa maattomien liikkeiden, jotka eivät ole mukana sopimuksissa, hallussa oli 98 (139) hehtaaria eli 0,1 % Veracelin tuottavasta maa-alueesta.

327 Stora Enso. (2026), s. 83 ja 85.

328 Stora Enso. (2026), s. 83 ja 85.

329 Stora Enso. (2026), s. 85.

vaikutusta ihmisille, ihmisoikeusvaikutusten ehkäisemiseen, lieventämiseen, lopettamiseen ja korjaamiseen tähtäävien toimien tarkoituksenmukaisuuden arvioiminen olisi joka tapauksessa vaikeaa.

Stora Enso kuitenkin kertoo, että Veracel on sitoutunut ylläpitämään vuoropuhelua Brasilian maattomien liikkeen ja muiden vaikutuksen kohteena olevien sidosryhmien kanssa, ja tukee aktiivisesti maanjakoa Sustainable Settlement -aloitteen³³⁰ kautta. Lisäksi Stora Enso raportoi paikallisten sidosryhmien kanssa toteuttamistaan aloitteista, joiden ensisijaisena tavoitteena on tuottaa myönteisiä vaikutuksia paikallisyhteisöille, mutta jotka myös ”pyrkivät käsittelemään maa-oikeuskiistoihin liittyviä kielteisiä vaikutuksia”. Kyseisillä aloitteilla Stora Enso kertoo tukevansa paikallisyhteisöjen elinvoimaisuutta ja toimeentuloa kehitysohjelmien, rahallisten ja luontoissuorituksina annettavien lahjoitusten sekä sen työntekijöiden suorittaman vapaaehtoistyön avulla.

Lisäksi Stora Enso kertoo Veracelin tehneen ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin vuonna 2025. Arvioinnin pohjalta Veracel käynnistää vuonna 2026 korjaavia toimia, joiden valvontaan Stora Enso kertoo osallistuvansa. Myös nämä tiedot raportoidaan Stora Ensoon kohdistuvan maineriskin käsittelyn yhteydessä.

Stora Enso ei raportoi toimista yhteisöihin kohdistuvien terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaikutusten hallitsemiseksi.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

Stora Enson yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia. Stora Enso ei suoraan raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan niiden aiheutumiseen. Se kuitenkin kertoo, ettei sen omassa tai viranomaisten tekemissä tutkimuksissa ole ilmennyt viitteitä siitä, että aiemmin mainittu yksittäisen ulkopuolisen henkilön kuolemaan johtanut onnettomuus olisi johtunut Stora Enson tai sen alihankkijan turvallisuuspuutteista. Se ei myöskään kerro ryhtyneensä korjaaviin toimiin ko. tapauksessa.

Stora Enso ei myöskään kerro osallistuneensa maa-oikeuksiin liittyvien kiistojen haitallisten vaikutusten korjaamiseen Brasiliassa. Annettujen tietojen perusteella muodostuu kuva, että Stora Enso katsoo korkeintaan linkittyvänsä ko. haitalliseen vaikutukseen (vaikutusvallan käyttö, ks. edellä) vaikka Stora Enso ei tätä suoraan totea tai perustele.

Yleisesti Stora Enso kertoo olevansa sitoutunut korjaamaan tilanteet, joissa sen toiminta on aiheuttanut kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin. Korjaavat toimenpiteet määritetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon paikalliset erityispiirteet.

³³⁰ Sustainable Settlement -aloite on käynnistetty vuonna 2012. Stora Enso kertoo, että sitä tukee Bahian osavaltion hallitus ja sitä toteutetaan yhteistyössä Brasilian kansallisen siirtolaisuus- ja maatalousuudistuslaitoksen (INCRA) ja kuuden virallisesti tunnustetun maattoman väestön yhteiskunnallisen liikkeen edustajien kanssa.

Raportoiko yritys vaikutusten kohteena oleville yhteisöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

Stora Enso kertoo, että sillä on käytössään SpeakUp-ilmoituskanava, joka on avoin kaikille. Se ei anna tietoa, joka viittaisi siihen, että ko. ilmoituskanava on suunniteltu niin, että se on käytännössä vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien saavutettavissa. Stora Enso kuitenkin raportoi, että sen yhteisyrityksillä Brasiliassa ja Uruguayssa on omat valituskmekanisminsa, jotka ovat saatavilla paikallisilla kielillä.³³¹

Stora Enson mukaan sillä ei ole erityistä prosessia sen arvioimiseksi, ovatko asianomaiset yhteisöt tietoisia sen ilmoituskanavista ja -mekanismeista tai luottavatko ne niihin keinoon tuoda esiin huolenaiheitaan. Se ei myöskään raportoi tietoja siitä, ovatko yhteisöt hyödyntäneet niitä vuoden 2025 aikana. Stora Enson ilmoituskanavien saavutettavuus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkökulmasta jää siis epäselväksi.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

Stora Enso raportoi, ettei sillä ole tällä hetkellä vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä tavoitteita, joiden avulla se seuraisi toimintaperiaatteidensa tai tekemiensä toimien vaikuttavuutta. Yhtiö kertoo sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 kestävyysraporteissaan selvittävänsä sopivan tavoitteen asettamista.³³²

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

Stora Enso kertoo, että se ottaa päätöksentekoprosessissaan huomioon vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkökulmat, jotta se saa tietoa paikallisesta kontekstista, havaitsee mahdolliset vaikutukset ja voi luoda yhteistyössä yhteisöjen kanssa asianmukaisen lähestymistavan. Yhtiön mukaan se esimerkiksi konsultoi hakkuualueidensa läheisyydessä sijaitsevia yhteisöjä ennen hakkuita, kuuntelee niiden huolenaiheita ja odotuksia sekä sisällyttää palautteen päätöksentekoprosessiin. Veracelissa, Brasiliassa ja Montes del Platassa, Uruguayssa yhteisösuhteista vastaavat tiimit tekevät yhteistyötä paikallisten yhteisöjen kanssa, kuulevat niitä ja viestivät vaikutuksen kohteena oleville yhteisöille ennen metsätaloustoimia ja niiden jälkeen.³³³

Paikallisyhteisöjä kuullaan myös uusien investointien suunnittelu- ja päätöksentekovaiheessa. Stora Enson mukaan vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus (FPIC) on säännöllinen osa sen huolellisuusvelvoiteprosessia. FPICin tarkoituksena on antaa alkuperäiskansoille mahdollisuus antaa suostumus hankkeelle tai kehityshankkeelle tai peruuttaa suostumus. Brasiliassa Veracel tekee yhteistyötä myös FUNAI:n (Kansallinen

³³¹ Stora Enso. (2026), s. 84.

³³² Stora Enso. (2026), s. 85; (2025), s. 76.

³³³ Stora Enso. (2026), s. 84.

alkuperäiskansojen säätiö) kanssa ”läpinäkyvän ja kulttuurisesti herkän vuoropuhelun varmistamiseksi”. FUNAI on Brasilian viranomainen, jonka tehtävänä on edustaa ja suojella alkuperäiskansojen oikeuksia.

Stora Enso raportoi vuorovaikutuksesta vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa verrattain seikkaperäisesti. Koska sen olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävät toimet jäävät epäselviksi, eikä se ole asettanut tavoitteita toimien vaikuttavuuden seuraamiseen, on vuoropuhelun ja toimien sekä toimien tulosten ja tehokkuuden seurannan yhteyttä kuitenkin vaikea hahmottaa.

8.3 UPM-Kymmene

Onko yritys raportoinut ESRS S3 -standardissa vaaditut vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät tiedot?

10/19	5/19	1/19	3/19
-------	------	------	------

UPM täyttää vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan S3-standardin raportointivaatimukset hyvin. Selkein puute koskee yhteisöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen liittyviä mahdollisia toimia, jotka liittyvät muun muassa yrityksen maanhankintaan liittyviin käytäntöihin, joista UPM ei anna lainkaan tietoa. Yhteen veto UPM:n raportoinnin puutteista on esitetty yllä liikennevaloväreillä. Tarkemmin UPM:n datapistekohtaiseen raportointiin ja sen arviointiin voi tutustua liitteessä 3.

Saako yrityksen raportoimista tiedoista konkreettisesti käsityksen haitallisista vaikutuksista ja niiden laajuudesta?

UPM:n mukaan sille olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat ”ympäristöpoikkeamia ja tapaturmia sekä uudelleenjärjestelyjä, jotka voivat vaikuttaa ihmisiin ja ympäristöön lähellä UPM:n tuotantolaitoksia ja metsänhoitoalueita”. Yhtiölle olennaisia haitallisia vaikutuksia voi syntyä esimerkiksi kuljetuksiin liittyvistä turvallisuuspoikkeamista (jotka koskevat UPM:n paperi- ja sellutehtaita, biojalostamoja sekä metsänhoidon ja puunhankinnan toimintoja), ympäristöonnettomuuksista UPM:n toiminnassa tai työllisyyden ja verotulojen vähenemisestä esimerkiksi UPM:n liiketoimintojen uudelleenjärjestelyjen seurauksena.³³⁴ UPM ei avaa tarkemmin ko. vaikutusten vaikutuksia ihmisille mutta kertoo, että kyse on yksittäistapauksista.

UPM määritteli yhteisöihin kohdistuvat ympäristöpoikkeamat ja tapaturmat sekä uudelleenjärjestelyt itselleen olennaiseksi haitalliseksi yhteisöihin kohdistuvaksi vaikutukseksi myös sen vuoden 2024 kestävyysraportissa.

³³⁴ UPM-Kymmene. (2026), s. 230–231.

Ovatko toimet, joihin yritys raportoi ryhtyneensä olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisia?

UPM:n olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat ympäristöpoikkeamia, tapaturmia ja uudelleenjärjestelyjen taloudellisia seurauksia. Ne liittyvät sen mukaan ”paikalliseen sitoutumiseen”. Yhtiö ei kuitenkaan avaa tarkemmin, mikä ko. vaikutusten ja ”paikallisen sitoutumisen” välinen yhteys on. Tämä tekee vaikutusten hallitsemiseen tähtäävien toimien tarkoituksenmukaisuuden arvioinnista haasteellista.

UPM:n mukaan vuonna 2025 toteutettuja toimenpiteitä olivat konserninlaajuisten paikallisyhteisöjen osallistamiseen liittyvien käytäntöjen tarkistaminen, paikallisyhteistyötä määrittävän konserninlaajuisen standardin käyttöönotto, jatkuva yhteistyö paikallisten alkuperäiskansojen kanssa Yhdysvalloissa sekä Forest Action -metsävastuullisuusohjelman päivitettyjen tavoitteiden käyttöönotto. Mikään mainituista toimenpiteistä ei annettujen tietojen perusteella selkeästi tähtää ympäristöpoikkeamien, tapaturmien tai uudelleenjärjestelyjen taloudellisten seurausten ehkäisemiseen.³³⁵

Saako yrityksen raportoimista tiedoista käsityksen yrityksen osallisuudesta sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen? Onko yrityksen osallisuus huomioitu mahdollisissa korjaavissa toimissa tai sen yleisessä lähetymistavassa korjaaviin toimiin?

UPM ei raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumiseen. Sen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia eikä se kerro ryhtyneensä tai osallistuneensa korjaavien toimien tarjoamiseen.

Yleisellä tasolla UPM kertoo, että se pyrkii korjaamaan haitalliset vaikutukset, joita yhtiön toiminta on aiheuttanut tai joihin se on vaikuttanut. Korjaavat toimet määritellään tapauskohtaisesti.

Raportoiko yritys vaikutusten kohteena oleville yhteisöille tarjolla olevien ilmoituskanavien saavutettavuudesta?

UPM:llä on käytössään Ilmoita väärinkäytöksistä -kanava (SpeakUp), joka on avoin kaikille. Lisäksi paikalliset sidosryhmät voivat tehdä ilmoituksia suoraan UPM:n edustajille tehtailla ja sen muissa toimipaikoissa paikallisesti käytössä olevien kanavien kautta (esim. sähköposti tai puhelin). UPM kertoo, että tyypilliset huolenaiheet liittyvät hajuihin, liikenteeseen ja meluun. Annetuista tiedoista voidaan päätellä, että vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat ainakin joissain tapauksissa käyttäneet kanavia ilmoitusten tekemiseen.³³⁶

³³⁵ UPM-Kymmene. (2026), s. 233–234.

³³⁶ UPM-Kymmene. (2026), s. 233–234.

UPM kertoo, että sen liiketoiminta-alueiden vastuulla on arvioida, miten hyvin paikallisyhteisöt tuntevat UPM:n tehtaat ja metsätoiminnan ja luottavat niihin. Ne arvioivat paikallisyhteisöjensä tietoisuutta ja luottamusta metsäsertifiointijärjestelmien, säännöllisten palautekyselyjen ja yhteisötapaamisten sekä tehtaiden avoimien ovien päivien avulla. UPM:n mukaan näin varmistetaan, että paikallisyhteisöt tietävät, miten huolenaiheista ja tarpeista voi ilmoittaa, ja luottavat siihen, että yhteydenotot käsitellään tehokkaasti.

Ovatko tavoitteet tai mittarit, joiden avulla yritys raportoi seuraavansa toimiansa vaikuttavuutta mielekkäitä ja käytännöllisiä?

UPM kertoo, että sen painopistealueista paikallinen sitoutuminen, kestävä metsänhoito ja vastuullinen hankinta liittyvät sen olennaisiin vaikutuksiin yhteisöille. Kyseisiin painopistealueisiin liittyvät tavoitteet, joilla se kertoo ohjaavansa vastuullisuustyötään, ovat tehdaspaikkakuntien sidosryhmäsuhteiden arviointi ja toimenpiteiden määrittely, sertifioidun kuidun osuus ja hankintojen arvo toimittajilta, jotka ovat hyväksyneet UPM:n toimintaohjeen toimittajille ja kolmansille osapuolille.³³⁷ Tavoitteilla, UPM:lle olennaisilla haitallisilla yhteisöihin kohdistuvilla vaikutuksilla ja vaikutusten hallitsemiseen tähtäävillä toimilla ei ole selkeää yhteyttä.

Raportoiko yritys osallistaneensa vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista tai toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan?

UPM kertoo, että sen työ yhteisöjen kanssa perustuu ”historiallisesti kehittyneeseen läheiseen yhteistyöhön” ja että se ottaa sidosryhmien näkemykset huomioon kehitystyössä ja päätöksenteossa.³³⁸ Se ei kuitenkaan avaa tarkemmin tähän työhön liittyviä toimia. Suomessa UPM:n Kaukaan ja Kymin tehtailla on omat paikalliset keskustelufooruminsa ja Uruguayssa paikallisesta yhteistyöstä vastaa erillinen tiimi. UPM ei anna tietoa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen osallistamisesta toimien tulosten ja tehokkuuden seurantaan.

8.4 Yhteenveto vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvästä raportoinnista

Tässä luvussa on tarkasteltu Nokian, Stora Enson ja UPM:n raportointia niiden yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallitsemisesta ja korjaamisesta. Kyseiset yritykset ovat määrittäneet yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi niiden ensimmäisissä ESRS-standardien mukaisissa kestävyysraporteissa.

Tarkastelu on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa (liite 3) tarkastelun kohteena oli, onko yritys raportoinut vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koske-

³³⁷ UPM-Kymmene. (2026), s. 235.

³³⁸ UPM-Kymmene. (2026), s. 232.

vassa ESRS S3 -standardissa vaaditut tiedot. Tarkastelu keskittyi 19 ESRS S3 -standardin datapisteeseen (ks. taulukko 5).

Tarkastelluista kolmesta yrityksestä Nokia raportoi vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevassa ESRS S3 -standardissa vaaditut tiedot huonosti, ja Stora Enso ja UPM hyvin. Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevassa ESRS S3 -standardissa raportointivaatimukset on jaoteltu viiteen kategoriaan: toimintapolitiikat (5 datapistettä), vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa (7 datapistettä), toimet ja resurssit (6 datapistettä), ja tavoitteet (1 datapiste).

Tarkastelun toisessa vaiheessa (luvut 8.1–8.3) arvioitiin sitä, antaako yritysten raportointi riittävät tiedot niiden ihmisoikeuksia koskevan huolellisuusvelvoitteen asianmukaisuuden arviointiin yhteisöihin kohdistuvien vaikutusten osalta. Tämä tarkastelu tehtiin tämän luvun 8 johdannossa esiteltujen kuuden kysymyksen kautta.

Kaikkien kolmen yrityksen kohdalla niille olennaisten haitallisten vaikutusten kuvaus jäi osittain epäselväksi. Vaikutuksen ominaispiirteistä ja laajuudesta annetut tiedot olivat selkeitä vain Stora Enson yhteisöihin kohdistuvan olennaisen haitallisen terveys- ja turvallisuusvaikutuksen kuvauksen kohdalla.

Kun vaikutuksen kuvaus jää epäselväksi tai vaikutus on määritetty liian ylätasolla, on yritysten toimien asianmukaisuuden arviointi vaikeaa tai jopa mahdotonta. UPM:n kohdalla raportoitujen toimien ja tavoitteiden yhteys sille olennaiseen haitalliseen vaikutukseen jäi kokonaan epäselväksi. Stora Enso puolestaan ei selkeästi raportoinut sille olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista lainkaan, mutta kertoo, ettei se ole asettanut yhteisöihin kohdistuviin olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyviä tavoitteita. Olennaisen haitallisen vaikutuksen, toimien ja tavoitteiden kokonaisuutta voidaankin annettujen tietojen perusteella pitää loogisena ainoastaan Nokian kohdalla.

Yritysten olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen tähtäävien toimien asianmukaisuuden arvioinnissa keskeinen tekijä on myös se, miten yritykset osallistavat vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä päätöksentekoon toimista sekä niiden tuloksellisuuden seurantaan. Tarkastelluista yrityksistä Nokia ja UPM eivät anna mitään tietoa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen osallistamisesta tähän tarkoitukseen. Stora Enso puolestaan raportoi vuorovaikutuksesta vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa jopa verrattain seikkaperäisesti, mutta vuoropuhelun yhteys päätöksentekoon toimista ja toimien tehokkuuden seurantaan jää edellisessä kappaleessa käsitellyistä syistä johtuen epäselväksi.

Sekä Nokian että Stora Enson kohdalla yritysten käytössä olevien ilmoituskanavien saavutettavuus vaikutusten kohteena oleville sidosryhmille jää annettujen tietojen perusteella epäselväksi. UPM puolestaan raportoi tietoja, joista voidaan päätellä, että vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat ainakin joissain tapauksissa käyttäneet kanavia epäkohdistavasti ilmoittamiseen.

Vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien osallistamisen lisäksi toinen, vähintään yhtä keskeinen tekijä yritysten toimien asianmukaisuuden arvioimisessa on se, mitä yritykset kertovat omasta osallisuudestaan vaikutusten arvioimiseen ja ottavatko ne oman osallisuutensa tason huomioon toimista päättäessään. Tässä luvussa tarkastelluista kolmesta yrityksestä vain Stora Enson antamissa tiedoissa on viitteitä yrityksen oman osallisuuden arvioinnista toisen sen yhteisöihin kohdistuvan olennaisen haitallisen vaikutuksen osalta (turvallisuus). Kaikissa muissa tapauksissa, mukaan lukien Stora Enson yhteisöihin kohdistuvien maa- ja metsämaaoikeuksiin liittyvien kiistojen kohdalla, selkeitä viitteitä osallisuuden arvioinnista ei ole.

Yksikään yritys ei myöskään raportoi ryhtyneensä korjaaviin toimenpiteisiin. Korjaavista toimenpiteistä ei kerro edes Stora Enso, joka on tarkastelluista yrityksistä ainoa, joka on määrittänyt itselleen olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi. Se, ettei Stora Enso siitä huolimatta raportoi ryhtyneensä korjaaviin toimenpiteisiin voidaan tulkita niin, ettei yritys katso aiheuttaneensa tai myötävaikuttaneensa haitallisten vaikutusten aiheutumiseen, jolloin se ei kansainvälisten yritysvastuustandardien mukaisesti olisi velvollinen korjaamaan niitä. Ottaen kuitenkin huomioon, että yrityksillä on aiemmissa selvityksissä³³⁹ todettu yleisesti olevan erityisesti puutteita korjaavissa toimissa ja osallisuuden arvioinnissa, raportoinnin näistä seikoista toivoisi jatkossa olevan selkeämpää.

9. Yritysten kokemuksia ensimmäisistä CSRD-raporteista

Yritysten kanssa tätä raporttia varten käydyn vuoropuhelun yhteydessä yrityksille annettiin myös mahdollisuus jakaa ajatuksia CSR-direktiivistä, ESRS-standardeista ja standardeihin esitetyistä muutoksista. Kokemukset luvattiin jakaa nimettöminä. Neljä yritystä hyödynsi tätä mahdollisuutta.

Yleisesti ottaen vastanneet yritykset pitivät CSRD-raportointia hyvänä asiana. Raportointi vie yritysten mukaan paljon resursseja, mutta se on lisännyt vastuullisuustiedon näkyvyyttä yritysten johdon ja hallituksen päätöksenteossa. Yritysten jakamista kokemuksista välittyy toive sääntelyn ja ESRS-standardien pysyvyyteen. Kun tiedossa on ollut, että Omnibus I -prosessin myötä sääntelyyn ja erityisesti ESRS-standardeihin ollaan tekemässä muutoksia, raportoinnin syventämistä tässä vaiheessa ei kaikissa yrityksissä ole

339 Ks. esim. Tran-Nguye, E., Halttula, S., et al. (2020). Suomalaisyritysten ihmisoikeussuoriutumisen tila (SIHTI) -hanke: Selvitys suomalaisyritysten ihmisoikeussuoriutumisen tilasta. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:57. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-065-3>

pidetty järkevänä. Tästä huolimatta yritysten kommenteista piirtyi vahvasti esiin kuva raportointiprosessin ja -valmiuksien jatkuvasta kehittämisestä.

Yritykset kertoivat pitävänsä tärkeänä, että kestävyysraportin käyttäjät saavat annetuista tiedoista selkeän kuvan raportoitavista seikoista. ESRS-standardeihin esitettyjen muutosten arvioitiin mahdollistavan jatkossa aiempaa enemmän yrityskohtaista tulkintaa. Tämän puolestaan katsottiin edesauttavan kestävyysraportin käyttäjien tarpeiden nykyistä parempaa huomioimista raportoinnissa. Samalla sen kuitenkin arvioitiin vähentävän raportoinnin vertailtavuutta. Toisaalta taas kommenteissa tuotiin myös esiin, että käytännöt (esimerkiksi varmennuksen osalta) voivat myös yhtenäistyä markkinan kypsyessä ja ohjeistuksen tarkentuessa.

10. Yhteenveto

Euroopan unionissa on haluttu merkittävästi lisätä tietoa yritysten kestävyysseikoista sekä parantaa kestävyysraporttien vertailtavuutta. Yritysvastuuraportoinnin huomattavaan muutokseen tähdännyt CSR-direktiivi annettiin vuonna 2022 ja sitä on nyt sovellettu kaksi vuotta.

CSR-direktiiviä toimeenpannaan yksityiskohtaisilla ESRS-standardeilla, jotka määrittävät, mitä ja miten yritysten tulee raportoida muun muassa niiden ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksista. Osa ESRS-standardien vaatimuksista koskevat kaikkia raportoinnin piirissä olevia yrityksiä. Standardien aihekohtaiset raportointivaatimukset taas tulevat raportoitavaksi vain jos yritys katsoo kyseisen aiheen itselleen olennaiseksi. Vaikutusten olennaisuutta arvioidaan niin sanotun kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin kautta.

Tässä raportissa on tarkasteltu kymmenen Suomen suurimman yrityksen ensimmäisiä CSR-direktiivin mukaisia kestävyysraportteja. Tarkastelussa on keskitytty niihin ESRS-standardien raportointivaatimuksiin, jotka liittyvät yritysten ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusveloitteeseen sekä arvoketjun työntekijöihin ja yhteisöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja niiden hallintaan.

Tarkastelluista kymmenestä yrityksestä seitsemän – Kesko, Kone, Neste, Nokia, Sampo, Stora Enso ja UPM-Kymmene – on määrittänyt arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi ja kolme – Nokia, Stora Enso ja UPM-Kymmene – yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Ilmarinen, Nordea ja OP Pohjola eivät ole määrittäneet arvoketjun työntekijöitä tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä haitallisia vaikutuksia itselleen olennaisiksi.

Kaikkien tarkasteltujen yritysten huolellisuusvelvoitteesta raportoinnista tiedoista löydettiin puutteita raportointivaatimuksiin nähden. Parhaiten yleiseen ESRS 2 -standardiin sisältyvien huolellisuusvelvoitteeseen liittyvien raportointivaatimusten tarkastelussa pärjäsivät Nokia ja Stora Enso. Stora Enso pärjasi parhaiten myös arvoketjun työntekijöitä ja vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan raportoinnin vaatimustenmukaisuuden tarkastelussa. Nokia puolestaan pärjasi aihekohtaisen raportoinnin arvioinnissa huonosti. Yleisen ESRS 2 -standardin mukaisen raportoinnin arvioinnin hännille jäivät Kesko ja Sampo, joista Kesko pärjasi Nokian lisäksi huonosti myös arvoketjun työntekijöitä koskevan raportoinnin vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa.

Silloinkin kun yritykset täyttävät ESRS-standardien muodolliset raportointivaatimukset hyvin, jättävät niiden antamat tiedot usein kestävyysraportin käyttäjien näkökulmasta toivomisen varaa. Raportin käyttäjien näkökulmasta on olennaista muun muassa se, että CSR-direktiivin mukaisella raportoinnilla yritysten on määrä viestiä myös kansainvälisiin yritysvastuustandardeihin ja yritys vastuudirektiiviin sisältyvän huolellisuusvelvoitteen noudattamisesta. Kestävyysraportteja varten toteutetun kaksoisolennaisuusanalyysin tulisi siis hyödyntää suoraan yrityksen ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevasta huolellisuusvelvoiteprosessista saatuja tietoja.

Tarkasteltujen yritysten raportoinnista käy ilmi, että kaikilla niillä on käytössään jonkinlainen huolellisuusvelvoiteprosessi. Suurin osa myös kertoo käyttäneensä huolellisuusvelvoitetta esimerkiksi olennaisuusanalyysin tietolähteenä, tai muuten hyödyntäneensä sitä olennaisuusanalyysissä. Annetuista tiedoista jää kuitenkin poikkeuksetta epäselväksi se, miten huolellisuusvelvoiteprosessin kautta saatu ymmärrys on vaikuttanut haitallisten vaikutusten olennaisuuden arviointiin. Usein myös yritysten huolellisuusvelvoiteprosessi itsessään jää epäselväksi.

Puutteet huolellisuusvelvoiteprosessia koskevassa raportoinnissa näkyvät myös siinä, että monet yritykset antavat vain hyvin vähän konkreettista tietoa siitä, miten ne ovat tuntevat ja arvioineet haitallisten vaikutusten olennaisuutta. Yleistä on, että yritykset kertovat ylätasolla arvioineensa vaikutusten olennaisuutta vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella ja määrittäneensä olennaisuuden kynnysarvot ylittäneet vaikutukset itselleen olennaiseksi. Toisin sanoen, ne kertovat toimineensa ESRS-standardien mukaisesti avaamatta lainkaan perusteluja tai näyttöä omien olennaisuuspäätelmiensä takana. Raportointivaatimuksia on täytetty muodollisesti pätevillä niin sanotuilla *boilerplate*-vastauksilla, joiden lisäarvo kestävyysraportin käyttäjän näkökulmasta on kuitenkin hyvin vähäinen.

Tämän lisäksi myös yritysten itselleen olennaiseksi ja epäolennaiseksi määrittämät vaikutukset ja aiheet herättävät joissain tapauksia kysymyksiä olennaisuusanalyysin asianmukaisuudesta. Esimerkiksi tässä raportissa tarkastelluista finanssialan toimijoista yksikään ei ole määrittänyt vaikutusten kohteena olevien yhteisöjä itselleen olennaiseksi ja vain Sampo on määrittänyt arvoketjun työntekijät itselleen olennaiseksi. Kaikkien finanssia-

lan yritysten kohdalla myös tiedot siitä, kattaako niiden olennaisuusanalyysi niiden koko arvoketjun olivat joko epäselviä tai ristiriitaisia. Nordea on rajannut olennaisuusanalyysin vain sen suoriin liikesuhteisiin.

Aihekohtaisessa raportoinnissa monen yrityksen kohdalla kompastuskiveksi muodostui olennaisen haitallisen vaikutuksen määrittelemisen riittävän konkreettisesti ja riittävän yksityiskohtaisella tasolla. Kun vaikutukset on kuvattu raporteissa hyvin ylätasolla, on niiden hallitsemiseksi tarkoitettujen toimien asianmukaisuutta vaikea hahmottaa. Peräti viideltä yritykseltä puuttuu myös arvoketjun työntekijöihin (Kesko, Kone, Neste, Sampo) tai yhteisöihin (Stora Enso) kohdistuvien haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävien toimien tuloksellisuuden seurantaan tarkoitetut tavoitteet kokonaan. Niidenkin yritysten kohdalla, jotka raportoivat asettaneensa tavoitteita, tavoitteita voidaan usein pitää riittämättöminä. Yritysten raportoimat olennaiset vaikutukset, toimet ja tavoitteet eivät myöskään aina muodosta loogista kokonaisuutta. Se, etteivät yritykset ole juurikaan asettaneet arvoketjun työntekijöihin tai vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä laadukkaita tavoitteita heijastuu myös yritysten johdon palkitsemiskriteereihin. Muita kuin yritysten omaan henkilökuntaan liittyviä sosiaalisia tavoitteita ei pääsääntöisesti huomioida lainkaan johdon palkitsemiskriteereissä.

Niin sanotun Omnibus I -paketin myötä CSR-direktiiviin ja ESRS-standardeihin on vuonna 2026 tehty muutoksia. Esimerkiksi CSR-direktiivin soveltamisalaa ja ESRS-standardien datapisteitä on karsittu huomattavasti. Yritykset, jotka jo nyt raportoivat CSR-direktiivin mukaan, voivat halutessaan raportoida yksinkertaistettujen ESRS-standardien mukaisesti jo kuluvaan vuoteen 2026 osalta. Yksinkertaistetuissa standardeissa korostuu niin sanottu fair presentation -näkökulma. Muutos lisää paitsi raportoinnin joustavuutta myös yritysten vastuuta antamistaan tiedoista ja siitä, että ne antavat riittävän ja oikean kuvan.

Vaikka ESRS-standardeihin tehdyt muutokset selkeyttävät raportointivaatimuksia, yrityksiltä tätä raporttia varten saatu palaute osoittaa, että sääntelyltä toivotaan pysyvyyttä. Finnwatchille näkemyksiään avanneet yritykset toivovat voivansa keskittyä raportoinnin kehittämiseen.

Kuten edellä todettua, suurin osa yritysvastuudirektiivin (CSDDD) piiriin kuuluvista yrityksistä voivat täyttää yritysvastuudirektiivin sisältyvät tiedottamista koskevat velvoitteensa ESRS-standardien mukaisella raportoinnilla. Tämä lisää odotuksia yritysten haitallisia vaikutuksia ja huolellisuusvelvoitetta koskevalle raportoinnille. Tässä valossa yritysten huolellisuusvelvoitetta koskevassa raportoinnissa havaitut puutteet ovat huolestuttavia. Raportointiin tarvitaan vielä paljon läpinäkyvyyttä, selkeyttä ja keskittymistä aidosti merkityksellisiin tietoihin ennen kuin se täyttää siihen kohdistuvat moninaiset odotukset. Tässä raportissa onkin myös pyritty tunnistamaan hyviä käytäntöjä yritysten ihmisoikeuksia koskevan raportoinnin kehittämiseksi. Tunnistetut hyvät käytännöt on koottu suosituksiin.

Raportoinnissa esiintyvät puutteet kielivät usein myös puutteista varsinaisessa toiminnassa. Raportoinnin pohjalta voidaan arvioida, että monessa suomalaisessa suuryhtiössä ihmisoikeusvaikutusten arviointi ei kata koko arvoketjua ja haitallisia vaikutuksia ei priorisoida asianmukaisesti. Edelleen vaikuttaa siltä, että haitallisiin vaikutuksiin puuttumisessa ei juuri koskaan kuulla vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä eikä vaikutuksiin pyritä vastaamaan selkeän tavoitteellisilla toimilla. Yhtiöiden arvoketjussa esiintyvät haitalliset ihmisoikeusvaikutukset ja niiden torjunta eivät ole nousseet yhtiöiden ylimmän johdon palkitsemiskäytäntöihin. Tämä voi olla sekä syy että seuraus ihmisoikeuksia koskevien prosessien puutteisiin.

11. Suositukset

Raportoiville yrityksille

- Yritysten tulee raportoida merkityksellisiä tietoja kaikista yrityksessä toteutetun huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheista, mukaan lukien haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arvioiminen sekä mahdollinen priorisointi. Annetuista tiedoista tulee voida saada selkeä kuva siitä, miten yritys noudattaa asianmukaista huolellisuutta. Huolellisuusvelvoiteprosessin kuvauksessa tulee kertoa konkreettisesti siitä, miten prosessi on yrityksessä järjestetty sen sijaan, että esimerkiksi toistetaan YK:n ohjaavissa periaatteissa tai OECD:n toimintaohjeissa annettuja huolellisuusvelvoiteprosessin sisältöä koskevia vakiotekstejä. Yksi tässä raportissa tunnistetuista hyvistä käytännöistä on antaa tietoa vaikutusten arvioinnissa käytetyistä työkaluista.
- Kestävyysraporteissa annetuista tiedoista tulee käydä selkeästi ilmi, miten huolellisuusvelvoitteen kautta saadut tiedot ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuusanalyysiin ja sitä kautta raportoitavien kestävyysaiheiden valintaan. Tämä tarkoittaa muun muassa olennaisuuspäätelmien laadullista perustelemista. Se voi myös edellyttää haitallisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin kuvaamista (esimerkiksi viittaamalla huolellisuusvelvoiteprosessin kuvaukseen) erillään myönteisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamis- ja arviointiprosessin kuvauksesta. Tarvittaessa haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessista tulee antaa myös aihekohtaista lisätietoa. Tällaisten aihekohtaisten lisätietojen raportointi myös sosiaalisten vaikutusten osalta on myös yksi tässä raportissa tunnistetuista hyvistä käytännöistä.

- Yritysten tulee myös nykyistä selkeämmin raportoida, mitä vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä ne ovat kuulleet huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheissa ja missä tarkoituksessa. Tässä raportissa tunnistettu hyvä käytäntö on yrityksen keskeisten sidosryhmien luokittelu vaikutuksen kohteena oleviin ja kestävyysraportin käyttäjien ryhmiin. Myös raportointia vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkemyksistä ja siitä, miten yritykset ottavat näkemykset huomioon omissa prosesseissaan ja päätöksenteossään, tulee kehittää. Toinen tässä raportissa tunnistettu sidosryhmävuorovaikutukseen liittyvä hyvä käytäntö on myös tuoda esiin yrityksen ja sidosryhmien näkemyseroja.
- Vaikka kaikki tässä raportissa tarkastellut yritykset ovat määrittäneet ympäristö-aiheita itselleen olennaisiksi, vain yksi yritys on tunnistanut luonnon hiljaiseksi sidosryhmäksi. Luonnon tunnistaminen hiljaiseksi sidosryhmäksi ja sen avaaminen, miten se on edustettuna vuorovaikutuksessa vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa, on tässä raportissa tunnistettu hyvä käytäntö.
- Yritysten tulee sisällyttää kestävyysraportteihinsa vähintäänkin kaikki sellaiset haitalliset ihmisoikeusvaikutukset, jotka ne ovat omassa huolellisuusvelvoiteprosessissaan priorisoineet ehkäiseviä tai lieventäviä toimia varten, tai joihin liittyen ne ovat toteuttaneet (tai niiden olisi pitänyt toteuttaa) korjaavia toimia.
- Raportointivaatimusten lisäksi annettuja tietoja on peilattava myös tiedonantovaatimusten tavoitteisiin ja ESRS-laatuvaatimuksiin. Tästä näkökulmasta kestävyysraporttien käyttäjien päätöksentekotarpeet on keskeinen huomioitava kriteeri, mukaan lukien tahot, jotka etsivät kestävyysraporteista tietoa yritysten haitallisista vaikutuksista ja niiden hallinnasta. Kaikissa annetuissa tiedoissa tulee keskittyä yritysten omien prosessien ja päätelmien avaamiseen ja välttää vakiomuotoista niin sanottua *boilerplate*-kieltä.
- Yritysten tulee raportoida selkeästi myös siitä, jos jotain datapisteissä vaadittua asiaa ei ole tehty tai huomioitu.
- Vaikka ESRS-standardit eivät sitä edellytä (ilmastonmuutosta lukuun ottamatta), on yksi tässä raportissa identifioituista hyvistä käytännöistä epäolennaisuuspäätelmien perusteleminen. Yritysten voi olla hyvä avata, miksi ne ovat määrittäneet tietyt kestävyysaiheet itselleen epäolennaisiksi. Tämä lisäisi olennaisuusanalyysin läpinäkyvyyttä.
- Yritysten tulee kuvata niiden olennaiset haitalliset ihmisoikeusvaikutukset riittävän yksityiskohtaisesti, jotta niistä on mahdollista saada konkreettinen käsitys. Tämä tarkoittaa muun muassa vaikutusten ominaispiirteiden ja laajuuden kuvaamista.

- Yritysten tulee pyrkiä varmistamaan, että niiden olennaisista haitallisista ihmisoikeusvaikutuksista sekä niihin liittyvät toimista ja tavoitteista annetut tiedot muodostavat loogisen kokonaisuuden. Tämä luonnollisesti edellyttää, että yritysten huolellisuusvelvoiteprosessit, joista ne raportoivat ja joiden pohjalta raportoitavien aihekokonaisuuksien olennaisuus määrittyy, ovat itsessään sisäisesti loogisia ja yritysvastuunormien mukaisia.
- Yritysten tulee asettaa olennaisten haitallisten ihmisoikeusvaikutustensa hallintaan tähtääville toimilleen laadukkaat, mitattavat, tulossuuntautuneet ja aikasidonnaiset tavoitteet. Jos yritys ei aseta tavoitteita, tulee sen vähintäänkin antaa kestävyysraporteissaan tietoa toimien odotetuista tuloksista.
- Arvoketjun kuvauksessa yritysten on annettava yksityiskohtaista maantieteellistä tai toimijakohtaista tietoa niiden arvoketjuista. Yleiselle toimintojen kuvauksen tasolle jäävästä arvoketjun kuvauksesta ei saa käsitystä yrityksen altistumisesta haitallisille vaikutuksille tai siitä, mistä ne ovat peräisin.
- Annetuissa tiedoissa on hyvä mukailla ESRS-standardien terminologiaa ja käyttää tiedonantovaatimusten koodeja. Tämä helpottaa tietojen löydettävyyttä ja parantaa raporttien vertailtavuutta. Kestävyysraporteissa käytettyjen sisäisten viittausten tulee olla selkeitä ja täsmällisiä.
- Yritysten tulee nykyistä selkeämmin erottaa annetuissa tiedoissa aihekohtaisiin kestävyystavoitteisiin tai mittareihin liittyvät johdon palkitsemisessa huomioidut suorituskykymittarit muista palkitsemisessa huomioiduista vastuullisuuskriteereistä. Vaihtoehtoisesti yritykset voivat jättää muut kuin aihekohtaisiin kestävyystavoitteisiin tai mittareihin liittyvät suorituskykymittarit kokonaan raportoimatta.

Poliittisille päättäjille

- Yritysvastuudirektiivin (CSDD-direktiivi) mukaan yritykset, jotka kuuluvat sekä yritysvastuudirektiivin että CSR-direktiivin piiriin, voivat täyttää CSDD-direktiiviin kuuluvat raportointia koskevat velvoitteensa CSR-direktiivin mukaisella ESRS-raportoinnilla. Tämä tarkoittaa, että yritysten kestävyysraporttien on kuvattava myös sitä, *miten* ne noudattavat lakisääteistä ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa huolellisuusvelvoitettaan³⁴⁰. Tätä huolellisuus- ja kestävyysraportintvelvoitteiden välistä yhteyttä on tarpeen tuoda selkeämmin esiin kansallisessa yritysvastuudirektiiviin perustuvassa laissa, joka on etenemässä eduskunnan käsittelyyn marraskuussa 2026. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi lisäämällä direktiivin resitaali 63 selkeästi näkyviin yritysvastuulain perusteluihin sekä avaamalla yritysvastuulakiin

340 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, resitaali 63.

sisältyvän huolellisuusveloitteen ja haitallisia vaikutuksia koskevan olennaisuusanalyysin suoraan yhteyttä toisiinsa.

- Tulevalla hallituskaudella kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaa tulee laajentaa kansallisesti vastaamaan CSR-direktiivin alkuperäistä soveltamisalaa, johon monet yritykset ovat jo ehtineet varautua. Näin raportointivaatimukset kattaisivat kaikki tilinpäätösdirektiivin ja kirjanpitolain mukaiset suuryhtiöt sekä myös pienemät pörssilistautuneet yritykset.

Liite 1 Yleisen ESRS 2 -standardin huolellisuusvelvoitteeseen liittyvän yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin										
Miten yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimet ottavat huomioon vaikutukset valvoessaan yrityksen strategiaa, sen suuria liiketoimia koskevia päätöksiä ja sen riskinhallintaprosessia, ml. se, ovatko ne ottaneet huomioon kyseisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit (GOV-2 26 b → GOV-1 12 e) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja niistä saa selkeän kuvan siitä, miten ko. elimet ottavat vaikutukset tai niihin liittyvät kompromissit huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimintaa koskevia päätöksiä.	Ilmarinen kertoo ylätasolla, että sen hallinto-, johto- ja valvontaelimet ottavat haitalliset vaikutukset ja niihin mahdollisesti liittyvät kompromissit huomioon osana yrityksen normaalia riskinhallintaprosessia, strategian päivittystä ja liiketoiminnan suunnittelua.	Kesko kertoo, että sen hallitus päättää konsernin strategiasta sisältäen kestävyysaiheet ja kestävyYTEEN liittyvät strategiset tavoitteet. Se kertoo myös, että sen lakiasioista ja vastuullisuudesta vastaava johtaja tuo hallituksen hyväksyttäväksi kestävyysaiheisiin liittyviä erityisiä teemoja kuten esimerkiksi ilmastotavoitteiden päivytyksen vuonna 2025. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten Keskon haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	Kone kertoo, että sen hallituksella on kokonaisvastuu sen kestävyysstrategian valvonnasta. Hallitus arvioi säännöllisesti kestävyYDEN toteutumista ja kestävyYTEEN liittyvien vaikutusten hallintaa ja vuosittain Koneen toimintaa varmistakseen, että kestävyys on huomioitu ja sisällytetty liiketoimintaan. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten Koneen haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	Neste kertoo, että joulukuussa 2025 sen hallitus päätti päivittää osan Nesteen ilmastotavoitteista vastaamaan sen hetkistä taloudellista tilannetta ja Porvoon öljynjalostamon asteittaisista muutosta. Hallitus totei, että siirtymä raakaöljyn jalostuksesta uusiutuvien ja kierto- raakaöljyn jalostukseen prosessoimiseen määrätty markkinakäytännön, sääntelykehityksen ja teknologisen valmiuden perusteella. Lisäksi Neste kertoo, että sen hallitus arvioi vastuullisuuteen liittyvien toimien edistymistä vähintään kerran vuodessa. Myös muita kestävyysaiheita käydään säännöllisesti läpi hallituksessa, esim. turvallisuutta käsitellään hallituksen jokaisessa kokouksessa ja hallitus hyväksyy Nesteen Modern Slavery -lausunnon.	Nokia kertoo, että se on perustanut vuonna 2025 ESG-komitean, jonka roolina on tarkastaa ja hyväksyä kestävyysstrategia sekä valvoa kestävyysstrategiaa ja varmistaa sen yhdenmukaisuus Nokian liiketoiminnan ja strategisten tavoitteiden kanssa. ESG-komiteaan kuuluu Nokian johtoryhmän jäseniä. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten Nokian haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	Nordea kertoo, että se on vuodesta 2021 toteuttanut konsernin laajuista ohjelmaa kestäväYn kehittämisen integroimiseksi sen liiketoiminta-alueisiin ja toimintoihin. Lisäksi Nordea kertoo, että sen hallituksen toiminta- ja vastuullisuusvaliokunnan tehtävänä on helpottaa kestäväYn kehityksen integrointia Nordean liiketoimintastrategiaan ja tukea mm. konsernin toimitusjohtajaa, johtoryhmää ja hallitusta kestäväYn kehityksen valvontatehtävien täyttämiseksi. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten Nordean haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	OP Pohjola kertoo, että OP Osuuskunnan hallitus, työjärjestyksensä mukaisesti, hyväksyy OP Pohjolan vastuullisuusohjelman ja sen merkittävät muutokset ja valvoo OP vastuullisuusohjelman tavoitteiden edistymistä. Lisäksi se kertoo, että OP Osuuskunnan johtokunta, hallituksen riskivaliokunta ja hallitus käsittelevät jokaisella vuosineljänneksellä katsauksen ajankohtaisista ESG- ja vastuullisuusaiheista. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten OP Pohjolan haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	Sampo kertoo, että sen hallitus valvoo yhdessä operatiivisen johdon kanssa olennaisia konsernin strategiaan ja merkittäviin liiketoimiin liittyviä vaikutuksia, ja että konsernin talousjohtaja ja Sammon vastuullisuusjohtaja raportoivat hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle kestävyysasioista vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tarvittaessa useammin. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten Sammon haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.	Stora Enso kertoo ylätasolla että sen hallituksen vastuullisuudesta säännöllisesti päivityksiä olennaisista kestävyYTEEN liittyvistä aiheista ja niihin liittyvistä haitallisista vaikutuksista. Se esittää kustakin kokouksestaan hallitukselle raportin, jota hyödynnetään hallituksen hyväksymis-, valvonta- ja päätöksentekoprosesseissa. Hallituksen työjärjestyksen mukaisesti kokouksissa käsitellään muun muassa suurten investointien ja divestointien hyväksyminen. Lisäksi Stora Enso kertoo, että sen investointiohjeissa käsitellään huomioon otettavaa kestäväYn liittyviä asioita, mutta niissä ei sen mukaan anneta erityisiä ohjeita mahdollisista kompromisseista.	UPM kertoo, että se pyrkii varmistamaan, että vastuullisuuteen liittyvät tekijät otetaan huomioon strategisissa päätöksenteossa. Toimitusjohtaja ja muut ylimmän johdon edustajat raportoivat hallitukselle tai sen valiokunnalle vähintään kerran vuodessa vaikutuksiin liittyvistä päätöksistä, tuloksista ja tavoitteista. UPM:n strategiaryhmä valmistelee ehdotukset UPM:n strategiaan ja strategisten suunnitelmien päivityksiä. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa selkeää kuvaa siitä, miten UPM:n haitallisiin vaikutuksiin liittyvät kompromissit otetaan huomioon valvoessaan yrityksen strategiaa tai tehdessään suuria liiketoimia koskevia päätöksiä.
Kestävyysseikkojen sisällyttäminen hallinto-, johto- ja valvontaelinten kannustinjärjestelmiin										
Kuvaus yrityksen mahdollisten hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenille tarkoitettujen kestävyysseikkoihin liittyvien kannustin- ja palkitsemisjärjestelmien keskeisistä ominaisuuksista (GOV-3 29 a → GOV-2 14 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kannustinjärjestelmä on kuvattu jollain tasolla.	Ilmarisessa on käytössä eri palkitsemisjärjestelmiä: yleinen tulospalkkiojärjestelmä, sijoitustoiminnan tulospalkkiojärjestelmä, johdon tulospalkkiojärjestelmä sekä henkilöstörähdaston voittopalkkiojärjestelmä. Palkitsemiselle on asetettu neljä keskeistä periaatetta. Periaatteissa on Ilmarisen mukaan erityisesti otettu huomioon työeläkevakuutusyhtiön toiminnan tarkoitus sosiaaliturvaan kuuluvan lakiasäätteen eläkevakuutusliikkeen harjoittajana. Palkitsemisjärjestelmissä huomioidaan myös kestävyys. Palkitsemisjärjestelmistä ja johtoryhmän palkitsemisesta päättää Ilmarisen hallitus.	Keskolla on käytössä neljä osakepohjaista sitouttamis- ja kannustinohjelmaa joiden tarkoituksena on Keskon liiketoiminnan edistäminen ja yrityksen arvон lisääminen yhdistämällä osakkeenomistajien ja johtoon kuuluvien henkilöiden tavoitteet. Järjestelmien tarkoituksena on myös sitouttaa johtoon kuuluvat henkilöt Kesko-konserniin. Kannustinohjelmissa huomioidaan taloudellisten tekijöiden ja Keskon osakkeen arvonekehityksen lisäksi myös vastuullisuus. Osakepalkkio-ohjelmien lisäksi Keskon toimialojen ja yhteisten toimintojen johtoryhmien jäsenillä ja heille raportoivilla henkilöillä on ollut vuonna 2025 Keskon vastuullisuusstrategian mukainen vastuullisuustavoite yhtenä tulospalkkiokriteerinä.	Koneen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä, jonka sen hallitus hyväksyy vuosittain, ”yhdistää kestävyys-suorituskyvyn kriteerit kannattavaan kasvuun”. Sen tarkoitus on vahvistaa Koneen sitoutumista kestävyYTEEN. Toimitusjohtajan ja Nesteen johtoryhmän jäsenten palkkioista sekä pitkän ja lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmistä päättää yhtiön hallitus.	Nesteen palkitsemispolitiikka ”yhdenäistä palkitsemisen pitkän aikavälin strategisten ja vastuullisuustavoitteiden menestyksekkään saavuttamisen kanssa”. Kannustinohjelman piiriin kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi myös yhtiön johtoryhmän jäsenet. Toimitusjohtajan ja Nesteen johtoryhmän jäsenten palkkioista sekä pitkän ja lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmistä päättää yhtiön hallitus.	Nokialla on lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiä kaikille työntekijöille, mukaan lukien toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle. Suoritusmittarit asetetaan vuosittain vastaamaan Nokian liiketoiminnan strategiaa ja painopisteitä, mukaan lukien taloudelliset, operatiiviset ja kestäväYn kehityksen tavoitteet. Näin pyritään Nokian mukaan varmistamaan, että johdon palkitsemisen kriteerit heijastavat osaltaan yhtiön panosta kestäväYn kehityksen tavoitteisiin ja siten pitkän aikavälin omistaja-arvon luomiseen. Nokian hallitus hyväksyy kaikki yhtiön osakepohjaiset kannustinjärjestelmät sekä toimitusjohtajan palkitsemisen.	Nordealla on käytössään neljä eri palkitsemisjärjestelmää, joista osa koskee vain sen ylintä johtoa ja osa henkilökuntaa laajemmin. Johdolle suunnatuissa pitkän ja lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmissä huomioidaan niin taloudellisia kuin muita kuin taloudellisia näkökohtia. Muiden kuin taloudellisten näkökohtien tarkoitus on mm. edistää yhtiön ilmastostrategian toimeenpanoa, ja niistä päättää yhtiön hallitus.	OP Pohjolan palkitsemisjärjestelmän täytyy ehtojensa mukaisesti kestävyysriskien lisäksi palkitsemisjärjestelmässä huomioidaan taloudelliset ja mainerisikit sekä yhtiön arvojen ja kulttuurin mukainen toiminta. OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenet kuuluvat OP Pohjolan tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Muuttuvan palkitsemisen maksamisen edellytyksenä on, että palattava noudattaa OP Pohjolan kestävyysriskien liittyviä toimintaperiaatteita. Tulospalkkio perustuu vuoden ansaintakautteen. OP Pohjolan tulospalkkiojärjestelmän ehdot sisältyvät OP Pohjolan palkitsemisjärjestelmän ehtoihin, joista päättää vuosittain OP Osuuskunnan hallitus.	Sammolla on käytössään lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimet konsernijohtajalle. Niiden suoritusmittareita voivat olla esimerkiksi omistaja-arvon kasvattaminen, taloudelliset tai operatiiviset tulosindikaattorit sekä kestävyYTEEN liittyvät suorituskriteerit. Muuttuvaa palkitsemista käytetään varmistamaan palkitsemiskokonaisuusien kilpailukyky. Sammon hallitus päättää kaikista konsernitason palkitsemisasiasta.	Stora Ensollla on käytössään pitkän ja lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät, joiden vastuullisuutta koskevat suorituskykyvaatimukset edistävät sen mukaan osaltaan sen vastuullisuustavoitteiden saavuttamista. Suorituskyky-mittareista päättää yhtiön hallitus. Kaikki Stora Enson työntekijät, ml. toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä, kuuluvat lyhyen aikavälin kannustinohjelman, jonka tavoitteet asetetaan vuosittain. Pitkän aikavälin kannustinohjelman kuuluu noin 300 avainhenkilöä, mukaan lukien johtoryhmä. Tavoitteet asetetaan kolmivuotiskaudelle.	UPM:n mukaan sen tulosperusteiseen osakepalkkiojärjestelmään, joka on yksi UPM:n pitkän aikavälin kannustejärjestelmistä, sisältyy ESG-tavoitteita. Tulosperusteinen osakepalkkiojärjestelmä on suunnattu toimitusjohtajalle, johtoryhmän jäsenille sekä muille keskeisissä tehtävissä toimiville johtajille. Se koostuu vuosittain alkavista yksittäisistä, hallituksen hyväksymistä ohjelmista, joiden ansaintajako on vähintään kolme vuotta.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Arvioidaanko suorituskykyä suhteessa tiettyihin kestävyysliittymiin tavoitteisiin ja/tai vaikutuksiin, ja jos arvioidaan, mihin niistä (GOV-3 29 b → GOV-2 14 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on huomioitu tavoitteet, jotka ovat yrityksen aihekohtaisia kestävyystavoitteita.	Esihenkilöiden kannustinpalkkiossa huomioidaan asiakkaiden suosittelemat, joka on myös Ilmarisen kuluttajia ja loppukäyttäjiä koskevan tavoitteen mittari. Ko. tavoite on "paras asiakaskokemus". Siinä huomioidaan myös henkilöstön suosittelemat, joka on yksi Ilmarisen omaa työvoimaa koskevan tavoitteen mittareista. Ko. mittari liittyy Ilmarisen pitkän tähtäimen tavoitteeseen olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Lisäksi siinä huomioidaan hoitokulmuutos, joka ei kuitenkaan ole Ilmarisen aihekohtainen kestävyystavoite tai sille olennainen vaikutus.	Kolmessa Keskon osakepohjaisessa sitouttamis- ja kannustinojelmassa on yhtenä ansaintakriteerinä Keskon "vastuullisuuteen liittyvä tavoite". Niistä keskeisimmät ovat Keskon mukaan scope 1 ja scope 2 kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä kansainvälisiin vastuullisuusindekseihin ja -arviointeihin sidotut tavoitteet. Näistä jälkimmäinen ei kuitenkaan ole Keskon aihekohtainen kestävyystavoite tai vaikutus. Neljännessä Keskon osakepohjaisessa sitouttamis- ja kannustinojelmassa vastuullisuusmittarit johdetaan henkilön toimikuvasta.	Kannustinjärjestelmässä huomioidaan hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, monimuotoisuus ja osallisuus, turvallisuuden parantaminen ja kyberturvallisuus. Niistä päästövähennykset on Koneen aihekohtainen kestävyystavoite. Turvallisuuteen liittyen Koneella on useita tavoitteita tai mittareita. On kuitenkin epäselvää, mitkä niistä huomioidaan kannustinjärjestelmässä. Moninaisuus ja osallisuus tai kyberturvallisuus eivät ole Koneen aihekohtaisia kestävyystavoitteita tai sille olennaisia vaikutuksia.	Pitkän aikavälin kannustinojelmassa huomioidaan Nesteen tuotannon kasvihuonekaasupäästövähennykset sekä sen asiakkaiden Nesteen uusiutuvilla tuotteilla saavuttamat päästövähennykset, jotka ovat myös Nesteen ilmastomuutosta koskevia kestävyystavoitteita tai niiden mittareita. Vuonna 2025 keskeinen palkitsemiskriteeri oli kuitenkin Nesteen uusiutuvien polttoaineiden myyntivolyymi, joka kytkeytyy Nesteen hiilikädenjälkeen liittyvään kestävyystavoitteeseen. Nesteen lyhyen aikavälin kannustinojelmassa huomioidaan prosessi- ja henkilöstöturvallisuus, jotka ovat myös Nesteen omaa työvoimaa koskevia kestävyystavoitteiden mittareita. Ko. tavoite on vähentää jatkuvasti kaikkien onnettomuuksien riskiä ja lisätä turvallisten päivien määrää Nesteen omassa toiminnassa.	Pitkän aikavälin kannustinojelmassa huomioidaan Nesteen ilmastopäästöjen vähentäminen, joka on myös Nesteen ilmastomuutosta koskevia kestävyystavoitteita tai niiden mittareita. Vuonna 2025 keskeinen palkitsemiskriteeri oli kuitenkin Nesteen uusiutuvien polttoaineiden myyntivolyymi, joka kytkeytyy Nesteen hiilikädenjälkeen liittyvään kestävyystavoitteeseen. Nesteen lyhyen aikavälin kannustinojelmassa huomioidaan prosessi- ja henkilöstöturvallisuus, jotka ovat myös Nesteen omaa työvoimaa koskevia kestävyystavoitteiden mittareita. Ko. tavoite on vähentää jatkuvasti kaikkien onnettomuuksien riskiä ja lisätä turvallisten päivien määrää Nesteen omassa toiminnassa.	Ylimmän johdon lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmässä huomioidaan erinäisiä ESG-tekijöitä, joista osa vastaa Nordean ilmastomuutosta ja omaa työvoimaa koskevia kestävyystavoitteita tai sille olennaisia vaikutuksia. Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä huomioidaan erinäisiä ESG-tekijöitä, joista osa vastaa Nordean ilmastomuutosta ja omaa työvoimaa koskevia kestävyystavoitteita tai sille olennaisia vaikutuksia.	Johtokunnan jäsenen kannustinpalkkiossa huomioidaan erinäisiä vastuullisuuteen liittyviä kriteereitä, joista sektorikohtaiset päästövähennykset vastaavat OP Pohjolan ilmastomuutosta koskevia kestävyystavoitteita, ja sukupuolten tasaisempi edustus johtotehtävissä sen omaa työvoimaa koskevia kestävyystavoitteita. Kaikki kannustinpalkkiossa huomioitut vastuullisuuskriteerit eivät ole OP:n aihekohtaisia kestävyystavoitteita tai sille olennaisia vaikutuksia.	Pitkääikäisen kannustinojelman kestävyysperustuuva suorituskriteeri koostuu "tieteeseen pohjautuvien ilmastotavoitteiden kehittämiseen, toteuttamiseen ja toimeenpanoon liittyvistä konsernin ja tytäryhtiöiden tasapainotetuista mittareista". Lisäksi Sampo kertoo, että se ei huomioinut muita kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteita palkitsemisessa vuonna 2025. Sen kestävyysraportissa annetut ilmastomuutokseen liittyvät tavoitteet ovat kuitenkin sen mukaan tieteeseen pohjautuvia päästövähennystavoitteita. Sampo ei anna tietoa mahdollisista lyhytaikaisen kannustinojelman kestävyysperustuvista suorituskriteereistä.	Lyhyen aikavälin kannustinojelman palkkiossa osa suorituskriteereistä liittyy turvallisuustavoitteisiin. Yksi Stora Enson omaa työvoimaa koskeva kestävyystavoite on tilastotavien työtapa-urmiin kokonaistulos. Pitkän aikavälin kannustinojelman vastuullisuusmittarit sisältävät hiilidioksidipäästöjen vähentämisen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisen. Stora Enso on asettanut päästövähennystavoitteita, ja yksi sen omaa työvoimaa koskeva tavoite liittyy naispuolisten esihenkilöiden osuuteen kaikista esihenkilöistä. Stora Enson mukaan sen vastuullisuutta koskevat suorituskykyvaatimukset ovat linjassa sen aihekohtaisen kestävyystavoitteen kanssa.	Tulospalkkiojärjestelmän ESG-suoritusmittarit ovat hiilidioksidipäästöjen vähentäminen UPM:n oman energiatuotannon ja ostoenergian osalta, positiivinen nettovaikutus luonnon monimuotoisuuteen UPM:n omissa metsissä ja sukupuolten välisen palkkataso-arvon varmistaminen globaalisti. Ostoenergian päästövähennykset, positiivinen nettovaikutus luonnon monimuotoisuuteen UPM:n omissa metsissä ja sukupuolten välisen palkkataso-arvo vastaavat yhtiön kestävyystavoitteita.
Pidetäänkö kestävyysliittymiä suorituskykyyn mittareita* suorituskykyyn vertailuarvoina ja millä tavoin vai sisältävätkö ne palkitsemisjärjestelmiin (GOV-3 29 c → GOV-2 14 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja mainitut mittarit ovat aihekohtaisia osiossa kuvattuja mittareita.	Toimitusjohtajan kannustinpalkkiossa huomioidaan Ilmarisen kestävyysliittymiä suorituskykyyn mittareita (asiakkaiden ja henkilöstön suosittelemat, ks. yllä), mutta raportissa ei avata tarkemmin, miten.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Kannustinojelmassa huomioidaan Nesteen kestävyystavoitteisiin liittyviä mittareita (prosessi- ja henkilöstöturvallisuus sekä mm. Nesteen asiakkaiden Nesteen uusiutuvien tuotteiden avulla saavuttamat päästövähennykset, joka on Nesteen hiilikädenjälkeä koskevan tavoitteen mittari), mutta raportissa ei avata tarkemmin, miten.	Kannustinojelmassa huomioidaan Nesteen kestävyystavoitteisiin liittyvä mittari (työajan menetykseen johtaneiden tapaturmien toistuvuus), mutta raportissa ei avata tarkemmin, miten.	Ei selkeää mainintaa.	Johtokunnan jäsenen kannustinpalkkiossa huomioidaan erinäisiä vastuullisuuteen liittyviä kriteereistä monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja mukaanoittamisen edistäminen on OP Pohjolan omaa henkilöstöä koskeva yhteisökohtainen kestävyysmittari, mutta OP Pohjola ei avaa tarkemmin, miten. ko. tavoite liittyy sen omaa henkilöstöä koskevaan kestävyystavoitteeseen. OP Pohjolan omaan henkilöstöä koskeva kestävyystavoite on henkilöstön kokemus johdon sitoutumisesta monimuotoisuuden, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.

* Mittarit ovat ERS-standardien määritelmien mukaan "laadullisia ja määrällisiä idikaatoreita, joiden avulla yritys mittaa kestävyysliittymien toimintaperiaatteidensa täytäntöönpanon vaikuttavuutta muun muassa omien tavoitteidensa perusteella ajan myötä ja raportoi siitä. Mittarien avulla mitataan myös yrityksen tuloksia vaikutusten kohteena olevien henkilöiden, ympäristön ja kyseisen yrityksen osalta.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Kestävyyteen liittyvistä tavoitteista ja/tai vaikutuksista riippuva muuttuvan palkkion osuus (GOV-3 29 d → GOV-2 14 c) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu aihekohtaisten kestävyystavoitteiden osalta.	Palkitsemisjärjestelmissä kestävyteen liittyvien tavoitteiden osuus vaihtelee 10-35 % välillä palkitsemisjärjestelmästä riippuen. Tavoitekohtaisia painoarvoja ei kerrota, eli Ilmarisen aihekohtaisten kestävyystavoitteiden painoarvo jää epäselväksi.	Kolmessa Keskon neljästä sitouttamis- ja kannustinojelmassa vastuullisuustavoitteella on 10 % painoarvo. Ilmasto- päästöjen vähentämisen painoarvoa ei kerrota, eli Keskon aihekohtaisen kestävyystavoitteen painoarvo jää epäselväksi.	Koneen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmissä kestävyteen liittyvien suorituskykymittareiden painotus on yhteensä 20 %. Siihen sisältyvät kaikki em. suorituskykymittarit. Hiilidioksidipäästöjen vähentämisen (aihekohtainen kestävyystavoite) painoarvo on 10 %. Muiden suorituskykymittareiden mittarikohtaista painoarvoa ei kerrota, eli turvallisuuteen liittyvien mittareiden painoarvo jää epäselväksi.	Nesteen pitkän aikavälin kannustinojelmassa kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten painoarvo on 20 %. Vuonna 2025 käynnistyneellä ansaintajaksolla uusiutuvien polttoaineiden myyntivolyymin painoarvo on 60 %. Lyhyen aikavälin kannustinojelmassa kummankin henkilöstöturvallisuuden parantamiseen liittyvän mittarin painoarvo on 10 %.	Nokian pitkän aikavälin kannustinjärjestelmissä hiilidioksidipäästöjen vähentämisen painoarvo on 10 %. Ylempien johtajien, mukaan lukien toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten, lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmissä molempien monimuotoisuuteen liittyvien mittareiden painoarvo on 5 % ja terveyden ja turvallisuuden painoarvo on 10 %.	Nordean pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmissä kaikkien ESG-mittareiden painoarvo on yhteensä 20 %, ja kaikkien mittareiden painoarvo on sama. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmissä sukupuolten tasa-arvoon liittyvän mittarin painoarvo on 3,33 % (aihekohtainen kestävyystavoite). Kaikkien ESG-mittareiden yhteenlaskettu painoarvo on 30 %.	OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenille yhteisten vastuullisuustavoitteiden painoarvo jäsenten tulospalkkiosta on 10 %. Ilmasto- päästöjen vähentämiseen liittyvien tavoitteiden painoarvo on 2,5 % johtokunnan jäsenten tulospalkkiosta (aihekohtainen kestävyystavoite). Muiden tavoitteiden osalta tavoitekohtaista tietoa painoarvosta ei anneta, eli OP Pohjolan omaa työvoimaa koskevien kestävyystavoitteiden ja mittareiden painoarvo jää epäselväksi.	Ilmastotavoitteiden painoarvo Sampo-konsernin pitkäaikaisessa kannustinojelmassa oli 10 % vuonna 2025.	Stora Enson pitkän aikavälin kannustinojelmassa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen painoarvo on 10 % ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisen 10 %. Lyhyen aikavälin kannustinojelmassa turvallisuustavoitteiden painoarvo on 10 %.	Päästövähennystavoitteiden painoarvo UPM:n tulospäätösten osakepalkkio-ohjelmassa on 10 % ja sekä luonnon monimuotoisuutta että sukupuolten välistä palkkatasaa-arvoa koskevien mittareiden 5 %.
Sidosryhmien intressit ja näkemykset										
Yrityksen keskeiset sidosryhmät (SBM-2 45 a i → SBM-2 22 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarisen keskeiset sidosryhmät ovat: oma työvoima, hallinnon edustajat, asiakkaat, sijoitustoiminnan kumppanit, palvelun- ja tavarantoimittajat ja toimitusketjun työntekijät, päättäjät, edunvalvontat- ja toimialajärjestöt, tutkimus- ja oppilaitokset ja opiskelijat, kansalaisjärjestöt, tiedotusvälineet.	Keskon keskeiset sidosryhmät ovat: kuluttajat ja loppukäyttäjät, yritysasiakkaat, oma työvoima, K-kauppiat, sijoittajat, osakkeenomistajat, analytiikot ja muut edustajat, tavarantoimittajat ja palveluntarjoajat ja toimitusketjun työntekijät, kansalaisjärjestöt ja edunvalvontajärjestöt.	Koneen keskeiset sidosryhmät ovat: asiakkaat, kuluttajat ja loppukäyttäjät, oma työvoima (työsuhteiset työntekijät ja muut kuin työsuhteiset työntekijät), sijoittajat ja analytiikot, toimittajat ja alihankkijat (arvoketjun työntekijät), jakelijat ja edustajat (arvoketjun työntekijät), kumppanit, tiedotusvälineet, koulutus- ja tutkimuslaitokset, Koneen toimintamaat.	Nesteen mukaan sen keskeisiin sidosryhmiin kuuluvat sekä ne sidosryhmät, joihin sen liiketoiminta voi vaikuttaa, että ne sidosryhmät, joilla on mahdollisuus vaikuttaa Nesteeseen.	Nokian keskeiset sidosryhmät ovat: asiakkaat, omat työntekijät, sijoittajat, toimittajat ja yhteistyökumppanit, toimialat, akateeminen yhteistyö, vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ja kansalaisyhteiskunta, sääntelyviranomaiset ja standardointiorganisaatiot.	Nordean keskeiset sidosryhmät ovat: asiakkaat, työntekijät, sijoittajat, toimittajat, viranomaiset, yhteiskunta laajasti (esim. kansalaisjärjestöt ja sijoituskohteet).	OP Pohjolan keskeiset sidosryhmät ovat: järjestöt, viranomaiset ja päättäjät, hallinto, henkilöstö, hankinnan kumppanit, media, paikallisyhteisöt ja oppilaitokset, asiakkaat.	Sammon keskeiset sidosryhmät ovat: sijoittajat (nykyiset ja potentiaaliset osakkeenomistajat ja velkasijoittajat), asiakkaat (esim. henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat, edunsaajat), henkilöstö, alihankkijat ja muut yhteistyökumppanit (esim. analytiikot, luokitulaitokset), sijoituskohteena olevat yhtiöt, paikalliset yhteisöt (esim. viranomaiset, valvojat, toimialajärjestöt, oppilaitokset, kansalaisjärjestöt, suuri yleisö, media).	Stora Enson keskeiset vaikutusten kohteena olevat sidosryhmät ovat: asiakkaat, oma työvoima, toimittajat ja työntekijät arvoketjussa, metsänomistajat, paikallisyhteisöt, luonto (hiljainen sidosryhmä). Sen keskeiset sidosryhmät, jotka ovat sen kestävyysraportin käyttäjiä ovat: sijoittajat ja analytiikot, kansalliset hallitukset ja päätöksentekijät, kansalaisjärjestöt, teollisuuden ja kaupan alan järjestöt.	UPM:n keskeiset sidosryhmät ovat: sijoittajat, asiakkaat, nykyinen ja tuleva henkilöstö, toimittajat, paikallisyhteisöt, media, viranomaiset ja päättäjät, kansalaisjärjestöt ja tutkijat.
Käydänpöytä vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa ja jos käydään, minkä sidosryhmien kanssa (SBM-2 45 a ii → SBM-2 22 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarinen kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Kesko kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Kone kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Neste kertoo käyvänsä vuoropuhelua seuraavien sidosryhmien kanssa: toimittajat, urakoitsijat ja arvoketjun työntekijät, henkilöstö, asiakkaat, kuluttajat, paikallisyhteisöt, kansalaisjärjestöt, sijoittajat ja analytiikot, media, yliopistot ja tutkimuslaitokset, poliittiset päättäjät ja julkishallinto, toimialajärjestöt ja yhteisöelimet.	Nokia kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Nordea kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa, mutta erityisesti sen asiakkaiden ja sen sijoituskohteena olevien yhtiöiden kanssa.	OP Pohjola kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Sampo kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	Stora Enso kertoo käyvänsä vuoropuhelua edellä listattujen sen keskeisten sidosryhmien kanssa.	UPM kertoo, että sen sidosryhmytyksessä erityisen tärkeää on mm. aktiivinen vuoropuhelu. Epäselväksi kuitenkin jää, minkä sidosryhmien kanssa vuoropuhelua käydään.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Yrityksen käsitys sen strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä sen keskeisten sidosryhmien intresseistä** ja näkemyksistä, siltä osin kuin ne on analysoitu yrityksen huolellisuusveloiteprosessin ja/tai olennaisuusanalyysin aikana (SBM-2 45 b → SBM-2 22 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarinen taulukoi sidosryhmien edut sidosryhmittäin (esim. terveys ja turvallisuus, työolot ja muut työhön liittyvät oikeudet). Ilmarinen myös kertoo, että se on päivittänyt sidosryhmäanalyysejään vuonna 2025 seuraavien sidosryhmien kanssa: oma henkilöstö, Ilmarisen johto ja hallinto, vakuutut, yritysasiakkaat, vuokralaiset, tavarantoimittajat ja palveluntarjoajat, sijoitustoiminnan kumppanit, kansalaisjärjestöt. Sidosryhmät painottivat ihmisiin ja yhteiskuntaan liittyviä aiheita kuten taloudellista turvaa, työkykyä, tietoisuutta eläketurvasta ja kiinteistöjen turvallisuutta. Ympäristöaiheissa korostui ilmastonmuutos. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä sidosryhmien Ilmarisen strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Kesko taulukoi vuoropuhelun keskeiset aiheet sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. tuotteiden alkuperä ja vastuullisuus, ihmisoikeudet hankintaketjussa) ei saa käsitystä sidosryhmien Keskon strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Kone taulukoi sidosryhmien edut sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. turvallinen työympäristö) ei saa käsitystä sidosryhmien Koneen strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Neste taulukoi vuoropuhelun tarkoituksen ja keskeiset aiheet sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. Nesteen toimittajien eettisten sääntöjen ja vastuullisen hankinnan periaatteiden toimeenpanto) ei saa käsitystä sidosryhmien Nesteen strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Nokia taulukoi sidosryhmille tärkeät aiheet sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. ihmisoikeudet, vastuullinen mineraalien hankinta) ei saa käsitystä sidosryhmien Nokian strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Nordea taulukoi sidosryhmien Nordeaan kohdistuvat odotukset sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. reilut työehdot, työpaikan monimuotoisuus ja inklusiivisuus) ei saa käsitystä sidosryhmien Nordean strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Ei selkeää mainintaa.	Sampo taulukoi esimerkiksi keskusteluaiheista sidosryhmittäin, mutta annetuista tiedoista (esim. vastuullisuus yleisesti, toimitusketjun hallinta) ei saa käsitystä sidosryhmien Sammon strategiaan ja liiketoimintamalliin liittyvistä näkemyksistä.	Stora Enson mukaan sille keskeiset sidosryhmät ovat vuorovaikutuksen kautta "korostaneet Stora Enson mahdollisuuksia kiertotaloudessa yhtiön liiketoimintamallin mukaisilla puupohjaisilla tuotteilla. Sidosryhmät ovat korostaneet myös vastuullisten liiketoimintatapojen toteuttamisen tärkeyttä koko toiminnassa ja arvoketjussa, mikä on ratkaisevaa strategian hyväksyttävyyden varmistamiseksi tulevaisuudessa."	UPM:n mukaan monet sidosryhmät näkevät sen ensisijaisesti taloudellisenä toimijana, joten taloudellinen menestys, vakaus, hyvä hallintotapa, tulevaisuudennäkömät ja kasvu ovat nousseet keskusteluissa keskeisimmiksi aiheiksi. Lisäksi keskusteluissa on käsitelty metsiä ja niiden käyttöä. Lisäksi UPM kertoo, että sen ja kansalaisjärjestöjen näkemykset siitä, miten ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden vähenemistä voidaan hillitä, voivat olla erilaiset.
Tiedotetaanko yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkemyksistä ja intresseistä yrityksen kestävyysliittymien vaikutusten osalta ja miten (SBM-2 45 d → SBM-2 22 c) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu nimenomaisesti vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien osalta.	Ilmarinen antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "kaksinkertaisen olennaisuusanalyysin yhteydessä hallinnolle ja johdolle tiedotettiin siitä, millaisia näkemyksiä sidosryhmillä oli Ilmarisen kestävyysliittymien vaikutuksista."	Kesko antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "hallitukselle, sen valiokunnille ja yhtiön johdolle tuodaan sidosryhmien näkemyksiä tietoon tilanteen ja tarpeen mukaan, esimerkiksi osana kaksoisolennaisuusarviointin prosessia."	Kone antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "Koneen asiantuntijat tiedottavat eteenpäin asiaankuuluville hallinto-, johto- ja valvontaelimille sidosryhmien näkemyksistä ja vuorovaikutuksen tuloksista."	Neste antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "[sidosryhmien] neuvottelukunta huolehtii siitä, että johto- ja valvontaelimet pidetään ajan tasalla sidosryhmien näkemyksistä, erityisesti kestävyysliittymien vaikutuksista."	Nokian mukaan sen sidosryhmien, mukaan lukien sen työntekijöiden, toimittajien, kumppanien ja sijoittajien, "näkemykset ja edut, joita ilmaistaan näiden sidosryhmien kanssa käydyissä vuorovaikutustilaisuuksissa, otetaan huomioon ja tuodaan yhtiön asianmukaisten hallinto-, johto- ja valvontaelinten sekä toimintojen ja yksiköiden tietoon". Nokia ei selkeästi mainitse muita vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä sen omia työntekijöitä lukuun ottamatta.	Nordea antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "sidosryhmien näkemykset ja edut jaetaan Nordean hallitukselle ja johtoryhmälle".	OP Pohjola antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "asianomaiselle johdolle". Sampo ei selkeästi mainitse muita vaikutusten kohteena olevia ryhmiä sen omia työntekijöitä lukuun ottamatta, mutta antaa joitain tietoja ylätasolla: "hallitukselle viestitään sidosryhmien näkemyksistä ja eduista osana säännöllistä hallitusraportointia ja aina tarvittaessa".	Sampo kertoo, että sen oman henkilökunnan työtyytyväisyyskyselyiden tulokset raportoidaan "asianomaiselle johdolle". Sampo ei selkeästi mainitse muita vaikutusten kohteena olevia ryhmiä sen omia työntekijöitä lukuun ottamatta, mutta antaa joitain tietoja ylätasolla: "hallitukselle viestitään sidosryhmien näkemyksistä ja eduista osana säännöllistä hallitusraportointia ja aina tarvittaessa".	Konsernin johtoryhmä ja hallitus saavat säännöllisesti, vähintään vuosittain, päivityksiä vaikutuksen kohteena olevien sidosryhmien ja kestävyysliittymien käytäntien näkökulmista ja eduista sekä niiden mahdollisista vaikutuksista Stora Enson strategiaan, toimintaan ja merkittäviin kestäviin kehitykseen liittyviin vaikutuksiin.	UPM antaa joitain tietoja ylätasolla, mutta ei selkeästi mainitse vaikutusten kohteena olevia ryhmiä: "[hallituksen] tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja ilmoittaa hallitukselle säännöllisissä raporteissaan, mikäli tarkastusvaliokunta on saanut sidosryhmien näkemyksistä ja eduista sellaista tietoa, jolla on olennainen tai mahdollisesti olennainen vaikutus vastuullisuuteen".

** Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'intressi' direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'etu' sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä 'interests'.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Olennaiset vaikutukset sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa										
Lyhyt kuvaus olennaisuusanalyysin tuloksena saaduista olennaisista vaikutuksista, ml. kuvaus siitä, mihin yrityksen liiketoimintamallissa, sen omassa toiminnassa ja sen arvoketjun alku- tai loppupäässä olennaiset vaikutukset keskittyvät (SBM-3 48 a – SBM-3 24) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaalisiin*** haitallisiin vaikutuksiin.	Aihekohtaiset standardit, joihin Ilmarisen olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E4, S1, S4. Ilmarisen olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa henkilöstöä sekä sen asiakkaita sen arvoketjun loppupäässä, ja ne liittyvät työn kuormittavuuteen ja tietojärjestelmien virheistä johtuvaan toimeentulon katkeamiseen.	Aihekohtaiset standardit, joihin Keskon olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E4, E5, S1, S2, S4, G1. Keskon olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa henkilöstöä, toimittajien työntekijöitä sen arvoketjun alkupäässä sekä kuluttajia ja loppukäyttäjiä sen arvoketjun loppupäässä. Ne liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen, puutteellisiin työoloihin, lapsityöhön, pakkotyöhön, tuoteturvallisuuteen ja tietosuojaan.	Aihekohtaiset standardit, joihin Koneen olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, S1, S2, S4. Koneen olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa henkilöstöä, arvoketjun työntekijöitä sen omassa toiminnassa ja arvoketjun alkupäässä (esim. asentajat, jakelijoiden työntekijät) ja tuotteiden loppukäyttäjiä sen arvoketjun loppupäässä. Ne liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen.	Aihekohtaiset standardit, joihin Nesteen olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E2, E4, E5, S1, S2. Nesteen olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa henkilöstöä ja arvoketjun työntekijöitä sen omassa toiminnassa ja sen arvoketjun alkupäässä (esim. sen jäte- ja tahderakka-ai-neiden toimitusketjussa). Ne liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen ja pakkotyöhön.	Aihekohtaiset standardit, joihin Nokian olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E5, S1, S2, S3, S4. Nokian olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä sen arvoketjun alku- ja loppupäässä (esim. toimit-tajien ja asiakaspalvelun työntekijät, verkkolaitteiden asentajat), yhteisöjä sen arvoketjun loppupäässä ja kuluttajia ja loppukäyt-täjiä. Ne liittyvät työllisyystruvaan, työoloihin (työaika, palkka, terveys ja turvallisuus), pakkotyöhön, sananvapauteen ja yksityisyyteen.	Aihekohtaiset standardit, joihin Nordean olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E4, S1, S4, G1. Nordean olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa työvoimaa ja sen asiakkaita sen arvoketjun loppupäässä. Ne liittyvät palkkata-sa-arvoon, syrjintään ja työn kuormittavuuteen sekä sen digipalveluiden saavutettavuuteen ja palvelui-den saavutettavuuteen ja tietoturvaan.	Aihekohtaiset standardit, joihin OP Pohjolan olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E4, S1, S4, G1. Sammon olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa työvoimaa ja sen arvoketjun työntekijöitä sen omassa toiminnassa ja sen arvoketjun alkupäässä (erityisesti korvauskäsittelyn alihank-kijat), ja kuluttajia ja lop-pukäyttäjiä sen arvoketjun loppupäässä. Ne liittyvät ”ihmis- ja työoikeuksiin” (työaika, riittävä palkka, järjestäytymisvapaus, työ-ehtosopimusneuvottelut ja yksityisyys), työn ja yk-sityselämän tasapainoon, yhdenvertaisuuteen, ylei-sesti ihmisoikeuksiin, sekä tietoturvaan ja -suojaan ja myynti- ja markkinointi-käytäntöihin.	Aihekohtaiset standardit, joihin Stora Enson olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3. Stora Enson olennaiset haitalliset sosiaaliset vaikutukset koskevat sen omaa henki-löstöä, sen yhteisyrityksen paikallisyhteisöjä, sekä arvoketjun työntekijöitä ja paikallisyhteisöjä sen arvoketjun alkupäässä (esim. toimittajat). Ne liittyvät työllisyystruvaan, terveyteen ja turvallisuus-teen ja maa-oikeuksia koskeviin kiistoihin.	Aihekohtaiset standardit, joihin UPM-Kymmenen olennaiset haitalliset vaikutukset liittyvät ovat: E1, E2, E3, E4, E5, S1, S2, S3, G1. UPM:n olennaiset vaikutukset koskevat sen omaa henkilöstöä, sen toi-mitusketjun työntekijöitä ja sen omien toimintojen ja arvoketjun alkupään paikallisyhteisöjä. Ne liitty-vät työllisyystruvaan, terveyteen ja turvallisuuteen, ihmisoikeusrikkomuksiin sekä ympäristöpoikkeaa-mien, tapaturmien ja uudelleenjärjestelyjen paikallisiin vaikutuksiin.	
Olennaisen vaikutusten nykyiset ja ennakoituid vaikutukset yrityksen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon sekä se, miten se on reagoinut tai aikoo reagoida näihin vaikutuksiin, ml. mahdolliset muutokset, joita se on tehnyt tai aikoo tehdä strategiaansa tai liiketoimintamalliinsa osana toimia, joilla se kä-sittelee tiettyjä olennaisia vaikutuksia (SBM-3 48 b → SBM-3 24) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu jollain tasolla. Arvioinnissa on keskitytty sosiaalisiin haitallisiin vaikutuksiin.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Nokia on vuonna 2025 päivittänyt sen kestävän kehityksen strategian. Sen tarkoitus on varmistaa, että Nokia käsittelee mm. sen tärkeimpiä yhteis-kuntaan liittyviä aiheita. Yksi kestävyysstrategian painopisteistä on toimi-tusketjun resilienssi. Sen osalta Nokia pyrkii mm. vahvistamaan toimitus-ketjuaan ohjelmilla, joilla pyritään lieventämään ihmisoikeusrikkomusten ris-kejä. Kestävyysstrategian teknologian vastuullisen käytön osa-alue kattaa mm. Nokian olennaiset sananvapauteen liittyvät aihealueet. Omaan työvoimaan liittyvät asiat käsitellään henkilöstöstra-tegiassa.	Ei selkeää mainintaa.	OP Pohjola toteaa yläta-solla, että sen haitalliset omaan työvoimaan koh-distuvat olennaiset vaiku-tukset otetaan huomioon strategian tavoitteissa. Se ei kuitenkaan kerro, miten. Lisäksi se kertoo kehittä-vänsä palvelumallejaan varmistaakseen laaduk-kaan ja henkilökohtaisen asiakaspalvelun niille asi-akkailla, joiden tarpeisiin digitaaliset palvelut eivät tällä hetkellä vastaa.	Sampo kertoo ylätasolla, että sen ”työntekijöiden tarpeet, näkemykset ja oikeudet vaikuttavat strategisiin päätöksiin ja muovaavat yrityskult-tuuria” mutta ei avaa tarkemmin, miten. Sampo ei anna tietoa sen arvoketjun työntekijöihin tai kuluttajiin ja loppu-käyttajiin kohdistuvien vaikutusten vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon.	Stora Enson mukaan vaikutukset arvoketjun työntekijöihin eivät ole johtaneet muutoksiin liiketoimintamallissa tai strategiansa, mutta se on laajentanut työturvalli-suustavoitettaan vuodesta 2025 alkaen koskemaan myös arvoketjun työnteki-jöitä, jotka työskentelevät sen tuotantolaitoksilla ja toimipaikoilla. Stora Enso ei anna tietoa sen omaan työvoimaan tai yhteisöihin kohdistuvien haitallisten vaikutus-ten vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon.	UPM kertoo investoi-vansa entistä enemmän metsien ja toimitusketjun hallinnan ja toiminnan resilienssin kehittämiseen mahdollisten haitallisten vaikutusten lieventämi-seksi. Epäselväksi jää, mihin haitallisiin vaikutuk-siin UPM tässä yhteydessä viittaa. Vastuullinen hankinta ja metsänhoito ovat kuitenkin UPM:n painopistealueita, jotka liittyvät niin arvoketjun työntekijöihin kuin vaiku-tusten kohteena oleviin yhteisöihin. UPM ei anna tietoa sen omaan työvoimaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten vaikutuksista sen liiketoimintamalliin, arvoketjuun, strategiaan ja päätöksentekoon.
Miten yrityksen olennaiset vaikutukset vaikuttavat (tai mahdollisten vaikutusten tapauk-sessa todennäköisesti vaikuttavat) ihmisiin tai ympäristöön (SBM-3 48 c i → IRO-2 37 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu jollain tasolla. Arvioinnissa on keskitytty sosiaalisiin haitallisiin vaikutuksiin.	Ilmarinen kuvaa sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille.	Kesko kuvaa sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille.	Kone kuvaa sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille.	Neste kuvaa joidenkin sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille, mutta ei kaikkien.	Nokia kuvaa joidenkin sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille, mutta ei kaikkien.	Nordea kuvaa joidenkin sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutus-ten vaikutuksia ihmisille, mutta ei kaikkien.	OP Pohjola kuvaa sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille.	Sampo ei kuvaa sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille.	Stora Enso kuvaa joidenkin sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ih-misille, mutta ei kaikkien.	UPM kuvaa joidenkin sen olennaisen haitallisten sosiaalisten vaikutusten vaikutuksia ihmisille, mutta ei kaikkien.

*** Sosiaalisilla haitallisilla vaikutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vaikutuksia, jotka liittyvät nk. sosiaalisten ESR-standardien (ESRS S1–ESRS S4) aiheisiin ja osa-aiheisiin ja joista yritykset raportoivat niiden alla. Sosiaalisilla vaikutuksilla ei siis tarkoiteta esim. korruptiota, joka on liiketoiminnan harjoittamista koskevan ESR-standardin G1 osa-aihe. Ympäristöaiheisiin liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet voivat johtaa vaikutuksiin esim. arvoketjun työntekijöille ja yhteisöille. Tällaiset ympäristöaiheista aiheutuvat vaikutukset raportoidaan ESR-standardien mukaan sosiaalisten standardien alla.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Ovatko vaikutukset peräisin yrityksen strategiasta ja liike toimintamallista tai liittyvätkö vaikutukset niihin ja jos liittyvät, miten (SBM-3 48 c ii → SBM-3 24) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu sosiaalisten haitallisten vaikutusten osalta.	Ilmarinen kertoo ylätasolla, että sen olennaiset vaikutukset liittyvät sen liike toimintamallin perusedellytyksiin kuten sen asiakkaiden onnistuneeseen palvelamiseen ja tehokkuuden varmistamiseen henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimalla. Lisäksi Ilmarisen strategisena tavoitteena on olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Ilmarinen ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa ja kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	Kesko kertoo, että "työntekijät globaaleissa arvoketjuissa altistuvat mahdollisille haitallisille vaikutuksille Keskon myymien tuotteiden valmistuksen ja niihin tarvittavien raaka-aineiden tuotannon toiminnossa." Lisäksi "henkilöstöä koskevat kiinteä osa Keskon strategiaa" ja kuluttajille myytävien "tuotteiden laatu ja turvallisuus ovat keskeinen osa sen toimintaa". Kesko ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä ja kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	Turvallisuus on Koneen strategian perusperiaate ja yksi sen keskeisistä painopisteistä. Kone ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä ja kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	Neste kertoo ylätasolla toimivansa korkean riskin alalla ja että "turvallisuus on Nesteen vastuullisen liike toiminnan edellytys". Neste ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen siitä, ovatko sen omaa työvoimaa koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista. Arvoketjun työntekijöiden osalta Neste toteaa, että pakotytöriksi sen uusiutuvien tuotteiden toimitusketjuissa on olemassa oleva systeeminen rakenteellinen ongelma, joka ei johdu Nesteen liike toimintamallista tai strategiasta. Se ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen sen omista toiminnoissa työskentelevien arvoketjun työntekijöiden osalta, mutta kertoo ymmärtävänsä, että hyväksikäyttö on rakennus alalla systeemistä.	Nokialle olennaiset sosiaaliset haitalliset vaikutukset liittyvät sen vuonna 2025 päivitettyyn kestävyysstrategiaan (ks. yllä). Nokia ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä, vaikutuksen kohteena olevia yhteisöjä ja kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	Nordean mukaan sekä sen omaa työvoimaa että kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat "asiat ovat suoraan relevantteja" sen strategian ja liike toimintamallin kannalta, ja ottaen huomioon niiden merkityksen sen strategian ja liike toiminnan onnistumiselle on "erittäin tärkeää, että se käsittelee niihin liittyviä olennaisia vaikutuksia ja riskejä". Nordea ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa ja kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	OP Pohjolan mukaan suurin osa sen tunnistetuista olennaisista vaikutuksista liittyy sen liike toimintamalliin ja työympäristöön, sillä ne aiheutuvat välillisesti OP Pohjolan myöntämän rahoituksen tai OP Pohjolan tekemien sijoitusten kautta. OP Pohjolan mukaan sen omaa työvoimaa koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset eivät kuitenkaan johdu OP Pohjolan strategiasta tai liike toimintamallista. OP Pohjola ei vastaa datapisteen kysymykseen, ovatko sen kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.	Sampo kertoo, että sen "liike toiminta on riippuvainen yhtiön kyvystä luoda mahdollisuuksia tarjoava työympäristö sekä työntekijöiden motivaatioon edistää yhtiön tavoitteita". Se ei kuitenkaan vastaa kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista. Sammon mukaan vakautusentaroajana se on mahdollista yhdistää syrjintään riskiarviointien takia, jotka voivat joissain tapauksissa (esim. lakisääteiden rajoitusten vuoksi) estää tiettyjä asiakkaita saamasta vakutusta. Sampo ei vastaa datapisteen kysymykseen lainkaan arvoketjun työntekijöitä koskevien olennaisen haitallisten vaikutusten osalta.	Stora Enson mukaan niin sen olennaiset vaikutukset omaan työvoimaan, arvoketjun työntekijöihin kuin vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin johtuvat sen liike toimintamallista ja strategiasta, kuten riippuvuudesta raaka-aineisiin ja ulkoiseen henkilöstöön.	UPM kertoo, että henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat tärkeitä sen menestykselle, ja että hyvien sidosryhmäsuhteiden rakentaminen ja ylläpitäminen UPM:n toimintojen lähellä olevissa paikallis-yhteisöissä on olennaista sen toiminnan hyväksyttävyydelle. UPM ei kuitenkaan vastaa kysymykseen, ovatko sen omaa työvoimaa, arvoketjun työntekijöitä ja vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevat olennaiset haitalliset vaikutukset peräisin sen strategiasta ja liike toimintamallista.
Onko yritys osallisena olennaisissa vaikutuksissa toimintansa kautta vai liikesuhteidensa vuoksi, ja kuvaus kyseisen toiminnan tai kyseisten liikesuhteiden luonteesta (SBM-3 48 c iv → IRO-2 37 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioissa on keskitytty sosiaalisiin haitallisiin vaikutuksiin.	Ilmarinen on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla olennaisissa haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät vaativaan asiantuntijatyöhön ja Ilmarisen tietojärjestelmien virheisiin.	Kesko on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät työtapahtumiin (erityisesti logistiikkatyöntekijät, automekaanikot ja kaupan työntekijät), Keskon myymiin tuotteisiin sekä Keskon kanta-asiakasohjelman tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyn prosesseihin. Kesko on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa liikesuhteidensa kautta (Keskon myymien tuotteiden valmistus ja niihin tarvittavien raaka-aineiden tuotanto).	Kone on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät Koneen tuotteiden asennukseen, huoltoon ja käyttöön. Kone on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa sekä oman toimintansa (ulkoistetut työntekijät) että liikesuhteidensa kautta (Koneen tuotteiden asennus- ja kunnossapitotoiminnot alihankkijoiden ja jakelijoiden toimesta).	Neste on osallisena sen omaa työvoimaa koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät vaarallisiin prosesseihin Nesteen toiminnassa. Neste on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa sekä liikesuhteidensa kautta (Nesteen jäte- ja tahderaa-ka-aineiden toimitukset) että oman toimintansa kautta (Nesteen jalostamoilla työskentelevät kolmannen osapuolen rakennus- ja kunnossapitotyöntekijät).	Nokia on osallisena sen omaa työvoimaa ja yhteisöjä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa mm. oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät rakennus- ja organisaatiomuutoksiin sekä Nokian teknologian väärinkäyttöön. Nokia on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa liikesuhteidensa kautta (Nokian toimittajien tuotantolaitosten, sen käyttämien palveluiden toimitusketjun, sen asiakaspalvelun sekä sen verkkolaitteiden asennus- ja tukipalveluiden työntekijät).	Nordea on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät työn kuormittavuuteen, sukupuolten palkkaeroon ja työntekijöiden tasa-arvoiseen kohteluun sekä Nordean pankkipalveluiden saavutettavuuteen sekä sen alustojen väärinkäyttöön huijaustaroituksessa.	OP Pohjola on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät yhdenvertaisuuden puutteisiin, tiedonannon epäonnistumiseen ja OP Pohjolan tarjoamien palveluiden saavutettavuuteen.	Sampo on osallisena sen omaa työvoimaa sekä kuluttajia ja loppukäyttäjää koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät työntekijöiden ihmis- ja työoikeuksiin ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä Sammon myynti- ja markkinointikäytäntöihin ja sen asiakkaiden henkilötietojen hallintaan ja tietosuojaan. Sampo on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa liikesuhteidensa kautta (alihankkijat, liikekumppanit, yritysasiakkaat ja sijoituskohteena olevat yhtiöt).	Stora Enso on osallisena sen omaa työvoimaa koskevilla haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa (Stora Enson omissa toimipaikoissa työskentelevät arvoketjun työntekijät) että liikesuhteidensa kautta (toimittajien työntekijät). Stora Enso on osallisena vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa sen 50-prosenttisesti osuustamoyhteisöyhtyeensä kautta.	UPM on osallisena sen omaa työvoimaa ja yhteisöjä koskevilla olennaisissa haitallisissa vaikutuksissa oman toimintansa kautta. Vaikutukset liittyvät sen tuotantoyksiköiden työturvallisuuteen ja organisaation uudelleenjärjestelyyn sekä kuljetuksiin, metsäntuotannon ja puunhankinnan toimintoihin ja ympäristö-ongelmiin. UPM on osallisena sen arvoketjun työntekijöitä koskevilla haitallisissa vaikutuksissa sekä oman toimintansa (UPM:n toiminnoissa työskentelevät urakoitsijat) että liikesuhteidensa kautta (toimittajien työntekijät).

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Olennaisissa vaikutuksissa, riskeissä ja mahdollisuuksissa tapahtuneet muutokset edelliseen raportointikauteen verrattuna (SBM-3 48 g → IRO-2 37 c) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmariselle keskeisin muutos edelliseen raportointikauteen verrattuna on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien tunnistaminen olennaiseksi kestävyysaiheeksi.	Keskolle keskeisin muutos edelliseen raportointikauteen verrattuna on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien tunnistaminen olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Lisäksi joidenkin ilmastomuutokseen ja omaan työvoimaan liittyvien vaikutusten ja riskien olennaisuusarvio on muuttunut.	Koneelle keskeisin muutos edelliseen raportointikauteen verrattuna on resurssien käytön ja kiertotalouden tunnistaminen olennaiseksi kestävyysaiheeksi. Ko. aihe nousi Koneelle olennaiseksi siihen liittyvän olennaisen mahdollisuuden takia.	Vuoteen 2024 verrattuna Nestelle uusia olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia on viisi, mukaan lukien uusi olennainen haitallinen vaikutus kohdassa resurssien käyttö ja kiertotalous ja uusi olennainen osa-aihe kohdassa liiketoiminnan harjoittaminen.	Nokian vuonna 2025 päivitetty olennaisuusanalyysi sisältää uusia olennaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia, jotka on tunnistettu liittyen seuraaviin aihealueisiin: ilmastomuutokseen sopeutuminen, työsuhteen turvaaminen, yksityisyyden suoja ja sananvapaus. Työajan positiivista vaikutusta omaan työvoimaan ei enää pidetä olennaisena.	Edelliseen raportointikauteen verrattuna Nordea on tunnistanut biologisen monimuotoisuuden ja myös vaikutusten näkökulmasta. Se on myös tunnistanut olennaisiksi uusia kuluttajiin ja loppukäyttäjien sekä liiketoiminnan harjoittamiseen liittyviä vaikutuksia. Lisäksi joidenkin sen em. kestävyysaiheisiin liittyvien riskien olennaisuusarvio on muuttunut.	Edelliseen raportointikauteen verrattuna OP Pohjolalle olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien määrä on vähentynyt 48:sta 32:een. Vähentymisen heijastaa "iteratiivista prosessia, jossa arvoketjun kestävyysvaikeuksien selkeytyminen uuden tiedon myötä paljasti päällekkäisyyksiä ja vähämerkityksisiä aiheita, jotka eivät enää ylittäneet olennaisuuden raja-arvoja". Päivitykseen tiedot ja tarkentunut analyysi johtivat esim. siihen, että sosiaalisista kestävyysaiheista arvoketjun työntekijät ja vaikutusten kohteena olevat yhteisöt arvioitiin OP Pohjolalle epäolennaisiksi kun ne aiemmin oli arvioitu olennaisiksi.	Sampo raportoi käyneensä kaksoisolennaisuusarviointinsa läpi vuonna 2025, minkä perusteella ei ilmennyt raportoitavia muutoksia. "Pieniä tarkennuksia" tehtiin aiheisiin ilmastomuutos, oma työvoima, arvoketjun työntekijät, kuluttajat ja loppukäyttäjät sekä liiketoiminnan harjoittaminen.	Stora Enson raportointitilaaajuus, eli aiheet ja osa-aiheet, on pysynyt muuttumattomana verrattuna vuonna 2024 toteutetun olennaisuusanalyysin tuloksiin, lukuun ottamatta yhtä -turvallisuuteen liittyvää yhteisökohtaista osa-aihetta kohdassa vaikutusten kohteena olevat yhteisöt. Olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien muutokset liittyvät kohtaan oma työvoima, jossa Stora Enso on tunnistanut uuden mahdollisuuden parantaa kilpailukykyä. Aiemmin tunnistettu koulutuksen ja kehitysmahdollisuuksien myönteinen vaikutus ei enää täytä olennaisuusrajaa.	UPM:n olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien luettelo ei muuttunut raportoinnista, lukuun ottamatta uutta riskiä joka liittyy vastuullisuuteen ennustamattomuuteen. Muut muutokset koskivat sen mukaan lähinnä selkeyttämistä.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Kuvaus olennaisten vaikutusten tunnistamisprosessista										
Kuvaus olennaisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyistä menetelmistä ja oletuksista (IRO-1 53 a → IRO-1 35 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksessä vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytetyt menetelmät ja oletukset on kuvattu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaaliin haitallisiin vaikutuksiin.	Ilmarinen kertoo toteutaneensa olennaisuusanalyysin prosessina, joka osallisti laajasti sen henkilöstöä, johtoa ja ulkoisia sidosryhmiä ja jonka etenemisestä vastasi asiantuntijoiden muodostama ohjausryhmä. Vaikutukset tunnistettiin kolmessa puolustuslinjassa. Ilmarisen osake- ja korkosalkun vaikutusten arviointimetodologia perustui salkun toimialajakaumaan ja UNEP FI-ESRS Topics Mapping -työkalun käyttöön. Lisäksi arvioinnissa hyödynnettiin UNEP FI-ESRS Conversion -työkalun Irremediability Map -kartoitusta. Kiinteistöomaisuuden paikallisia kestävyysvaikutuksia arvioidaan olennaisuusanalyysistä erillisten lupaprosessien yhteydessä ja osana rakennuttajien omia vastuullisuuskäytäntöjä. Ilmarinen ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Kesko on ”suorittanut kaksoisolennaisuusarvioinnin noudattaen ESRS 1 Yleiset vaatimukset - standardin vaatimuksia.” Vaikutukset tunnistettiin ja pisteytettiin alustavasti aihekohtaisissa työpajoissa. Työpajojen jälkeen vaikutusten pisteytykset tarkastettiin, jotta ne ovat yhteismitallisia, eikä jokin vaikutus ole yli- tai aliarvostettu. Vaikutusten arviointi toteutettiin pääosin konsernin sisäisenä työskentelynä. Työskentelyssä oli mukana asiantuntijoita kaikilta Keskon kolmelta toimialalta sekä yhteisistä toiminnoista. Kesko ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Koneen olennaisuusanalyysi on nelivaiheinen prosessi. Alkuvaiheessa Kone kartoitti arvoketjunsä ja tunnisti keskeiset liiketoiminnot haastatteleamalla keskeisiä sisäisiä sidosryhmiä. Lisäksi tunnistettiin ulkoiset sidosryhmät. Vaikutukset arvioitiin monialaisen asiantuntijaryhmän toimesta ”ESRS-kriteerien mukaisesti”. Kone ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Nesteen olennaisuusanalyysi on jaettu neljään vaiheeseen ”ESRS 1:ssä määritettyjen yleisten vaiheiden perusteella”. Alkuvaiheessa Nesteen sisäiset sidosryhmät kartoitivat Nesteen arvoketjun. Kartoituksen tulokset validoitiin sisäisesti. Kaikki tunnistetut liiketoiminnot seuloitiin vaikutusten tunnistamiseksi. Arviointivaiheessa jokaiselle arvoketjun kartoitusvaiheessa tunnistetuille aktiviteeteille (eli Nesteen arvoketjun eri osa-alueille) määritettiin vaikutuksen aiheuttaja sekä vaikutus ympäristöön tai ihmisiin. Neste ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Nokia kertoo, että ”ESRS 1 -vaatimukset on huomioitu, ja niitä on noudatettu Nokian kaksoisolennaisuusarvioinnissa”. Alkuvaiheessa Nokia laati yhteenvedon arvoketjustaan ja kartoitti sen sekä mahdolliset vaikutusten kohteena olevat sidosryhmät. Tulos vahvistettiin keskeisten sisäisten sidosryhmien kanssa. Nokian asiantuntijat tunnistivat, dokumentoivat, pisteyttivät, arvioivat ja validoivat vaikutukset. Mahdolliset merkittävät poikkeamat ulkopuolisten sidosryhmien suorittamaan validointiin arvioitiin ja korjauksia tehtiin tarvittaessa. Arvoketjun työntekijöihin liittyvät vaikutukset tunnistettiin Nokian vuosittain tekemien toimittaja-arviointien ja auditointien perusteella sekä toimialan foorumeilla käytyjen keskustelujen, sidosryhmäkyselyjen sekä toimittajien kanssa käytyjen keskustelujen ja webinaarien pohjalta. Nokia kertoo, että olennaisten aiheiden määrittäminen edellytti oletuksia tunnistettujen vaikutusten pisteyttämisen osalta, mutta ei kerro, mitä ne olivat.	Nordean olennaisuusanalyysi ”heijastaa Nordean tulkintaa CSRD:stä, ESRS-standardista, EFRAGin ohjeistuksesta sekä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan keskuspankin kommentaareista”, ja se on nelivaiheinen prosessi. Alkuvaiheessa Nordea tunnistoi vaikutuksia pöytä-tutkimuksen kautta. Vaikutusten arviointi perustui mm. laadullisiin ja määrällisiin kriteereihin ja asiantuntija-arvioihin. Arvoketjun loppupään sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin mm. UNEP FI:n työkaluja kun arvioitiin vaikutusten laajuutta Nordean laina- ja sijoitusportfoliossa. Nordean omaan toimintaan ja arvoketjun alkupään toimintoihin liittyvien vaikutusten laajuutta arvioitiin puolestaan esim. rahoitusmäärien ja toimintakulujen kautta. Nordea ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	OP Pohjolan olennaisuusanalyysi ”perustuu ESRS-standardien vaatimuksiin sekä EFRAGin vapaaehtoiseen ohjeistukseen” ja se on jaettu neljään vaiheeseen. Niitä ovat kontekstin ymmärtäminen, vaikutusten tunnistaminen, vaikutusten merkittävyyden arviointi ja olennaisuuden määrittäminen. Vuoden 2024 kestävyysraporttia varten vaikutusten merkittävyyttä arvioitiin työpajoissa, joihin osallistui yrityksen sisäisiä sidosryhmiä, ja arvioinnin tulokset validioi yrityksen vastuullisuusasiantuntijoista koostunut joukko. Vuoden 2025 analyysissä OP Pohjola tarkensi entistä systemaattisemmin arvoketjun vaikutuksia ”hyödyntämällä laajentunutta tietopohjaa”. Myös OP Pohjolan eri toiminta-alueiden asiantuntijoita osallistettiin prosessiin aiempaa laajemmin. OP Pohjola ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Sammon mukaan ”kaksoisolennaisuusarvioinnissa käytetty metodologia noudattaa lain vaatimuksia ja Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoo-antavan ryhmän (EFRAG) ohjeistuksia”. Analyysi alkoi tunnistamalla alustava lista Sammolle mahdollisesti olennaisista kestävyysaiheista. Niihin liittyvien vaikutusten tunnistamiseen ja validointiin osallistui työpajoissa henkilökuntaa organisaation eri osista. Jokainen Sampo-konsernin yhtiö teki oman olennaisuusanalyysin samanaikaisesti konsernitason arvioinnin kanssa. Yhtiökohtaisten arviointien tuloksia verrattiin konsernitason tuloksiin konsernitason yhdenmukaisuuden varmistamiseksi, ja jotta kaikki olennaiset aiheet tulivat varmasti huomioituiksi. Sampo ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	Stora Enson kaksoisolennaisuusanalyysissä noudatettiin ”eurooppalaisia kestävyysraportointistandardeja koskevassa Euroopan komission delegoidussa asetuksessa 2023/2772 määriteltyä vaatimuksia kaksinkertaisen olennaisuusanalyysin suorittamisesta.” Prosessi aloitettiin Stora Enson toiminnan, liikesuhteiden ja toimintaympäristön kartoittamisella. Lisäksi tunnistettiin keskeiset sidosryhmät. Vaikutukset tunnistettiin sidosryhmien näkemysten ja tieteellisen tutkimuksen perusteella. Laadittua pitkää luetteloa vaikutuksista verrattiin ESRS-1-liitteessä A luetteluihin kestävyysraportointistandardien aiheisiin, jotta kaikki olennaiset aiheet on otettu huomioon, ja Stora Enson sisäiset asiantuntijat validoivat tuloksen. Vaikutusten arviointimenetelmät vaihtelivat aihepiireittäin, mutta niihin sisältyi esimerkiksi haastatteluja, työpajoja ja tausta-analyyssejä. Vaikutusten olennaisuuden arvioinnissa tieteelliset viitekehykset ja globaalit ihmisoikeusperiaatteet ohjasivat luokittelua. Esimerkiksi planetaarisiin rajoihin kohdistuvia vaikutuksia pidettiin vakavina. Stora Enso ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käyttämistään oletuksista.	UPM kertoo toteutaneensa olennaisuusarvion ”EFRAGin julkaisemien ohjeiden mukaisesti”. Vaikutusten tunnistaminen perustuu UPM:n sisäisten asiantuntijoiden arvioihin ja lähteisiin (ks. alla) ja vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään asiakkailla, paikallisyhteisöllä ja UPM:n henkilöstölle tehtyjä kyselyjä, mediaseurainta, vastapuoiliskien hallintaa ja kansalaisjärjestöjen huolenaiheita. UPM ei anna tietoa sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessi käyttämistään oletuksista.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Yleiskatsaus prosessista, jolla tunnistetaan, arvioidaan, priorisoidaan ja seurataan yrityksen mahdollisia ja todellisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön yrityksen huolellisuusveloitteprosessin pohjalta (IRO-1 53 b → IRO-1 35 c) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kuvauksesta käy ilmi, miten prosessissa on hyödynnetty yrityksen huolellisuusveloitteprosessia.	Ilmarinen kertoo arvioivansa kestävyysvaikutuksiaan jatkuvasti osana sen huolellisuusveloitteprosessia. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Kesko ei mainitse huolellisuusveloitetta vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin kuvauksessa. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Kone kertoo, että kaksoisolennaisuusanalyysin lähtökohtana käytettiin mm. "ihmis-oikeusvaikutusten arviointia ja kolmannen osapuolen due diligence -prosessi". Ihmis-oikeusvaikutusten arviointi ja kolmannen osapuolen due diligence-prosessi ovat osa Koneen ihmis-oikeuksien huolellisuusveloitetta. Nämä tiedot sisältyvät Koneen vuoden 2024 kestävyysraporttiin. Vuoden 2025 raportissa Kone ei mainitse huolellisuusveloitetta olennaisuusanalyysin kuvauksessa. Koneen vuoden 2025 olennaisuusanalyysi oli kuitenkin "kattava arvio" sen aiemmasta olennaisuusanalyysistä. Annetuista tiedoista ei saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Neste kertoo, että vaikutusten arvioinnissa otettiin huomioon Nesteen "huolellisuusveloittoimien" tuottamat tiedot. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Nokia kertoo, että vaikutusten arviointivaiheessa tietoa vaikutuksista kerättiin eri lähteistä, kuten sidosryhmähankkeista, tutkimusohjelmista, huolellisuusveloitteprosessista ja raportoinnista. Arvoketjun työntekijöiden osalta Nokia kertoo, että vaikutukset tunnistettiin toimittajien arviointien ja auditointien, toimialafoorumien, sidosryhmien tiedustelujen, toimittajatyöpajojen sekä webinaarien perusteella. Toimittajien arvioinnit ja auditoinnit ovat osa Nokian vastuullisen hankinnan huolellisuusveloitetta. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Vaikutusten tunnistaminen tehtiin Nordeassa pöytätyöskyttyä avulla. Siinä hyödynnettiin mm. huolellisuusveloitteprosessia. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	OP Pohjola vaikutusten tunnistamisessa hyödynnettiin aiemmin tehtyjä analyysejä ja selvityksiä, kuten ihmis-oikeusarviota ja vastuullisuusohjelman taustadokumentaatiota. Vaikka OP Pohjola ei selkeästi mainitse huolellisuusveloitetta vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin kuvauksessa, ihmis-oikeusvaikutusten arviointi on osa Sammon huolellisuusveloitetta. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Sammossa olennaisuusanalyysissä hyödynnettiin ihmis-oikeusvaikutusten arvioinnin tuloksia. Vaikka Sampo ei selkeästi mainitse huolellisuusveloitetta vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessin kuvauksessa, ihmis-oikeusvaikutusten arviointi on osa Sammon huolellisuusveloitetta. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	Stora Enso kertoo, että sen huolellisuusveloitteprosessit otettiin olennaisuusanalyysissä huomioon, kun tunnistettiin ja arvioitiin haitallisia vaikutuksia. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.	UPM kertoo, että vaikutusten tunnistaminen perustuu sisäisten asiantuntijoiden arvioihin ja lukuisiin eri lähteisiin, ml. vastuullisuutta koskevat huolellisuusveloitteet. Annetuista tiedoista ei kuitenkaan saa käsitystä, miten huolellisuusveloitteprosessin kautta saadut tieto ja ymmärrys ovat vaikuttaneet haitallisten vaikutusten olennaisuus-arvioon.
Keskittykö prosessi tiettyihin toimiin, liikesuhteisiin, maantieteellisiin alueisiin tai muihin tekijöihin, jotka lisäävät haitallisten vaikutusten riskiä, ja miten (IRO-1 53 b i → IRO-1 35 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja että ne riskitekijät, joihin on keskitytty, on yksilöity. Arvioinnissa on keskitytty sosiaalisiin haitallisiin vaikutuksiin.	Ei selkeää mainintaa. Ilmarinen kertoo painotaneensa olennaisuusanalyysissä sen omaa toimintaa, asiakassuhteita sekä sijoituksia, sillä niihin liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet arvioitiin Ilmarisen toiminnan luonteen vuoksi keskeisiksi. Epäselväksi jää, liittyykö niihin myös haitallisten vaikutusten riskiä lisääviä tekijöitä.	Kesko ei olennaisuusanalyysin yleisessä kuvauksessa kerro huomioineensa riskitekijöitä. Arvoketjun työntekijöiden osalta Kesko kertoo, että tarkastelua tehtiin "riskimaaperusteisesti" sekä laajemmin eri maantieteelliset alueet huomioiden". Riskimaat tunnistettiin Maailmanpankin julkaisemien Worldwide Governance -indikaattorien avulla.	Kone kertoo tunnistaneensa maantieteelliset sijainnit ja ulkoiset sidosryhmät, joihin toiminnot vaikuttavat, kiinnittäen erityistä huomiota korkean riskin alueisiin ja toimintoihin, mutta Kone ei kerro tarkemmin, mitä ne olivat.	Nesteen kaksoisolennaisuusanalyysin alkuvaiheessa arvoketjun kartoituksessa painopiste oli niissä toiminnoissa, liikesuhteissa, maantieteellisillä alueilla tai muissa tekijöissä, jotka voivat lisätä haittavaikutusten riskiä, mutta Neste ei kerro tarkemmin, mitä ne olivat.	Vaikutusten tunnistamisvaiheessa painopiste oli Nokiasa arvoketjun osa-alueilla, joissa vaikutusten katsottiin olevan todennäköisiä, mutta Nokia ei kerro tarkemmin, mitä ne olivat.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enso otti huomioon tekijät, kuten maantieteelliset sijainnit, jotka liittyvät haitallisten vaikutusten kohonneeseen riskiin seuraavien kestävyysaikeiden osalta: arvoketjun työntekijät, vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ja liiketoiminnan harjoittaminen. Stora Enso ei kuitenkaan kerro tarkemmin, mitä ne olivat.	Ei selkeää mainintaa.
Otetaanko prosessissa huomioon sellaiset vaikutukset, joihin yritys osallistuu oman toimintansa tai liikesuhteidensa kautta, ja miten (IRO-1 53 b ii → IRO-1 35 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarisen olennaisuusanalyysissä arvioitiin sen omaa toimintaa ja arvoketjua. Ilmarisen antamat muut tiedot ovat kuitenkin osin ristiriidassa tämän kanssa.	Kesko tunnistati vaikutuksia sen omissa toiminnoissa sekä arvoketjussa. Keskon antamat muut tiedot ovat kuitenkin osin ristiriidassa tämän kanssa.	Kone kartoitti sen arvoketjun ja tunnistati keskeiset liiketoiminnot sen arvoketjun ylävirrassa, sen omissa toiminnoissa, arvoketjun alavirrassa ja läpileikkaavissa toiminnoissa.	Nesteen vaikutusten arviointi kattoi sen oman toiminnan ja sen arvoketjun alku- ja loppupää.	Nokia arvioi vaikutuksia sen koko arvoketjussa.	Nordean olennaisuusanalyysi kattoi sen suorat liikesuhteet.	OP Pohjola tunnistati vaikutuksia oman toimintansa lisäksi myös sen arvoketjun alku- ja loppupäässä. OP Pohjolan antamat muut tiedot ovat kuitenkin osin ristiriidassa tämän kanssa.	Sammon mukaan "tunnistetut vaikutukset kartoitettiin niiden arvioinnin sijainnin perusteella Sampo-konsernin arvoketjussa". Epäselväksi jää, miten laajasti vaikutukset on lähtökohtaisesti otettu prosessissa huomioon.	Stora Enson vaikutusten arviointi kattoi sen oman toiminnan vaikutukset, joihin se liittyy, tai voi liittyä, arvoketjuna kautta.	UPM:n olennaisuusanalyysissä otettiin huomioon sen oman toiminnan vaikutukset. Olennaisuusanalyysi kattoi UPM:n koko arvoketjun.

**** Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä 'vaikutusten kohteena olevat sidosryhmät' direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'asianomaiset sidosryhmät' sijaan, sillä se on vakiintunut käännös alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytetyille termeille 'affected stakeholders'.

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien**** kuuleminen prosessissa sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset kohdistuvat niihin, sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden kuuleminen (IRO-1 53 b iii → IRO-1 35 c) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu ja kuullut vaikutuksen kohteena olevat sidosryhmät tai ulkopuoliset asiantuntijat on eritelly jollain tasolla (esim. minkä aihepiiriin asiantuntijoista on kyse).	Ilmarisessa vaikutusten arvioinnin lähtötietona on ollut vuonna 2025 päivitetty sidosryhmanalyysi, jonka aikana on kuultu mm. sen omaa henkilöstöä ja vuokralaisia. Kiinteistöomaisuuden osalta Ilmarinen toteaa, että paikallisia sidosryhmiä ei ole kuultu ympäristöaiheisiin liittyen. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.	Kesko kuuli vaikutusten arviointivaiheessa sidosryhmiä erillisin haastatteluin. Niissä painoarvo oli rahoitusmarkkinatoimijoiden, tavarantoimittajien ja yritysasiakkaiden haastatteluisissa. Haastattelujen avulla Kesko keräsi tietoa siltä, miten sidosryhmät näkevät Keskon toiminnan keskeisimmät vaikutukset eri kestävyysaiheiden osalta. Haastatteluilla myös varmennettiin jo olemassa olevaa näkemystä Keskolle olennaisista kestävyysaiheista. Lisäksi Kesko kertoo, että olennaisuusanalyysi ei sisältänyt kuulemisia vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.	Koneen vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet tunnistettiin ja arvioitiin monialaisen (yrityksen sisäisen) asiantuntijajärhman toimesta. Koneen sidosryhmien näkemykset kerättiin yhteenvedoiksi aihepiiri asiantuntijoiden yhteistyöllä ja vuorovaikutuksessa asianomaisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi ulkoisia näkökulmia kerättiin sidosryhmien olennaisuuskyselyn avulla, joka kohdistettiin asiakkaille, toimittajille, sijoittajille, analytikoille, jakelijoilte ja medialle. Epäselväksi kuitenkin jää, onko vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä tai ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu, ja jos, niin mitä.	Neste otti sidosryhmien näkemykset arviointiprosessin aikana epäsuorasti huomioon eri tavoin. Esimerkiksi Nesteen huolellisuusveloitteen mukaiset toimet ja niihin liittyvä vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa toimivat lähtötietoina kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnissa. Neste ei kuitenkaan kerro tarkemmin, mihin vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin se tässä viittaa. Lisäksi Neste kertoo käyvänsä vuoropuhelua ja tekevänsä yhteistyötä ulkoista sidosryhmää ympäristöä, yhteiskuntaa ja turvallisuutta koskevien vaikutusten osalta ymmärtääkseen niihin kohdistuvia vaikutuksia. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.	Nokia kertoo, että ensimmäisen kaksois-olennaisuusanalyysin tulokset validoitiin ”kuuden sen tärkeimmän sidosryhmän sisältäen edustajien ja uuden sidosryhmäyhteistyökehityksen avulla”. Se ei kuitenkaan anna tietoa vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuulemisesta sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat niihin, tai ulkopuolisten asiantuntijoiden kuulemisesta. Vaikutusten arviointivaiheessa se myös haastatteli kymmenen ulkoista sidosryhmää ymmärtääkseen sidosryhmien näkemyksiä olennaisista ERS-asioista ja validoidakseen tehtyjä havaintoja. Näihin sidosryhmiin kuului liikekumppaneita, sijoittajia ja kansalaisjärjestöjä. Arvoketjun työntekijöiden osalta Nokia kertoo, että suora vuorovaikutusta etenään olennaisuusanalyysiin liittyen ei ole ollut. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.	Nordea kertoo että kaksois-olennaisuusanalyysin tulokset validoitiin ”kuuden sen tärkeimmän sidosryhmän sisältäen edustajien ja uuden sidosryhmäyhteistyökehityksen avulla”. Se ei kuitenkaan anna tietoa vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kuulemisesta sen ymmärtämiseksi, miten vaikutukset vaikuttavat niihin, tai ulkopuolisten asiantuntijoiden kuulemisestä. Nordea kertoo arvioineensa vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Vaikutusten olennaisuuden määrittämiseksi jokaiselle vaikutusten arvioinnissa hyödynnettyä työkalulle asetettiin omat kynnysarvot. Lisäksi Nordean laina- ja sijoitusportfolioon liittyvien vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin toimialakohtaiseen alitumiseen perustuvia kynnysarvoja, mutta Nordea ei kerro, mitä ne olivat.	OP Pohjola kertoo, että sidosryhmien osallistaminen olennaisuusanalyysiin toteutettiin työpajoina, ja että analyysissä hyödynnettiin jo aiemmin toteutettuja kyselyaineistoja, kuten omistaja-asiakkaille suunnattua Kaikkien aikojen tekoja -kyselyä, ESG-foorumin jäsenille ja osuuspankkien toimitusjohtajille kohdennettua kyselyä sekä OP Pohjolan henkilöstölle suunnattuja kyselyjä. Prosessissa ei käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita.	Sampo kertoo, että vaikutusten arvioinnissa se hyödynsi sidosryhmien kanssa säännöllisesti käytävää vuoropuhelua sekä konsernin olemassa olevien kanavien kautta jatkuvasti kerättävää tietoa vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmista. Lisäksi se kertoo hyödyntäneensä yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnissa konsernin ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin tuloksia, jotta vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat tulivat huomioituksi. Sampo ei kuitenkaan kerro tarkemmin, mihin vaikutusten kohteena oleviin sidosryhmiin se tässä viittaa. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.	Stora Enso kuuli vaikutuksen kohteena olevia sidosryhmiä omaan työvoimaan liittyvistä aiheista osana kaksois-olennaisuusanalyysiä. Muiden aiheiden osalta Stora Enso kertoo, että se ei kuullut suoraan vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä. Stora Enson ensimmäisen kaksois-olennaisuusanalyysin viimeistelyn aikana se kertout kuulleensa ”laajaa edustusta keskeisiä sisäisiä ja ulkoisia sidosryhmiä, jotta varmistettiin, että arviointi kattaa kaikki olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet. Sidosryhmät edustivat sekä vaikutusten kohteena olevia sidosryhmiä, että yhtiön kestävyys-selvityksen käyttäjiä ja muita sidosryhmiä, kuten luontoa (hiljainen sidosryhmä), viranomaisia ja kansalaisjärjestöjä.” Luonto hiljaisena sidosryhmänä on edustettuna tieteellisen tutkimuksen, ekologisten tietojen ja lajin suojelua koskevien tietojen kautta.	UPM:n mukaan olennaisen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa on otettu huomioon eri sidosryhmien mielenkiinnon kohteet ja huolenaiheet. Eri asioiden olennaisuuden arvioinnissa hyödynnettiin esimerkiksi paikallisyhteisöille tehtyjä kyselyitä sekä UPM:n henkilöstökyselyä. Epäselväksi kuitenkin jää, onko ulkopuolisia asiantuntijoita kuultu ja jos, niin mitä.
Haitallisten vaikutusten asettaminen tärkeysjärjestykseen niiden suhteellisen vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella ja sen määrittäminen, mitkä kestävyysseikat ovat olennaisia raportoinnin kannalta, mukaan lukien laadulliset tai määrälliset kynnysarvot (IRO-1 53 b iv→ IRO-1 35 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarinen kertoo arvioineensa vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Olennaisuutta tarkasteltiin numerista asteikkoa vasten (1–15). Tarkastelussa vakavuuden osatekijät saivat arvoja asteikolla 1–5. Todennäköisyyden huomioitiin kertoimella välillä 0,5–1. Olennaisuuden kynnysarvoksi vahvistettiin 8. Nämä tiedot olennaisuuden kynnysarvoista sisältyvät Keskon vuoden 2024 kestävyysraporttiin. Keskon vuoden 2025 raportissa ei anneta mitään tietoa olennaisuuden kynnysarvoista. Kesko kuitenkin kertoo, että sen kaksois-olennaisuusanalyysi perustuu pääosin vuoden 2024 olennaisuusanalyysiin eikä se ole toteuttanut täysimittaisia haitallisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessia vuonna 2025.	Kesko kertoo arvioineensa vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella ja asteikolla 1–5. Määritetyt kynnysarvot ylittäneet aiheet vahvistettiin olennaisiksi. Kone esittää visuaalisesti, miten olennaisiksi arvioidut kestävyysaiheet sijoittuvat toisiinsa nähden vaikutuksen olennaisuudella ja taloudellisella olennaisuudella mitattuna. Kuvasta ja muista annetuista tiedoista voidaan päätellä, että kynnysarvo on ollut 3.	Kone kertoo arvioineensa vaikutuksia vakavuuden ja todennäköisyyden yhdistelmän perusteella. Olennaisiksi arvioitiin aiheet, jotka ylittävät tietyt kynnysarvot, mutta Neste ei kerro, mitä kynnysarvot olivat. Kynnysarvon ylittäminen edellyttää Nesteen mukaan kuitenkin sitä, että sekä vakavuus että todennäköisyys ovat korkeita. Lisäksi Neste kertoo, että kestävyysaiheita, jotka eivät ylittäneet asetettua olennaisuuden kynnysarvoa, mutta joita pidetään keskeisinä Nesteen strategian ja ydinarvojen kannalta tai joilla on merkitystä ulkopuolisen sidosryhmän kiinnostuksen ja toimialarelevanssin vuoksi, pidetään olennaisina johdon erillisen päätöksen perusteella. Se ei kuitenkaan kerro, mitä ko. erillispäätöksellä olennaisiksi määritetyt aiheet ovat.	Neste kertoo pisteyttäneensä vaikutukset vakavuuden ja todennäköisyyden yhdistelmän perusteella. Olennaisiksi arvioitiin aiheet, jotka ylittävät tietyt kynnysarvot, mutta Neste ei kerro, mitä kynnysarvot olivat. Kynnysarvon ylittäminen edellyttää Nesteen mukaan kuitenkin sitä, että sekä vakavuus että todennäköisyys ovat korkeita. Lisäksi Neste kertoo, että kestävyysaiheita, jotka eivät ylittäneet asetettua olennaisuuden kynnysarvoa, mutta joita pidetään keskeisinä Nesteen strategian ja ydinarvojen kannalta tai joilla on merkitystä ulkopuolisen sidosryhmän kiinnostuksen ja toimialarelevanssin vuoksi, pidetään olennaisina johdon erillisen päätöksen perusteella. Se ei kuitenkaan kerro, mitä ko. erillispäätöksellä olennaisiksi määritetyt aiheet ovat.	Nokia kertoo pisteyttäneensä tunnistetut vaikutukset vaikutusten olennaisuuteen määritellyn pisteytysmenetelmän perusteella asteikolla 0–4. Vaikutusten pisteytys koostui kahdesta osa-alueesta: vakavuudesta ja todennäköisyydestä. Vaikutusten olennaisuuden kynnysarvoksi määriteltiin 3,7. Kynnysarvot ylittävät vaikutukset katsottiin Nokialle olennaisiksi.	Nordea kertoo arvioineensa vaikutuksia niiden vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Vaikutusten olennaisuuden määrittämiseksi jokaiselle vaikutusten arvioinnissa hyödynnettyä työkalulle asetettiin omat kynnysarvot. Lisäksi Nordean laina- ja sijoitusportfolioon liittyvien vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin toimialakohtaiseen alitumiseen perustuvia kynnysarvoja, mutta Nordea ei kerro, mitä ne olivat.	OP Pohjola kertoo arvioineensa vaikutuksia vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Vakavuuden osatekijöitä arvioitiin asteikolla 1–4. Vaikutus katsottiin olennaiseksi, mikäli vaikutuksen olennaisuus ylitti raja-arvon ”tärkeä” asteikolla ”minimaalinen”, ”informatiivinen”, ”tärkeä”, ”merkittävä”, ”kriittinen”.	Sammon mukaan sen olennaisuudelle asettamat kynnysarvot perustuivat vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden kvantitatiiviseen arviointiin. Vaikutukset, joiden arvioitu vakavuuteen ja todennäköisyyteen perustuva kokonaistulos ylitti asetetut kynnysarvot, todettiin olennaisiksi. Määrällisiä kynnysarvoja käytettiin helpottamaan olennaisuuden sekä kestävyysaiheiden ja osa-aiheiden vertailukelpoisuuden arviointia. Arviointi oli Sammon mukaan kuitenkin ensisijaisesti laadullinen. Sampo ei kerro, mikä haitallisten vaikutusten olennaisuuden kynnysarvo oli.	Stora Enso kertoo arvioineensa vaikutukset asteikolla 1–5 vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Merkittävän vaikutuksen periaatteen mukaisesti vaikutukset, joilla on ”suuri tai kriittinen vaikutus ympäristöön ja ihmisiin” tai ”erittäin suuri tai katastrofaalinen vaikutus ympäristöön ja ihmisiin”, katsottiin olennaisiksi.	UPM:n mukaan vaikutuksia arvioitiin vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Tarkentamatta käyttämiään kynnysarvoja se raportoi, että sen ”raja-arvot vakavuuden arvioinnille perustuvat sellaisten globaalien pulitekehysten periaatteisiin, joihin UPM on sitoutunut toimintoissaan. Raja-arvot ovat erilaiset ympäristövaikutuksille ja sosiaalisille vaikutuksille. Raja-arvot voivat olla sekä määrällisiä että laadullisia.”

Datapiste	Ilmarinen	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Nordea	OP Pohjola	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Kuvaus olennaisuusanalyysiin liittyvästä päätöksentekoprosessista ja siihen liittyvistä sisäisen valvonnan menettelyistä (IRO-1 53 d → IRO-1 35 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarisen johtoryhmä, hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta ja sen jälkeen hallituksen päätettyjen yksinkertaisen olennaisuusanalyysin arviointiprosessin ja lopputulokset.	Kaksoisolennaisuusarvion tulokset esiteltiin Keskon konsernijohtoryhmälle ja sen jälkeen hallituksen tarkastusvaliokunnalle, joka käsittelee myöhemässä vaiheessa vielä erikseen ilmasterioikeihin tehdyn päivityksen.	Kaksoisolennaisuusanalyysin tulokset tarkastaa kestävyyssraportoinnin johtoryhmä, joka koostuu Koneen johtokunnan jäsenistä ja muusta ylimmästä johdosta. Tulokset raportoidaan Koneen hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Sisäinen valvonta varmistetaan systemaattisen arviointimenetelmän ja kestävyyss aihealueiden omistajien sekä asiantuntijoiden säännöllisten tarkastusten avulla.	Nesteen hallitus ja johtoryhmä arvioivat kaksinkertaisen olennaisuuden arvioinnin tulokset. Lisäksi sisäisten asiantuntijoiden ryhmä valitsee jokaisen olennaisuusanalyysin vaiheen.	Nokian kestävyysasteen liittyvän taloudellisen raportoinnin ja CSRD-raportoinnin ohjaamiseksi perustettu ohjausryhmä tarkisti ja hyväksyi Nokian kaksoisolennaisuusarviointiprosessin ja sen lopulliset tulokset.	Nordean mukaan sen kaksoisolennaisuusanalyysin ”menetelmä ja prosessikuvaus ovat sisäisesti ankkuroituja, ja tulos edellyttää konsernin johtoryhmän ja hallituksen hyväksyntää”.	OP Osuuskunnan hallitus hyväksyi kaksoisolennaisuusanalyysin tulokset. OP Pohjola ei kuitenkaan anna tietoa sisäisen valvonnan menettelyistä.	Sammon hallitus ja sen tarkastusvaliokunta vahvistavat kaksoisolennaisuusarvioinnin lopulliset tulokset. Sampo ei kuitenkaan anna tietoa sisäisen valvonnan menettelyistä.	Vuonna 2025 toteutetun kaksoisolennaisuusanalyysin päivityksen tarkastelivat yhtiön johtoryhmä sekä hallituksen vastuualue ja tarkastuskomitea vuoden lopussa, ja hallitus hyväksyi sen helmikuussa 2026. Stora Enso kertoo myös ottaneensa käyttöön olennaisuusanalyysin arviointia varten sisäisen valvonnan kontrollin, jolla varmistetaan arvioinnin kattavuus ja asianmukainen hyväksymisprosessi.	UPM:n hallituksen tarkastusvaliokunta tarkistaa vuosittain luettelon olennaisista vaikutuksista ja konsernin johtoryhmä hyväksyy sen.
Yrityksen vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytämät syöttöparametrit (esimerkiksi tietolähteet, katettujen toimien laajuus ja oletuksissa käytetty yksityiskohtaisuus) (IRO-1 53 g → IRO-1 35 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Arvioinnissa on keskitytty sosiaalisiin vaikutuksiin.	Kestävyyssuhteiden arvioinnin lähtötietoina hyödynnettiin muun muassa: • sidosryhmäanalyysin tuloksia • tietoa Ilmarisen sijoitusomaisuuden jakautumisesta kestävyystekijöiden kannalta olennaisille toimialueille • tietoa sijoitusomaisuuden maantieteellisestä jakautumisesta • YK:n ympäristöohjelman alaisen Finance Initiative -aloitteen (UNEP FI) Sectors Mappings -raportteja- ja työkaluja osake- ja korkosijoituksissa • Ilmarisen henkilöstön asiantuntemusta erityisesti omaan henkilöstöön sekä asiakkaisiin liittyvien vaikutusten arvioinnissa.	Ei selkeää mainintaa.	Kone kertoo, että olennaisuusanalyysissä hyödynnettiin Koneen aiempaa kaksoisolennaisuusarviointia, ulkoisille sidosryhmille suunnattua olennaisuuskyselyä, asiantuntija-arvioita sekä Koneen riskienhallintaprosesseja.	Neste kertoo, että vaikutusten arvioinnissa otettiin huomioon sen jatkuvien huolellisuusvelvoitteiden ja vaikutusten arviointien tuottamat tiedot.	Nokia kertoo, että vaikutusten arviointia varten tietoa vaikutuksista kerättiin eri lähteistä, kuten olemassa olevien ja uusien sidosryhmä-hankkeiden kautta, tutkimusohjelmista, due diligence -prosesseista ja raportoinnista. Lisäksi Nokia kertoo, että arvoketjun työntekijöihin liittyvät vaikutukset tunnistettiin ja päivitettiin Nokian vuosittain tekemien toimittaja-arviointien ja auditointien perusteella sekä toimialan foorumeilla käytyjen keskustelujen, sidosryhmäkyselyjen sekä toimittajien kanssa käytyjen keskustelujen ja webinaarien pohjalta.	Nordea kertoo, että vaikutusten tunnistaminen perustui pöytätyöskäytökseen, jossa hyödynnettiin sisäisiä sääntöjä ja ulkoisia ohjeita, aiempia olennaisuusarviointeja ja Euroopan pankkiviranomaisen ohjeisiin perustuvaa ESG-riskien olennaisuusanalyysia ja OP Pohjolan vastuullisuusohjelman päivityksen taustadokumentaatiota.	Vaikutusten tunnistamisessa hyödynnettiin OP Pohjolan ESG-aiheisiin liittyviä aiemmin tehtyjä analyysijä ja selvityksiä, kuten pankkiliiketoimintaan sovellettavaan vakavaraisuussäätelyyn ja Euroopan pankkiviranomaisen ohjeisiin perustuvaa ESG-riskien olennaisuusanalyysia ja OP Pohjolan vastuullisuusohjelman päivityksen taustadokumentaatiota.	Vaikutusten tunnistamisessa hyödynnettiin Sammon mm. ESRS-standardien kestävyysaiheita ja osa-aiheita, GRI-viitekehystä, vakuutusalan SASB-standardia, toimialakartoitusta, media- ja megatrendianalyysia, Sampo-konsernin aikaisempaa olennaisuusarviointia, ESG-luokitusta ja -raportteja, tietoja konsernin sijoituksista sekä sijoittajatapaamisia ja -palautetta.	Stora Enson sosiaalisten vaikutusten tunnistamis- ja arviointiprosessissa käytämät syöttöparametrit ovat: • globaalisti tunnustetut ihmisoikeusperiaatteet, kuten Kansainvälisen työjärjestön perustavan laatuiset yleissopimukset ja kansainväliset ihmisoikeuksia koskevat perusasiakirjat • henkilöstötutkimuksen tulokset ja yhtiön asiantuntijoiden näkemykset • ulkopuolisten julkaisemat tutkimukset, kuten analyysi palkkaeroista ja vertailu riittävästä palkasta. Lisäksi todellisten ja mahdollisten vaikutusten tunnistamiseen kuului yhtiön työntekijöiden haastatteluita.	UPM:ssä vaikutusten tunnistaminen perustuu sisäisten asiantuntijoiden arviointiin sekä lukuihin sisäisiin lähteisiin, joita ovat esimerkiksi seuraavat: • olennaisen ihmisoikeusvaikutusten arviointi • toimittaja ja urakoitsijoiden auditoinnit sekä toimitusketjun ESG-riskien arvioinnit • työterveyteen ja -turvallisuuteen sekä ympäristöön liittyvän työn tulokset • valitusmenettelyt • yhtiön riskiarviointi ja vaatimustenmukaisuus • sääntelyn seuranta • vastuullisuuteen liittyvät tiedot (esim. päästöt, resurssien käyttö sekä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät tiedot) • vastuullisuutta koskevat huolellisuusvelvoitteet • eri sidosryhmien mielenkiinnon kohteet ja huolenaiheet.
Onko prosessi muuttunut ja miten se on muuttunut edelliseen raportointikautteen verrattuna, milloin prosessia muutettiin viimeisen kerran, ja tulevat olennaisuuden arvioinnin tarkistuspäivät (IRO-1 53 h → IRO-1 35 d) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ilmarinen kertoo tarkentaneensa kaksoisolennaisuusanalyysissä sovellettua lähestymistapaa edellistä raportointikautta pohjustaneeseen analyysiin nähden mm. mukautamalla arviointimetodiaa sekä ottamalla käyttöön uuden työkalun osake- ja korkosijoitusten vaikutusarvion tueksi. Kaksoisolennaisuusanalyysin päivitystarvetta tarkastellaan vuosittain.	Keskon kaksoisolennaisuusarvio perustuu pääosin vuoden 2024 kaksoisolennaisuusarvioissa tunnistettuihin olennaisiin vaikutuksiin, riskien ja mahdollisuuksiin. Vuonna 2025 ei toteutettu täysimittaisia vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisen ja arvioinnin prosessia, mutta vuoden 2024 olennaisuusanalyysissä olennaisiksi määritettyjä kestävyysaiheiden olennaisuus vahvistettiin. Kesko ei anna tietoa siitä, milloin kaksoisolennaisuusanalyysiprosessia on tarkoitettu tarkastella seuraavan kerran.	Vuonna 2025 Kone toteutti kattavan tarkastelun aiemmasta kaksoisolennaisuusanalyysistään. Tämä sisälsi päivitykset vaikutusarviointiin, taloudellisen olennaisuuden arviointiin ja olennaisuuden määrittämiseen, huomioiden strategiset muutokset ja sidosryhmien palautteen. Kone ei anna tietoa siitä, milloin kaksoisolennaisuusanalyysiprosessia on tarkoitettu tarkastella seuraavan kerran.	Nesteen mukaan olennaisuusanalyysin vaiheet ovat samat kuin vuonna 2024, ja analyysi pohjautuu edellisen vuoden tuloksiin. Olennaisuusanalyysi tarkistetaan vuosittain.	Nokia arvioi vuosittain, onko sen liiketoimintamallissa, toimintoissa, riskiarvioinnissa tai ulkoisissa olosuhteissa tapahtunut muutoksia, jotka edellyttävät kaksoisolennaisuusarvioinnin päivittämistä tai uudelleenarviointia (joko kokonaan tai osittain). Tammikuussa 2024 viimeistely alkuperäinen kaksoisolennaisuusarviointi arvioitiin uudelleen ja päivitettiin vuoden 2025 aikana vastaamaan Nokian liiketoiminnassa, toiminnoissa, arvoketjussa ja markkinoilla, joilla Nokia toimii, tapahtuneita muutoksia sekä päivitettyjä sääntelyohjeita.	Nordea kertoo, että se on kehittänyt olennaisuusanalyysiprosessia aiemmasta analyysistä saatujen kokemusten perusteella. Se kertoo tarkentaneensa arvoketjun laajuutta ja mukautaneensa prosessia määrällisen ja laadullisen arvioinnin parantamiseksi. Lisäksi se kertoo yhdenmukaistaneensa lähestymistapoja vaikutusten huomioon ottamiseksi. Nordea ei anna tietoa siitä, milloin kaksoisolennaisuusanalyysiprosessia on tarkoitettu tarkastella seuraavan kerran.	Vuoden 2025 analyysin yhteydessä OP Pohjola kertoo mm. tarkentaneensa arvoketjun vaikutuksia, mikä vahvisti analyysin lähtökohtia ja mahdollisti vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien entistä systemaattisemman tunnistamisen. Lisäksi vuoden 2025 analyysiin osallistettiin aiempaa laajemmin OP Pohjolan eri toiminta-alueiden asiantuntijoita ensimmäisestä. OP Pohjola ei anna tietoa siitä, milloin kaksoisolennaisuusanalyysiprosessia on tarkoitettu tarkastella seuraavan kerran.	Sampo kertoo käyvänsä olennaisuusanalyysin läpi vuosittain. Vuoden 2025 läpikäynnin yhteydessä se kertoo kehittäneensä arviointiprosessiaan EFRAG:n lisäohjeistusten ja alan parhaiden käytäntöjen perusteella.	Stora Enso ei ole vuonna 2025 tehnyt merkittäviä muutoksia prosessiin. Olennaisuusanalyysi tarkistetaan ja päivitetään vuosittain.	Ei selkeää mainintaa.

Liite 2 Arvoketjun työntekijöitä koskevan ESRS S2 -standardin mukaisen yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Merkittävän lapsityövoiman ja pakkotyön riski							
Maantieteelliset alueet, maan tasolla tai muulla tasolla, tai hyödykkeet, joihin liittyy merkittävä riski lapsityövoiman käytöstä tai pakkotyöstä yrityksen arvoketjun työntekijöiden osalta (S2 SBM-3 11 b → IRO-2 37 f) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu ymmärrettävästi jollain konkreettisella maantieteellisellä tasolla tai hyödykkeen tasolla.	Kesko on tunnistanut arvoketjun työntekijöihin liittyvän lapsi- ja pakkotyön riskin tietyissä Keskon valikoimaan kuuluvissa tuotekategorioiden. Se antaa datapisteessä pyydytyt tiedot kuitenkin vain esimerkinomaisesti: sen mukaan esimerkiksi kausiluonteiseen työhön maatalouden alkutuotannossa sekä tekstiilialaan liittyvään systeemisen pakkotyön riski. Kesko on määrittänyt lapsityövoiman ja pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Koneen omassa toiminnassa on tunnistettu kohonnut pakkotyön riski ulkoistetuissa tukipalveluissa, kuten siivouksessa, ateriapalveluissa ja vartioinnissa. Lapsityövoiman käytön riski on Koneen mukaan huomattavan suuri Kaakkois-Aasiassa, mutta annettujen tietojen perusteella jää epäselväksi, miten tämä riski liittyy Koneen toimintaan tai arvoketjuun. Kone ei ole määrittänyt lapsityövoimaa tai pakkotyötä sille olennaiseksi kestävyysvaikutukseksi.	Neste on tunnistanut uusiutuvien tuotteiden toimitusketjut Aasiassa alueiksi, joilla on korkeimmat lapsityön, pakkotyön ja velkaorjuuden riskit (erit. Kaakkois-Aasian palmuöljysektori). Näissä toimitusketjuissa siirtotyöläiset ovat erityisen alttiita kielteisille vaikutuksille. Omassa toiminnassaan Neste on tunnistanut kohonneen pakkotyön riskin sen Singaporen, Rotterdamin ja Porvoon jalostamoiden rakennus- ja kunnossapitohankkeissa, joissa työskentelee suuri määrä kolmannen osapuolen työntekijöitä. Neste on määrittänyt pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Ei selkeää mainintaa. Nokian mukaan korkeampia pakkotyön riskejä esiintyy ”erityisesti toimitusketjun syvemmällä tasolla ja niiden palvelujen toimitusketjussa, joissa on vähemmän osaamista erityisesti syrjäisillä ja vaikeasti saavutettavilla alueilla”. Nokia ei kuitenkaan anna vaadittuja maantieteellisiä alueita tai hyödykkeitä koskevia tietoja. Nokia on määrittänyt pakkotyön itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi.	Ei selkeää mainintaa. Sammon mukaan erityisesti tiettyihin toimialoihin, kuten rakentamiseen, kaivostointaan, kuljetukseen ja elektroniikkaan, liittyy ihmis- ja työoikeusriskejä, ml. pakkotyön ja lapsityövoiman riski. Lisäksi yhtiön arvoketjun loppupäähän sen omien toimintamaiden ulkopuolella voi liittyä pakkotyön ja lapsityövoiman riski. Sammon antamat tiedot ovat hyvin ylätasolla ja jää epäselväksi, onko Sampo tunnistanut lapsityövoiman ja pakkotyön riskejä suhteessa tiettyihin sen oman arvoketjun toimijoihin tai alueisiin vai ainoastaan yleisesti esimerkiksi toimialan tasolla. Sampo ei ole määrittänyt lapsityövoimaa tai pakkotyötä sille olennaiseksi kestävyysvaikutukseksi.	Stora Enso kertoo, että se ei ole tunnistanut erityisiä maantieteellisiä alueita, joilla lapsi- tai pakkotyön riski olisi merkittävä, mutta sillä on kuitenkin toimintoja alueilla, joilla riski on kohonnut. Stora Enson mukaan lapsityövoima tai pakkotyö eivät ole sille olennaisia kestävyysvaikutuksia. Se on kuitenkin tunnistanut ne itselleen olennaiseksi riskiksi, sillä kaikki tosiasialliset lapsityövoimaan tai pakkotyöhön liittyvät tapaukset vaikuttaisivat vakavasti asianomaisiin henkilöihin ja aiheuttaisivat merkittäviä taloudellisia seurauksia Stora Ensolle.	UPM on määrittänyt ihmisoikeusrikkomukset, ml. pakkotyön, itselleen olennaiseksi arvoketjun työntekijöihin kohdistuvaksi haitalliseksi vaikutukseksi joissakin urakoit-sijaketjuissaan ja toimitusketjuissaan globaalisti. UPM ei kuitenkaan anna vaadittuja maantieteellisiä alueita tai hyödykkeitä koskevia tietoja.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet							
Tiedot yrityksen toimintaperiaatteista, joilla se hallitsee arvoketjun työntekijöihin liittyviä olennaisia vaikutuksia (S2-1 14 → S2-1 10) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Toimintaperiaatteet, joilla Kesko hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen kestävän kehityksen politiikka sekä sen yhteistyökumppaneille suunnattu K Code of Conduct, joissa määritellään sen periaatteet hankintaketjun ihmisoikeuskysymyksiin ja työoloihin. Kesko on myös laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen, ja se on mukana International Accord for Health and Safety in the Textile and Garment Industry -sopimuksessa, joka edistää bangladeshilaisten vaate- ja tekstiilitehtaiden työterveyttä ja -turvallisuutta. Lisäksi Kesko kertoo, että sen periaatteena on tehdä yhteistyötä vain sellaisten riskimaatavarantoimittajien kanssa, jotka ovat sosiaalisen vastuun auditointien piirissä, ja että sosiaalisen vastuun kannalta kriittiseksi tunnistettuja raaka-aineita sisältävien tuotteiden hankintaa ohjataan kestävän kehityksen linjauksilla.	Toimintaperiaatteita, joilla Kone hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat mm. sen globaali johtamisjärjestelmä, terveys- ja turvallisuuspolitiikka, asennuspolitiikka, ihmisoikeusperiaatteet, eettinen toimintaperiaate toimittajille ja jakelijoiden eettinen toimintaperiaate. Globaali johtamisjärjestelmä varmistaa Koneen mukaan terveys- ja turvallisuusstandardit maailmanlaajuisesti, terveys- ja turvallisuuspolitiikka luo puitteet turvallisuustavoitteille ja -vastuille, ja asennuspolitiikka varmistaa asennuksen Koneen hyväksymillä menetelmillä ja työkaluilla tai riskinarvioinnin avulla. Ihmisoikeusperiaatteissa määritellään Koneen rooli, tavoitteet ja vastuut sen ihmisoikeussitoumuksen osalta.	Toimintaperiaatteet, joilla Neste hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen ihmisoikeusperiaate, sen omat eettiset säännöt, eettiset säännöt sen toimittajille sekä sen vastuullisen hankinnan periaate. Ihmisoikeusperiaate kuvaa Nestein mukaan sen sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja haitallisten ihmisoikeusvaikutusten korjaamiseen. Nestein omat eettiset säännöt sisältävät keskeiset ihmisoikeuksia koskevat vaatimukset ja odotukset Nestein omille työntekijöille. Nestein eettisissä säännöissä toimittajille, sekä sen vastuullisen hankinnan periaatteissa, asetetaan ihmisoikeuksia koskevia vaatimuksia Nestein toimittajille.	Toimintaperiaatteet, joilla Nokia hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen toimintaohjeet, joissa määritellään sen eettisen toiminnan normit, sekä sen terveys-, turvallisuus- ja työehtojen toimintaperiaatteet sekä Life Saving -säännöt ja maailmanlaajuiset terveys- ja turvallisuusstandardit. Lisäksi Nokialla on käytössä kolmannen osapuolen toimintaohjeet sekä toimittajavaatimukset.	Toimintaperiaatteet, joilla Sampo hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat konsernitason toimintaperiaatteet, konserniyhtiökohtaiset ali-hankkijoiden toimintaperiaatteet sekä koko konsernin vakuutusperiaatteet ja vastuullisen sijoittamisen politiikat. Sampon konsernitason toimintaperiaateissa todetaan sen mukaan, että se noudattaa soveltuvin osin kaikkea ihmisoikeus-, työoikeus- ja työvoimalainsäädäntöä. Lisäksi konserni on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia. Ali-hankkijoiden toimintaperiaateissa asetetaan vähimmäisvaatimuksia ali-hankkijoille mm. työehtojen osalta, ja konsernin vastuullisen sijoittamisen politiikat sisältävät Sammon mukaan kuvauksia siitä, miten kestävyysriskit ja -tekijät otetaan huomioon sen vakuutus- ja sijoitustoiminnassa.	Toimintaperiaatteet, joilla Stora Enso hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat ihmisoikeuspolitiikka, ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet sekä toimittajien eettiset toimintaohjeet. Ihmisoikeuspolitiikassa esitetään Stora Enson mukaan sen sitoutuminen ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Ihmisoikeuksia koskeissa toimintaohjeissa käsitellään keskeisiä ihmisoikeusaiheita, kuten oikeudenmukaista työtä, valitusmekanismien saatavuutta ja lasten oikeuksia. Toimittajien eettisissä toimintaohjeissa asetetaan Stora Enson toimittajille vastuullisuusvaatimuksia.	Toimintaperiaatteet, joilla UPM hallitsee arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia ovat sen toimintaohje, vastuullisuussitoumus sekä toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille. Toimintaohjeessa esitetään UPM:n mukaan sen sitoutuminen ihmisten ja ihmisoikeuksien, ympäristön sekä eettisten liiketoimintatapojen kunnioittamiseen. Vastuullisuussitoumus täydentää toimintaohjetta, ja siinä vastuullisuutta ja siihen liittyviä prosesseja käsitellään tarkemmin. Toimintaohjeessa toimittajille ja kolmansille osapuolille asetetaan vähimmäisvaatimukset toimittajille ja muille kolmansille osapuolille. Lisäksi ”tarkempia, arvoketjun työntekijöihin liittyviä käytäntöjä” käsitellään seuraavissa: • Toimittajien arviointikriteerit • UPM:n toimitusketjun vastuullisuusohjelma • Aihealuekohtaiset toimittajavaatimukset esim. puuntoimittajille, sellulle, kemikaaleille ja logistiikalle • UPM:n Forest Action -ohjelma • UPM:n turvallisuussäännöt • UPM:n turvallisuusvaatimukset urakoitsijoille.
Kattavatko tällaiset toimintaperiaatteet tietyt vai kaikki arvoketjun työntekijöiden ryhmät (S2-1 16 → S2-1 10) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Kone taulukoi sen keskeiset terveys- ja turvallisuusjohtamiseen, ihmisoikeuksiin ja liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvät politiikat (ml. em. toimintapolitiikat) ja antaa tiedot niiden soveltamisalasta.	Vastuullisen hankinnan periaatteet koskevat Nestein uusiutuvien raaka-aineiden toimittajia, muut em. toimintaperiaatteet koko konsernia tai sen kaikkia toimittajia.	Nokian terveys-, turvallisuus- ja työehtojen toimintaperiaatteet sekä Nokian Life Saving -säännöt kattavat kaikki toiminnot, joita suoritetaan työnä Nokian puolesta sen omista tai sen asiakkaiden tiloissa. Terveys- ja turvallisuusstandardit puolestaan kattavat kaikki riskialttiit toiminnot, kuten korkealla työskentelyn ja liikenneturvallisuuden. Kolmannen osapuolen toimintaohjeet koskevat kaikkia Nokian toimittajia.	Ei selkeää mainintaa. Toimintaperiaatteet sitovat kaikkia Sampo-konsernin yhtiöitä.	Stora Enson ihmisoikeuspolitiikka ja ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet kattavat sen omat toiminnot ja kaikki liiketoimintasuhteet sen arvoketjun alku- ja loppupäässä. Kaikki Stora Enson liiketoiminnot ja toiminnot maailmanlaajuisesti kuuluvat toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin.	Em. dokumenteista toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille koskevat kaikkia UPM:n toimittajia ja kolmansia vastuullisuusohjelma koskee toimittajia. Vaatimukset puuntoimittajille ja Forest Action -vastuullisuusohjelma koskevat puuntoimittajia ja metsänhoidosta vastaavia urakoitsijoita. Turvallisuussäännöt kattavat UPM:n liiketoimintakumppanit ja heidän työntekijänsä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Kuvaus arvoketjun työntekijöiden kannalta merkityksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksista, ml. prosessit ja mekanismit, joilla seurataan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, työelämän peruseriaatteista ja oikeuksista annetun ILO:n julistuksen tai monikansallisille yrityksille annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamista (S2-1 17 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksen kansainvälisiin yritys vastuunormeihin liittyvä sitoumus on kuvattu.	Kesko kertoo, että se on laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja sitoutuu "useisiin kansainvälisiin julistuksiin ja sopimuksiin".	KONE on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteeseen ja kunnioittamaan YK:n ohjaavia periaatteita.	Em. Nesteen ihmisoikeusperiaate kuvaa Nesteen sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja haitallisten ihmisoikeusvaikutusten korjaamiseen kaikissa liiketoiminnoissa ja arvoketjuissa. Neste kertoo osoittavansa ja täyttävänsä tämän sitoumuksen toimeenpanemalla ja noudattamalla YK:n ohjaavia periaatteita ja OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevia toimintaohjeita.	Ei selkeää mainintaa.	Sampo kertoo, että se on sitoutunut kunnioittamaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, mukaan lukien ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta sekä ILO:n yleissopimuksia. Lisäksi se kertoo tukevasa YK:n Global Compact -periaatteita ja kansainvälisiä yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia standardeja, kuten YK:n ohjaavia periaatteita ja OECD:n ohjeita monikansallisille yrityksille.	Em. Stora Enson ihmisoikeuspolitiikassa kuvataan Stora Enson sitoutuminen ihmisoikeuksien kunnioittamiseen YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Poliitikassa edellytetään, että toimittajat ja muut liikekumppanit kunnioittavat ihmisoikeuksia ja työelämän oikeuksia ja noudattavat Stora Enson toimintaperiaatteita ja -ohjeita.	UPM kertoo olevansa sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissaan ja koko arvoketjussaan YK:n ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Se kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta, ILO:n sopimusta työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille.
Käsitelläänkö yrityksen arvoketjun työntekijöihin liittyvissä toimintaperiaateissa nimenomaisesti ihmiskauppaa, pakkotyötä ja lapsityövoiman käyttöä (S2-1 18 → S2-1 11) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	K Code of Conductin mukaisesti Keskon yhteistyökumppanit eivät saa käyttää pakkotyövoimaa sen missään muodoissa, kuten kaikki tahdosta riippumattoman työn muodot ja ihmiskauppa. Yhteistyökumppanit eivät saa suoraan tai epäsuorasti palkata lapsia, jotka ovat laillista työtä nuorempia.	Koneen toimittajien ja jakelijoiden toimintaohjeessa (Supplier Code of Conduct) kielletään pakkotyön, lapsityövoiman ja modernin orjuuden käyttö kaikissa muodoissaan, ml. ihmiskauppa ja velkaorjuus. Ne kieltävät lisäksi yhteistyön alihankkijoiden tai toimittajien kanssa, mikäli nämä osallistuvat lapsityövoimaan, pakottamiseen, pakkotyöhön, orjuuteen tai ihmiskauppaan.	Ihmisoikeusperiaatteen mukaan Neste ei osallistu minkäänlaiseen pakko- tai lapsityövoiman käyttöön tai tukemiseen. Toimittajien eettiset säännöt kieltävät lapsityövoiman käytön ja kaikenlaisen pakkotyön. Niissä myös nimenomaisesti edellytetään, että Nesteen toimittajien työntekijöiltä ei peritä rekrytointimaksuja tai muita liitännäiskuluja ja että kaikille työntekijöille kerrotaan heidän työsuhteensa keskeisistä ehdoista ennen työhön sitoutumista. Vastuullisen hankinnan periaatteet asettavat lisävaatimuksia Nesteen uusiutuvien raaka-aineiden toimittajille. Neste on tunnistanut, uusiutuvien tuotteiden toimitusketjut Aasiassa alueiksi, joilla on korkeimmat lapsi-, pakko- ja velkатыövoiman riskit.	Nokian toimittajavaatimuksiin sisältyy vaatimus nykypäivän orjuuden riskin ja pakko- ja lapsityövoiman käytön ehkäisystä.	Sammon toimintaperiaateissa todetaan, että Sampo tuomitsee kaikenlaisen pakko-työn sekä lapsityövoiman ja modernin orjuuden (esim. ihmiskauppa) omassa toiminnassaan ja arvoketjussaan.	Stora Enson ihmisoikeuksia koskeissa toimintaohjeissa käsitellään ihmiskauppaa sekä pakkotyötä ja lapsityövoimaa. Toimittajien eettiset toimintaohjeet velvoittavat toimittajat noudattamaan ILO:n yleissopimusta no. 138 lapsityövoiman käytön kieltämisestä ja niissä käsitellään myös pakkotyötä.	UPM:n toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille sisältävät seuraavat vaatimukset: lasten oikeuksia tulee kunnioittaa eikä lapsityötä saa käyttää tai hyväksyä, ja minkäänlaista pakkotyötä ei sallita eikä hyväksytä missään toimipaikoissa tai toiminnoissa suoraan tai välillisesti.
Onko yrityksellä toimittajia koskevia käytäntöjä (S2-1 18 → S2-1 12) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	Kyllä, em. K Code of Conduct. K Code of Conduct -toimintaohjeiden lisäksi Keskon tavarantien palvelutoimittajasopimuksissa on amfori BSCI Code of Conduct -toimintaohjeita koskevat sopimusehdot. Kesko on amfori BSCI:n jäsen.	Kyllä, em. eettiset toimintaperiaatteet toimittajille ja jakelijoille.	Kyllä, em. eettiset säännöt toimittajille.	Kyllä, em. kolmannen osapuolen toimittajavaatimukset. Nokian toimittajavaatimukset koostuvat Responsible Business Alliance (RBA) -organisaation toimintaohjeista sekä Nokian erikseen määrittelemistä vastuullisuusvaatimuksista.	Kyllä, em. konserniyhtiökohtaiset alihankkijoiden toimintaperiaatteet.	Kyllä, em. toimittajien eettiset toimintasäännöt.	Kyllä, em. toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Ovatko sen arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimintaperiaatteet linjassa arvoketjun työntekijöitä koskevien kansainvälisesti tunnustettujen normien kanssa, ml. yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet (S2-1 19 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Keskon mukaan se on laatinut ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksen ja vaikutusarvioinnin YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti.	Koneen mukaan sen toimintaperiaatteissa on lausekkeitä, jotka ovat linjassa ILO:n keskeisten yleissopimusten kanssa (ILO Core Conventions). Sen ihmisoikeusperiaatteissa kerrotaan, että Kone on sitoutunut kunnioittamaan YK:n ohjaavia periaatteita.	Nesteen ihmisoikeusperiaatteissa kerrotaan, miten Neste toteuttaa YK:n ohjaavia periaatteita ja sen eettisissä säännöissä toimittajille viitataan sen mukaan ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja Kansainvälisen työjärjestön kahdeksassa yleissopimuksessa määriteltyihin perusoikeuksiin.	Nokian työhön liittyvät vaatimukset toimittajille perustuvat kansainvälisiin standardeihin, kuten YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiin yleissopimuksiin.	Sampo kertoo, että sillä on OECD:n monikansallisille yrityksille tarkoitettujen ohjeiden mukaiset due diligence -prosessit.	Stora Enso kertoo noudattavansa YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita.	UPM on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden mukaisesti. UPM kunnioittaa YK:n ihmisoikeusjulistusta, ILO:n sopimusta työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille.
Vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa, ilmoituskanavat ja korjaavat toimet							
Otetaanko arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon yrityksen päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia tosiasiallisia tai mahdollisia vaikutuksia, ja jos niin miten (S2-2 22 → S2-2 14) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty jonkinlaista kuvausta siitä, miten arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioidaan. Arvioinnissa on keskitytty haitallisiin vaikutuksiin.	Kesko raportoi, että sillä ei tällä hetkellä ole sellaista yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin, jonka avulla arvoketjun työntekijöiden näkemykset otettaisiin huomioon päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia vaikutuksia.	Kone raportoi, että sen arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä huolia esimerkiksi paikallisissa kokouksissa ja turvallisuusaloiteissa sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa Koneen edustajien kanssa niin osto-, myynti-, toiminta- kuin paikallisyksiköissä. Vuorovaikutus arvoketjun työntekijöiden kanssa ohjaa ohjelma- ja prosessisuunnittelua ja täytännönpanopäätöksiä. Tuotteita ja niiden asennusmenetelmiä kehitetään arvoketjun työntekijöiltä ja yrityksiltä kerätyn palautteen perusteella.	Neste raportoi pyrkivänsä otamaan vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien näkökulmat huomioon päätöksenteossa sekä suunnitellessaan toimia, joilla puututaan haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin. Arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä kerätään esimerkiksi videokyselytekniikan avulla. Kerätyt näkemykset vaikuttavat Nokian vuosiittaiseen ihmisoikeusarviointiin.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enso raportoi, että arvoketjun työntekijöiden näkemyksiä voidaan käyttää apuna esimerkiksi auditoinnin laajuuden määrittämisessä tai vaikutuksiin liittyvien toimien kohdistamisessa. Vuorovaikutus toteutetaan joko suoraan arvoketjun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja muiden liikekumppaneiden tai toimittajien edustajien kanssa, ja se voi tapahtua eri muodoissa, kuten osallistumisena, kuulemisena tai tiedon jakamisena.	UPM raportoi, että sen tuotantolaitoksilla työskentelevien urakoitsijoiden ja heidän työntekijöidensä odotetaan osallistuvan ns. ennakoivaan turvallisuusraportointiin, jossa kerätään ja analysoidaan tietoa ja pyritään tunnistamaan riskejä ennen niiden realisoitumista. Lisäksi UPM kertoo, että sen huolellisuusvalvoiteprosessit sisältävät vaiheita ja toimenpiteitä (kuten sertifiointiauditointeja ja urakoitsijatarkastuksia), joilla pyritään ymmärtämään paremmin työntekijöiden näkemyksiä. Sen omilla tuotantolaitoksilla työskenteleviä arvoketjun työntekijöitä lukuun ottamatta se ei kuitenkaan anna tietoa siitä, otetaanko arvoketjun työntekijöiden näkemykset huomioon päätöksissä tai toimissa, tai miten.
Tapahtuuko yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden tai heidän oikeutettujen* edustajiensa kanssa suoraan vai sellaisten luotettavien valtuutettujen kautta, joilla on tarkka käsitys heidän tilanteestaan (S2-2 22 a → S2-2 14) Ei arvioida.	Keskolla ei ole tässä tarkoitettua yhteydenpitoa arvoketjun työntekijöihin (ks. edellinen kohta).	Ei selkeää mainintaa.	Neste kertoo olevansa yhteydessä arvoketjun työntekijöihin sekä suoraan että edustajien kautta. Epäselväksi jää, ovatko ko. edustajat ESRS-standardien määritelmien mukaisia oikeutettuja edustajia.	Nokia raportoi, että se ei ole suoraan yhteydessä arvoketjun työntekijöihin. Se kuitenkin kertoo tekevänsä yhteistyötä arvoketjun työntekijöiden kanssa toimittajille tehtävien paikan päällä suoritettavien auditointien ja tarkastusten kautta, joista ainakin auditointeihin sisältyy työntekijähaastatteluja.	Sampo raportoi, että se kerää tietoa arvoketjun työntekijöiden näkökulmista pääasiassa ihmisoikeuksia koskevien huolellisuusvalvoiteprosessien kautta. Epäselväksi jää, miten ja tapahtuuko mahdollinen yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden kanssa suoraan tai välillisesti.	Stora Enson mukaan vuorovaikutus toteutetaan joko suoraan arvoketjun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja muiden liikekumppaneiden tai toimittajien edustajien kanssa.	Ei selkeää mainintaa.
Tapauksen mukaan, yleinen puitesopimus tai muut sopimukset, jotka yrityksellä on maailmanlaajuisen ammattiliittojen kanssa ja jotka liittyvät arvoketjun työntekijöiden ihmisoikeuksien, myös kollektiivisen neuvotteluoikeuden, kunnioittamiseen (S2-2 22 d → S2-2 14 b) Ei arvioida.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Stora Ensolla on IndustriAll-, UniGlobal- ja BWI-ammattiliittojen kanssa puitesopimus, jonka tarkoituksena on suojella työntekijöiden etuja yhtenäisillä normeilla yhtiön kaikissa toiminnoissa.	Ei mainintaa.

*Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä "oikeutettu" direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin "lallinen" sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä "legitimate".

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Tapauksen mukaan toimet, joita yritys toteuttaa saadakseen käsityksen sellaisten työntekijöiden näkemyksistä, jotka voivat olla erityisen alttiita vaikutuksille ja/tai syrjäytyneitä (S2-2 23 → S2-2 14 a)	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa.	Neste kertoo kiinnittävänsä huomiota etenkin yksilöihin ja ryhmiin, jotka saattavat olla erityisen alttiita haitallisille vaikutuksille. Näiden yksilöiden ja ryhmien tavoittamiseksi sillä on käytössään videokyselyteknologia, joka sen mukaan toimii esimerkiksi ilman internet-yhteyttä ja joka mahdollistaa vastaamisen ilman lukutaitoa.	Nokian mukaan auditointien yhteydessä tehtävien työntekijähaastattelujen otantaan sisällytetään haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien edustajia.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enson mukaan sen lähestymistapa erityisen haavoittuvien ryhmien näkökulmien kartoittamiseen räätälöidään tapauskohtaisesti.	Ei selkeää mainintaa.
Ei arvioida.							
Yrityksen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi tai korjaamisen edistämiseksi, kun yritys on aiheuttanut arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden syntyymiseen (S2 27 a → S2 16)	Kun Keskon arvoketjun työntekijöihin liittyviä epäkohtia ilmenee, vastuussa olevan toimialan vastuullisuusyksikkö ja hankintahenkilöstö käsittelevät epäkohtia ja määrittelevät niille korjaavat toimenpiteet tarpeen mukaan yhteistyössä. Tilanteista keskustellaan tavarantoimittajan kanssa, ja tavoitteena on saada tavarantoimittaja sitoutumaan korjaaviin toimenpiteisiin.	Koneen mukaan mikäli arvoketjun työntekijälle sattuu terveyteen tai turvallisuuteen liittyvä vaaratilanne tai tapaturma, Kone auttaa viipymättä kumppaneitaan järjestämään välitöntä lääketieteellistä ja kriisitukea sekä järjestää onnettomuustutkinnan tai osallistuu tapauksen selvittämiseen. Tavoitteena on tunnistaa juurisyyt ja toteuttaa tarvittavat korjaavat toimenpiteet.	Nesteen mukaan jos se tunnistaa aiheuttaneensa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttaneensa niihin, se tarjoaa korjaavia toimenpiteitä tai tekee yhteistyötä vaikutusten korjaamiseksi. Tähän voi sen mukaan kuulua yhteistyö valtiojohtoisten mekanismien, kuten OECD:n kansallisten yhteyselinten, avulla.	Nokian mukaan auditoinneista ja arvioinneista saatuja havaintoja käsitellään korjaavien toimien ja parannussuunnitelmien avulla.	Jos Sammon arvoketjun työntekijöihin liittyvien toimintaperiaatteiden vaatimuksia rikotaan, se ottaa yhteyttä alihankkijaan, sijoituskohteena olevaan yhtiöön tai yritysasiakkaaseen tilanteen korjaamiseksi ja toiminnan yhdenmukaistamiseksi konsernin toimintaperiaatteiden kanssa, sekä tekee suunnitelmat korjaustoimenpiteiden tarkastamiseen ja seuraamiseen. Jos virhe tai sopimusrikkomus on merkittävä tai alihankkija, sijoituskohteena oleva yhtiö tai yritysasiakas on haluton tekemään parannuksia määräajassa, Sampo voi irtisanoa yhteistyösopimuksen tai myydä sijoituksen.	Stora Enso kertoo olevansa sitoutunut korjaamaan tilanteet, joissa sen toiminta on aiheuttanut haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin. Korjaustoimenpiteet ja niiden tehokkuuden arviointi määritetään tapauskohtaisesti ja paikallisen tilanteen mukaan. Stora Enson korjausprosessiin kuuluu sen mukaan korjaavien toimien toteuttaminen ja tiedon jakaminen, jotta vastaavanlaiset tapaukset voidaan estää jatkossa.	UPM kertoo pyrkivänsä korjaamaan ihmisoikeuksiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, joista se on tietoinen ja jotka johtuvat UPM:n toiminnasta tai joihin UPM on toiminnallaan vaikuttanut. UPM:n mukaan korjaavat toimenpiteet määritellään tapauskohtaisesti perustuen todennettuihin vaikutuksiin.
Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yleinen lähestymistapa on kuvattu. Korjaaminen on alkuperäisissä ESRS-standardeissa määritelty ”keinoiksi, joilla voidaan torjua tai poistaa haitallinen vaikutus”. Esimerkkejä tällaisista keinoista ovat anteeksipyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estäminen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttaminen, ennallistaminen ja kunnostus.	Kun kyseessä on vakava ihmisoikeuksiin ja työoloihin liittyvä loukkaus, Kesko toimii vuonna 2025 päivitetyn eskalaatioprosessin mukaisesti. Myös amfori BSCI -auditointiprosessiin kuuluu Zero Tolerance -toimintamalli, jonka mukaan toimitaan, kun auditointi tekee auditoinnin aikana erityisen kriittisen havainnon. Jos Keskon arvoketjussa havaitaan lapsityövoiman käyttöä, käytössä on The Centre for Child Rights and Business -organisaation korjaavien toimenpiteiden malli. Kesko ei anna tarkempia tietoja ko. prosesseista.	Tapaturmatietojen avulla tunnistetaan Koneen tuotteiden ja prosessien kehityskohteita ja tuetaan arvoketjun kumppaneita turvallisuuden parantamisessa.	Jos Neste ei ole aiheuttanut haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin, mutta on niihin yhteydessä liikesuhteiden kautta, se pyrkii käyttämään vaikutusvaltaansa estääkseen tai lieventääkseen vaikutusten jatkumisen tai toistumisen riskiä. Tähän voi kuulua esimerkiksi sen liikekumppaneiden tukeminen.	Lisäksi Nokialla on erillinen prosessi lapsi- ja pakkotyön korjaamiseksi. Se ei anna tarkempia tietoja ko. prosessista.	Epäselväksi kuitenkin jää, arvioiko ja ottaako Nokia huomioon oman osallisuutensa vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	Epäselväksi kuitenkin jää, analysoiko Sampo omaa osallisuuttaan vaikutusten aiheutumiseen päättäessään asianmukaisista korjaavista toimista.	

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Käytössä olevat erityiset kanavat, joiden avulla arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin huolenaiheitaan tai tarpeitaan suoraan yritykselle ja saada niitä käsitellyksi (S2-3 27 b → S2-2 15) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kanava(t) on kuvattu.	K-ryhmän Speak Up -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan.	Koneen Compliance Line, jonka kautta kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi ilmoittaa huolenaiheista ja epäkohdista. Muita kanavia, joiden kautta Koneen arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin eettisiin ja terveys- ja turvallisuusaiheisiin liittyviä huolia, ovat esimerkiksi paikalliset kokoukset ja turvallisuusaloitteet sekä päivittäinen vuorovaikutus Koneen edustajien kanssa niin osto-, myynti-, toiminta- kuin paikallisyksiköissä. Lisäksi Kone kertoo, että sen alihankkijoiden työntekijöitä kannustetaan osallistumaan terveys- ja turvallisuuskeskusteluihin esimerkiksi "toolbox talk" - tilaisuuksissa, säännöllisissä kokouksissa ja Koneen tapahtumissa.	Nesteen Ethics Online -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan. Neste on myös perustanut jalostamoilleen pysyviä toimipaikkakohtaisia ilmoituskanavia urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työntekijöiden (myös siirtotyöläisten) huolenaiheiden käsittelemiseksi.	Nokian Ethics Helpline -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijät, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan, sekä työntekijöiden haastattelut, joita tehdään osana tavaran toimittajien auditointeja ja työmaatarkastuksia. Nokian mukaan arvoketjun työntekijöiden tulee kuitenkin ensisijaisesti käyttää työnantajansa valituskanavia tuodakseen esiin huolenaiheita.	Sammon mukaan suurin osa Sampo-konsernin whistleblowing-kanavista on kaikkien sidosryhmien, mukaan lukien arvoketjun työntekijöiden, käytettävissä lainvastaista tai epäeettistä toimintaa koskevien epäilyjen ilmoittamista varten.	Stora Enson SpeakUp -kanava, jonka kautta kaikki sen sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät, ml. arvoketjun työntekijät, voivat ilmoittaa mahdollisista sääntöjen vastaisista tapauksista.	UPM:n SpeakUp -kanava, jonne kuka tahansa, ml. arvoketjun työntekijä, voi tehdä ilmoituksen huolenaiheistaan. Lisäksi paikalliset sidosryhmät voivat ilmoittaa huolenaiheistaan suoraan UPM:n tehdas- ja muiden toimipaikkojen edustajille paikallisesti käytössä olevien kanavien kautta, esimerkiksi sähköpostitse tai puhelimella.
Miten yritys seuraa esiin tuottuja ja käsiteltyjä kysymyksiä ja miten se varmistaa kanavien tehokkuuden, mm. osallistamalla niitä sidosryhmiä, jotka ovat kanavien suunniteltuja käyttäjiä (S2-3 27 d → S2-2 15) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu. Tehokkuuden on tulkittu viittaavan ESRS S2-standardin soveltamisvaatimuksissa mainittuihin YK:n ohjaavien periaatteiden periaatteen 31 mukaisiin tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereihin.	Kesko kuvaa raportissaan prosessia sen SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	Kone kuvaa raportissaan prosessia Compliance Line -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden. Alihankkijoiden työntekijöiden osallistumista terveys- ja turvallisuuskeskusteluihin seurataan turvallisuusmittareilla, auditoinneilla ja jatkuvan vuoropuhelun kautta.	Neste kuvaa raportissaan prosessia Ethics Online -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi. Lisäksi se kertoo, että se arvioi sen ilmoituskanavien vaikuttavuutta seuraamalla säännöllisesti kanavien kautta tehtyjen ilmoitusten määrää.	Nokia kuvaa raportissaan prosessia Ethics Helpline -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	Sampo kuvaa raportissaan prosessia konsernin whistleblowing-kanavien kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi. Lisäksi se kertoo varmistavansa kanavien tehokkuuden "sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä koulutuksen avulla".	Stora Enso kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	UPM kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp -kanavan kautta tulleiden ilmoitusten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimet ja resurssit							
Kuvaus toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi (S2-4 32 a → S2-3 18 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että toimet on kuvattu.	Keskon olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat puutteelliset työolot, lapsityövoima ja pakkotyö sen arvoketjun alkupäässä. Kesko kertoo, että se pyrkii ehkäisemään ja lieventämään olennaisia haitallisia vaikutuksia vastuullisuusauditoinneilla (erityisesti amfori BSCI ja SME-TA). Vuonna 2025 auditoinnit katsoivat yli 97 % sen suorien riskimaatavarantoimittajien tehtaista (Keskon hankinnat ko. toimittajilta olivat reilun 1 %:n sen vuoden 2025 tavaraos-toista). Vuodesta 2025 alkaen Kesko on ottanut käyttöön sosiaalisen vastuun auditointeja omien merkien tuorehedelmä- ja -vihannestoitimittajille yleistä riskimaluokitusta laajemmin maissa, joissa hedelmä- ja vihanneviljelmien työntekijöillä on kohonnut riski ihmisoikeusloukkauksille. Vuoden 2025 aikana Kesko oli myös mukana auditoinnissa yhden kotimaisen marja-alan tavarantoimittajansa poiminta- ja majoitusolosuhteita. Lisäksi Kesko kertoo käynnistäneensä tai käyvänsä vuoropuhelua toisen kotimaisen marjanpoiminta-alan yrityksen kanssa, jonka ihmisoikeusloukkauksiin liittyvä käsittely käräjäoikeudessa on kesken sekä panamalaisen toimittajan kanssa, johon kohdistuu epäily ihmisoikeusrikkomuksesta sen irtisanottua työntekijöitä lakon seurauksena. Vahvistaakseen yhteistyökumppaneiden sitoutumista K Code of Conduct -toimintaohjeisiin, Kesko julkaisi K Code of Conduct -verkkokoulutuksen tavarantoimittajilleen vuonna 2025. Kesko järjesti koulutusta myös omalle hankintaorganisaatiolleen työperäisen hyväksikäytön tunnistamisesta alihankintaketjuissa.	Koneen olennainen arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus on tapaturmat sen arvoketjun loppupäässä ja sen omassa toiminnassa. Kone kertoo hallitsevansa ko. vaikutuksia sen turvallisuusjohtamisjärjestelmän avulla. Se on laatinut tuotteilleen yksityiskohtaiset asennus- ja kunnossapitohjeet terveys- ja turvallisuusriskien vähentämiseksi. Se asettaa toimintokohdattaiset vähimmäisvaatimukset alihankkijoiden koulutukselle, työkaluille ja henkilön suojaamille, erityisesti uudisrakennus- ja modernisointihankkeissa, ja tarjoaa alihankkijoille verkkokoulutuksia, käytännön opetusta sekä hanke- tai tuotekohtaista koulutusta. Lisäksi Kone on toteuttanut vuodesta 2024 lähtien kohdennettua ohjelmaa arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien mahdollisten kielteisten terveys- ja turvallisuusvaikutusten vähentämiseksi. Vuonna 2025 ohjelmassa jatkettiin alihankkijoiden hallintakäytäntöjen järjestelmällistä arviointia. Alihankkijoiden työntekijöiden lisäksi Koneen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat sen jakelijoihin ja ulkoistettuihin työntekijöihin sen omissa toimipaikoissa. Kone ei raportoi erityisistä toimista jakelijoiden työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi. Se kuitenkin kertoo pyrkivänsä edistämään jakelijoidensa turvallisia ja eettisiä toimintatapoja seurannan ja sitouttamisen avulla. Kun arvoketjun työntekijät (ulkoistetut työntekijät) työskentelevät Koneen valvonnassa yhtiön toimipaikoilla, sen paikalliset linjaorganisaatiot vastaavat yhtä lailla niin omien kuin arvoketjun työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta, mutta Kone ei anna tietoa ulkoistettuihin työntekijöihin kohdistuviin vaikutuksiin liittyvistä toimista.	Nesteen olennainen arvoketjun työntekijöihin kohdistuva haitallinen vaikutus on pakkotyö sen hankintaketjussa ja omissa toiminnoissa. Neste kertoo, että sillä on käytössään huolellisuusvalvointeprosesseja, joiden avulla se tunnistaa ja ehkäisee pakko- ja lapsityötä ja tarvittaessa lieventää ja korjaa niitä. Toimenpiteidensä priorisoimiseksi Neste soveltaa riskiperusteista lähestymistapaa, joka sisältää muun muassa arvoketjun kartoituksen, maa- ja sektorikohtaiset riskinarvioinnit, hanketason riskiarvioinnit, taustaselvitykset, paikan päällä tehtävät arvioinnit ja vastuullisuusauditoinnit, audiovisuaaliset kyselyt sekä toimittaja- ja urakoitsijayhteistyön, esiselvityksen ja itsearviointikyselyt. Neste käsittelee niin mahdollisia kuin tosiasiallisia haitallisia vaikutuksia ns. korjaustoimiprosessin mukaisesti, kun yhtiö tulee niistä tietoiseksi. Yleisen prosessikuvauksen lisäksi Neste ei kuitenkaan raportoi raportointivuoden aikana suunnitelluista, toteutetuista tai meneillään olevista toimista haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi. Nesteen mainitsemat vuoden 2025 aikana toteutetut konkreettiset toimet ovat erilaisia ihmisoikeusvaikutusten arviointoja, joiden yhteyttä nimenomaisesti pakkotyön ehkäisemiseen ja lieventämiseen on vaikea hahmottaa.	Nokian olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät työoloihin (nimenomaisesti työaikaan, riittävään palkkaan, terveyteen ja turvallisuuteen) sekä pakkotyöhön sen koko arvoketjussa. Nokia kertoo hallitsevansa mahdollisia haitallisia vaikutuksia auditoinneilla ja arvioinneilla. Vuonna 2025 se teki yhteensä 788 toimittajien tarkastusta ja EcoVadis-arviointia. Sen mukaan havainnoista ja niiden korjaamisesta saadut opit jaetaan toimittajatyöpajoissa, webinaareissa ja koulutuksissa sekä julkisissa raporteissa. On epäselvää, kattavatko Nokian raportoidut toimet kaikki arvoketjun työntekijöiden ryhmät, joihin sen olennaiset haitalliset vaikutukset kohdistuvat.	Sammon olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset liittyvät ihmisoikeuksiin ja työkäytäntöihin sen koko arvoketjussa. Sampo kuvaa hankintaketjuun kohdistuvia ehkäiseviä ja lieventäviä toimia erillään yritysasiakkaisiin ja sijoituksiin kohdistuvista toiminnoista. Hankinnan osalta se edisti vuonna 2025 "alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä prosesseihin", kehitti due diligence -käytäntöjään ja valvoi alihankkijoille asetettujen kestävyysvaatimusten noudattamista. Vakuutus- ja sijoitustoiminnan osalta Sampo päivitti raportointivuoden aikana vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jatkoi suorien sijoitustensa ja suurten yritysasiakkaidensa seurantaa YK:n Global Compact -periaatteita vasten, ja suorien sijoitustensa seurantaa sensitiivisten toimialojen osalta. Vuoden aikana se myös aloitti yritysasiakkaiden sektorikohtaisen seurannan konsernitasolla. Lisäksi Sampo kertoo osallistuneensa vuonna 2025 yhdeksään yhteisvaikututtamiseen, jotka liittyivät ympäristöön, korruptioon, ihmisoikeuksiin ja työoikeuksiin, mutta niiden aikana arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin olennaisiin haitallisiin vaikutuksiin jää epäselvää.	Stora Enson olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat turvallisuustapauksia sen arvoketjun alkupäässä ja omissa toiminnoissa. Stora Enson omilla tuotantolaitoksilla työskentelevien työntekijöiden osalta Stora Enso kertoo ottaneensa vuonna 2024 julkaistut turvallisuusperiaatteet käyttöön kaikissa liiketoimintayksiköissään. Lisäksi se on ottanut käyttöön uuden tulosindikaattorin, jonka avulla arvioidaan sekä omien työntekijöiden että urakoitsijoiden tilastoitujen työtatapaturmien kokonaismäärää. Stora Enson toimia toimittajien työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten ja niihin liittyvien taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuonna 2025 olivat yhteistyön jatkaminen brasilialaisen kaoliinin jalostukseen ja louhintaan erikoistuneen tier-1 -toimittajan kanssa, työn jatkaminen ihmisoikeusriskien torjumiseksi Ruotsin metsätoiminnoissa, jotka työllistävät paljon siirtotyövoimaa, auditointien aloittaminen Stora Enson osakkuusyhtiön Tornatorin toiminnoissa Suomessa, kierrätyspaperin toimitusketjuun liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen, kolmansien osapuolien työntekijöihin Stora Enson toimipaikoissa liittyvien riskien hallintaan tähtäävän lähestymistavan kehittäminen aiempien SMETA-auditointien pohjalta, ja konserninlaajuisen hankkeen, jonka tavoitteena on datavetoisen johtamisjärjestelmän perustaminen, edistäminen.	UPM:n olennaiset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat ihmisoikeusrikkomuksia (jotka liittyvä esimerkiksi työvoiman hyväksikäyttöön, pakkotyöhön, työterveyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristöpoikkeamiin) sen hankintaketjussa sekä tapaturmat ja vaaratilanteet sen omissa toiminnoissa työskenteleville urakoitsijoille. Vastuullisen hankinnan osalta UPM kertoo tehneensä toimittaja-auditointeja ja -arvioita (80 kpl), jatkaneensa urakoitsijahallinnan kehittämistä, haastatelleensa alihankkijoiden työntekijöitä työehdoista Suomessa ja aloittaneensa työntekijöiden ja toimittajien koulutuksen em. toimintaohjeesta toimittajille ja kolmansille osapuolille. Lisäksi se kertoo, että sen "yhteistyö tärkeystoimittajien kanssa edistyy". Ko. hankkeella pyritään parantamaan maataloustyöntekijöiden työoloja Thaimaassa. UPM:n omissa tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskentelevien arvoketjun työntekijöiden osalta UPM kertoo saaneensa päätökseen konserninlaajuisen turvallisuusprojektin, jossa kehitettiin turvallisuuteen liittyviä prosesseja. Lisäksi se on jatkanut prosessiturvallisuuden kehittämistä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Onko yritys toteuttanut ja miten se on toteuttanut toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia, jotka liittyvät tosiasialliseen olennaiseen vaikutukseen (S2-4 32 b → S2-3 18 a) Kriteeri: Jos yritys on määrittänyt sen olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi tai vaikutusten luokittelu ei ole selvä, standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Jos yrityksen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, kysymystä ei ole arvioitu.	Kesko on luokitellut sen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset mahdollisiksi vaikutuksiksi. Toisaalta se antaa tietoa yleisimmistä auditointihavainnoista ja kertoo lopettaneensa vuoden 2025 aikana tilaukset neljältä tehtaalta, joissa tunnistettiin työntekijöiden työoloihin liittyviä epäkohtia eikä päästy yksimielisyyteen korjaavista toimenpiteistä. Se kertoo myös irtisanoneensa tavarantoimittajasopimuksen ihmisoikeusrikkomuksista tuomitun kotimaisen marjanpöimintä-alan yrityksen kanssa.	Ei mainintaa. Kone ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi.	Ei mainintaa. Neste ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi.	Ei mainintaa. Nokia ei ole määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia selkeästi mahdollisiksi tai tosiasiallisiksi. Toisaalta se antaa tietoa yleisimmistä havainnoista nk. perusteellisilla yritysvastuutarkastuksilla ja kertoo mm. että vuoden 2025 aikana sattui neljä urakoitsijoiden ja alihankkijoiden työperäistä kuolemaan johtanutta tapausta, joissa kuoli yhteensä viisi henkilöä.	Sampo on luokitellut sen olennaiset haitalliset arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset mahdollisiksi vaikutuksiksi.	Ei mainintaa siitä huolimatta, että Stora Enso on määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi.	Ei mainintaa siitä huolimatta, että UPM on määritellyt sen arvoketjun työntekijöihin kohdistuvat olennaiset haitalliset terveys- ja turvallisuusvaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi.
Miten yritys seuraa ja arvioi olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteuttamiensa toimien vaikuttavuutta tulosten tuottamisessa arvoketjun työntekijöille (S2-4 32 d → S2-3 18 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Alihankkijoiden turvallisuustasoa seurataan päivittäin verkkopohjaisen turvallisuusraportointialustan avulla. Jakelijoiden eettisten toimintaperiaatteiden noudattamisen valvomiseksi Kone lähettää jakelijoilleen due diligence -kyselyn vuosittain. Ulkoistettuihin työntekijöihin kohdistuvien toimien vaikuttavuuden seuranta jää epäselväksi. Korjaavien toimien tehokkuus varmistetaan Koneen mukaan ”järjestelmällisellä tietojen seurannalla”.	Neste seuraa toimintaperiaatteidensa ja toimiansa tehokkuutta mm. keskeisille liiketoiminta-alueille/ toimintoille toteutetun ihmisoikeuksien due diligence -prosessin yhteisökohtaisen suorituskyky-mittarin avulla. Ko. suorituskyky-mittarin mukaan vuonna 2025 toteutetut toimet ovat olleet erilaisia ihmisoikeusvaikutusten arviointeja. Epäselväksi jää, miten ko. mittarissa huomioidaan vaikutukset arvoketjun työntekijöille. Neste ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa korjaavien toimien vaikuttavuutta.	Em. auditointien tuloksena annettiin 659 parannussuosituksia. Nokian tavoitteena on ratkaista havainnot kuuden kuukauden kuluessa tarkastuksen päättymisestä. Vuonna 2025 34 % havainnoista saatiin ratkaistua tässä ajassa. Nokia ei kuitenkaan vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa toimien vaikuttavuutta.	Ei selkeää mainintaa.	Ehkäisevien ja lieventävien toimenpiteiden tehokkuuden seuraamiseksi Stora Enso on asettanut tavoitteeksi, että toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin kuuluvien toimittajien kokonaismenojen osuus kaikista toimittajien menoista, ml. kaikki luokat ja alueet, on vähintään 95 %. Korjaustoimet ja niiden tehokkuuden arviointi määritetään tapauskohtaisesti ja paikallisen tilanteen mukaan.	Tuotantolaitoksissa ja metsänhoitotehtävissä työskentelevien urajoitsijoiden osalta toimenpiteiden tehokkuutta seurataan säännöllisesti osana tavoite seuranta (ks. lisää alla). UPM ei anna vastaavia tietoja hankintaketjun osalta. UPM ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se seuraa korjaavien toimien vaikuttavuutta.
Onko raportoitu yrityksen arvoketjun alku- tai loppupäähän liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista; tiedot raportoituista tapauksista (S2-4 36 → S2-3 19) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Kesko kertoo, että sillä on tiedossa kaksi mahdollisiin ihmisoikeusloukkauksiin liittyvää keskeneräistä oikeustapaus, jotka koskevat sen kotimaisia tavarantoimittajia joista toinen on marjanpöimintä-alan yritys. Se ei kuitenkaan anna mitään tietoja toisesta sen tiedossa olevasta tapauksesta. Lisäksi Kesko kertoo, että sen tietoon tuli vuonna 2025 epäily ihmisoikeuksien rikkomisesta sen tavarantoimittajan irtisanottua työntekijöitään lakon seurauksena Panamassa.	Kone kertoo, ettei se ole saanut ilmoituksia vakavista ongelmista tai tapauksista sen ”olennaisen arvoketjun” osalta.	Ei selkeää mainintaa.	Ei selkeää mainintaa, mutta Nokian mukaan vuonna 2025 tapahtui 4 urakoitsijoiden/ alihankkijoiden kuolemaan johtanutta työtapausta, joista seurasi 5 kuolemaa.	Sampo ei ole havainnut tosiasiallisia olennaisia haitallisia vaikutuksia sen arvoketjun työntekijöihin, eikä konsernin alku- tai loppupäähän arvoketjusta ole raportoitu Sammalle vakavista ihmisoikeusongelmista tai -tapauksista vuonna 2025.	Stora Enson mukaan vuonna 2025 raportoitiin yksi vakava ihmisoikeustapaus, joka koski Oulun toimipaikalla Suomessa tapahtunutta kuolemantapausta.	UPM kertoo, että vuonna 2025 sen arvoketjussa ei raportoitu vakavia ihmisoikeusrikkomuksia, jotka olisivat aiheutuneet UPM:n toiminnasta tai joihin UPM olisi toiminnallaan vaikuttanut. Muutoilu jättää epäselväksi, onko raportoitu arvoketjuun liittyvistä vakavista ongelmista tai tapauksista, joihin UPM olisi ollut linkittyneenä.

Datapiste	Kesko	Kone	Neste	Nokia	Sampo	Stora Enso	UPM-Kymmene
Tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisen vaikutusten hallintaan (S2-4 38 → GDR-A 46) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	Ei mainintaa.	UPM:n mukaan arvoketjun työntekijöihin liittyvät toimenpiteet sisältyvät sen investointi- ja resurssointisuunnitelmiin. Se ei kuitenkaan anna tarkempia tietoja arvoketjun työntekijöihin kohdistuvien olennaisen haitallisten vaikutusten hallintaan osoitetuista resursseista.
Arvoketjun työntekijöihin liittyvät tavoitteet							
Arvoketjun työntekijöihin liittyvien olennaisen haitallisten vaikutusten hallintaa koskevien mitattavissa olevien, tulossuuntatuneiden ja aikasidonnaisen tavoitteiden tiivistetty kuvaus (S2-5 41 → S2-4 20) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu tai yritys kertoo selkeästi, ettei se ole asettanut tavoitteita.	Ei mainintaa.	Kone kertoo, että se ei ole asettanut määrällistä vähennystavoitetta arvoketjun työntekijöitä koskeville loukkaantumisille. Sen tavoitteena on kuitenkin vähentää alihankkijoille aiheutuvien loukkaantumisten määrää ja vakavuutta uusien rakennusprojektien ja modernisointihankkeiden purku- ja asennustöissä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kone kertoo, että se on asettanut tavoitteet jakelijoiden ja toimittajien toimintaperiaatteisiin sitoutumiseen. Se myös seuraa toimittajien ja muiden liikekumppaneiden ”seulontaratkaisun” kuuluvien toimijoiden osuutta.	Nesteen mukaan sillä ei ole erillistä arvoketjun ihmisoikeuskysymyksiin liittyvää mitattavaa aikasidonnaista tavoitetta.	Nokia on asettanut arvoketjun työntekijöihin liittyen seitsemän tavoitetta. Tavoitteet liittyvät korkean riskin projektien toteutuksen arviointiprosesseihin, ylemmän tason johdon turvallisuuskieroksiin, 3TG-jäljittävyyteen, tapaturmien vähentämiseen, kuolemaan johtaneisiin tapaturmiin, kestävä kehityksen pisteytykseen ja terveyden ja turvallisuuden kysysarviointeihin. Tavoitteista kaksi ensin mainittua on saavutettu. Tavoitteiden yhteys Nokian olennaisiin arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin osin epäselväksi.	Sampo kertoo, ettei se toistaiseksi ole asettanut mitattavia aika- ja tulossidonnaisia konsernitason tavoitteita arvoketjun työntekijöihin liittyville mittareilleen. Sampo kuitenkin kertoo mittavansa alihankkijoiden toimintaperiaatteiden sisällyttämistä alihankkijasopimuksiinsa.	Toimenpiteiden tehokkuuden seuraamiseksi Stora Enso on asettanut tavoitteeksi, että toimittajien eettisten toimintaohjeiden piiriin kuuluvien toimittajien kokonaismenojen osuus kaikista toimittajien menoista, mukaan lukien kaikki luokat ja alueet, on vähintään 95 %. Turvallisuuden osalta se käyttää tavoitteena TRI-lukua 4,3 (tilastoitavien tapaturmien kokonaistaso). Vuonna 2025 Stora Enso laajensi TRI-tavoitteen koskemaan sen oman henkilöstön lisäksi myös sen tuotantolaitoksilla ja toimipisteillä työskenteleviä alihankkijoita.	UPM on asettanut arvoketjun työntekijöihin liittyen neljä tavoitetta, jotka ovat sertifioitujen kuitin osuus hankinnoista, hankintojen arvo toimittajilta, jotka ovat hyväksyneet UPM:n toimintaohjeen toimittajille ja kolmansille osapuolille, kuolemaan johtaneet tai vakavat tapaturmat UPM:n toiminnossa sekä työtapaturmataajuus. Tavoitteiden yhteys UPM:n olennaisiin arvoketjun työntekijöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin osin epäselväksi.

Liite 3 Vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä koskevan ESRS S3 -standardin mukaisen yrityskohtaisen raportoinnin vertailutaulukko

Datapiste	Nokia	Stora Enso	UPM-Kymmene
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet			
Tiedot yrityksen toimintaperiaatteista, joilla se hallitsee yhteisöihin kohdistuvia olennaisia vaikutuksia (S3-1 12 → S3-1 8) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Toimintaperiaatteet, joilla Nokia hallitsee yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, ovat Nokian toimintaohjeet sekä sen ihmisoikeuksien toimintaperiaatteet ja ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvalvointiprosessi. Nokian toimintaohjeissa vahvistetaan Nokian arvot ja odotukset. Ihmisoikeuksien toimintaperiaatteet määrittelevät Nokian sitoutumisen kunnioittaa ja tukea kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Nokian ihmisoikeuksia koskeva huolellisuusvalvointiprosessi on ennakkoiva tarkastelu, joka suoritetaan ennen tuotteen myyntiä koskevan päätöksen tekemistä (ks. lisää alla).	Toimintaperiaatteita, joilla Stora Enso hallitsee yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, ovat sen ihmisoikeuspolitiikka ja ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet. Niissä määritellään Stora Enson tavoitteet ihmisoikeuksien kunnioittamiselle ja vuorovaikutukselle (mahdollisesti) vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa. Lisäksi niissä käsitellään ennakkoivaa riskien tunnistamista, haitallisten vaikutusten lieventämistä ja korjaavien toimenpiteiden toteuttamista. Muita Stora Enson vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä toimintaperiaatteita ovat sen puun ja kuitujen hankintaa ja maankäyttöä koskevat toimintaperiaatteet sekä sen ympäristöohjeet.	Toimintaperiaatteet, joilla UPM hallitsee yhteisöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, ovat sen toimintaohjeet, vastuullisuus-sitoutumus sekä sen toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille. UPM:n toimintaohjeessa esitetään sen sitoutuminen ihmisten ja ihmisoikeuksien, ympäristön sekä eettisten liiketoimintatapojen kunnioittamiseen. Vastuullisuus sitoutumus täydentää toimintaohjetta ja käsittelee tarkemmin UPM:n sitoutumista sidosryhmäyhteistyöhön ja yhteiskuntaan sekä yrityksen prosesseja, kuten huolellisuusvalvointiprosessia. Toimintaohjeessa toimittajille ja kolmansille osapuolille asetetaan vähimmäisvaatimukset toimittajille ja muille kolmansille osapuolille. Lisäksi "tiettyjä teemoja" käsitellään UPM:n toimitusketjun vastuullisuusohjelmassa, sen vaatimuksissa puun toimittajille ja sen Forest Action -metsävastuullisuusohjelmassa.
Kattavatko tällaiset toimintaperiaatteet tietyt vai kaikki haitallisten vaikutusten kohteena olevat yhteisöt (S3-1 14 → S3-1 8) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tieto on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enso raportoi, että sen ihmisoikeuspolitiikka ja ihmisoikeuksia koskevat toimintaohjeet kattavat sen omat toiminnot ja kaikki sen liiketoimintasuhteet sen arvoketjun alku- ja loppupäässä. Puun ja kuitujen hankintaa ja maankäyttöä koskevat toimintaperiaatteet kattavat sen omat toiminnot sekä sen arvoketjun alkupään. Ympäristöohjeita sovelletaan vain Stora Enson omiin toimintoihin.	UPM raportoi, että sen toimintaperiaatteet koskevat UPM:n ja/ tai sen toimittajien vaikutusalueella olevia yhteisöjä. UPM:n vaatimuksissa puun toimittajille ja sen Forest Action -metsävastuullisuusohjelmassa kiinnitetään sen mukaan huomiota yhteisöihin, joihin metsänhoito ja hakkuut voivat vaikuttaa.
Toimintaperiaatteiden mahdolliset erityismääräykset, joilla ehkäistään tai lievennetään alkuperäiskansoihin kohdistuvia vaikutuksia (S3-1 15 → S3-1 9) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Nokian mukaan kunnioitus alkuperäiskansojen oikeuksia kohtaan sisältyy sen toimintaohjeiden yleisiin periaatteisiin.	Stora Enson mukaan sen YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaiseen huolellisuusvalvointiprosessiin sisältyy alkuperäiskansojen vastentahtoisen siirtämisen välttäminen heidän perinteisiltä mailta ja luonnonvarojen ääreltä. Stora Enson puun ja kuitujen hankintaa ja maankäyttöä koskevis- sa toimintaperiaateissa kielletään hakkuu, joka loukkaa alkupe- räiskansojen perinteisiä oikeuksia tai kansalaisoikeuksia.	UPM mukaan se on vastuullisuussitoutumuksessaan sitoutunut varmistamaan, että yksityishenkilöiden ja yhteisöjen, mukaan lukien alkuperäiskansat, maankäyttö- ja resurssioikeuksia kunnioitetaan ja edistetään. Lisäksi se kertoo noudattavansa metsäsertifiointis- tandardien asettamia vaatimuksia paikallisyhteisöjä koskevilla käytännöissä, mukaan lukien ennakkosuostumuksen periaatteen (FPIC) soveltaminen.
Kuvaus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kannalta merki- tyksellisistä ihmisoikeuspoliittisista sitoumuksista, ml. prosessit ja mekanismit, joilla seurataan yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden, työelämän peruseriaat- teista ja oikeuksista annetun ILO:n julistuksen tai monikansallisten yritysten annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamista (S3-1 16 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yrityksen kansainvälisiin yritysvastuunormeihin liittyvä sitoumus on kuvattu.	Em. Nokian ihmisoikeuksien toimintaperiaatteet määrittelevät sen sitoutumisen kunnioittaa ihmisoikeuksia. Lisäksi Nokia kertoo, että sen lähestymistapa ihmisoikeuksien huolellisuusvalvointeeseen ja korjaaviin toimenpiteisiin perustuu YK:n ohjaaviin periaatteisiin.	Em. Stora Enson ihmisoikeuspolitiikassa esitetään yhtiön sitoutuminen YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin. Lähestymistapa ja käytännöt saavuttaa mm. ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevat tavoitteet esitetään ihmisoikeuksia koskevilla toimintaohjeissa, joissa huomioidaan erityisesti haavoittuvat ryhmät, myös alkuperäiskansat.	UPM kertoo olevansa sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissaan ja koko arvoketjussaan YK:n yritystoi- mintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti. Se kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta, ILO:n sopimusta työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaoh- jeita monikansallisille yrityksille.
Ovatko yrityksen vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimintaperiaatteet linjassa yhteisöjä ja erityisesti alkuperäiskan- soja koskevien kansainvälisesti tunnustettujen normien kanssa, ml. yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n ohjaavat periaatteet, ja jos ovat niin miten (S3-1 17 → GDR-P 43) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Nokia kertoo, että sen lähestymistapa ihmisoikeuksien huolel- lisuusvalvointeeseen ja korjaaviin toimenpiteisiin perustuu YK:n ohjaaviin periaatteisiin.	Stora Enso kertoo noudattavansa YK:n yritystoimintaa ja ihmisoi- keuksia koskevia ohjaavia periaatteita.	UPM:n mukaan sen toimintaohjeet, vastuullisuussitoutumus sekä sen toimintaohjeet toimittajille ja kolmansille osapuolille ovat linjassa YK:n ohjaavien periaatteiden, YK:n ihmisoikeuksien julistuksen, ILO:n sopimuksen työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeiden kanssa.

Datapiste	Nokia	Stora Enso	UPM-Kymmene
Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa, ilmoituskanavat ja korjaavat toimet			
Otetaanko haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioon yrityksen päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita yhteisöön kohdistuvia tosiasiallisia tai mahdollisia haitallisia vaikutuksia, ja jos niin miten (S3-2 21 → S3-2 11) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty jonkinlaista kuvausta siitä, miten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioidaan.	Nokia ei anna tietoa siitä, miten sellaisten yhteisöjen, joihin kohdistuu haitallisia vaikutuksia, näkemykset otetaan huomioon päätöksissä tai toimissa, joiden tavoitteena on hallita ko. vaikutuksia.	Stora Enso kertoo, että se ottaa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkökulmat huomioon päätöksentekoprosessissaan. Se kertoo esimerkiksi, että se konsultoi hakualueidensa läheisyydessä sijaitsevia yhteisöjä ennen hakkuita. Paikallisyhteisöjä kuullaan myös uusien investointien suunnittelu- ja päätöksentekovaiheessa. Stora Enson mukaan vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus (FPIC) on säännöllinen osa sen huolellisuusvelvoiteprosessia ja antaa alkuperäiskansoille mahdollisuuden antaa suostumus hankkeelle tai kehityshankkeelle tai peruuttaa suostumus (ks. lisää alla). Veracelissa, Brasiliassa, ja Montes del Platassa, Uruguayssa, Stora Enson yhteisösuhteista vastaavat tiimit tekevät yhteistyötä paikallisen yhteisön kanssa. Yhteistyö kattaa kuulemiset ja tiedottamisen. Epäselväksi kuitenkin jää, miten näiden yhteisöjen näkemykset huomioidaan päätöksissä tai toimissa. Lisäksi Stora Enso raportoi, että sen yhteisyritys Veracel pyrkii käymään jatkuvaa vuoropuhelua maattomien liikkeiden kanssa ja tukee maa-alueiden jakamista vuonna 2012 käynnistetyn Sustainable Settlement -aloitteen mukaisesti.	UPM kertoo tekevänsä laajaa sidosryhmäyhteistyötä mm. asiakkaiden, sijoittajien, henkilöstön, toimittajien, viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja paikallisyhteisöjen kanssa. Se analysoi sidosryhmiltä saadun palautteen ymmärtääkseen paremmin niiden odotuksia ja jotta sidosryhmien näkemykset voidaan ottaa huomioon kehitystyössä ja päätöksenteossa. Epäselväksi kuitenkin jää, miten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemykset huomioidaan päätöksissä tai toimissa.
Tapahuuto yhteydenpito haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen tai niiden oikeutettujen* edustajien kanssa suoraan vai sellaisten luotettavien valtuutettujen kautta, joilla on tarkka käsitys yhteisöjen tilanteesta (S3-2 22 a → S3-2 11) Ei arvioida.	Nokia kertoo, että se ei pääsääntöisesti ole suorassa vuorovaikutuksessa vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa. Ks. myös yllä.	Stora Enso vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kanssa tapahtuu joko suoraan yhteisöjen kanssa tai yhteisöjen edustajien välityksellä. Ks. myös yllä.	UPM kertoo, että sen prosessit vaihtelevat toimintaympäristön ja sidosryhmien odotusten pohjalta. Suomessa UPM Kaukaan ja UPM Kymin tehtaiden omien paikallisten keskustelufoorumien välityksellä ko. yksiköt käyvät suoraa vuoropuhelua paikallisten sidosryhmien kanssa. Uruguayssa paikallisesta yhteistyöstä vastaa erillinen tiimi. Yhteistyötä tehdään suoraan paikallisväestön kanssa ja vaikutusten kohteena olevia yhteisöjä konsultoidaan.
Tapauksen mukaan toimet, joita yritys toteuttaa saadakseen käsityksen sellaisten haitallisten vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen näkemyksistä, jotka voivat olla erityisen alttiita vaikutuksille ja/tai syrjäytyneitä, sekä vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen sisäisten erityisryhmien, kuten naisten ja tyttöjen, näkemyksistä (S3-2 22 → S3-2 11) Ei arvioida.	Ei selkeää mainintaa. Ks. myös yllä.	Ei selkeää mainintaa.	UPM kertoo kiinnittävänsä erityistä huomiota henkilöihin ja ryhmiin, joilla on haavoittuvan asemansa vuoksi suurempi riski kohdata haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi naiset, nuoret työntekijät, siirtotyöläiset ja alkuperäiskansat. UPM ei kuitenkaan anna tietoa toimista, joita se toteuttaa saadakseen käsityksen näiden ryhmien näkemyksistä.
Jos haitallisten vaikutusten kohteena olevat yhteisöt ovat alkuperäiskansoja, yrityksen on ilmoitettava, miten se ottaa huomioon niiden erityisoikeudet ja varmistaa niiden kunnioittamisen sidosryhmävuorovaikutusta koskeissa toimintatavoissaan, ml. alkuperäiskansojen oikeus vapaaseen ja tietoon perustuvaan ennakkosuostumukseen. Silloin, kun yhteydenpitoa käydään alkuperäiskansojen kanssa, yrityksen on ilmoitettava myös, miten alkuperäiskansoja on kuultu yhteydenpidon muodon ja parametrien osalta (S3-2 23 → S3-2 12) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Alkuperäiskansojen yhteisöjen kuulemiset, myös vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus (FPIC), ovat Stora Enson mukaan säännöllinen osa sen ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoiteprosessia ja metsätoimintoja, erityisesti maanvuokrauksen osalta. Stora Enson mukaan vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus antaa alkuperäiskansoille mahdollisuuden antaa suostumus hankkeelle tai kehittämiselle tai peruuttaa suostumus. Tähän sisältyy suostumus asioihin, jotka saattavat vaikuttaa alkuperäiskansojen oikeuksiin, maihin, alueisiin, luonnonvaroihin, perinteisiin elinkeinoihin ja kulttuuriperintöön. Stora Enso kertoo myös odottavansa, että sen yhteisyritykset ylläpitävät samanlaisia operatiivisia käytäntöjä. Lisäksi Stora Enso antaa erikseen tietoa siitä, miten vuorovaikutus on järjestetty Pataxó- ja Tupinambá-yhteisöjen, Veracelin, sekä perinteisten kalastajayhteisöjen osalta. Vuonna 2024 Stora Enso raportoi myös yhteydenpidosta saamelaiden kanssa Ruotsissa, mutta vuonna 2025 se ei Stora Enson mukaan enää ylittänyt olennaisuuskynnystä. Stora Enson mukaan vuorovaikutus alkuperäiskansojen kanssa suunnitellaan yhdessä asianosaisten sidosryhmien edustajien kanssa. Esimerkiksi Brasiliassa Stora Enson yhteisyritys Veracel tekee yhteistyötä FUNAI:n (Kansallinen alkuperäiskansojen säätio) kanssa "läpinäkyvän ja kulttuurisesti herkän vuoropuhelun varmistamiseksi". FUNAI on Brasilian viranomainen, jonka tehtävänä on edustaa ja suojella alkuperäiskansojen oikeuksia.	UPM kertoo noudattavansa metsäsertifiointistandardien asettamia vaatimuksia paikallisyhteisöjä koskeissa käytännöissä, mukaan lukien ennakkosuostumuksen periaatteen (FPIC) soveltaminen tapauskohtaisesti. Kaikki UPM:n omat metsät on sertifioitu, tai mikäli kohde on uusi, sertifiointi on meneillään. Yhdysvalloissa UPM Blandinin omistamat maa-alueet sijaitsevat Minnesotan osavaltiossa alkuperäiskansojen mailla. UPM kertoo UPM Blandinin pyrkivän tasapainottamaan metsänhoidon tavoitteet alkuperäiskansojen oikeuksien, kulttuuriperinnön ja perinteisen ekologisen tietämyksen kanssa. UPM Blandin on sitoutunut edistämään henkilöstönsä tietämystä, ja parantamaan yhteistyötä alkuperäiskansojen kanssa. UPM ei kuitenkaan anna tietoa siitä, miten alkuperäiskansoja on kuultu yhteydenpidon muodon ja parametrien osalta.

* Finnwatch käyttää tässä yhteydessä termiä "oikeutettu" direktiivin virallisessa suomennoksessa käytetyn termin 'lallinen' sijaan, sillä se vastaa paremmin alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä käytettyä termiä 'legitimate'.

Datapiste	Nokia	Stora Enso	UPM-Kymmene
Käytössä olevat erityiset kanavat, joiden avulla vaikutusten kohteena olevat yhteisöt voivat tuoda esiin huolenaiheitaan tai tarpeitaan suoraan yritykselle ja saada niitä käsitellyksi (S3-3 27 b → S3-2 13) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että kanava(t) on kuvattu.	Nokia kertoo, että sillä on käytössään useita kanavia vaatimustenmukaisuuteen liittyvien huolien ilmaisemiseen, mutta annettujen tietojen perusteella niistä vain Ethics Helpline -raportointikanava on suunnattu myös ulkoisille sidosryhmille.	Stora Enso kertoo, että sillä on käytössä SpeakUp-kanava, jota kaikki ulkoiset sidosryhmät voivat käyttää ilmoittaakseen mahdollista epäkohdista. Lisäksi sen yhteisyrityksillä Brasiliassa ja Uruguayssa on omat valitusmekanisminsa, jotka ovat saatavilla paikallisilla kielillä.	Kaikki vaikutusten kohteena olevat yhteisöt voivat ilmoittaa huolenaiheistaan UPM:n Ilmoita väärinkäytöksistä -kanavan (SpeakUp) kautta. Lisäksi paikalliset sidosryhmät voivat ilmoittaa huolenaiheistaan suoraan UPM:n edustajille tehtailla ja muissa toimipaikoissa paikallisesti käytössä olevien kanavien kautta.
Miten yritys seuraa esiin tuotuja ja käsiteltyjä kysymyksiä ja miten se varmistaa kanavien tehokkuuden, muun muassa osallistamalla niitä sidosryhmiä, jotka ovat kanavien suunniteltuja käyttäjiä (S3-3 27 d → S3-2 13) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Tehokkuuden on tulkittu viittaavan ESRS S3 -standardin soveltamisvaatimuksissa mainittuihin YK:n ohjaavien periaatteiden periaatteen 31 mukaisiin tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereihin.	Nokia kuvaa raportissaan prosessia eri kanavien kautta ilmoitettujen vaatimustenmukaisuuteen liittyvien huolenaiheiden käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavien tehokkuuden.	Stora Enso kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp-kanavan kautta esiin tuotujen kysymysten käsittelemiseksi, mutta ei vastaa datapisteen kysymykseen siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden.	UPM kuvaa raportissaan prosessia SpeakUp-kanavan kautta esiin tuotujen kysymysten käsittelemiseksi, ja antaa myös jotain tietoa siitä, miten se varmistaa kanavan tehokkuuden mm. osallistamalla paikallisyhteisöjä. Annetut tiedot eivät kuitenkaan kata kaikkia tuomioistuinten ulkopuolisten valitusmekanismien vaikuttavuuskriteereitä.
Yrityksen yleinen toimintatapa ja prosessit epäkohtien korjaamiseksi tai korjaamisen edistämiseksi, kun yritys on aiheuttanut vaikutuksen kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvia olennaisia haitallisia vaikutuksia tai myötävaikuttanut niiden syntymiseen (S3-3 27 a → S3-2 14) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että yleinen lähestymistapa on kuvattu. Korjaaminen on alkuperäisissä ESRS-standardeissa määritelty ”keinoiksi, joilla voidaan torjua tai poistaa haitallinen vaikutus”. Esimerkkejä tällaisista keinoista ovat anteeksipyyntö, taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, vahingon ehkäiseminen kieltojen tai toistumisen estämisen takaamisen avulla, rankaisevat seuraamukset (riippumatta siitä, ovatko ne rikosoikeudellisia vai hallinnollisia, kuten sakot), palauttamisen, ennallistaminen ja kunnostus.	Nokia kertoo, että sen lähestymistapa korjaaviin toimenpiteisiin perustuu YK:n ohjaaviin periaatteisiin.	Stora Enso kertoo olevansa sitoutunut korjaamaan tilanteet, joissa sen toiminta on aiheuttanut kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia tai myötävaikuttanut niihin. Sen mukaan korjaavat toimenpiteet määritetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon paikalliset erityispiirteet. Korjaamista koskeva lähestymistapa sisältää korjaavien toimien toteuttamisen ja tiedon jakamisen, jotta vastaavien tapausten toistuminen jatkossa voidaan estää ennakkoavasti.	UPM:n mukaan se seuraa ja pyrkii korjaamaan ihmisoikeuksiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, joista se on tietoinen ja jotka johtuvat sen toiminnasta tai joihin se on toiminnallaan vaikuttanut. Korjaavat toimet määritellään tapauskohtaisesti perustuen todennettuihin vaikutuksiin.
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimet ja resurssit			
Kuvaus toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin kohdistuvien olennaisen vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi (S3-4 32 a → S3-3 16 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että toimet on kuvattu.	Nokian olennaiset haitalliset yhteisöihin kohdistuvat vaikutukset liittyvät sen teknologian mahdolliseen väärinkäyttöön ihmisoikeuksien (erityisesti sananvapauden) loukkaamiseksi. Ko. vaikutusten hallitsemiseksi Nokia kertoo noudattavansa ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoitetta, jota se luonnehtii ennakoivaksi tarkasteluksi, joka suoritetaan ennen tuotteen myyntiä koskevan päätöksen tekemistä. Tuotteen myyntiä koskevat päätökset tehdään Nokian mukaan ihmisoikeusriskien perusteella kaupallisten näkökohtien sijaan. Huolellisuusvelvoiteprosessissa arvioidaan Nokian teknologian mahdolliseen väärinkäyttöön liittyvien haitallisten ihmisoikeusvaikutusten riskiä, tunnistetaan lieventäviä toimenpiteitä ja varmistetaan Nokian ihmisoikeuksien toimintaperiaatteiden noudattaminen. Keskeisiä huomioon otettavia tekijöitä ovat mm. maan pitkän aikavälin ihmisoikeustilanne, loppukäyttäjät sekä teknologian, palvelun tai ratkaisun käyttötarkoitus. Tarvittaessa prosessi johtaa lisätutkimuksiin ja ylemmän johdon hyväksyntä- tai hylkäämispäätökseen osana Nokian hallintomallia.	Stora Enson olennaiset haitalliset yhteisöihin kohdistuvat vaikutukset liittyvät paikallisyhteisöihin kuuluvien henkilöiden turvallisuuteen sekä sen yhteisyrityksellä Veracelilla käynnissä oleviin maoioikeuksiin liittyviin kiistoihin Brasiliassa. Maoioikeuksiin liittyvien kiistojen osalta Stora Enso kertoo, että sillä ei ole suoraa operatiivista vaikutusvaltaa ko. vaikutuksiin, mutta se hyödyntää 50 % omistusosuuttaan Veracelista niiden hallitsemiseksi. Se, millaisiin toimiin Stora Enso on konkreettisesti ryhtynyt, jää kuitenkin epäselväksi. Paikallisyhteisöihin kuuluvien henkilöiden turvallisuuden osalta Stora Enso ei anna tietoa ehkäisevistä tai lieventävistä toimista lukuunottamatta ylätasoinen mainintaa, että haitallisia vaikutuksia tapahtuu ”ennaltaehkäisevistä ja varotoimista huolimatta”.	UPM:n olennaiset haitalliset yhteisöihin kohdistuvat vaikutukset ovat ”ympäristöpoikkeamia ja tapaturmia sekä uudelleenjärjestelyjä, jotka voivat vaikuttaa ihmisiin ja ympäristöön lähellä UPM:n tuotantolaitoksia ja metsänhoitoalueita”. Niitä voi aiheutua esim. kuljetuksiin liittyvistä turvallisuuspoikkeamista, ympäristöönnettomuuksista tai työllisyyden ja verotulojen vähenemisestä. Vuonna 2025 UPM tarkisti konserninlaajuisia käytäntöjä paikallisyhteisöjen osallistumiseen ja otti käyttöön paikallisyhteistyötä koskevan konserninlaajuisen standardin. Standardi määrittää ohjeet paikallisyhteistyölle. Lisäksi se jatkoi yhteistyötä paikallisten alkuperäiskansojen kanssa Yhdysvalloissa ja otti käyttöön Forest Action -metsävastuullisuusohjelman tavoitteet yrityksen omilla puuntuotantoalueilla Suomessa, Uruguayssa ja Yhdysvalloissa. UPM myös listaa suunniteltuja toimenpiteitä, joita ovat mm. paikallisyhteistyötä koskevan standardin kehittäminen. Mainittujen ehkäisevien ja lieventävien toimien yhteyttä UPM:n olennaisiin haitallisiin yhteisöihin kohdistuviin vaikutuksiin on vaikea hahmottaa.
Onko yritys toteuttanut ja miten se on toteuttanut toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia, jotka liittyvät todelliseen olennaiseen vaikutukseen (S3-4 32 b → S3-3 16 a) Kriteeri: Jos yritys on määrittänyt sen olennaiset haitalliset vaikutukset tosiasiallisiksi vaikutuksiksi tai vaikutusten luokittelu ei ole selvä, standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu. Jos yrityksen olennaiset haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, kysymystä ei ole arvioitu.	Ei mainintaa. Nokian mukaan sen olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, eivät tosiasiallisia vaikutuksia.	Stora Enson mukaan sen olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat tosiasiallisia vaikutuksia, mutta se ei selkeästi mainitse toteuttaneensa toimia tarjotakseen tai mahdollistaakseen korjaavia toimia. Stora Enson omista tai viranomaisten tekemissä tutkimuksissa ei Stora Enson mukaan ilmennyt viitteitä siitä, että paikallisyhteisöön kuuluvan ulkopuolisen henkilön kuolemaan vuonna 2025 johtanut tapaus olisi johtunut Stora Enson tai sen alihankkijan turvallisuuspuutteista. Stora Enso ei selkeästi raportoi arvioineensa omaa osallisuuttaan maakiistoihin liittyvien sille olennaisten haitallisten vaikutusten aiheutumiseen.	Ei mainintaa. UPM:n mukaan sen olennaiset yhteisöihin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat mahdollisia vaikutuksia, eivät tosiasiallisia vaikutuksia.

Datapiste	Nokia	Stora Enso	UPM-Kymmene
Yhteisöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseen liittyvät mahdolliset toimet, jotka liittyvät yrityksen maanhankintaan, suunnitteluun ja rakentamiseen, toimintaan tai toimintojen sulkemiseen liittyviin käytäntöihin sekä se, tarvitaanko alan laajempia toimia tai yhteistoimia muiden asiaan liittyvien osapuolten kanssa (S3-4 33 b → S3-3 16 a) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enso kertoo, että sen yhteisyritys Veracel on vuodesta 2012 alkaen vapaaehtoisesti hyväksynyt noin 20 000 hehtaarin luovutukset maattomien ihmisten hyväksi osana Sustainable Settlement -aloitetta.	Ei selkeää mainintaa.
Tiedot niistä resursseista, jotka on osoitettu yrityksen olennaisten vaikutusten hallintaan (S3-4 38 → GDR-A 46) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enson mukaan mitkään yhteisöihin kohdistuvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaan tähtäävistä toimista eivät edellytä merkittäviä pääomamenoja tai toimintamenoja.	UPM:n mukaan vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät toimenpiteet sisältyvät sen investointi- ja resurssisuunnitteluun. Olennaisten vaikutusten hallintaan osoitetut resurssit jäävät silti epäselviksi.
Miten yritys seuraa ja arvioi olennaisten haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi tai korjaamiseksi toteuttamiensa toimien vaikutavuutta tulosten tuottamisessa vaikutusten kohteena oleville yhteisöille (S3-4 32 d → S3-3 16 b) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Nokia on Global Network Initiativen (GNI) jäsen. GNI on monisidosryhmäaloite, joka keskittyy ihmisoikeuksiin ICT-alalla. GNI:n jäsenet käyvät läpi ulkoisen arvioinnin ulkopuolisen akkreditoitun arvioijan kanssa. Arvioinnissa tarkastellaan käytäntöjä, prosesseja ja todellisia tapauksia, jotka osoittavat sitoutumista sananvapauteen ja yksityisyyden suojaan, ja jotka osoittavat ajan myötä tapahtunutta kehitystä. Nokia on käymässä läpi kolmatta arviointiaan, jonka tulokset julkaistaan GNI:n vuoden 2026 vuosikertomuksessa.	Ei selkeää mainintaa.	UPM kertoo seuraavansa toimintansa tehokkuutta seuraamalla ja raportoimalla 2030-vastuullisuustavoitteistaan (ks. lisää alla). UPM:n 2030-vastuullisuustavoitteiden yhteys sen olennaisiin yhteisöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin epäselväksi.
Onko raportoitu vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvistä vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista; tiedot raportoiduista tapauksista (S3-4 36 → S3-3 17) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu.	Ei selkeää mainintaa.	Stora Enson mukaan vuonna 2025 raportoitiin yksi vakava turvallisuustapaus, joka koski paikallisyhteisöjä. Tapauksessa ulkopuolinen henkilö menehtyi alihankkijan suorittaessa hakkuutöitä Ruotsissa.	UPM raportoi, että vuonna 2025 ei raportoitu vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyviä vakavia ihmisoikeusrikkomuksia, jotka olisivat aiheutuneet sen toiminnasta tai joihin se olisi toiminnallaan vaikuttanut. Muotoilu jättää epäselväksi, onko vuoden 2025 aikana raportoitu sellaista vakavista ihmisoikeusongelmista tai ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvistä tapauksista, joihin UPM linkitty.
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvät tavoitteet			
Vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyvien olennaisten haitallisten vaikutusten hallintaa koskevien mitattavissa olevien, tulossuuntautuneiden ja aikasidonnaisten tavoitteiden tiivistetty kuvaus (S3-5 41 → S3-4 18) Kriteeri: Standardin mukaisena raportointina on pidetty, että tiedot on annettu tai yritys kertoo selkeästi, ettei se ole asettanut tavoitteita.	Nokia on asettanut tavoitteekseen, että se saa myönteisen tuloksen GNI-arvioinnista (ks. yllä). Tämä tarkoittaa, että se täyttää GNI-periaatteiden mukaiset velvoitteet (sananvapaus ja yksityisyyden suoja) ja osoittaa parannusta ajan myötä.	Stora Ensoilla ei ole vaikutusten kohteena oleviin yhteisöihin liittyen tavoitteita, joissa olisi määritely aikataulu ja tavoitellut tulokset. Se kuitenkin kertoo selvittävänsä sopivan tavoitteen asettamista.	UPM:n paikalliseen sitoutumiseen liittyvät tavoitteet ovat tehdaspaikkakuntien sidosryhmäsuhteiden arviointi ja toimenpiteiden määrittely. Lisäksi muiden vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kannalta relevanttien UPM:n painopistealueiden mukaisia tavoitteita ovat sertifioidun kuidun osuus ja hankintojen arvo toimittajilta, jotka ovat hyväksyneet UPM:n toimintaohjeen toimittajille ja kolmansille osapuolille. Tavoitteiden yhteys UPM:n olennaisiin yhteisöihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin ja toimiin niiden hallitsemiseksi jää kuitenkin epäselväksi.

Finnwatch ry
Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
info@finnwatch.org
www.finnwatch.org